

České soudnictví 2019: Výroční statistická zpráva

Ministerstvo spravedlnosti
JUSTICE.CZ

Foto: Michal Tvrdek

Vážené dámy, vážení pánové,

již počtvrté Vám předkládáme výroční statistickou zprávu české justice, která je cenným nástrojem pro hodnocení trendů a aspektů českého soudnictví.

Výroční statistická zpráva za rok 2019 je v mnoha ohledech velmi podobná zprávám předchozím, i když určitých změn doznala. Doplnili jsme nové ukazatele, upřesnili metodiku některých výpočtů, upravili grafy i komentáře. Rozšířili jsme data o personálu, u krajských a vrchních soudů jsme doplnili data o incidenčních sporech.

Handicapem české justice je nerovnoměrné zatížení jednotlivých justičních článků. Stále existují soudy, které jsou značně zatížené, případně jeví známky toho, že se dostávají do určitých problémů s vyřizováním agendy.

I přes výše uvedené zaujímá Česká republika mezi 28 členskými státy Evropské unie sedmou příčku při srovnávání délky řízení ve sporných civilních a obchodních věcech u soudů prvních stupňů. V tomto ohledu jsme na tom lépe než Německo, Francie a další země vyspělé západní Evropy. Mediánová délka řízení je u nás kratší než 200 dnů. Děje se tak především díky vylepšování situace nejpretíženějších soudů, především v Severočeském či Jihomoravském soudním kraji.

Zatíženost soudů se zatím ne příliš kladně projevuje ve správním soudnictví. Ovšem už i zde registrujeme pozitivní trend, a to pokles v počtu napadlých věcí. Poprvé od roku 2013 převýšil počet vyřízených věcí počet věcí přichozích.

Co se týká peněžitých trestů, tak nám dělá radost, že v posledních letech stoupá trend v jejich ukládání. Počet uložených peněžitých trestů byl 3 553 v roce 2015, zatímco v roce 2019 to již bylo 9 811 trestů. Dále se konečně ustálila situace v opatrovnické agendě. Po prudkém nárůstu v počtu napadlých věcí po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku v roce 2014 následoval značný, i když méně výrazný pokles. V letech 2018 a 2019 se nápad konečně stabilizoval. Díky velké novele civilního procesního práva se pak daří odbřemenit Nejvyšší soud.

Soustavně se snažíme naši práci zlepšovat. Díky statistice dokážeme odhalit problémové oblasti a odhadnout další vývoj. Těší mě, že i když mnohdy veřejnost vnímá justici poměrně skepticky, přesto lidé počítají soudy mezi tři nejdůvěryhodnější instituce v zemi. Naším cílem je si tuto pozici udržet i nadále.

Mgr. Marie Benešová
ministryně spravedlnosti

Obsah

Obsah.....	4
1 Úvod.....	7
1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky	7
1.2 Změny oproti verzi z minulého roku.....	10
2 Okresní soudy.....	11
2.1 Personál.....	11
2.1.1 Soudci.....	11
2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě.....	18
2.1.3 Přisedící soudu.....	19
2.2 Civilní agenda	21
2.2.1 Délka řízení	21
2.2.2 Vyřizování věcí	25
2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	27
2.2.4 Disposition time	28
2.2.5 Další statistiky	31
2.3 Civilní agenda – elektronické rozkazní řízení.....	36
2.3.1 Délka řízení	36
2.3.2 Vyřizování věcí	38
2.3.3 Další statistiky	39
2.4 Trestní agenda.....	41
2.4.1 Délka řízení	41
2.4.2 Vyřizování věcí	44
2.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	45
2.4.4 Disposition time	47
2.4.5 Další statistiky	49
2.5 Opatrovnická agenda	58
2.5.1 Délka řízení	58
2.5.2 Vyřizování věcí	62
2.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce.....	63
2.5.4 Disposition time	64
2.5.5 Další statistiky	67
2.6 DEA	71
2.6.1 Výsledky a jejich interpretace.....	71
2.6.2 Srovnání s rokem 2017	72
3 Krajské soudy.....	75
3.1 Personál.....	75
3.1.1 Soudci.....	75
3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu.....	80
3.1.3 Přisedící soudu.....	81
3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda	83
3.2.1 Délka řízení	83
3.2.2 Vyřizování věcí	86
3.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce.....	87

3.2.4	Disposition time	88
3.2.5	Další statistiky	89
3.3	Civilní odvolací agenda	93
3.3.1	Délka řízení	93
3.3.2	Vyřizování věcí	95
3.3.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	96
3.3.4	Disposition time	97
3.4	Trestní prvostupňová agenda	99
3.4.1	Délka řízení	99
3.4.2	Vyřizování věcí	100
3.4.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	102
3.4.4	Disposition time	102
3.4.5	Další statistiky	104
3.5	Trestní odvolací agenda	107
3.5.1	Délka řízení	107
3.5.2	Vyřizování věcí	109
3.5.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	110
3.5.4	Disposition time	111
3.6	Správní agenda	112
3.6.1	Délka řízení	112
3.6.2	Vyřizování věcí	114
3.6.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	116
3.6.4	Disposition time	117
3.7	Insolvenční agenda	119
3.7.1	Délka řízení	119
3.7.2	Vyřizování věcí	124
3.7.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	126
3.7.4	Další statistiky	127
3.8	Incidenční spory.....	128
3.8.1	Délka řízení	128
3.8.2	Vyřizování věcí	130
3.8.3	Disposition time	131
4	Vrchní soudy.....	133
4.1	Personál.....	133
4.1.1	Soudci.....	133
4.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	137
4.2	Civilní a obchodní odvolací agenda	138
4.2.1	Délka řízení	138
4.2.2	Vyřizování věcí	139
4.2.3	Vyřizování v přepočtu na soudce.....	140
4.2.4	Disposition time	140
4.3	Trestní odvolací agenda.....	142
4.3.1	Délka řízení	142
4.3.2	Vyřizování věcí	143
4.3.3	Vyřizování věcí v přepočtu na soudce.....	144

4.3.4	Disposition time	144
4.4	Insolvenční agenda – II. stupeň	146
4.4.1	Vyřizování věcí	146
4.4.2	Disposition time	147
4.5	Incidenční spory – II. stupeň.....	148
4.5.1	Délka řízení	148
4.5.2	Vyřizování věcí	150
4.5.3	Disposition time	150
5	Nejvyšší soud.....	152
5.1	Personál.....	152
5.1.1	Soudci.....	152
5.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	155
5.2	Civilní dovolací agenda.....	156
5.2.1	Vyřizování věcí	156
5.3	Trestní dovolací agenda.....	157
5.3.1	Vyřizování věcí	157
5.4	Stížnosti pro porušení zákona.....	158
5.4.1	Vyřizování věcí	158
5.5	Insolvenční agenda	159
5.5.1	Vyřizování věcí	159
6	Nejvyšší správní soud	160
6.1	Personál.....	160
6.1.1	Soudci.....	160
6.1.2	Zaměstnanci ve výkonu.....	162
6.2	Řízení o kasačních stížnostech.....	163
6.2.1	Vyřizování věcí	163
6.3	Řízení ve věcech soudců.....	164
6.3.1	Vyřizování věcí	164
	Seznam grafů.....	165
	Seznam tabulek	168
	Přílohy	170
	Příloha A – seznam použitých pojmů.....	170
	Statistické pojmy a použité statistické ukazatele.....	170
	Právní a ostatní pojmy.....	174
	Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy.....	179
	Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů	180
	Příloha D – přehledové listy s daty soudů.....	182
	Příloha E – detailnější popis DEA	183
	Teorie a literatura	183
	Metodika, specifikace modelu	186
	Seznam literatury (DEA).....	188

1 Úvod

Cílem této výroční zprávy je seznámit odbornou i laickou veřejnost s činností české justice z pohledu statistik. Zpráva obsahuje vybraná statistická data za okresní, krajské a vrchní soudy, Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud. Každému článku soudní soustavy se věnuje jedna část, která se následně dělí na kapitoly a podkapitoly. Každá kapitola se zabývá buď vybranou agendou soudu, nebo obsahuje údaje o personálu. Dílčí podkapitoly se pak zaměřují na určitý statistický ukazatel (délka řízení, vyřizování věcí apod.).

Kapitola 1.1 podrobněji vysvětluje účel této zprávy, seznamuje čtenáře s jejími základními východisky, předpoklady a určitými omezeními a přidává další poznámky, které je třeba mít při čtení dokumentu na mysli.

Statistická výroční zpráva za rok 2019 je v mnoha ohledech (obsažená data, metodologie komentáře, grafická úprava apod.) velmi podobná zprávám předchozím, určitých změn však doznala. Jako každý rok byly doplněny nové ukazatele, upřesněna metodika některých výpočtů apod. Kapitola 1.2 vyjmenovává a stručně popisuje nejvýznamnější z těchto změn.

1.1 Základní východiska, předpoklady, omezení a upřesňující poznámky

Při čtení této zprávy je třeba pamatovat zejména na následující skutečnosti:

- Cílem zprávy je poskytnout čtenáři přístupný, ale poměrně detailní náhled na fungování české justice prostřednictvím statistik. Oproti ostatním veřejně dostupným zdrojům justičních statistik (Justiční statistické ročenky¹, [internetové stránky InfoData](#), data publikovaná Českým statistickým úřadem) má tato zpráva mnoho výhod:
 - Obsahuje množství dat, která nejsou jinak dostupná, například nejen průměrné, ale i mediánové délky řízení.
 - V průběhu let docházelo ke změnám v legislativě a způsobu vedení statistik a některé zdroje (například InfoData) ne vždy detailně rozlišují rejstříky. Ostatní zdroje dat rovněž obsahují jisté, byť velmi malé, množství chybných pozorování. Data v této zprávě jsou vždy, když je to možné, očištěna a výše zmíněnými nedostatky tak netrpí.
 - Data jsou zobrazena v přehledné podobě v různých typech grafů, případně tabulkách. Především sledování vývoje ukazatelů v čase nebo rozdílů mezi jednotlivými soudy je takto výrazně snadnější.
 - Data jsou doplněna komentářem a vysvětlivkami.
- Zpráva sice poskytuje detailní náhled, nejedná se však o podrobnou analýzu dané problematiky. K takové analýze by byla třeba hlubší práce s daty a využití pokročilejších statistických a ekonometrických metod, které ale přesahují účel tohoto materiálu. Ve zprávě jsou téměř výhradně využita statistická data dostupná Ministerstvu spravedlnosti, velmi zřídka pak další „nestatistické“ informace z jiných zdrojů.
- Definitivní závěry nemohou být vyvozovány pouze na základě jednoho statistického ukazatele. Například vysoké délky řízení nemusí znamenat (a často také neznamenají), že soud pracuje špatně. Mohou ve skutečnosti ukazovat to, že soud z nějakého důvodu (nízký

¹ Justiční statistická ročenka na rozdíl od této zprávy obsahuje pouze kompilaci automaticky generovaných sestav bez dalšího komentáře či grafického znázornění dat.

počet personálu, špatná organizace práce apod.) přestal zvládat vyřizovat svou agendu před několika lety, a ačkoliv již nyní pracuje dobře, potýká se s problémy, které vznikly dříve.

- Zpráva se zabývá pouze hlavními agendami soudů. Soudy ale vyřizují i množství vedlejších agend. Základní údaje o nich lze najít v jiných informačních zdrojích (InfoData, Statistická ročenka). Další rozcestník lze najít na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti v části věnující se justiční statistice².
- Soudní obvody neodpovídají novému samosprávnému členění státu a vycházejí v základu ze správního členění z roku 1960. Na úrovni okresů se hranice často liší pouze mírně. Větší odlišnosti můžeme najít u okresů Brno-venkov, Břeclav, Žďár nad Sázavou, Praha-východ, Kolín, Ostrava-město, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Plzeň-jih nebo Plzeň-město. Výrazně větší rozdíly jsou patrné na úrovni krajů, když existuje 14 samosprávných krajů, ale jen 8 krajů soudních. Tato zpráva se zaměřuje na soudnictví a vychází tedy pouze ze soudního členění. Například pojmem *kraj* se tedy myslí kraj podle soudního členění. Hlavní město Praha má podle soudního členění 10 obvodů.
- Ačkoliv je to na první pohled nelogické, ve statistikách týkajících se vyřizování věcí nutně neplatí, že $(\text{nevyřízené věci})_{t-1} + (\text{příchozí věci})_t - (\text{vyřízené věci})_t = (\text{nevyřízené věci})_t$. Tedy například, že počet nevyřízených věcí na konci roku 2008 + počet příchozích věcí v roce 2009 – počet vyřízených věcí v roce 2009 se rovná počtu nevyřízených věcí na konci roku 2009. Příčinou je oprava chybně vyznačených dat, která se projeví v novějších výkazech. Odchyly se nicméně pohybují v řádu jednotek a nemají žádný relevantní vliv.
- U grafů je třeba věnovat pozornost měřítku na ose y (svislá osa), měřítko se totiž liší. Stejně důležitý je rozsah osy. Ta totiž například nezačíná na hodnotě 0, ale na hodnotě vyšší. Na první pohled se tak mohou rozdíly zdát větší, než ve skutečnosti jsou. U kartogramů musíme sledovat velikost intervalů.
- U trestních agend je potřeba rozlišovat mezi počtem věcí a počtem osob. Z podstaty trestního řízení totiž vyplývá, že směřuje proti osobě, vůči které je vedeno. Jedna trestní věc může zahrnovat i více osob, počet osob tak může být výrazně vyšší než počet věcí. To platí především u krajských a vrchních soudů. Tato zpráva se zabývá pouze počtem věcí. Za zmínku stojí fakt, že počet stíhaných osob lze považovat za aproximaci složitosti věci. Více osob znamená zpravidla složitější věc.
- Mediánová délka řízení má z trojice medián, průměr a percentil 90 pro účely této zprávy zřejmě nejlepší vypovídající hodnotu, protože eliminuje extrémní hodnoty. Proto v kartogramech využíváme mediánovou délku řízení a ne průměrnou délku řízení nebo devadesátý percentil.
- Seznam použitých pojmů, seznam zkratk soudních okresů a soudních obvodů hlavního města Prahy využitých v kartogramech a seznam vybraných rejstříků soudů naleznete v příloze této zprávy.
- Přesné číselné údaje o jednotlivých okresních soudech jsou v Příloze D. Lze je také dohledat na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti v části věnující se justiční statistice.
- Nově jsou ve zprávě využity dva různé ukazatele pro počty soudců.

² <https://www.justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>.

- Stejně jako v minulých letech je využit evidenční počet soudců, a to v kapitolách o personálu. Výhodou je především to, že data jsou sbírána pravidelně stejnou metodikou a jsou k dispozici za dlouhé časové období.
- Nově jsou využita data o počtu skutečných úvazků, která byla poprvé sbírána k 1. 1. 2020. Jejich velkou výhodou je fakt, že jsou přesnější, neboť je v nich například vyčleněna opatrovnická agenda (a není tedy uvedena dohromady s rejstříkem C) a dále jsou zohledněny i nepřítomnosti soudců, např. je dlouhodobá nemoc apod. Počty skutečných úvazků jsou uvedeny s přesností na desetinu soudce. Tato data jsou pak tedy využita v kapitolách s přepočty věcí na soudce.

1.2 Změny oproti verzi z minulého roku

Statistická výroční zpráva za rok 2019 je v mnoha ohledech (obsažená data, metodologie komentáře, grafická úprava apod.) velmi podobná zprávě za rok 2018. Určitých změn však doznala. Změny jsou následující:

- U některých agend uvádíme jiné *další statistiky* než v roce 2018.
- Byla opět rozšířena část s daty o personálu, a to o detailnější data o přisedících a srovnání evidenčního a plánovaného počtu soudců za posledních 5 let u okresních a krajských soudů.
- Jsou využity dva druhy dat o počtech soudců (viz výše). V důsledku toho je přepočten na soudce nyní k dispozici i u opatrovnické agendy u okresních soudů a u většiny agend soudů krajských. Z téhož důvodu se změnilы hodnoty u ostatních agend a není tedy k dispozici srovnání s předchozím rokem.
- U krajských a vrchních soudů byla doplněna část s daty o incidenčních sporech.

Zejména jsme však doplnili data za rok 2019 a upravili grafy i textovou část, kterou jsme také rozšířili.

2 Okresní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data, která se týkají všech okresních soudů (OS) v ČR. Jedná se o 75 okresních soudů, Městský soud v Brně a 10 obvodních soudů v Praze.

V první podkapitole uvádíme statistiky týkající se počtu soudců, počtu zaměstnanců ve výkonu a ve správě a počtu přísedících. Další podkapitoly se věnují jednotlivým soudním agendám. Okresní soudy jsou soudy prvoinstanční a vyřizují v zásadě tři hlavní typy agend – civilní, trestní a opatrovnickou.

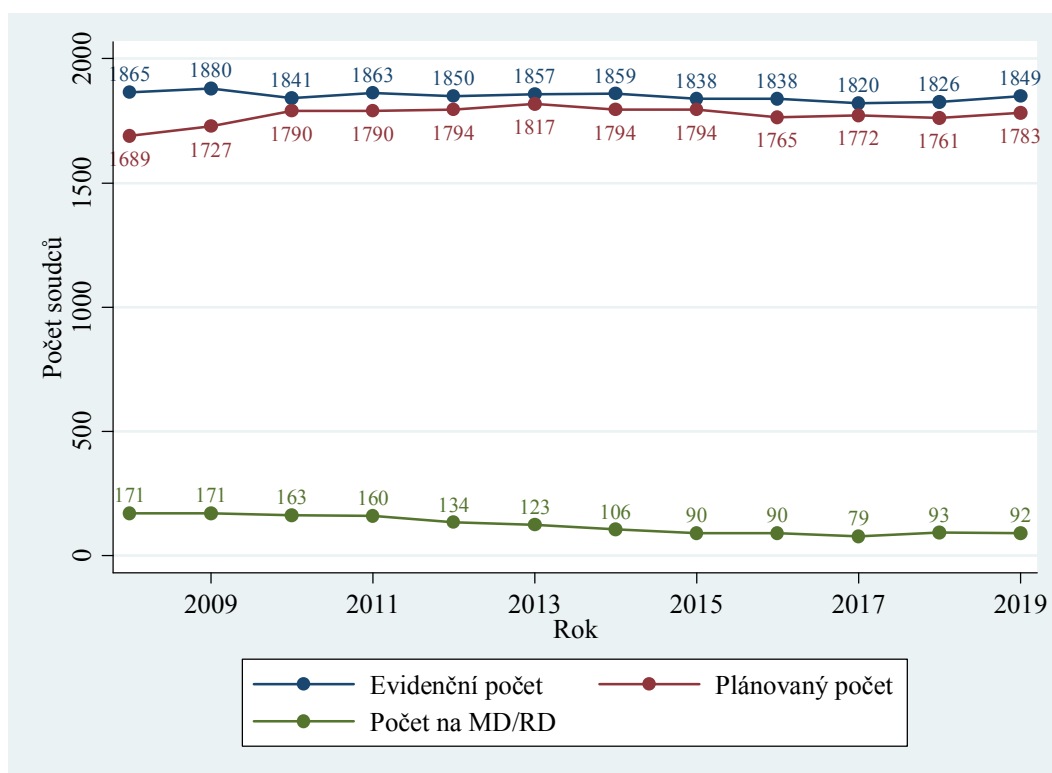
Pro většinu agend (tedy ve většině podkapitol) uvádíme délky řízení ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně (průměr, medián a percentil 90). Dále následují data týkající se vyřizování věcí: nápad + obživlé věci, vyřízené věci, nevyřízené věci a míra vyřizování v % (vyřízené věci/příchozí věci $\times 100$ %). V závěru uvádíme i další zajímavé statistiky (např. míru odvolání). Údaje jsou většinou řazeny v časových řadách pro celou ČR, následují data za kraje v roce 2019 a kartogramy pro jednotlivé okresní soudy. V některých tabulkách s průřezovými daty po krajích je také menším písmem uvedena změna oproti roku 2018. U délky řízení je pomocí histogramu rovněž zobrazeno její rozdělení v roce 2019.

2.1 Personál

Podkapitolu dělíme na tři části. V první části se věnujeme soudcům, druhá se zaměřuje na další zaměstnance soudu a třetí pojednává o přísedících soudu. Všechny uvedené údaje jsou v osobách a data vyjadřují vždy stav k 1. 1. daného roku.

2.1.1 Soudci

Graf 1: OS – počet soudců v letech 2008–2019

Z grafu je patrné, že počet soudců u OS je v ČR velmi stabilní. Od roku 2010 činí plánovaný počet všech soudců 3 063 nebo 3 062 soudců. Tento počet je pak rozdělen mezi všechny články soudní soustavy (OS, KS, VS, NS, NSS). Mírné změny v plánovaném počtu soudců u OS jsou tak způsobeny pouze přesouváním plánovaného počtu soudců mezi jednotlivými články soudní soustavy a vyplývají z výpočtu potřeby soudců a systemizace soudů, která se odvíjí od nápadu jednotlivých soudů (viz seznam použitých pojmů v příloze). V roce 2018 došlo k určitým změnám v systemizaci – došlo k přehodnocení náročnosti vybraných rejstříků, protože náročnost agendy v průměru rostla. Na druhou stranu ale stabilně a celkem rychle klesal nápad.

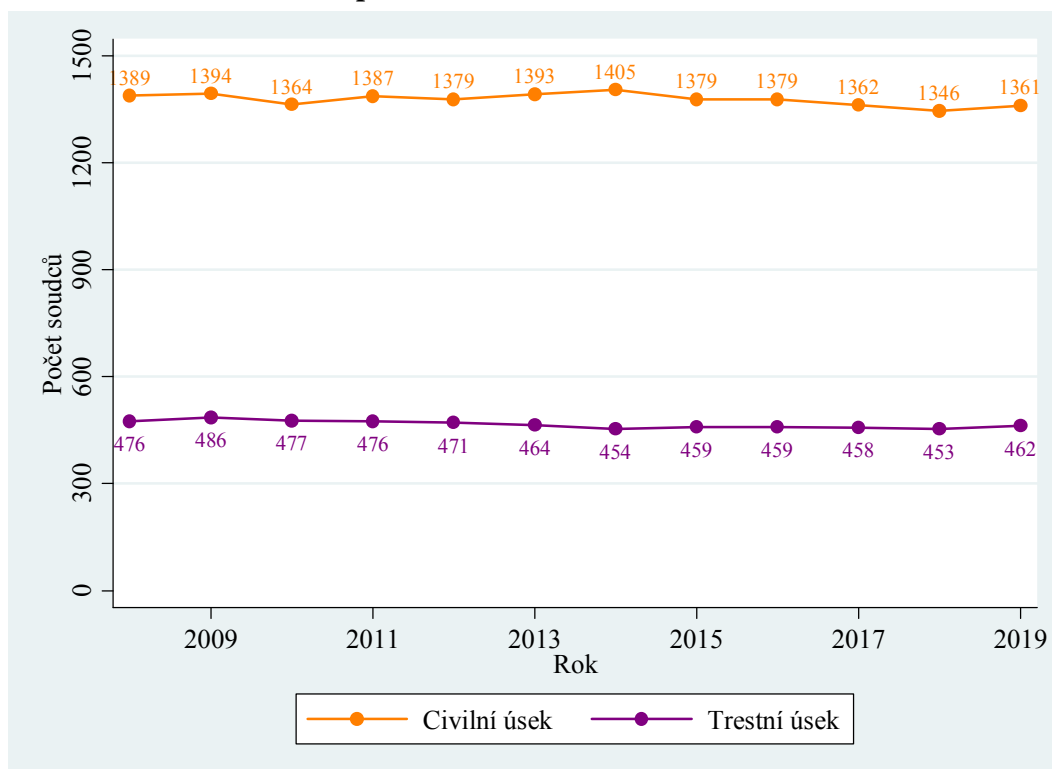
Změna v systemizaci ale neměla vliv na celkový plánovaný počet soudců, protože ten je omezen rozpočtem. Aby se změny začaly projevit v celkovém plánovaném počtu soudců, musel by tento počet vycházet nižší než je rozpočtové omezení (3 063 soudců). Proto došlo pouze k mírné změně v plánovaném rozložení soudců mezi jednotlivé soudy. Z grafu vyplývá, že ani rok po změně v systemizaci soudů prakticky nedošlo k žádným změnám.

Evidenční počet soudců je také velmi stabilní a o několik desítek přesahuje plánovaný počet soudců. Změny v evidenčním počtu soudců jsou dány především načasováním jednotlivých jmenovacích etap.

Za povšimnutí stojí výrazný pokles v počtu soudkyň (soudců) na MD/RD mezi roky 2009 a 2017. Od roku 2009 se zmenšil více než o polovinu. V datech níže ve zprávě vidíme, že soudci u OS v průměru stárnou (snižuje se podíl soudců a soudkyň ve věku 30 až 40 let). To pak logicky vedlo také ke snižování počtu soudkyň na MD/RD. Z toho také plyne, že počet soudců, kteří u soudů v daném období skutečně působili, velmi mírně vzrostl.

Výše uvedený trend se změnil až v roce 2018, kdy počet soudkyň na MD/RD oproti roku 2017 vzrostl a vrátil se na úroveň z let 2015 a 2016. Tento závěr pak platí i pro rok 2019.

Graf 2: OS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019

V grafu výše vidíme, že poměr velikosti soudních úseků je velmi stabilní – počet soudců na civilním úseku je asi třikrát větší než počet soudců na úseku trestním. Ještě je třeba upozornit, že do civilního úseku v tomto kontextu spadají i soudci, kteří vyřizují opatrovnickou agendu. V podkapitolách o vyřizování věcí na soudce již jsou tito soudci uvedeni zvlášť.

Z tabulky níže je patrné, že největší počet soudců okresních soudů působí v Severomoravském kraji, nejmenší počet pak v kraji Jihočeském. Jak již bylo řečeno, plánovaný počet soudců se odvíjí od nápadu. Nápad se pak odvíjí od velkého množství faktorů, jako je počet obyvatel, zločinnost, nezaměstnanost a další. U okresních soudů je evidenční počet soudců dlouhodobě vyšší než počet plánovaný.

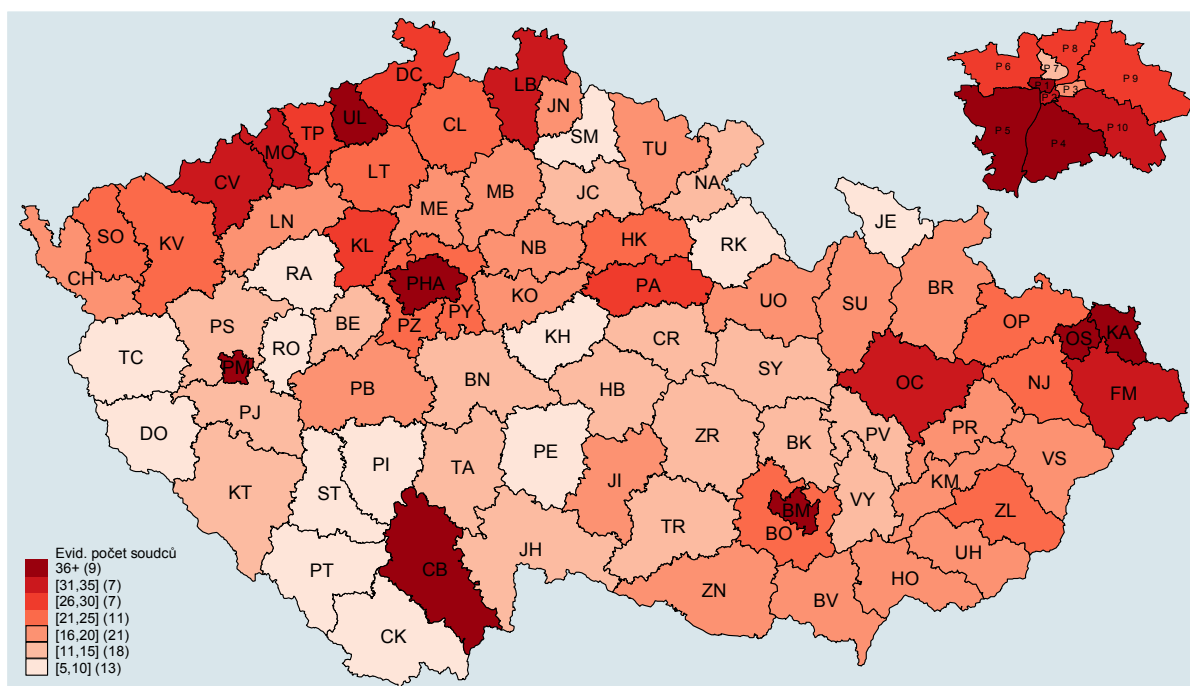
Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů

Nadřízený soud	Plánovaný počet soudců	Evidenční počet soudců		
		Civilní úsek	Trestní úsek	Celkem
MS Praha	287	245	69	314
KS Praha	209	165	48	213
KS Č. Budějovice	100	72	31	103
KS Plzeň	160	118	44	162
KS Ústí n. Labem	266	193	85	278
KS Hr. Králové	166	127	40	167
KS Brno	284	228	63	291
KS Ostrava	311	239	82	321
Celkem ČR	1 783	1 387	462	1 849

Počet soudců se oproti předchozímu roku nepatrně zvýšil, posíleny byly především soudy spadající pod KS Praha.

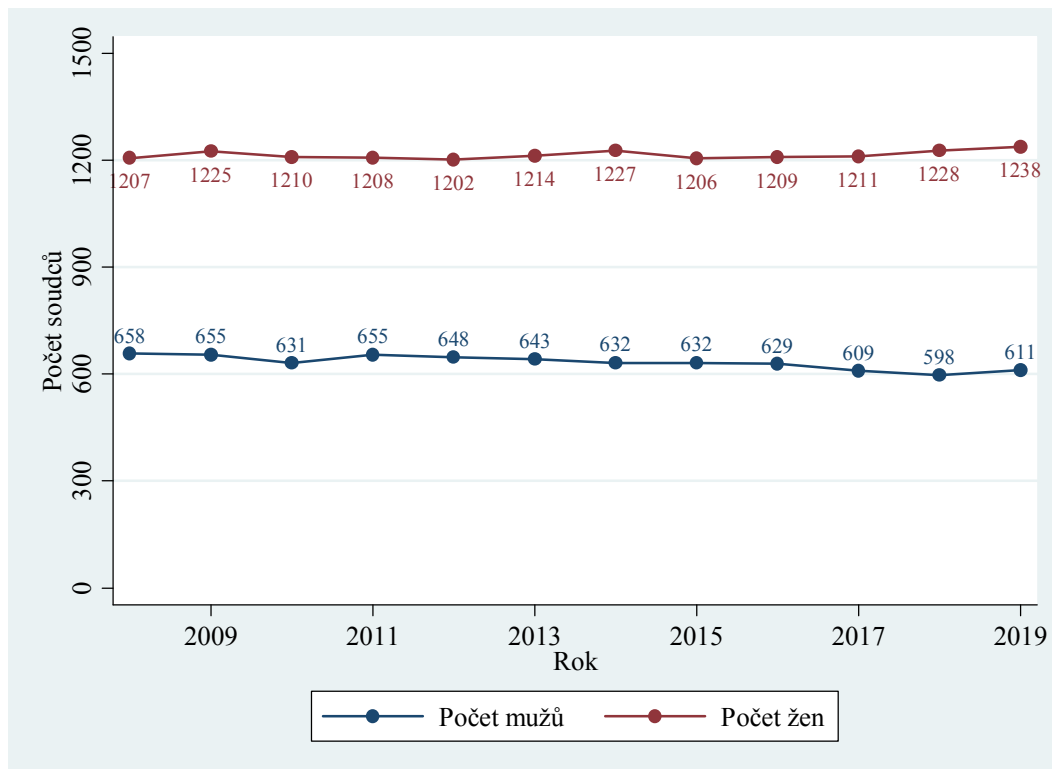
Největšími okresními soudy zůstávají OS Ostrava (80 soudců), MS Brno (79 soudců) a OS pro Prahu 4 (50 soudců). Naopak nejmenší jsou okresní soudy v Prachaticích, Pelhřimově, Jeseníku a Rokycanech (všechny po 7 soudcích). Velikost jednotlivých soudů lze přibližně vyčíst z kartogramu.

Graf 3: OS – evidenční počet soudců u jednotlivých soudu

V kartogramu vidíme, že největší soudy jsou především ve větších městech. Relativně velké soudy se nachází v Severočeském a Severomoravském kraji. Velké jsou také některé obvodní soudy v Praze (již zmíněný OS pro Prahu 4, dále OS pro Prahu 1 a OS pro Prahu 5).

Graf 4: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019

Zajímavý je také údaj o podílu žen mezi soudci. Jak ukazuje graf je i podíl soudkyň celkem stabilní, a to přibližně v rozpětí 65 až 67 %. V letech 2011 až 2018 lze nicméně vidět velmi mírný rostoucí trend, protože počty mužů od roku 2011 klesají. Tento trend se zastavil až v roce 2019, kdy velmi

mírně stoupl počet mužů i žen. Můžeme tedy říct, že podíl žen se od roku 2011 zvýšil, ale velmi mírně. Tabulka 2 uvádí evidenční počty soudců a soudkyň podle soudních krajů. Podíl žen u soudů spadajících pod MS Praha a KS Praha je vyšší než ve zbytku ČR.

Tabulka 2: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví a krajů

Nadřízený soud	Evidenční počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	236	78	75,16
KS Praha	156	57	73,24
KS Č. Budějovice	64	39	62,14
KS Plzeň	96	66	59,26
KS Ústí n. Labem	179	99	64,39
KS Hr. Králové	109	58	65,27
KS Brno	182	109	62,54
KS Ostrava	216	105	67,29
Celkem ČR	1238	611	66,96

Podíl žen mezi soudci OS zůstal oproti roku 2018 prakticky konstantní.

V kontextu podílu žen mezi soudci se dále můžeme sledovat jejich podíl mezi předsedy a místopředsedy soudů. Data jsou v tabulce níže.

Tabulka 3: OS – předsedové a místopředsedové soudů

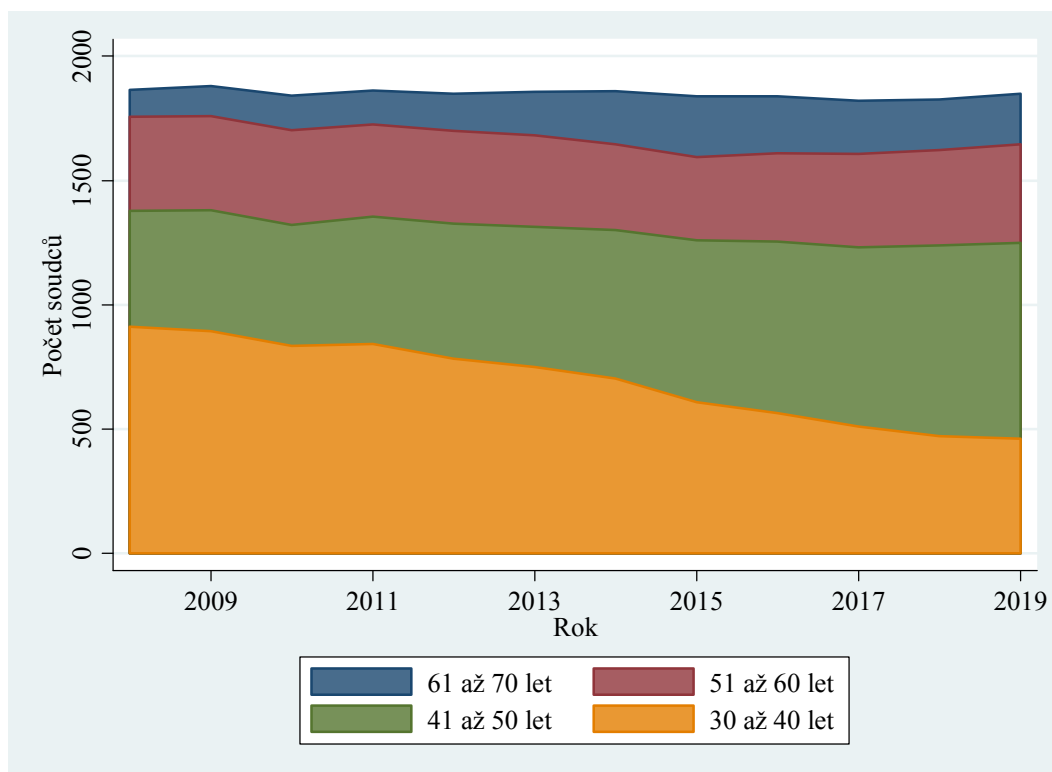
Nadřízený soud	Předsedové		Podíl žen v %	Místopředsedové		Podíl žen v %
	Žen	Mužů		Žen	Mužů	
MS Praha	4	6	40,00	19	7	73,08
KS Praha	8	3	72,73	6	9	40,00
KS Č. Budějovice	4	3	57,14	3	5	37,50
KS Plzeň	3	7	30,00	4	8	33,33
KS Ústí n. Labem	5	5	50,00	11	7	61,11
KS Hr. Králové	7	4	63,64	7	4	63,64
KS Brno	4	9	30,77	4	8	33,33
KS Ostrava	4	6	40,00	9	8	52,94
Celkem ČR	39	43	47,56	63	56	52,94

Na vysvětlenou je třeba uvést, že součet počtu předsedů a předsedkyň není roven počtu okresních soudů (86), protože ne všude je funkce předsedy obsazená. Z tabulky můžeme vyčíst, že počet žen a mužů na místech předsedů a místopředsedů je mnohem vyrovnanější, než je tomu u celkového počtu soudců. V roce 2018 ženy představovaly přesně polovinu předsedů. V roce 2019 to je o něco méně. Místopředsedkyň je o něco málo více než místopředsedů soudů. V jednotlivých krajích je

oproti roku 2018 došlo k poměrně výrazným procentuálním změnám. Vzhledem k malému počtu předsedů a místopředsedů je to ovšem logické.

Dalším sledovaným ukazatelem je věková struktura soudců. Na grafu níže vidíme její vývoj v letech 2008 až 2019. V tabulce pak jsou průřezová data okresních soudů po krajích za rok 2019.

Graf 5: OS – věková struktura soudců v letech 2008–2019

Z grafu je patrný pokračující trend z minulých let, tedy že soudci okresních soudů v ČR v průměru dále stárnou. Především soudci z věkové kategorie 30 až 40 let se postupně přesouvají (stárnou) do věkové kategorie 41 až 50 let.

V roce 2007 byl podíl soudců ve věku 30 až 40 let 49 %, v roce 2018 byl tento podíl již pouze necelých 26 %. Naopak podíl soudců ve věku 41 až 50 let byl v roce 2007 25 % a přibližně 42 % v roce 2018. Příčin tohoto posunu je zřejmě několik:

- Ve sledovaném období je již celkový počet soudců velmi stabilní. Až do roku 2006 se ale počet soudců rychle zvyšoval, počet nově jmenovaných soudců za rok byl tedy výrazně vyšší než v posledních letech. K okresním soudům byli přitom většinou jmenováni mladí soudci. Právě tato rozsáhlá generace soudců se ve sledovaném období postupně přesouvá do vyšší věkové skupiny.
- Malou roli mohlo po určitou dobu hrát také to, že v roce 2003 byl stanoven minimální věk pro jmenování soudcem 30 let.
- V průběhu let docházelo ke změnám a zpřísnování podmínek pro jmenování soudcem a ke zpřesnění administrativně technického postupu. V důsledku těchto změn se zvyšuje průměrný věk, ve kterém je soudce jmenován.

Toto „stárnutí“ soudcovské populace se víceméně zastavilo až v roce 2019.

V další tabulce vidíme, že věkové složení soudců se liší i mezi jednotlivými kraji. Zaujme například Severočeský kraj s velmi vysokým podílem soudců mezi 30 a 40 lety. To může souviset s posilováním soudů v Severočeském kraji v posledních letech nově jmenovanými mladými soudci. V letošním roce ho nicméně „přeskočil“ kraj Středočeský. Naopak v průměru nejstarší jsou soudci v Západočeském kraji, kde je téměř šestina soudců ve věku mezi 61 a 70 lety.

V souvislosti s věkem soudců je třeba ještě poznamenat, že vliv na věkovou strukturu má také překládání soudců ke krajským soudům. K tomuto přeložení dochází nejčastěji kolem čtyřicátého až čtyřicátého pátého roku věku. Přeložení dříve než v 35 a později než v 50 letech jsou vzácná.

Tabulka 4: OS – věková struktura soudců dle krajů

Nadřízený soud	Podíl na celkovém počtu soudců dle věku			
	30 až 40 let	41 až 50 let	51 až 60 let	61 až 70 let
MS Praha	19,11	42,68	25,80	12,42
KS Praha	35,21	34,74	16,90	13,15
KS Č. Budějovice	21,36	44,66	24,27	9,71
KS Plzeň	20,37	51,85	14,20	13,58
KS Ústí n. Labem	33,09	36,33	20,86	9,71
KS Hr. Králové	20,96	42,51	27,54	8,98
KS Brno	24,74	44,33	19,93	11,00
KS Ostrava	22,74	45,79	21,81	9,66
Celkem ČR	24,99	42,51	21,47	11,03

Posledním ukazatelem, na který se v této části zaměříme, bude srovnání plánovaného a evidenčního počtu soudců v jednotlivých krajích za posledních 5 let. Tento ukazatel může pomoci identifikovat, zda je v nějakých krajích dlouhodobý rozdíl mezi evidenčním a plánovaným počtem soudců. Průměry najdeme v následující tabulce:

Tabulka 5: OS – srovnání evidenčního a plánovaného počtu soudců za 5 let

Nadřízený soud	Průměrný počet soudců		Nadstav/podstav v %
	Evidenční	Plánovaný	
MS Praha	311,8	284,8	9,48
KS Praha	197,8	200,8	-1,49
KS Č. Budějovice	103	102,6	0,39
KS Plzeň	161,4	161,2	0,12
KS Ústí n. Labem	273,8	265	3,32
KS Hr. Králové	168	168,2	-0,12
KS Brno	285	278,6	2,30
KS Ostrava	320,2	313,8	2,04
Celkem ČR	1 821	1 775	2,59

V tabulce vidíme, že dlouhodobě jsou okresní soudy v „plusu“ oproti plánovanému počtu. To je koneckonců lze vidět i na grafu výše. Zdaleka nejvíce jsou v plusu obvodní soudy v Praze, což

vyplývá z faktu, že tyto soudy mají specifickou agendu, a obecná měřítko tak dle systemizační komise ve vztahu k nim zcela neodráží realitu. Dlouhodobě mají vyšší počet evidenčních soudců Severočeský kraj, Jihomoravský kraj a Severomoravský kraj. Rozdíl není velký, ale projevit se může. Zde se odráží posilování vybraných soudů v těchto krajích z důvodu velkého počtu nevyřízených věcí a vysokých délek řízení. Na závěr je třeba upozornit, že v systemizaci (v plánovaném počtu soudců) nejsou promítnuty všechny faktory (například počet nevyřízených věcí nebo počet věcí přerušovaných³).

2.1.2 Zaměstnanci ve výkonu a ve správě

Vzhledem k většímu počtu kategorií zaměstnanců ve výkonu uvádíme pro zachování přehlednosti, v tabulce níže pouze jejich počty k 1. 1. 2019, a to po krajích a pouze pro vybrané kategorie.

Tabulka 6: OS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů

Nadřízený soud	Počet osob							Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	SV	
MS Praha	111	31	134	253	51	106	12	698
KS Praha	116	16	49	72	48	147	9	457
KS Č. Budějovice	65	10	29	79	34	77	10	304
KS Plzeň	87	11	29	131	43	98	6	405
KS Ústí n. Labem	152	27	46	201	62	141	12	641
KS Hr. Králové	105	22	11	107	39	109	12	405
KS Brno	177	6	75	215	67	190	14	744
KS Ostrava	199	14	33	200	68	199	14	727
Celkem ČR	1 012	137	406	1 258	412	1 067	89	4 381

Plánovaný počet zaměstnanců ve výkonu se stejně jako plánovaný počet soudců odvíjí od systemizace. Evidenční počet zaměstnanců se odvíjí od plánovaného počtu zaměstnanců ve výkonu, ale závisí také na situaci na trhu práce a personální politice jednotlivých soudů. Z toho ve výsledku plyne skutečnost, že poměr počtu soudců k počtu zaměstnanců ve výkonu je sice u všech soudů podobný, ale zdaleka ne totožný.

K 1. 1. 2018 pracovalo u okresních soudů celkem 4 433 zaměstnanců ve výkonu. V roce 2019 se tento počet takřka nezměnil, došlo k meziročnímu poklesu o 52 zaměstnanců (1,2 %).

Pro úplnost následuje krátké shrnutí pravomocí a pracovní náplně jednotlivých pracovníků soudu:

- **Vyšší soudní úředník (VSÚ)** – může namísto soudce provádět jednodušší úkony včetně některých rozhodnutí, nemůže ale vést jednání a zejména vydávat rozsudky. Nerozhoduje nezávisle, ale je povinen dbát pokynů soudce, kterému musí také věc předat, je-li právně nebo skutkově složitá. Může jím být pouze absolvent studia na Justiční akademii v Kroměříži nebo absolvent vysokoškolského bakalářského nebo magisterského studijního programu v oblasti práva.

³ Například v Německu jsou věci, v nichž přerušování řízení přesáhne délku šesti měsíců, ve statistikách soudů vykazovány jako rozhodnuté, protože pokud soudce po více než 6 měsících začne na věci znovu pracovat, jeho pracovní zatížení je srovnatelné s prací na kterémkoli novém případě.

- **Soudní tajemník (ST)** – může jím být pouze osoba s úspěšně složenou maturitní zkouškou. Může provádět jednoduché úkony, ke kterým je pověřen předsedou soudu.
- **Asistent soudce (A)** – samostatně vykonává jednotlivé úkony v soudním řízení z pověření soudce, jehož je asistentem, například zpracovává koncepty rozhodnutí. Je jmenován předsedou soudu k návrhu příslušného soudce. Může jím být pouze absolvent vysokoškolského magisterského studijního programu v oblasti práva.
- **Vedoucí kanceláře (VK)** – vede rejstříky a řídí práci zapisovatelek většinou ve více soudních odděleních. Zahrnuje i rejstříkové vedoucí a referentky soudní kanceláře.
- **Protokolující úředník (PÚ)** – pořizuje zvukový záznam o průběhu hlavního líčení a na jeho podkladě vypracuje protokol.
- **Zapisovatelka (Z)** – munduje (zpracovává) spisy a sepisuje protokol o jednání v jednacím síni dle diktátu soudce, popř. přepisu zvukového nebo zvukově-obrazového záznamu o průběhu jednání.
- **Soudní vykonavatel (SV)** – vynucuje splnění povinnosti na povinné osobě, které byla tato povinnost uložena vykonatelným exekučním titulem. Také je oprávněn provádět úkony spojené s odebráním dítěte v řízení péče o nezletilé.

Dalšími zaměstnanci soudů jsou tzv. zaměstnanci ve správě. Zatímco zaměstnanci ve výkonu se bezprostředně podílejí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví, zaměstnanci ve správě zajišťují provoz soudu, který zahrnuje širokou škálu funkcí. Celou správu soudu řídí ředitel správy. Dalšími zaměstnanci ve správě jsou například pracovníci sekretariátu, dozorcí úředníci, účetní, ekonomové, informatici nebo řidiči. Celkem je rozlišováno 40 kategorií zaměstnanců ve správě. K 1. 1. 2019 pracovalo ve správě u okresních soudů celkem 1 670 osob, tedy o 33 osob více než k 1. 1. 2018.

2.1.3 Přisedící soudu

Kromě soudců a zaměstnanců ve výkonu se na rozhodovací činnosti soudu podílejí také tzv. přisedící. Přisedícím se může stát každý svéprávný a bezúhonný občan České republiky, kterému je nejméně 30 let. V trestním řízení rozhodují přisedící v prvním stupni ve věcech, kde zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice je minimálně pět let. Jde tedy o řízení u okresních soudů nebo prvostupňové řízení u soudu krajských. V civilním řízení rozhodují přisedící v pracovněprávních sporech u okresních soudů.

V letošním roce jsou k dispozici počty přisedících dle krajů, pohlaví a věku, což umožňuje jejich bližší prozkoumání. Na rozdíl od ostatních dat v této kapitole se jedná o data k 1. 1. 2020.

V tabulce je uveden počet přisedících podle krajů a pohlaví. Počet přisedících do určité míry samozřejmě odpovídá velikosti jednotlivých soudních krajů. Hrají zde roli ale i jiné faktory, v první řadě samozřejmě složení agendy. Z tabulky je rovněž patrné, že funkce přisedícího je populárnější mezi ženami než mezi muži.

Tabulka 7: OS – počet přísedících dle krajů a pohlaví

Nadřízený soud	Počet přísedících		Podíl žen v %
	Mužů	Žen	
MS Praha	165	293	63,97
KS Praha	138	266	65,84
KS Č. Budějovice	95	146	60,58
KS Plzeň	167	274	62,13
KS Ústí n. Labem	176	390	68,90
KS Hr. Králové	180	279	60,78
KS Brno	270	467	63,36
KS Ostrava	416	625	60,04
Celkem ČR	1 607	2 740	63,03

Další tabulka se zabývá věkovou strukturou. Vyplyvá z ní, že post přísedící/ho je mnohem populárnější u vyšších věkových skupin. Více než 63 % přísedících tvoří lidé ve věku 60 let a více, tedy ve většině případů v důchodovém věku. Naopak, přísedících ve věku do 39 let tvoří pouze 4,32 %. Obvykle je tento jev přisuzován tomu, že finanční odměna za vykonávání funkce přísedícího je obvykle považována za nízkou. Lidé v produktivním věku pravděpodobně preferují jiný výdělek nebo jinak trávený čas. Seniorům se nicméně takovýto příjvek a čas stráveným tímto způsobem může zdát zajímavější. Mezi jednotlivými kraji jsou určité, ale ne nijak závratné rozdíly. V průměru nejstarší jsou přísedící v Jihočeském kraji – pouze asi 2 % z nich jsou ve věku do 39 let a 72 % je ve věku 60 let a více. Je nicméně třeba zmínit, že Jihočeský kraj je nejmenší, a tudíž ze statistického pohledu nejvíce podléhá výchýlkám.

Tabulka 8: OS – počet přísedících dle krajů a věku

Nadřízený soud	Věková skupina				
	30–39	40-49	50-59	60-69	70 a více
MS Praha	34	67	69	106	182
KS Praha	16	51	73	130	134
KS Č. Budějovice	5	18	44	90	84
KS Plzeň	17	53	97	137	137
KS Ústí n. Labem	21	88	106	155	196
KS Hr. Králové	14	51	73	167	154
KS Brno	38	120	134	232	213
KS Ostrava	43	142	214	336	306
Celkem ČR	188	590	810	1 353	1 406

2.2 Civilní agenda

Soudy na civilním úseku vedou značné množství různých druhů řízení (dědické řízení, exekuční řízení, výkony soudních rozhodnutí a další). Zdaleka nejvýznamnější a nejrozsáhlejší je ale prvostupňové civilní (občanskoprávní) řízení, označené jako rejstřík (agenda) C. Tato část Výroční statistické zprávy se zaměřuje právě na tuto agendu. Statistiky týkající se vedlejších agend jsou dostupné z jiných zdrojů (např. na internetových stránkách InfoData nebo ve statistických ročenkách).

Po úvaze byla data očištěna i o rozkazní řízení (hlavně agendy označené jako EPR a dříve EC), a to především proto, aby se předešlo zkreslení dat a trendů v časových řadách. V roce 2009 byl totiž zaveden elektronický platební rozkaz a po jeho zavedení došlo ke značným změnám ve vedení statistik. Počet věcí zanesených do statistických listů především v letech 2009–2013 tak prudce vzrostl právě o rozkazní věci. Rozkazní řízení je do značné míry automatizované, výrazně jednodušší (probíhá zcela nebo téměř zcela bez intervence soudce) a rychlejší na vyřízení. Z toho plynou i kratší délky řízení. V letech, kdy jich bylo do statistických listů zaneseno relativně více, pak došlo k poklesu vykazované délky řízení. Rozkaznímu řízení se věnuje další kapitola.

Z výše zmíněného důvodu se zde uvedené údaje týkající se průměrné délky řízení liší od údajů z jiných zdrojů (internetové stránky InfoData, statistické ročenky). Údaje prezentované jak v této zprávě, tak na serveru InfoData, jsou správné, ale vycházejí z jiných dat. Zde uvedené délky řízení jsou přirozeně vyšší, protože v nich není zahrnuto rozkazní řízení.

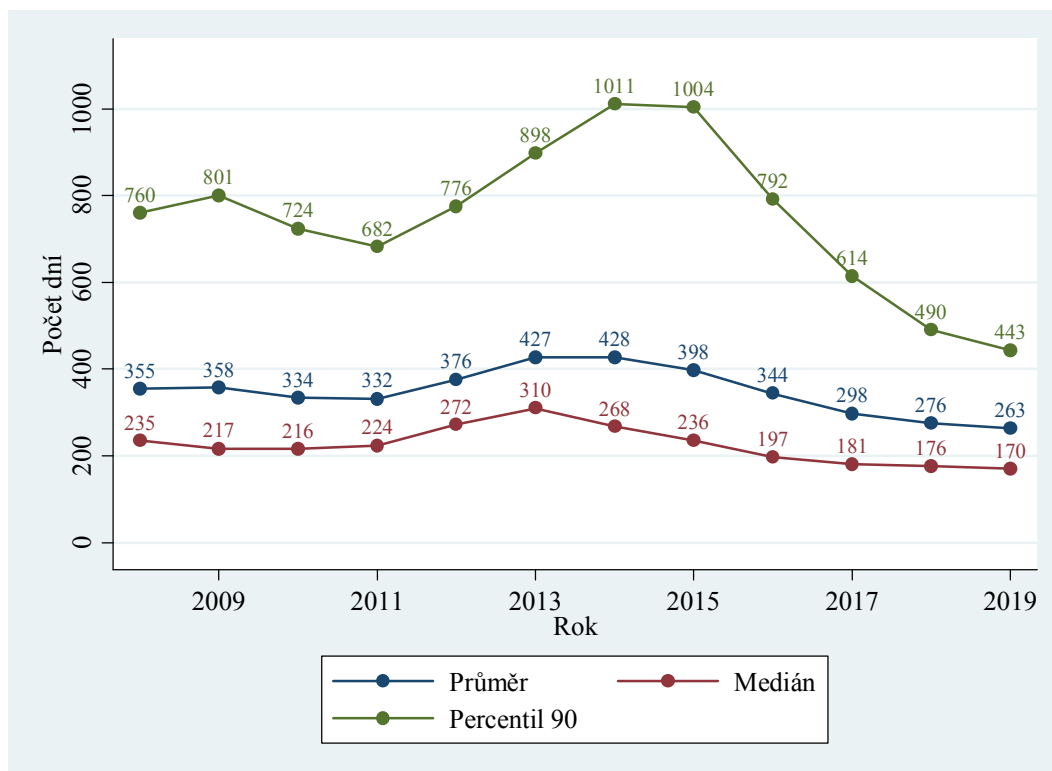
2.2.1 Délka řízení

Délku řízení zjišťujeme ze statistických listů (SL). Uvádíme ji v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení věci soudem I. stupně. Je třeba nezapomenout, že do vzorku se započítávají jen ta řízení, která v daném roce skončila, nikoliv ta, která stále probíhala. Je proto typickým jevem, že pokud dojde k přetížení soudu, neprojeví se to v průměrné délce řízení okamžitě, protože soud bude mít tendenci přednostně vyřizovat jednodušší věci a složitější věci budou stárnout, ale protože nebudou vyřízeny, nevstoupí do výpočtu; to se paradoxně stane naopak až ve chvíli, kdy se soudu začne dařit situaci řešit a vyřizovat nahromaděné nedodělky. Prudký nárůst délky řízení u některého soudu může tak často naopak být důkazem odblokování situace (po něm pak následuje v dalších letech neméně prudký pokles). Pro rozlišení takových situací je třeba doplnit pohled o další statistické údaje, zejména trend počtu nevyřízených věcí a tzv. disposition time (viz dále).

Graf 6 sleduje změny v průměru (jedná se o nejběžněji uváděný údaj), mediánu (není ovlivněn extrém a v tomto případě tak má lepší vypovídající hodnotu) a percentilu 90 (ukazuje, jak dlouho soudům trvají nejdélejší věci). Na rozdíl od neočištěných dat nevykazují očištěná data v letech 2009–2011 výrazný, ale pouze velmi mírný pokles délky řízení. Je ale patrný nárůst délek řízení v letech 2012 a 2013, který je následován poklesem. Jako velmi pozitivní se jeví jasný klesající trend v letech 2014–2019 v délce řízení (průměr, medián i percentil 90). Výše uvedený trend se postupně zpomaloval. V roce 2018 klesl medián již jen o 5 dnů a průměr o 22 dnů a v roce 2019 poklesl medián o 6 dnů a průměr o 13 dnů. Pokles 90. percentilu se také značně zpomalil, je ale stále velmi výrazný. Je tedy zřejmé, že řízení se zrychlilo především u nejdéle trvajících sporů. Pokud porovnáme rok 2014 a rok 2019, je vidět, že pokles v délkách řízení je opravdu signifikantní –

medián klesl o 37 %, průměr o 39 % a percentil 90 o 56 %. Tvrzení, že se situace v této agendě dále zlepšuje, potvrzují také snižující se počty nevyřízených věcí (graf 10).

Graf 6: OS – délka civilního řízení v letech 2008–2019

Tabulka 9: OS – délky civilního řízení dle krajů

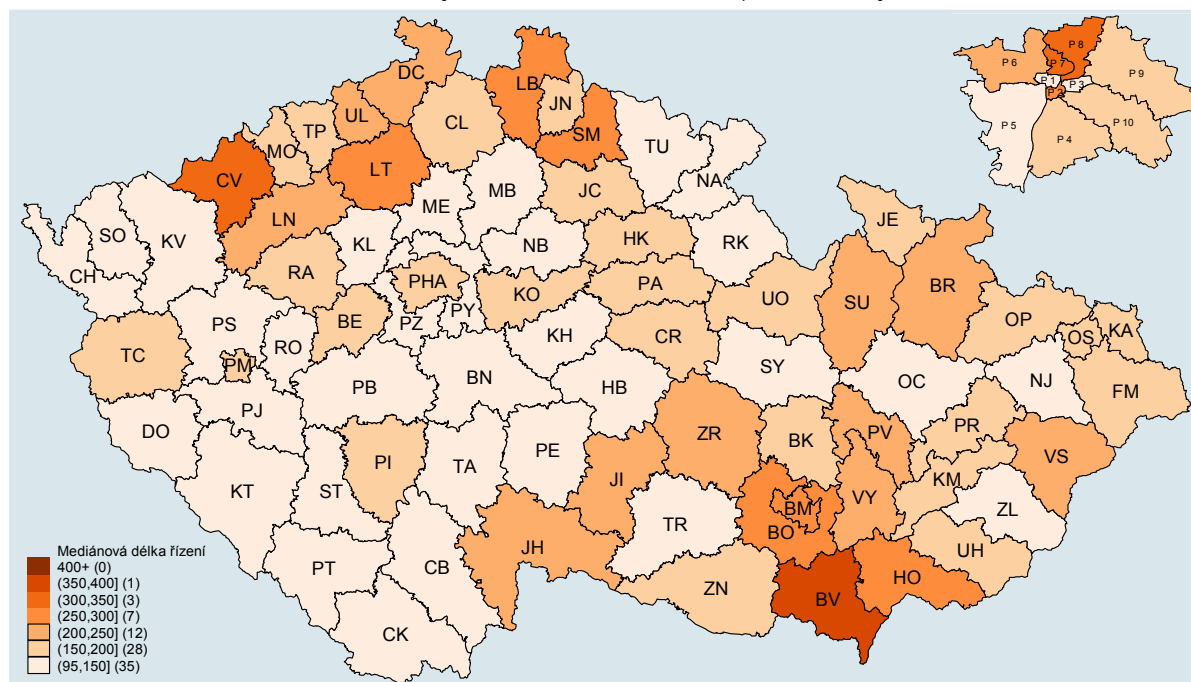
Nadřízený soud	Délka řízení		
	Průměr	Medián	Percentil 90
MS Praha	266	169	457
KS Praha	190	129	292
KS Č. Budějovice	179	124	286
KS Plzeň	192	135	306
KS Ústí n. Labem	351	234	565
KS Hr. Králové	229	153	357
KS Brno	350	222	624
KS Ostrava	223	167	329
Celkem ČR	263	170	443

Z tabulky 9 a grafu 7 jasně vyplývá, že v roce 2019 stále existují výrazné rozdíly (variabilita) mezi soudními kraji a jednotlivými soudy. Nejrychlejší OS většinou spadají pod KS České Budějovice a KS Praha. Nejpomalejší soudy spadají pod KS Ústí nad Labem a KS Brno. Je však třeba zdůraznit, že významné délky řízení často nejsou způsobeny neefektivností daných soudů, ale velkou případovou zátěží z minulých let, starší data totiž ukazují, že problémy začaly již v 90. letech. Již první pohled na data z posledních let ale naznačuje, že rozdíly mezi kraji a soudy se zmenšují,

a to díky snižování délek řízení u soudů, kde je tento ukazatel nejvyšší. To je vidět v grafu 8. Stejně jako v předcházejících letech došlo u soudů spadajících pod KS Ústí nad Labem a pod KS Brno i tento rok k poklesu délek řízení, byť k méně významnému. Srovnání roku 2014 a 2019 v Severočeském kraji ukazuje obrovský pokles v délkách řízení – průměr klesl o 48 %, medián o 63 % a percentil 90 o 52 %.

Za zmínku ještě stojí 44% pokles 90. percentilu u Východočeského kraje. Ten je způsoben tím, že v roce 2018 došlo ke krátkodobé odchylce (nárůst oproti roku 2017 o 64 %). Nyní se tedy ukazatel pouze vrátil do normálu.

Graf 7: OS – mediánové délky civilního řízení u jednotlivých soudů

Nejrychlejší soudy v roce 2019 byly OS Kutná Hora (medián 97 dnů), OS Benešov (105 dnů), a OS Trutnov (107 dnů). Naopak nejpomalejší jsou soudy v Břeclavi (370 dnů) a v Chomutově (334 dnů), které ale délku civilního řízení v roce 2018 i v roce 2019 výrazně snížily (v roce 2017 Chomutov 682 dnů, Břeclav 571 dnů a v roce 2018 oba 401 dnů), a v Praze 8 (327 dnů).

Intervaly v kartogramu úmyslně zůstaly zachovány a jsou tak stejné jako v loňském roce. To umožňuje srovnání. Je jasně vidět, že dvě „nejtmavší“ barvy v kartogramu (nejvyšší délky řízení) se tento rok téměř nevyskytují. Jedinou výjimkou je právě OS v Břeclavi.

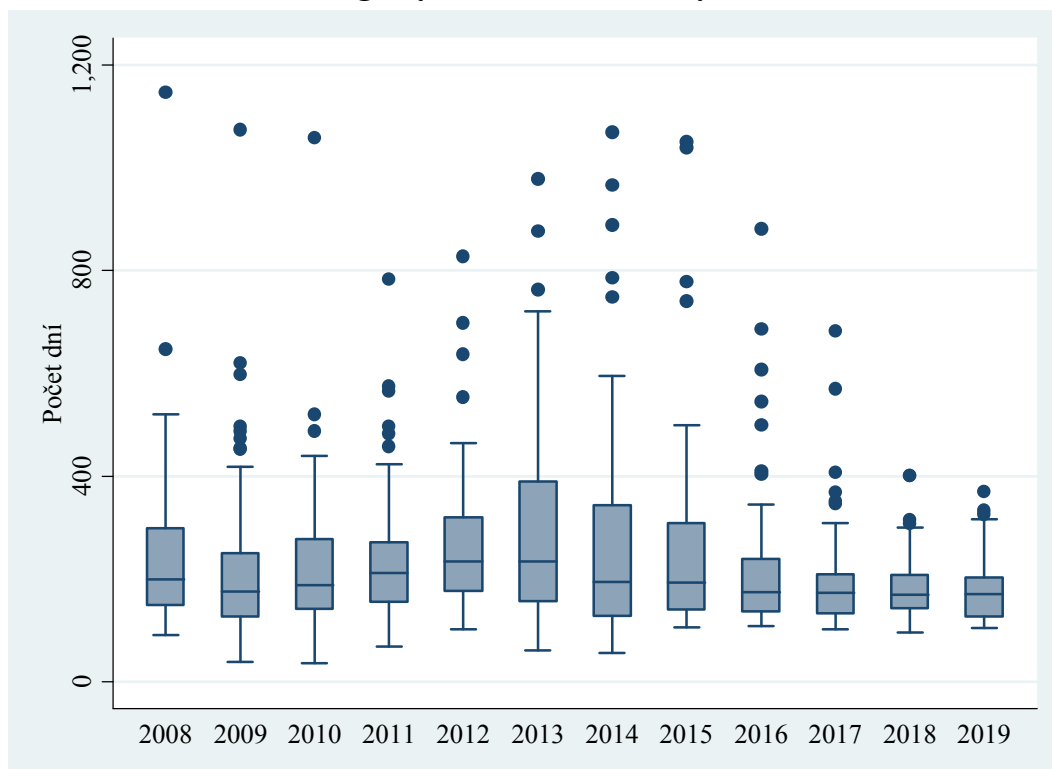
Hypotézu snižování rozdílů mezi soudy můžeme jednoduše potvrdit pomocí krabicových grafů (graf 8). Krabicový graf je blíže popsán v seznamu použitých pojmů v příloze. V grafu jsou vedle sebe znázorněny krabicové grafy pro roky 2008–2019 s mediánovými délkami řízení jednotlivých soudů.

Graf potvrzuje to, co již naznačují výše uvedená data. Jasně z něj vyplývá, že v letech s nejvyšší mediánovou délkou řízení (úsečka uvnitř šedého boxu, kdy box znázorňuje 25 % počtu OS pod mediánem a 25 % OS nad mediánem, celkem tedy 43 soudů) byla variabilita mezi soudy výrazně vyšší (vyjádřená délkou tzv. vousů). Dlouhé délky řízení byly tedy způsobeny malou skupinou soudů (znázorněny jako tečky, z nichž každá představuje jeden OS s extrémní délkou řízení)

především v Severočeském a Jihomoravském kraji. Proto tyto soudy Ministerstvo spravedlnosti v několika etapách jmenování soudců personálně posílilo, aby mohly lépe vyřídit své nedodělky.

Graf také potvrzuje hypotézu snižování rozdílů mezi soudy. Délky řízení i jejich variabilita se v posledních letech postupně snižují. V krabicových grafech to je zcela jasně vidět – zmenšuje se box, zkracují se vousy a odlehlé hodnoty se přibližují. V roce 2018 byly v datech pouze 4 odlehlé hodnoty a všechny 4 leží poměrně blízko horní přilehlé hodnotě. V roce 2019 se dvě nejodlehlejší hodnoty (Chomutov a Břeclav) opět přiblížily k boxu.

Graf 8: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení

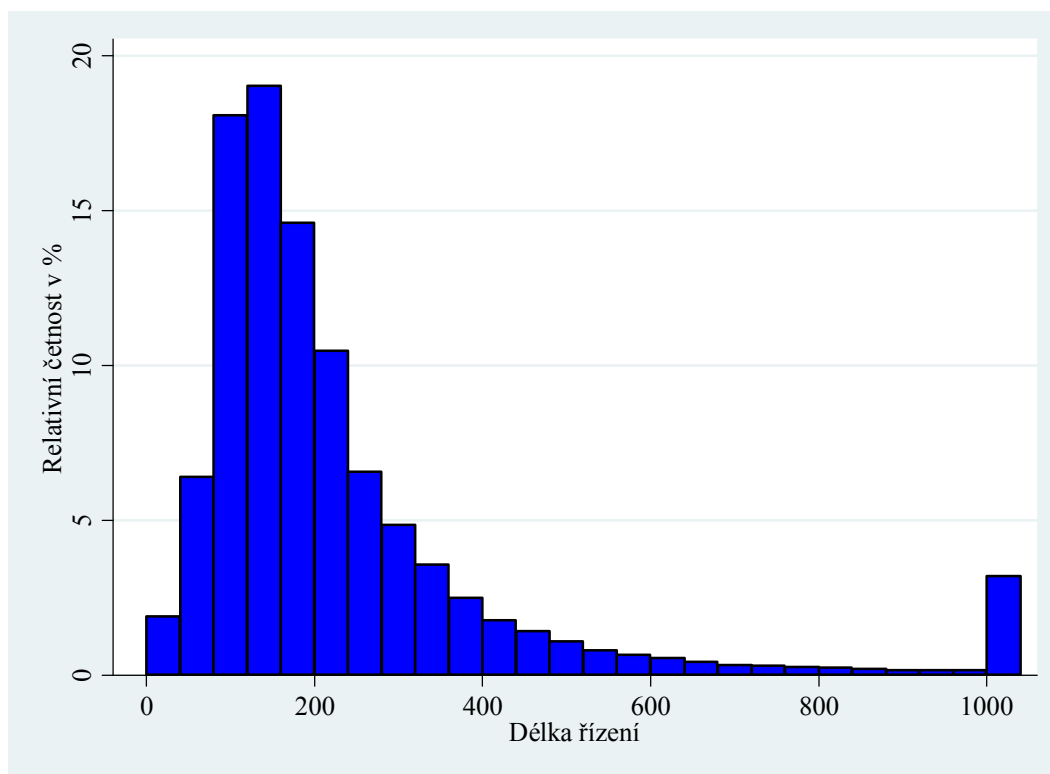
Zkracující se délka řízení (a také snižující se počet nevyřízených věcí, který je zachycen v následujících podkapitolách) má tři hlavní důvody:

- Zefektivnění práce soudů s velkým množstvím nevyřízených věcí a značnými délkami řízení.
- Personální posilování těchto soudů.
- Celorepublikový pokles v počtu napadlých věcí.

Na délky řízení v roce 2019 se nakonec podíváme ještě pomocí histogramu (viz seznam použitých pojmů). Budeme tedy zkoumat jejich distribuci. Šířka jednoho intervalu (sloupce) je 40 dnů. Pro lepší přehlednost jsou všechny délky řízení delší než 1 000 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Proto je tento sloupec výrazně „vyšší“ než sloupce předchozí. Z grafu lze vyčíst další informace o délkách řízení v civilních věcech. Například:

- Jen asi 4 % věcí byla vyřízena za více než 1 000 dnů.
- Přibližně 6 % věcí bylo vyřízeno velice rychle – do 80 dnů.
- Největší skupina věcí (asi 19 %) byla vyřízena za 121 až 160 dnů.

Graf 9: OS – distribuce délek civilního řízení

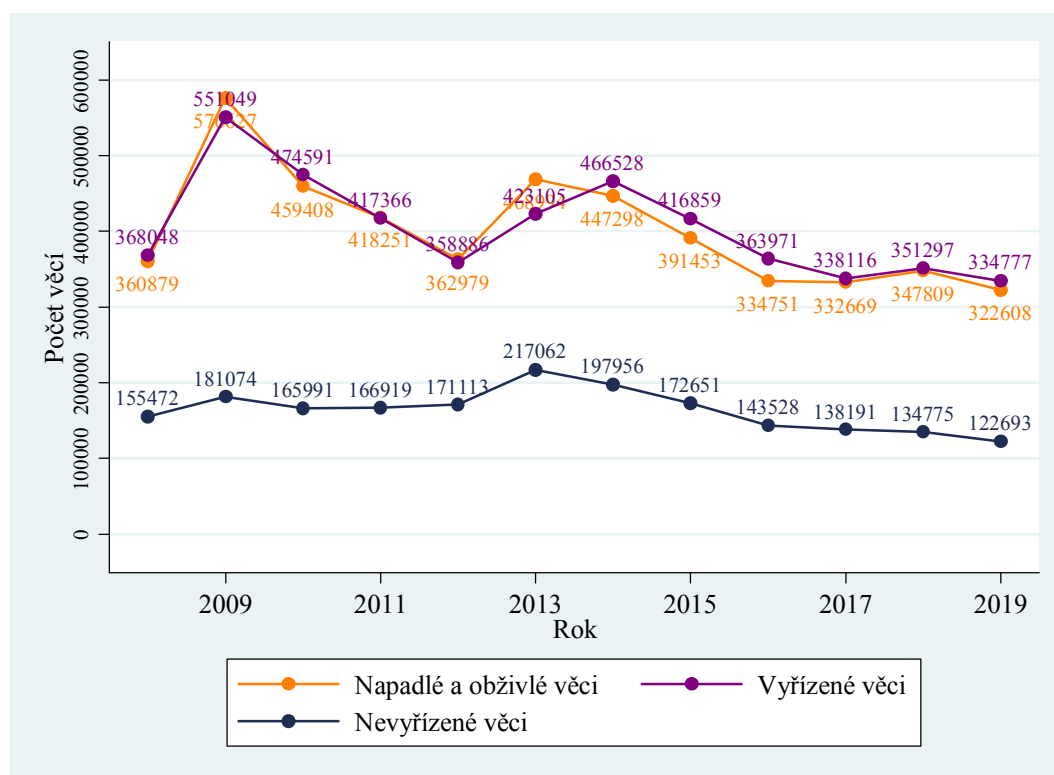
2.2.2 Vyřizování věcí

Tato kapitola se věnuje tomu, jak okresní soudy vyřizují věci v civilním řízení (bez rozkazního řízení). Obsahuje tedy údaje o nápadu + obživlých věcech, vyřízených věcech, nevyřízených věcech a míře vyřizování. Tato data nezískáváme ze statistických listů, ale z výkazů o činnosti soudů. Graf 10 ukazuje vývoj těchto proměnných v letech 2008–2019. Z grafu je patrné, že počet příchozích (nápad + obživa) a vyřízených věcí jsou silně korelovány. Vztah je v tomto případě kauzální (příčinný). Od roku 2014 převyšuje počet vyřízených věcí počet věcí příchozích, třebaže v letech 2017 a 2018 jen velmi mírně. V roce 2019 opět došlo k navýšení rozdílu mezi příchozími a vyřízenými věcmi. Díky tomu se v posledních letech daří snižovat počet nevyřízených věcí. Tento výsledek plně koresponduje se snižováním délek řízení. Důvody pro snižování počtu nevyřízených věcí jsou logicky stejné jako u délky řízení. Velký nárůst v počtu napadlých (a tedy i vyřízených) věcí v roce 2009 je způsoben zavedením elektronického platebního rozkazu a změnami ve vedení statistik. Na rozdíl od dat ze SL nelze v tomto případě data o tyto věci očistit. Nárůst v roce 2013 pravděpodobně způsobilo snížení soudních poplatků za podání EPR. Část věcí z EPR, které neskončí pravomocným elektronickým platebním rozkazem, je následně převedena do rejstříku C. Rejstříku EPR se více věnuje následující kapitola.

Určitě je třeba také zmínit fakt, že počet příchozích věcí v roce 2018 meziročně mírně narostl, a to poprvé právě od roku 2014. I přesto ale soudy vyřídily větší počet věcí, než jich přišlo. V roce 2019 došlo opět k určitému poklesu. Lze ale říct, že počet napadlých a obživlých věcí se víceméně

stabilizoval. Co se stane s počtem příchozích věcí v příštích letech kvůli současným událostem souvisejícím s onemocněním COVID-19, nyní nelze předpovídat.

Graf 10: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2008–2019

Tabulka 10: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	76 732	-9 %	79 625	-6 %	37 511	-7 %	103,8 %
KS Praha	37 088	-4 %	37 551	-3 %	9 050	-5 %	101,2 %
KS Č. Budějovice	16 031	-8 %	16 138	-9 %	3 105	-3 %	100,7 %
KS Plzeň	27 124	-13 %	29 502	-2 %	7 473	-24 %	108,8 %
KS Ústí n. Labem	46 608	-5 %	48 898	-4 %	21 263	-10 %	104,9 %
KS Hr. Králové	26 567	-3 %	26 754	-4 %	8 212	-2 %	100,7 %
KS Brno	43 528	-7 %	46 393	-3 %	20 118	-12 %	106,6 %
KS Ostrava	48 930	-8 %	49 916	-6 %	15 961	-6 %	102,0 %
Celkem ČR	322 608	-7 %	334 777	-5 %	122 693	-9 %	103,8 %

Tabulka 10 zachycuje vyřizování věcí dle krajů v roce 2019. Počet napadlých, vyřizovaných a částečně i nevyřizovaných věcí se odvíjí od velikosti soudu. Nelze tedy nijak porovnávat zatížení a výkonnost soudů bez toho, že budou data normalizována, tedy dokud nebude zohledněna velikost soudů. K tomu slouží dvě následující části této kapitoly. Z tohoto důvodu dále nezkoumáme jednotlivé okresní soudy pomocí kartogramu a krabicového grafu. Z tabulky lze vyčíst, že míra vyřizování v roce 2019 za celou ČR v porovnání s rokem 2018 vzrostla. V roce 2019 se tedy podařilo v ČR vyřídit více věcí, než přišlo, takže počet nevyřizovaných věcí opět poklesl. To mělo za následek

zlepšení ukazatele „disposition time“, jak je ukázáno v kapitole 2.2.4 (jeho význam a výpočet viz příloha A – seznam použitých pojmů). Stejně jako v předchozích letech platí to, že míra vyřizování je u krajů s největšími délkami řízení (Ústí nad Labem, Brno) výrazně vyšší než 100 %. Tento fakt spolu se snižující se délkou řízení ukazuje, že situace se v těchto krajích skutečně zlepšuje. Všechny kraje měly míru vyřizování přes 100 %, nejvyšší pak měly soudy v Západočeském kraji – téměř 109 %. Oproti roku 2018 se jedná o výrazné zlepšení. Neboť kraj v tomto období vykázal míru vyřizování pod 100 %.

2.2.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Oproti předchozím zprávám byla tato podkapitola upravena. Ministerstvo spravedlnosti má totiž k dispozici přesnější data o počtu soudců, konkrétně data o skutečném počtu úvazků, která budou využita pro přepočet. Tato data byla poprvé sbírána k lednu 2020 a nejsou tedy k dispozici v časových řadách. Jejich výrazným přínosem je ale jejich podstatně vyšší přesnost, protože:

- Umožňují srovnání nejen relativních údajů mezi jednotlivými soudy, ale výrazně přesnější jsou nyní i absolutní čísla, byť se stále jedná o aproximaci. Především rozlišení opatrovnických soudců výpočet výrazně zpřesnilo. Rovněž fakt, že v počtu nejsou započtení například dlouhodobě nemocní soudci, částečně předsedové a místopředsedové soudu a především soudkyně či soudci na rodičovské/mateřské dovolené, údaje dále zpřesňuje.
- I samotné relativní srovnání mezi soudy a kraji je přesnější. Především na úrovni soudců se v datech lépe promítnou například dlouhodobé absence.

Tabulka 11: OS – vyřizování civilních věcí na soudce dle krajů

Nadřízený soud	Počet soudců	Počet věcí na soudce		
		Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	184,3	416,34	432,04	203,53
KS Praha	97,2	381,45	386,21	93,08
KS Č. Budějovice	48,7	329,18	331,38	63,76
KS Plzeň	77,1	351,80	382,65	96,93
KS Ústí n. Labem	122,7	380,01	398,68	173,36
KS Hr. Králové	77,7	341,92	344,32	105,69
KS Brno	146,8	296,56	316,08	137,07
KS Ostrava	153,4	319,07	325,50	104,08
Celkem ČR	907,8	355,37	368,78	135,15

Pokud bychom údaje porovnali s loňskými daty, počty věcí na soudcovský úvazek jsou výrazně vyšší než počty věcí na evidenční počet soudců v loňském roce. To samozřejmě vyplývá z výše uvedených důvodů. Pokud sečteme civilní úvazky a úvazky v opatrovnickém soudnictví, dostaneme 907,8 + 336,6, což je asi 1 244. Tento údaj můžeme srovnat s evidenčním počtem soudců z kapitoly 2.1 (1 361) a vidíme, že počet skutečných úvazků dosahuje přibližně 91 % evidenčního počtu soudců. Po zaokrouhlení tedy lze říct, že asi 10 % soudců (respektive úvazků, neboť soudci mohou soudit jen část roku) z evidenčního počtu ve skutečnosti během roku

leží, kdyby k němu již žádné další nepřicházely. Nejedná se o délku řízení, jak by se mohlo podle názvu zdát. Délka řízení je vypočtena z jiného zdroje dat a jedná se o jiný ukazatel. Disposition time (DT) se od ní tedy může výrazně lišit. V případě DT je spíše než absolutní hodnoty důležité relativní srovnání mezi roky a soudy.

Účel DT je podobný jako u přepočtu věcí na jednoho soudce – tedy zohlednit velikost soudů. Mezi ukazateli je ale jeden podstatný rozdíl. Počet nevyřízených věcí na soudce se zaměřuje čistě na to, jak je daný soud zatížený, a u málo zatížených soudů tedy bude vždy vykazovat příznivé hodnoty. Na druhou stranu DT zohledňuje i počet vyřízených věcí, a může tedy teoreticky vyjít vysoký i u soudů s malým počtem nevyřízených věcí, byť tomu tak většinou není.

Oba ukazatele tak mají poměrně dobrou vypovídající hodnotu o vyřizování věcí u soudů, ale každý vypovídá o jiném aspektu této otázky⁷. Srovnání grafů 11 a 13 ukazuje, že výsledky jednotlivých soudů v obou ukazatelích se mírně liší.

Graf 12: OS – disposition time civilního řízení v letech 2008–2019

Disposition time je samozřejmě silně ovlivněn změnami v nápadu a v počtu vyřízených věcí. Tyto změny jsou okomentovány v podkapitole 2.2.2. Důležitý je pokles DT v letech 2014–2016, a to i přes klesající nápad a počet vyřízených věcí. V roce 2017 došlo k mírnému nárůstu, protože počet vyřízených věcí klesl více než počet věcí nevyřízených. V roce 2018 DT klesl, protože se mírně zvýšil počet vyřízených věcí a poněkud klesl počet věcí nevyřízených. V roce 2019 DT dále klesal, protože poměrně výrazně (o 9%) klesl počet nevyřízených věcí. Následující tabulka a graf opět ukazují srovnání mezi kraji a jednotlivými soudy v roce 2019.

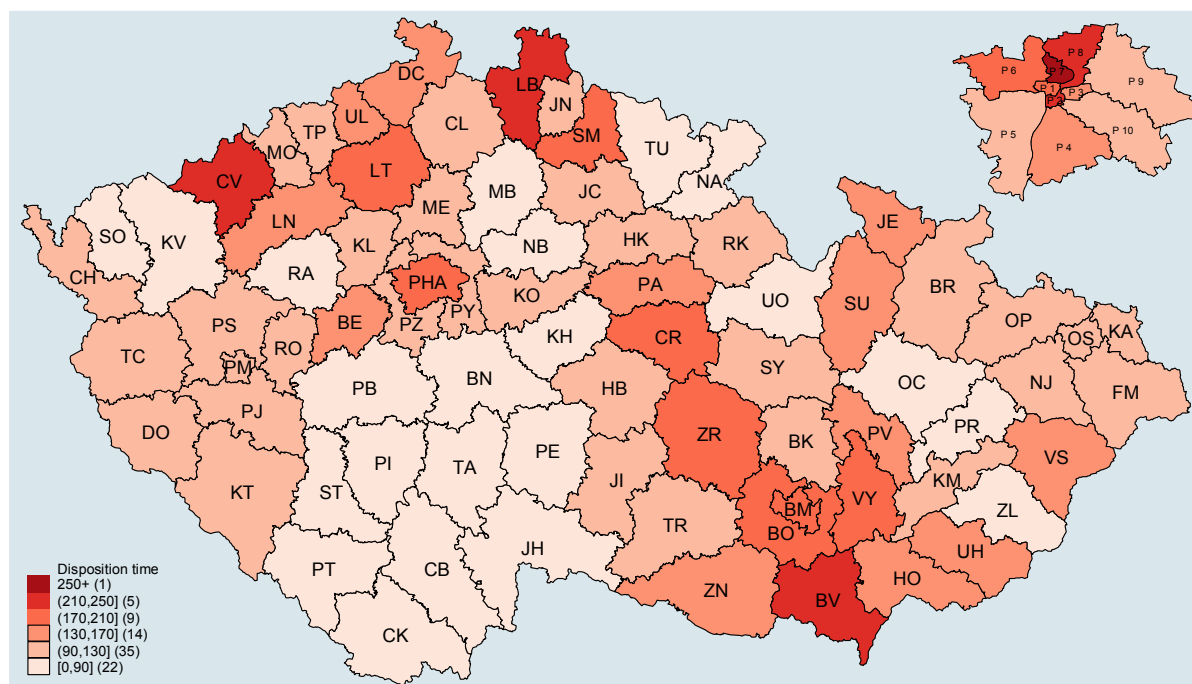
⁷ Přepočet nevyřízených věcí na soudce byl oproti předcházejícím zprávám přepočten, a je tedy nyní přesnější než dříve.

Tabulka 12: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů

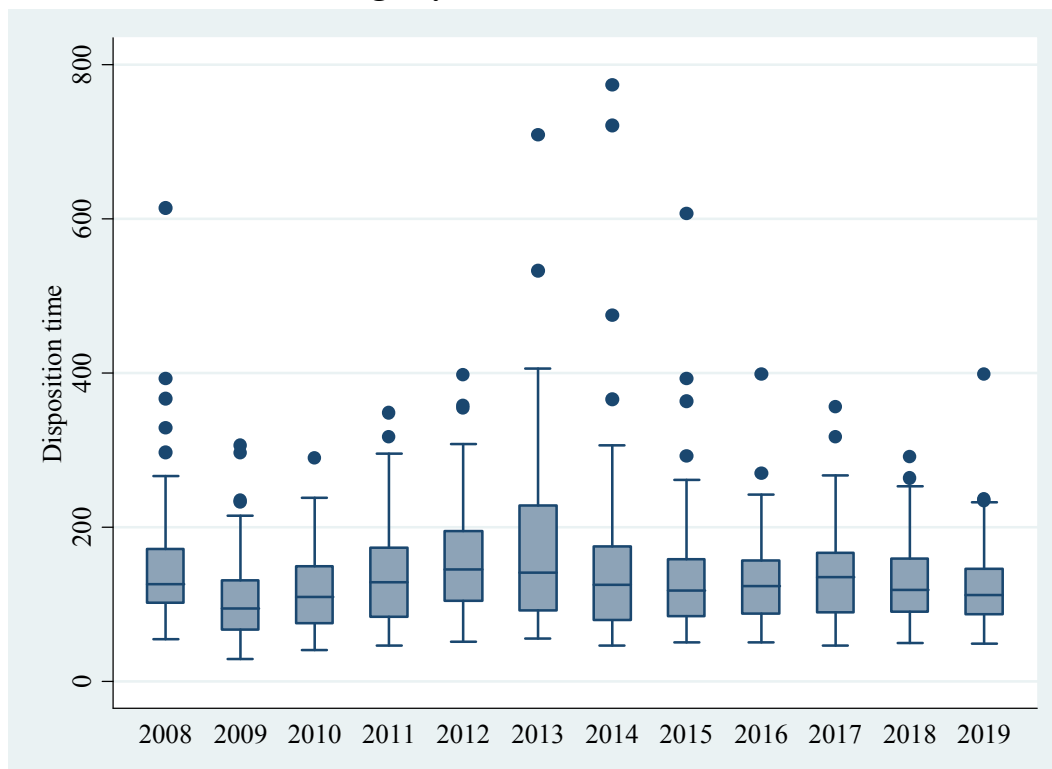
Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	172	-1 %
KS Praha	88	-2 %
KS Č. Budějovice	70	+6 %
KS Plzeň	92	-22 %
KS Ústí n. Labem	159	-6 %
KS Hr. Králové	112	+2 %
KS Brno	158	-10 %
KS Ostrava	117	+0 %
Celkem ČR	134	-4 %

Závěry jsou vcelku podobné jako u předchozích ukazatelů. Rozdíly nejsou dány počtem vyřízených věcí, ale velkým počtem nevyřízených věcí u soudů, které spadají pod KS Ústí nad Labem, KS Brno a MS Praha (v těchto krajích je DT nejvyšší). V Západočeském kraji došlo ke zdaleka největšímu poklesu v DT, a to díky výše diskutovanému snížení nevyřízených věcí.

Graf 13: OS – disposition time civilního řízení u jednotlivých soudů

Graf 14: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení

Na krabicových grafech vidíme, že variabilita DT se v roce 2019 až na jednu výjimku opět mírně snížila. Bod, který nyní reprezentuje zdaleka nejvíce odlehlou hodnotu, představuje OS pro Prahu 7 (398).

Na základě přechozích ukazatelů můžeme shrnout, že celkově se situace v civilním řízení u okresních soudů za několik posledních let výrazně zlepšila – výrazně klesl počet nevyřízených věcí i délky řízení. To je dáno především zmenšováním rozdílů mezi soudy, tj. zlepšováním situace u nejpomalejších a nejzatíženější soudů. Zlepšování situace ale postupně sláblo a mezi posledními roky jsou malé rozdíly.

2.2.5 Další statistiky

Kromě výše uvedených ukazatelů výkonnosti soudů sleduje Ministerstvo spravedlnosti řadu dalších ukazatelů. Tato podkapitola se věnuje třem příkladům, a to míře odvolání, míře změny rozsudku a datům, která se vztahují k rozvodovým řízením.

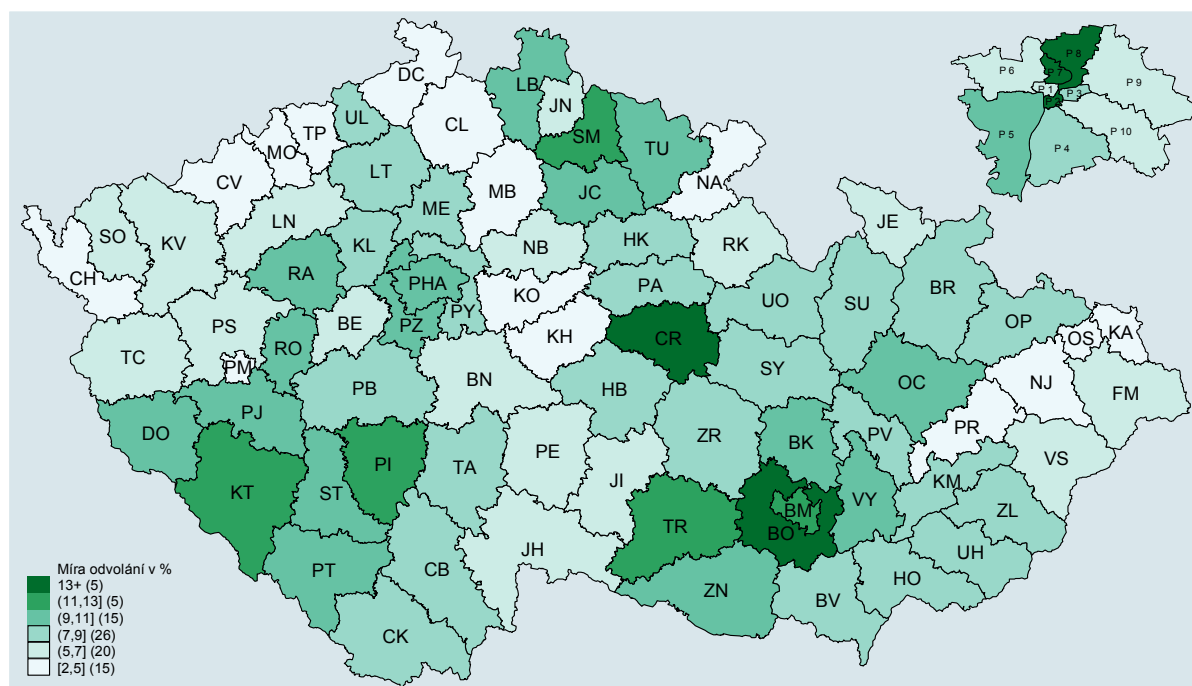
Míra odvolání udává, jak často podávají účastníci sporu odvolání. Závisí na mnoha faktorech, jako je například složení agendy soudu nebo charakteristiky účastníků sporu. Do určité míry může vypovídat o složitosti sporů, neboť u velmi jednoduchých sporů (typicky s procesně pasivní žalovanou stranou) je podání odvolání méně pravděpodobné. Výpočty zahrnují i věci, ve kterých odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně, věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo.

Tabulka 13: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení

Nadřízený soud	Míra odvolání (v %)	
MS Praha	9,89	-0,7 p.b.
KS Praha	6,71	+0,3 p.b.
KS Č. Budějovice	8,39	+1,4 p.b.
KS Plzeň	6,15	+0,9 p.b.
KS Ústí n. Labem	5,75	+0,1 p.b.
KS Hr. Králové	8,54	+0,3 p.b.
KS Brno	9,75	+0,1 p.b.
KS Ostrava	5,47	+0,2 p.b.
Celkem ČR	7,81	+0,0 p.b.

Míra odvolání je podobně jako v předchozím roce nejvyšší v Praze a Jihomoravském kraji a nejnižší v Severočeském, Západočeském a Moravskoslezském kraji. Ze starších dat na úrovni okresů lze dále vyčíst, že míra odvolání není stabilní, nicméně celorepublikově osciluje kolem 8 %. Zde je třeba upozornit, že změny jsou v tabulce uvedeny v procentních bodech. Tedy například celková míra odvolání meziročně v Praze klesla z 10,59 % na 9,89 %, což je absolutní pokles o 0,7 procentního bodu (tento údaj je zachycen v tabulce) a relativní pokles o 7 %. Z jednotlivých okresních soudů byla v roce 2018 nejvyšší míra odvolání u OS Praha 2 (32,48 %), OS Brno-venkov (15,92 %) a OS Chrudim (14,93 %). Obzvláště vysoká míra odvolání u OS Praha 2 má své odůvodnění. Tento soud je totiž specializovaný a velkou část jeho agendy tvoří spory týkající se odpovědnosti státu a územních samosprávných celků za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci podle zákona č. 82/1998 Sb., například spory o náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem nebo nepřiměřenou délkou soudního řízení. Míra odvolání je v těchto sporech velmi vysoká – přibližně 60 %. Nejnižší je míra odvolání u OS Cheb (2,88 %), OS Mladá Boleslav (2,97 %) a OS Karviná (3,25 %).

Graf 15: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v civilním řízení

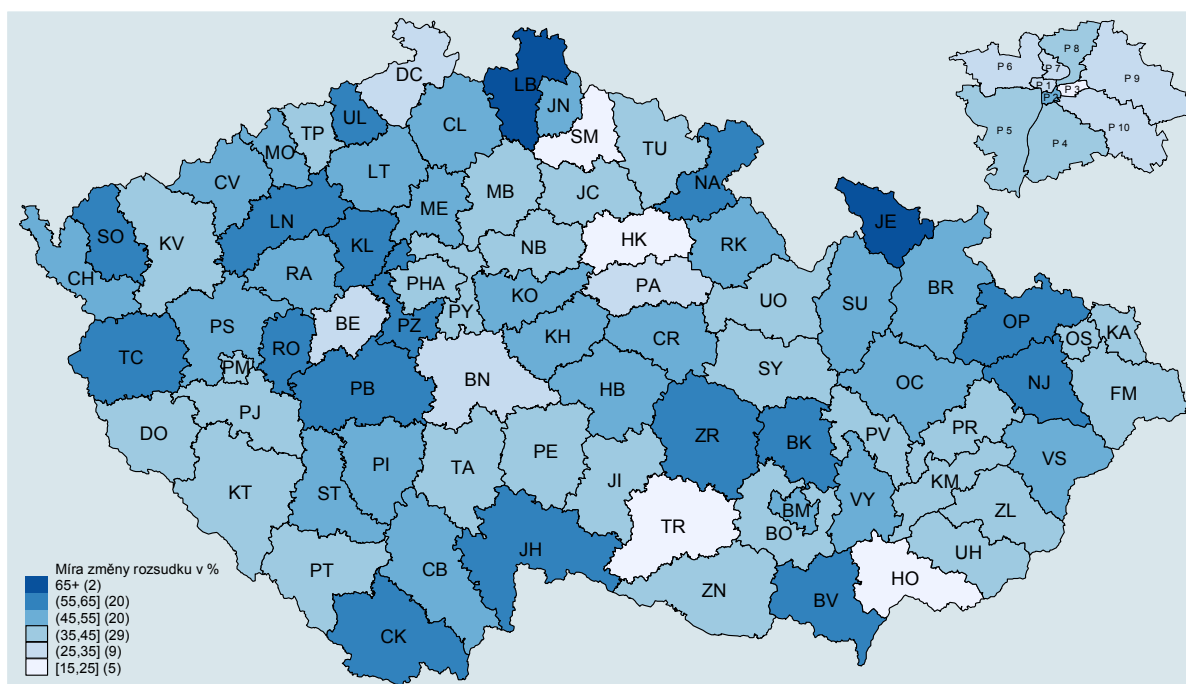

Dalším sledovaným ukazatelem je míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na podkladě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Jako změna rozsudku jsou započítány i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně odvolacím soudem zrušeno a vráceno soudu I. stupně.

Tabulka 14: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku v %	
MS Praha	40,3	+2,2 p.b.
KS Praha	50,1	+0,7 p.b.
KS Č. Budějovice	49,2	+0,5 p.b.
KS Plzeň	45,9	-5,4 p.b.
KS Ústí n. Labem	54,1	+1,3 p.b.
KS Hr. Králové	38,5	+0,1 p.b.
KS Brno	44,9	-0,8 p.b.
KS Ostrava	46,2	-0,5 p.b.
Celkem ČR	44,6	+2,6 p.b.

Graf 16: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v civilním řízení

Míra změny rozsudku je stejně jako v předchozím roce nejnižší v Praze a v Královéhradeckém kraji. Celorepublikově došlo k mírnému nárůstu míry změny rozsudku. Z okresních soudů mají nejnižší míru změny rozsudku OS Semily (18,42 %), OS Třebíč (21,92 %) a OS Hradec Králové (22,69 %). Na druhém konci se nacházejí OS Jeseník (68,42 %), OS Liberec (65,38 %) a OS Český Krumlov (64,28 %).

Vynásobením míry odvolání a míry změny rozsudku dostaneme podíl věcí, ve kterých odvolací soud nakonec změnil rozhodnutí soudu I. stupně ke všem prvostupňovým rozhodnutím. Tento ukazatel budeme nazývat *míra celkové změny rozsudku*. Tato míra se v roce 2018 rovnala $7,76 \% \times 43,8 \% \doteq 3,39$. V roce 2019 se pak rovnala $7,81 \% \times 44,6 \% \doteq 3,48$.

V této výroční zprávě uvedeme data ze statistických listů pro rozvody. Jedná se o civilní agendu okresních soudů, a proto budou data uvedena právě zde. Nejedná se však ani zdaleka o typický spor v rejstříku C. Pro rozvody jsou vedeny samostatné statistické listy a samozřejmě se liší i sledované statistické ukazatele a proměnné. Data o rozvodech zveřejňuje i ČSÚ, který se však zaměřuje pouze na rozvedená manželství. Zaměříme se na následující průřezová data za rok 2019:

- vzdělání obou manželů a
- výsledky řízení o rozvodu.

Vzdělání je sledováno u manžela i manželky, nicméně ne vždy je v datech uvedeno. Následující tabulka udává počty jednotlivých kombinací vzdělání obou manželů. Ve sloupcích je uvedeno vzdělání manželky a v řádcích vzdělání manžela. V jednotlivých buňkách je pak uveden počet manželství dle všech možných kombinací.

Tabulka 15: OS – vzdělání manželů u rozvodových řízení

	Vzdělání manželky				Celkem	
	Základní	Střední bez maturity	Střední s maturitou	Vysokoškolské		
Vzdělání manžela	Základní	273	292	200	37	802
	Střední bez maturity	541	2 818	2 239	465	6 063
	Střední s maturitou	194	929	2 930	933	4 986
	Vysokoškolské	21	144	896	1 910	2 971
	Celkem	1 029	4 183	6 265	3 345	14 822

Z tabulky lze vyčíst například následující informace:

- Asi v 54 % měli při rozvodu manželé stejné vzdělání, v 18 % měl vyšší vzdělání manžel a v 28 % měla vyšší vzdělání manželka.
- Pouze u 0,39 % rozvodů měl jeden z partnerů vysokoškolské vzdělání a druhý vzdělání základní.
- U poloviny rozvodů (50,1 %) měl jeden z partnerů středoškolské vzdělání bez maturity.

V následující tabulce jsou uvedeny výsledky rozvodového řízení.

Tabulka 16: OS – výsledky rozvodových řízení

	Výsledek řízení	Počet	Podíl v %
rozvedeno	proti návrhu muže	433	1,64
	proti návrhu ženy	382	1,45
	souhlas obou	23 682	89,77
	manžel/ka v cizině	97	0,37
manželství nerozvedeno	návrh zamítnut	21	0,08
	návrh vzat zpět	1 142	4,33
	řízení zaniklo po přerušení	70	0,27
	vyslovena neplatnost manželství	5	0,02
	jinak	548	2,08

Je patrné, že naprostá většina rozvodů skončí rozvedením manželství (asi 93 %), v drtivé většině případů se souhlasem obou manželů. V případě, že manželství rozvedeno není, je to nejčastěji z toho důvodu, že návrh byl vzat zpět. Jen 0,08 % návrhů na rozvod bylo zamítnuto.

2.3 Civilní agenda – elektronické rozkazní řízení

Jak jsme uvedli v úvodu kapitoly 2.2, zkoumaná data jsme očistili právě o rozkazní řízení. Tato data ale samozřejmě mají svou informační hodnotu, a proto je analyzujeme v této části.

Jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věci vydáním platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení.

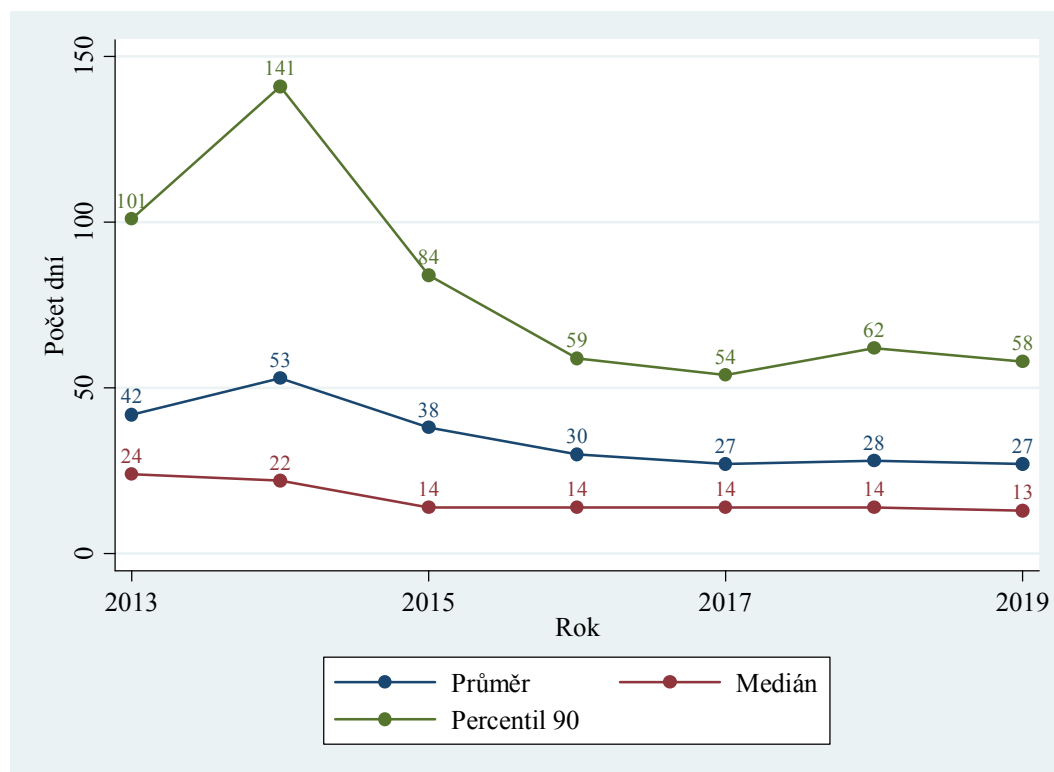
Ne všechna data, o která byla očištěna kapitola 2.2, však zahrnujeme do této kapitoly. Občanské soudní řízení zná celkem čtyři typy platebních rozkazů, ale okresních soudů se týkají jen tři z nich, a to „běžný“ platební rozkaz, elektronický platební rozkaz a evropský platební rozkaz. Čtvrtý typ, kterým je směnečný (šekový) platební rozkaz, vydávají jen krajské soudy. Pro každý typ platí jiné podmínky a postupy. Zároveň ve statistickém sledování rozkazního řízení proběhlo v letech 2009 až 2013 nejvíce změn. V časových řadách by se tak objevovaly výkyvy způsobené právě změnami ve statistikách, což by vedlo ke zkreslení. Z tohoto důvodu se tato kapitola zabývá pouze elektronickým platebním rozkazem od roku 2013, protože od tohoto roku se již neudály žádné významné změny a všechny návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu se evidují v rejstříku EPR.

Dalším důvodem, proč byl vybrán rejstřík EPR, je ten, že tvoří největší část agendy rozkazního řízení (každý rok více než 85 %).

2.3.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako v přechozí kapitole, délky řízení zjišťujeme ze statistických listů a délky řízení uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně.

Graf 17: OS – délka civilního el. rozkazního řízení v letech 2013–2019

Tabulka 17: OS – délky el. rozkazního civilního řízení dle kraje

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	29	-12 %	15	-25 %	68	-16 %
KS Praha	17	+6 %	9	+0 %	36	+6 %
KS Č. Budějovice	16	-6 %	8	-11 %	35	-3 %
KS Plzeň	18	-10 %	9	-18 %	38	-16 %
KS Ústí n. Labem	36	+6 %	14	-22 %	71	-4 %
KS Hr. Králové	21	+5 %	12	+9 %	59	+37 %
KS Brno	41	-5 %	24	-8 %	90	+0 %
KS Ostrava	23	-8 %	13	-7 %	51	+0 %
Celkem ČR	27	-4 %	13	-7 %	58	-6 %

Délky řízení jsou řádově nižší než u klasického civilního řízení (rejstřík C). Například mediánová délka řízení v roce 2019 byla v klasickém civilním řízení 170 dnů, v elektronickém rozkazním řízení byla pouze 13 dnů. To je asi třináctkrát méně. To samozřejmě plyne z již diskutované výrazně nižší obtížnosti agendy EPR. Z toho pak plynou i nižší absolutní rozdíly mezi jednotlivými soudy a kraji. Mezi nejrychlejšími soudy ve Středočeském kraji a nejpomalejšími soudy v Jihomoravském kraji je rozdíl pouze 16 dnů v mediánové délce řízení a 25 dnů v průměrné délce řízení. Z jednotlivých soudů jsou nejrychlejší OS Plzeň-sever a OS pro Prahu 5 (medián 6 dnů). Nejpomalejší je OS Hodonín (62 dnů) a OS pro Prahu 7 (126 dnů), což představuje skutečně odlehlou hodnotu (téměř desetinásobek mediánu).

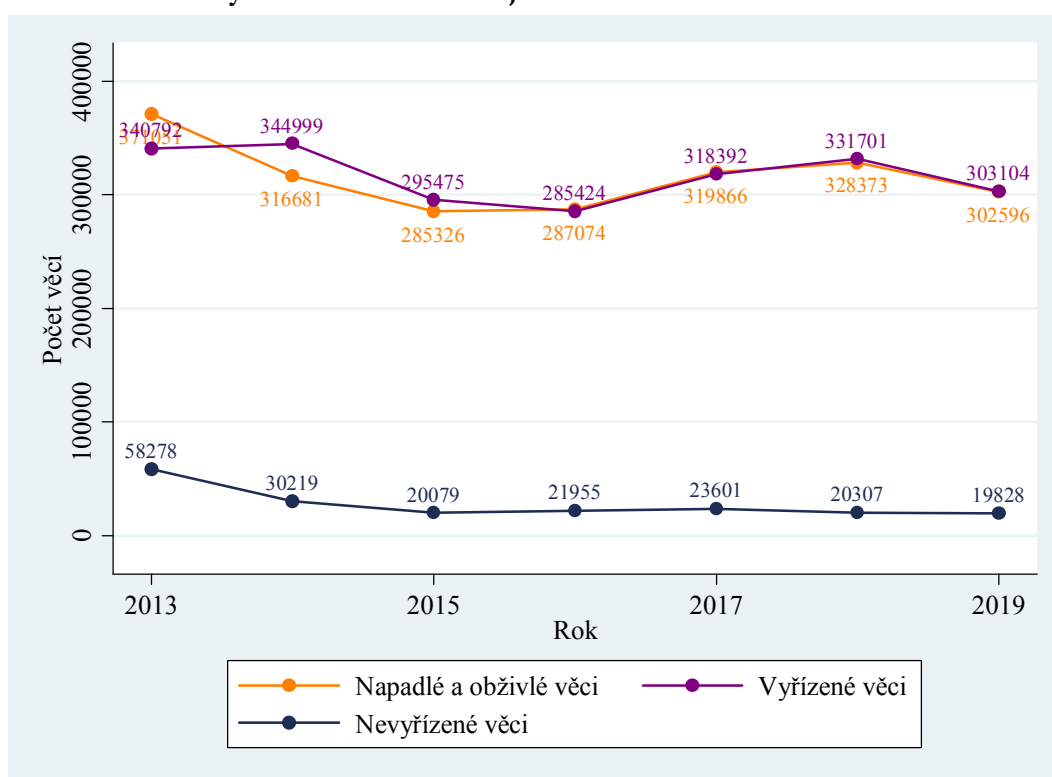
Z výše uvedeného také plyne menší variabilita v absolutních číslech mezi roky. Z tabulky vyplývá, že u většiny krajů došlo k velmi malé změně ve všech ukazatelích. Někde je procentní změna větší, řádově se ale jedná v absolutních číslech pouze o dny.

Ještě zbývá poznamenat, že rychlost vyřizování dle krajů v zásadě odpovídá rychlosti vyřizování v klasickém civilním řízení (absolutní hodnoty jsou ale daleko menší). Nejnižší délky řízení tak vykazují soudy, které spadají pod KS Praha a KS České Budějovice. Naopak nejvyšší délky řízení jsou u soudů, které spadají pod KS Ústí nad Labem a KS Brno. To je logické, neboť soudy, kde je přetížen celý civilní úsek, zřejmě budou mít problémy vyřizovat veškerou agendu na tomto úseku.

2.3.2 Vyřizování věcí

Graf níže znázorňuje časovou řadu vyřizování věcí v ČR a tabulka průřezová data po krajích za rok 2019.

Graf 18: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR v letech 2013–2019

Je jasně vidět, že s vyřizováním této agendy nemají až na výjimky soudy žádné potíže. To ilustruje i poměr počtu nevyřízených věcí k počtu vyřízených věcí či k nápadu. Je vhodné zmínit, že nápad po dvouletém růstu poměrně výrazně klesl (o více než 8 %).

Tabulka 18: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR dle krajů

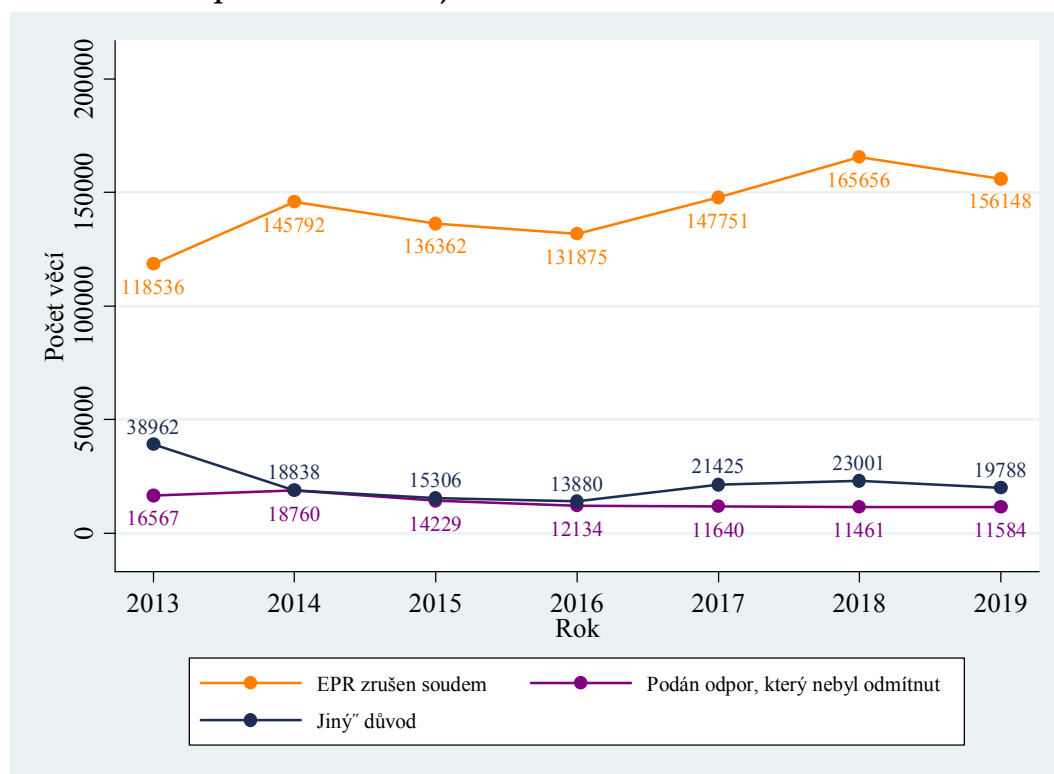
Nadřízený soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	59 694	-1 %	61 564	-7 %	3 399	+44 %	103,1 %
KS Praha	37 210	-9 %	37 276	-9 %	1 037	-18 %	100,2 %
KS Č. Budějovice	18 549	-9 %	19 020	-11 %	626	-9 %	102,5 %
KS Plzeň	28 630	-10 %	29 304	-13 %	978	+11 %	102,4 %
KS Ústí n. Labem	53 342	-10 %	54 058	-9 %	5 020	-30 %	101,3 %
KS Hr. Králové	29 222	-6 %	29 384	-6 %	1 251	-13 %	100,6 %
KS Brno	44 348	-7 %	43 276	-5 %	4 953	+7 %	97,6 %
KS Ostrava	57 378	-12 %	57 819	-12 %	3 043	-17 %	100,8 %
Celkem ČR	328 373	-8 %	331 701	-9 %	20 307	-2 %	101,0 %

Míru vyřizování přes 100 % měly všechny soudy s výjimkou soudů v Jihomoravském kraji. V tomto případě nicméně nižší míra vyřizování neznačí větší problém.

2.3.3 Další statistiky

Velkou část civilních věcí tvoří spory o úhradu dlužné částky (za pojistné, energie, za jízdu na černo, splátky úvěrů) a většina těchto sporů byla převedena z rejstříku EPR. V této kapitole zodpovíme otázku, kolik věcí je vlastně z rejstříku EPR převedeno do rejstříku C, tedy, jak často nestačí, aby soud věc jednoduše vyřídil elektronickým platebním rozkazem, ale musel se jí dále zabývat v civilním řízení. Opět uvádíme časové řady za celou ČR a průřezová data po krajích za rok 2019.

Graf 19: OS – převedeno z rejstříku EPR v letech 2013–2019

Tabulka 19: OS – převedeno z rejstříku EPR dle krajů

Nadřízený soud	EPR zrušen soudem		Počet věcí			
			podán odpor, který nebyl odmítnut		jiný důvod	
MS Praha	31 996	-4 %	3 239	+5 %	5 082	-38 %
KS Praha	17 791	-3 %	1 148	+6 %	2 768	-6 %
KS Č. Budějovice	7 853	-7 %	658	-5 %	411	+10 %
KS Plzeň	13 509	-17 %	670	+3 %	2 473	-11 %
KS Ústí n. Labem	28 943	-4 %	1 279	-4 %	1 396	+20 %
KS Hr. Králové	12 075	-3 %	1 043	-7 %	2 325	+52 %
KS Brno	20 205	-5 %	1 893	+9 %	1 675	-18 %
KS Ostrava	23 776	-6 %	1 654	-6 %	3 658	-7 %
Celkem ČR	15 6148	-6 %	11 584	+1 %	19 788	-14 %

Statisticky jsou sledovány tři důvody, proč je věc převedena z rejstříku EPR do rejstříku C:

- **EPR zrušen soudem:** elektronický platební rozkaz je zrušen, protože ho nebylo možné doručit. To může mít různé důvody, například pokud se účastník sporu přestěhoval bez udání další adresy nebo má hlášenou adresu bydliště na městském úřadu a dále ho není možné nijak dohledat.
- **Podán odpor, který nebyl odmítnut:** byl podán odpor proti elektronickému platebnímu rozkazu. Odpor byl podán včas a oprávněnou osobou.
- **Jiný důvod:** zahrnuje všechny ostatní důvody pro převedení věci, zpravidla proto, že nebylo možné z jiného důvodu vydat EPR (platební rozkaz by tak například měl být doručen žalovanému do ciziny nebo žalobce uplatňuje nárok převyšující jeden milion korun českých).

V datech vidíme, že převedených věcí je opravdu velké množství. Porovnáme-li počet převedených věcí s počtem věcí vyřízených, vidíme, že tento podíl v letech 2013 až 2017 tvořil 51 až 56 %.⁸ V zásadě každá druhá věc v rejstříku EPR tak byla převedena do klasického civilního řízení. V letech 2018 a 2019 tento podíl dokonce přesáhl 60 %. Nejvyšší je v Praze a nejnižší je v kraji Jihočeském. Zdaleka nejčastějším důvodem převedení je zrušení EPR soudem.

⁸ Toto srovnání lze velmi dobře provést, i když ve statistikách nespadá počet převedených věcí pod počet věcí vyřízených. Princip je zde stejný jako u nápadu a u vyřízených věcí, tedy nejedná se o skupinu totožných věcí.

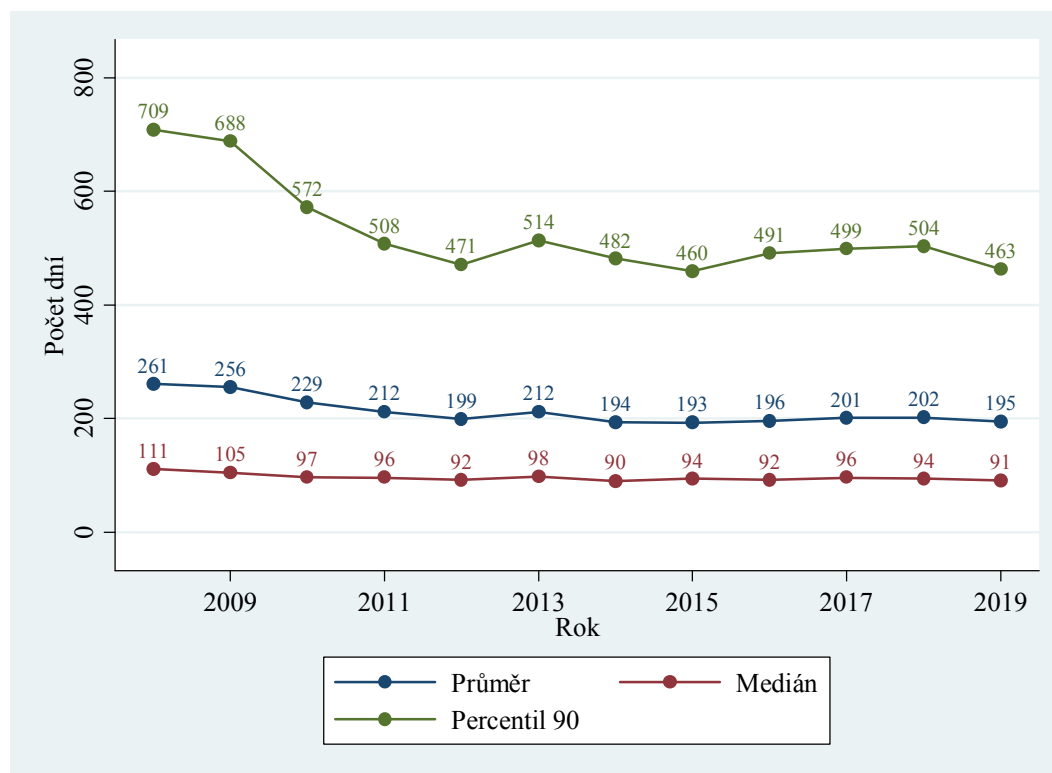
2.4 Trestní agenda

Z hlediska statistického sledování je situace na trestním úseku soudů jednodušší. Vedlejší agendy jsou zde v zásadě pouze dvě – všeobecné trestní věci, včetně rozhodování soudce v přípravném řízení, a u soudů, v jejichž obvodu se nachází věznice, též agenda podmíněného propuštění. Soudy tedy vyřizují hlavně prvostupňové trestní věci a prvostupňové trestní věci mladistvých (rejstříky T a Tm). Způsob vykazování se na rozdíl od civilního řízení během let neměnil a není se tedy třeba obávat zkreslení v časových řadách. Data v podkapitolách délky řízení a jiné statistiky jsou očištěna pouze o věci vyřízené trestním příkazem. Trestní příkaz je obdobou platebního rozkazu v civilním řízení. Jedná se o jednoduché a velmi rychle vyřízené věci, a proto v této zprávě nejsou v datech zahrnuty. Délky řízení zahrnující věci vyřízené trestním příkazem, je možné dohledat na internetových stránkách InfoData nebo ve statistických ročenkách.

2.4.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u civilního řízení, délku řízení tedy zjišťujeme ze statistických listů a uvádíme ji v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně.

Graf 20: OS – délka trestního řízení v letech 2008–2019 v kalendářních dnech

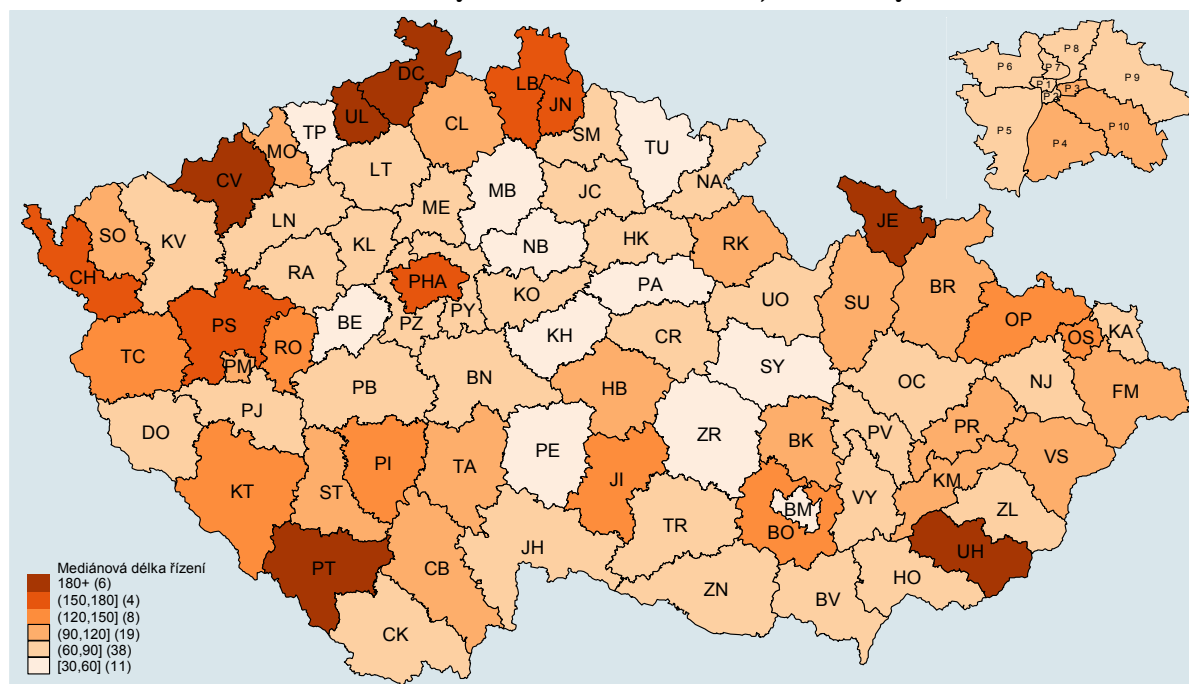
Z grafu je patrné, že ve zkoumaném období byly délky řízení největší v roce 2008. Od roku 2010 jsou velmi stabilní s tím, že od roku 2015 se vyřízení věci začalo opět postupně prodlužovat a věci „stárnou“ (viz mírné zvyšování percentilu 90, což znamená, že u 10 % nejdelších věcí se zvýšila délka projednávání ze 460 dnů v roce 2015 na 504 dnů v roce 2018, tj. o 10 %). Zaujme velký rozdíl mezi průměrem a mediánem. Průměrná délka řízení je více než dvojnásobná, než je mediánová délka řízení. To naznačuje, že existuje malá skupina řízení, která se oproti standardu velmi dlouho „táhnou“, což je stav, který trvá po celé vykazované období 2008–2019. Tuto domněnku potvrzuje i poměrně vysoký percentil 90. Tento jev můžeme pozorovat i u civilního řízení, kde je nicméně

o něco méně výrazný. V roce 2019 došlo k mírnému poklesu délek řízení (zejména percentilu 90), nicméně jde jen o velmi malou změnu a nelze říct, že by tato statistika naznačovala vylepšení situace v trestním soudnictví.

Tabulka 20: OS – délky trestního řízení dle krajů

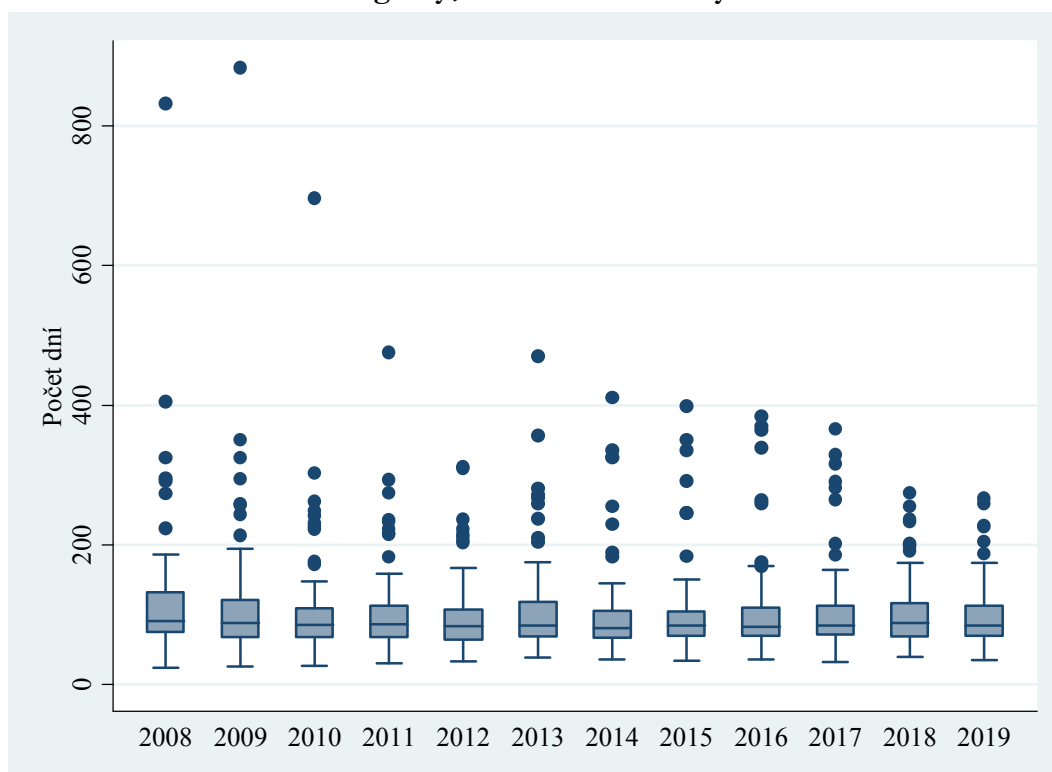
Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	167	+4 %	83	+1 %	359	-4 %
KS Praha	132	-17 %	64	-6 %	313	-9 %
KS Č. Budějovice	173	+1 %	93	+1 %	382	-2 %
KS Plzeň	235	-2 %	112	+0 %	577	-5 %
KS Ústí n. Labem	294	-12 %	126	-18 %	780	-11 %
KS Hr. Králové	140	+7 %	69	+0 %	300	-2 %
KS Brno	151	+2 %	77	-6 %	329	-4 %
KS Ostrava	197	+8 %	105	+7 %	475	+7 %
Celkem ČR	195	-3 %	91	-3 %	463	-8 %

Graf 21: OS – mediánové délky trestního řízení u jednotlivých soudů

Nejdelší délky řízení vykazují stejně jako u civilního řízení okresní soudy v Severočeském kraji. Nicméně je patrné, že délky řízení v tomto kraji tento rok klesly. Určité problémy lze také zaznamenat v kraji Západočeském. Délky řízení u okresních soudů v ostatních krajích jsou poměrně vyrovnané. Tři soudy s nejkratší mediánovou délkou řízení jsou OS Kutná Hora (35 dnů), OS Benešov (41 dnů) a OS Svitavy (43 dnů). Délky řízení u nejpomalejších soudů jsou asi šestkrát až sedmkrát větší – OS Jeseník (267 dnů), OS Děčín (260 dnů) a OS Uherské Hradiště (228 dnů). Za zmínku rozhodně stojí vylepšení statistik u OS v Ústí nad Labem. Tento soud „tradičně“ patřil mezi 3 soudy s nejdelší délkou řízení. V roce 2019 již je jeho délka řízení pod 200 dny (přesně řečeno 187 dnů), tedy pod celorepublikovým průměrem.

Graf 22: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení

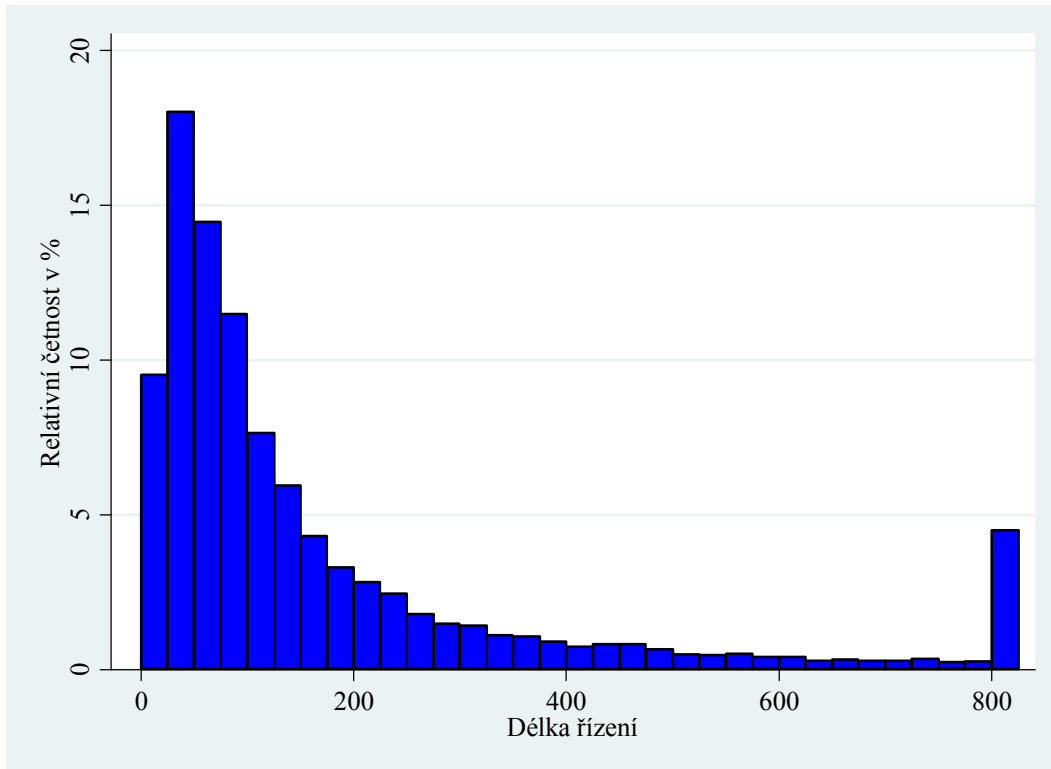
Z krabicového grafu vidíme, že rozdíly mezi soudy se v posledních letech příliš nemění. V roce 2018 však přeci jen došlo ke zlepšení u nejpomalejších soudů, kdy se odlehlé hodnoty přiblížily „ke krabici“. V roce 2019 se z hlediska variability oproti roku 2018 nic nezměnilo. Sice klesla délka řízení u některých nejpomalejších soudů, u jiných soudů ale vzrostla, a tak je zlepšující se soudy vlastně „nahradily“.

Při pohledu na délky řízení by se mohlo zdát, že se celorepublikově situace v trestním řízení nelepší až na Severní Čechy, kde došlo k mírnému zlepšení. Další podkapitola nicméně ukazuje, že se postupně daří snižovat počet nevyřízených věcí.

Stejně jako u civilního řízení se na délky řízení v roce 2019 podíváme ještě pomocí histogramu. Šířka jednoho intervalu (sloupce) je 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Proto je tento sloupec výrazně „vyšší“ než sloupce předchozí. Distribuce délek řízení je takřka stejná jako v roce 2018, tedy například:

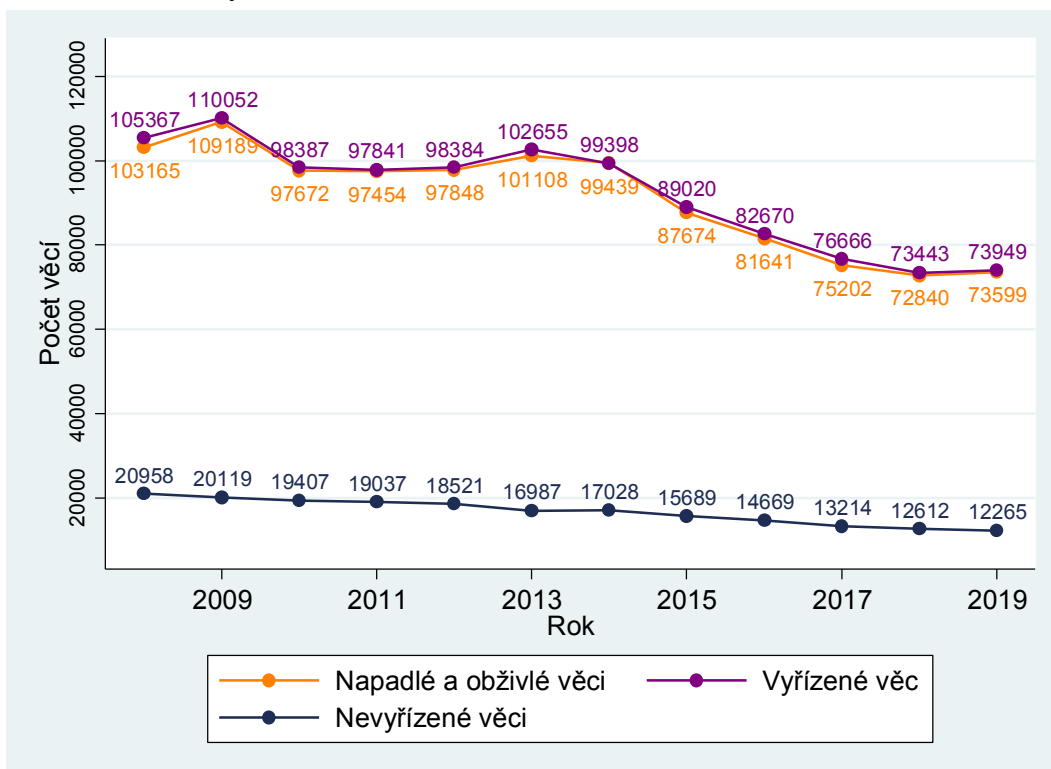
- Jen necelých 5 % věcí bylo vyřízeno za více než 800 dnů.
- Více než čtvrtina věcí byla vyřízena velice rychle – do 50 dnů ode dne nápadu u soudu.
- Největší skupina věcí (cca 18 %) byla vyřízena za 26 až 50 dnů. S přibývajícím délkou řízení četnost klesá.
- Rozdělení délek řízení je celkem podobné rozdělení v civilním řízení. Absolutní hodnoty jsou ale výrazně nižší.

Graf 23: OS – distribuce délek trestního řízení

2.4.2 Vyřizování věcí

Graf 24: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2008–2019

V grafu je na první pohled patrný výrazný pokles v nápadu a počtu vyřízených věcí po roce 2013. Tento trend je opravdu silný a vyplývá z poklesu kriminality na území ČR. Trval i v roce 2018, i když v tomto roce rychlost poklesu zvolnila z 8 % v roce 2017 na 3 % v roce 2018. Především pokles v nápadu v posledních letech se pak projevil i v poklesu počtu nevyřízených věcí; i ohledně tohoto ukazatele došlo v roce 2018 ke zpomalení poklesu z 10 % v roce 2017 na 5 % v roce 2018. Trend se zastavil teprve v roce 2019, kdy byl nápad na úrovni roku 2018.

Tabulka 21: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů

Nadřízený soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	9 652	+1 %	9 670	+2 %	1 245	-2 %	100,2 %
KS Praha	8 399	+3 %	8 422	+2 %	562	-3 %	100,3 %
KS Č. Budějovice	4 817	+1 %	4 825	+1 %	688	-1 %	100,2 %
KS Plzeň	6 576	+3 %	6 588	+1 %	1 254	-1 %	100,2 %
KS Ústí n. Labem	12 264	-1 %	12 407	-3 %	3 493	-4 %	101,2 %
KS Hr. Králové	6 785	+2 %	6 826	+1 %	663	-6 %	100,6 %
KS Brno	11 210	+0 %	11 334	+1 %	1 673	-7 %	101,1 %
KS Ostrava	13 896	+1 %	13 877	+1 %	2 687	+1 %	99,9 %
Celkem ČR	73 599	+1 %	73 949	+1 %	12 265	-3 %	100,5 %

Míra vyřizování zůstává u trestních věcí v zásadě na stejné úrovni jako v roce 2017 a činí přibližně 100 % ve všech krajích. Soudní kraj Severní Čechy (nadřízený soud KS Ústí nad Labem), tedy kraj, který vykazuje vysoké délky řízení a velké množství nedodělků, má opět nejvyšší míru vyřizování, ačkoliv míra vyřizování klesá a nyní je jen velmi mírně nad 100 % (v roce 2017 byla na 108,53 %). Situace v tomto kraji se tedy i nadále (velmi) pomalu zlepšuje.

2.4.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Trestní úsek je výrazně menší než úsek civilní. Proto může v přepočtu na soudce docházet k určitým výkyvům, a to především na úrovni jednotlivých soudů. U nejmenších soudů působí na trestním úseku pouze dva soudci. Dočasný pokles nebo nárůst v počtu soudců tedy může vést ke značnému nárůstu nebo poklesu nevyřízených věcí v přepočtu na soudce.

Stejně jako u civilní agendy byla tato podkapitola upravena, neboť Ministerstvo spravedlnosti má k dispozici přesnější data o počtu soudců. Detailnější informace lze najít v podkapitole 2.2.3.

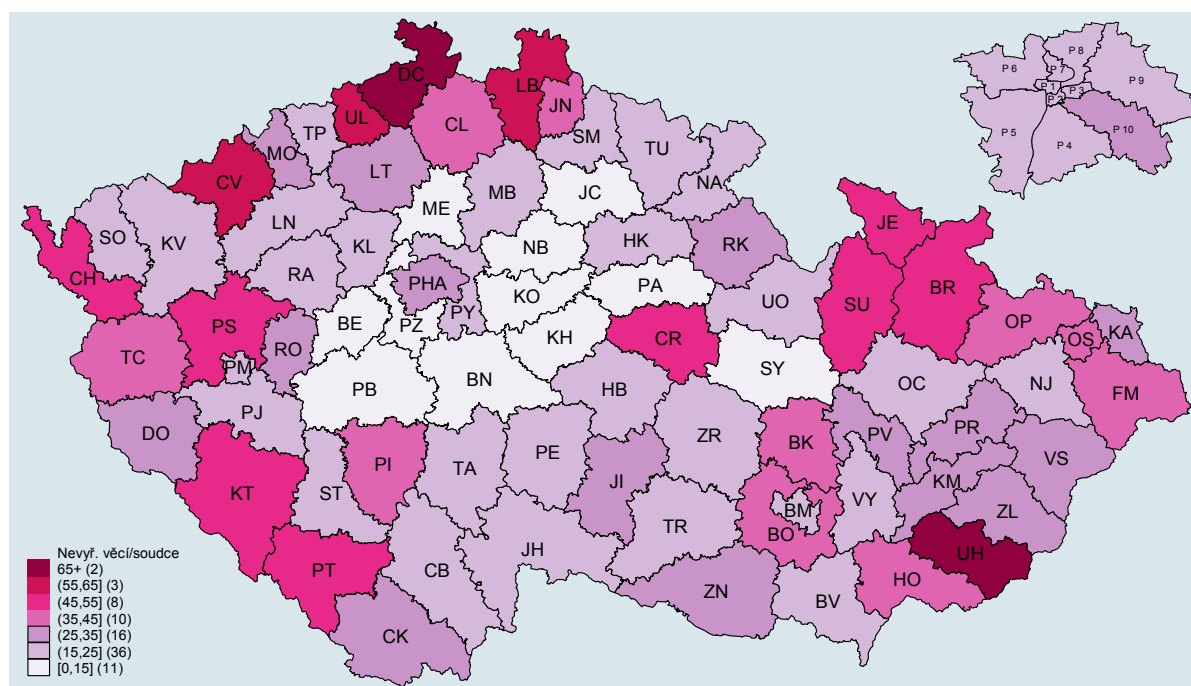
Pokud bychom údaje porovnali s loňskými daty, počty věcí na počet soudcovských úvazků jsou výrazně vyšší než počty věcí na evidenční počet soudců v předchozím roce. To vyplývá z výše uvedených důvodů. Z aktuálních dat vychází přibližně 417 soudcovských úvazků. Srovnáme-li tento údaj s evidenčním počtem soudců z kapitoly 2.1 (462), zjistíme, že odpovídá přibližně 90 % evidenčního počtu soudců. Po zaokrouhlení tedy lze říct, že asi 10 % soudců (respektive úvazků, neboť soudci mohou soudit jen část roku) z evidenčního počtu ve skutečnosti během roku nesoudí z různých důvodů (předseda, místopředsedové, dlouhodobé nemoci, mateřské/rodičovské dovolené apod.). Číslo je tedy stejné jako u civilního soudnictví.

Tabulka 22: OS – vyřizování trestních věcí na soudce dle krajů

Nadřízený soud	Počet soudců	Počet věcí na soudce		
		Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	63,7	151,52	151,81	19,54
KS Praha	40,75	206,11	206,67	13,79
KS Č. Budějovice	30	160,57	160,83	22,93
KS Plzeň	41,8	157,32	157,61	30,00
KS Ústí n. Labem	67,4	181,96	184,08	51,82
KS Hr. Králové	36,05	188,21	189,35	18,39
KS Brno	59,15	189,52	191,61	28,28
KS Ostrava	78,2	177,70	177,46	34,36
Celkem ČR	417,05	176,48	177,31	29,41

V tabulce vidíme, že výsledky (počty nevyřízených věcí na soudce) opět přibližně odpovídají délkám řízení – nejhorší situace je stále u OS, které spadají pod KS Ústí nad Labem. Počet věcí na soudce mají nejvyšší soudy ve Středočeském kraji. Tyto soudy mají vysoký i počet příchozích věcí na soudce v civilní agendě.

Graf 25: OS – počet nevyřiz. trestních věcí na soudce u jednotlivých soudů

V kartogramu opět vynikají především soudy v Severočeském kraji s nejvyššími počty nevyřízených věcí na soudce. Existují také výjimky v jiných krajích – například OS Bruntál v Severomoravském kraji nebo OS Uherské Hradiště v Jihomoravském kraji si v roce 2018 výrazně pohoršily. Z dat však není možné vyčíst příčiny všech změn ve výkonnosti soudů. Například výše zmíněný OS Bruntál měl po dlouhou dobu dva soudce v dočasné pracovní neschopnosti, ale jak naznačují údaje za rok 2019, situace se u něj v poslední době zlepšila.

Soudy s nejmenším počtem nevyřízených věcí v přepočtu na soudce jsou OS Benešov (6 věcí), OS Beroun (také 6) a OS Svitavy (10). Naopak soudy s největším počtem nevyřízených věcí na soudce jsou OS Liberec (64), OS Uherské Hradiště (71) a na posledním místě OS Děčín s velmi vysokým počtem 114 nevyřízených věcí na soudce. V posledním případě určitě hrála roli změna metodiky, neboť při užití nové metodiky vyřizuje trestní agendu 7,2 úvazku soudce; dle staré metodiky to bylo 9.

2.4.4 Disposition time

Základní popis způsobu výpočtu a účelu tohoto ukazatele se nachází v části věnované civilnímu řízení u OS (podkapitola 2.2.4). Výsledky DT velmi silně korespondují s výsledky z předchozích podkapitol.

Graf 26: OS – disposition time trestního řízení v letech 2008–2019

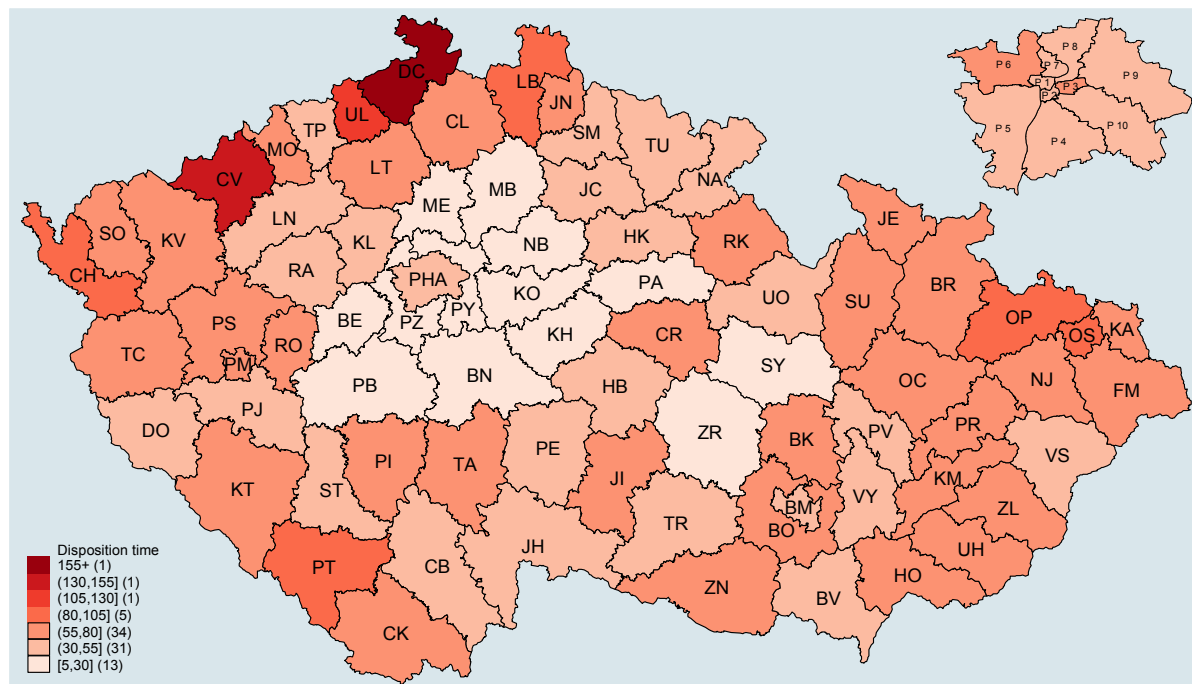
Zajímavý je určitý pokles DT v roce 2013. Ten byl způsoben nárůstem v počtu napadlých (a tedy i vyřízených věcí) v tomto roce. Od roku 2013 je DT velmi stabilní. Pokles počtu vyřízených i nevyřízených věcí za celou ČR pokračoval přibližně stejným tempem. V roce 2019 počet příchozích věcí v zásadě stagnoval a počet nevyřízených věcí nepatrně poklesl, což vedlo k obdobnému poklesu v DT. Ten tak stále zůstává téměř neměnný. Dlouhodobý pokles v počtu nevyřízených věcí lze rozhodně považovat za pozitivní jev. Pokles v počtu vyřízených věcí sám o sobě pozitivním jevem není, ale vyplývá z nápadu, který příznivý je.

Tabulka 23: OS – disposition time trestního řízení dle krajů

Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	47	-4 %
KS Praha	24	-8 %
KS Č. Budějovice	52	-2 %
KS Plzeň	69	-3 %
KS Ústí n. Labem	103	-1 %
KS Hr. Králové	35	-8 %
KS Brno	54	-8 %
KS Ostrava	71	+0 %
Celkem ČR	61	-3 %

Celorepublikový DT zůstává takřka neměnný, v jednotlivých krajích ale k velmi malým změnám došlo. V roce 2019 ve všech krajích zůstal DT neměnný (Severomoravský kraj) nebo mírně klesl.

Graf 27: OS – disposition time trestního řízení u jednotlivých soudů

Data v kartogramu potvrzují závěry z předchozích podkapitol věnovaných délkám řízení a vyřizování věcí. Na krabicových grafech opět registrujeme snížení variability až na jednu výjimku – OS Děčín. Přestože nárůst u přepočtu na soudce lze vysvětlit změnou metodiky, u DT toto vysvětlení neplatí. To spolu se značnými délkami řízení naznačuje, že OS Děčín může mít s vyřizováním trestní agendy dlouhodobější problém, jehož náznaky byly patrné již ze statistik v předchozích letech.

Graf 28: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení

Závěrem můžeme uvést, že situace v trestní agendě v posledních letech stagnuje nebo se velmi mírně vylepšila. Pomalu se snižuje variabilita mezi soudy. Na rozdíl od civilního řízení na tom však má zásluhu především snižující se nápad a posilování trestních úseků vybraných soudů. Nicméně data ukazují i problémy několika soudů s trestní agendou.

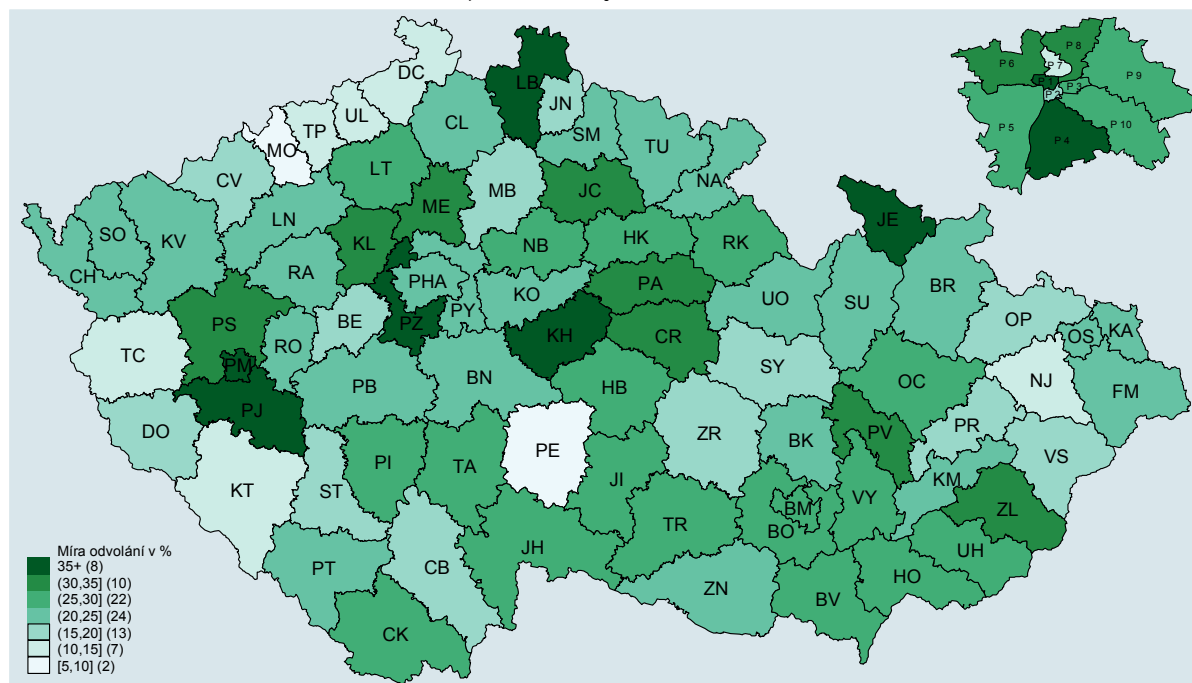
2.4.5 Další statistiky

Data pochází ze statistických listů, zkoumáme tedy agendy T a T_m . I zde uvádíme několik příkladů dalších sledovaných statistik, podobně jako u civilního řízení je to míra odvolání a míra změny rozsudku. Připomínáme, že jsme u těchto statistik vyřadili věci vyřízené trestním příkazem, jejichž podíl na celkovém počtu věcí v této podkapitole také zkoumáme. Dále se zabýváme podílem věcí skončených trestním příkazem a nejčastějšími trestnými činy dle jednotlivých věkových skupin. Nakonec jsou v krátkosti uvedena data o vývoji ukládání peněžitých trestů od roku 2008.

Tabulka 24: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení

Nadřízený soud	Míra odvolání (v %)	
MS Praha	30,49	+0,0 p.b.
KS Praha	27,70	-1,7 p.b.
KS Č. Budějovice	22,10	+0,6 p.b.
KS Plzeň	26,54	+1,1 p.b.
KS Ústí n. Labem	18,78	-1,9 p.b.
KS Hr. Králové	26,30	+3,5 p.b.
KS Brno	26,04	+0,9 p.b.
KS Ostrava	22,00	-3,6 p.b.
Celkem ČR	24,62	-0,5 p.b.

Graf 29: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v trestním řízení

Při pohledu na data o míře odvolání je třeba poukázat na několik věcí:

- Míra odvolání v trestním řízení je vysoká – téměř třikrát vyšší než v řízení občanskoprávním. Odvolání je podáno přibližně v každém čtvrtém trestním řízení u okresního soudu.
- Největší míra odvolání zůstává v Praze a suverénně nejnižší v Severočeském kraji. Částečně to zřejmě souvisí s rozdílnou agendou a s rozdíly v socioekonomických ukazatelích, uspokojivé vysvětlení pro takto markantní rozdíl to však není. Rozdíly jsou totiž někdy značné i v rámci jednoho kraje.
- Za pozornost stojí také opětovné zvýšení míry (v roce 2018 došlo ke značnému snížení odvolání u OS spadajících pod KS Hradec Králové.

- V míře odvolání mezi jednotlivými soudy jsou velké rozdíly – až šestinásobek u soudů s nejvyšší mírou odvolání oproti soudům s nejnižší mírou odvolání.

Soudy s nejnižší mírou odvolání v roce 2018 jsou OS Pelhřimov (7,14 %), OS Most (8,90 %) a OS Děčín (10,37 %). Nejvyšší míra odvolání naopak je u OS pro Prahu 1 (42,69 %), OS Praha-západ (41,95%) a OS Plzeň-město (41,09 %).

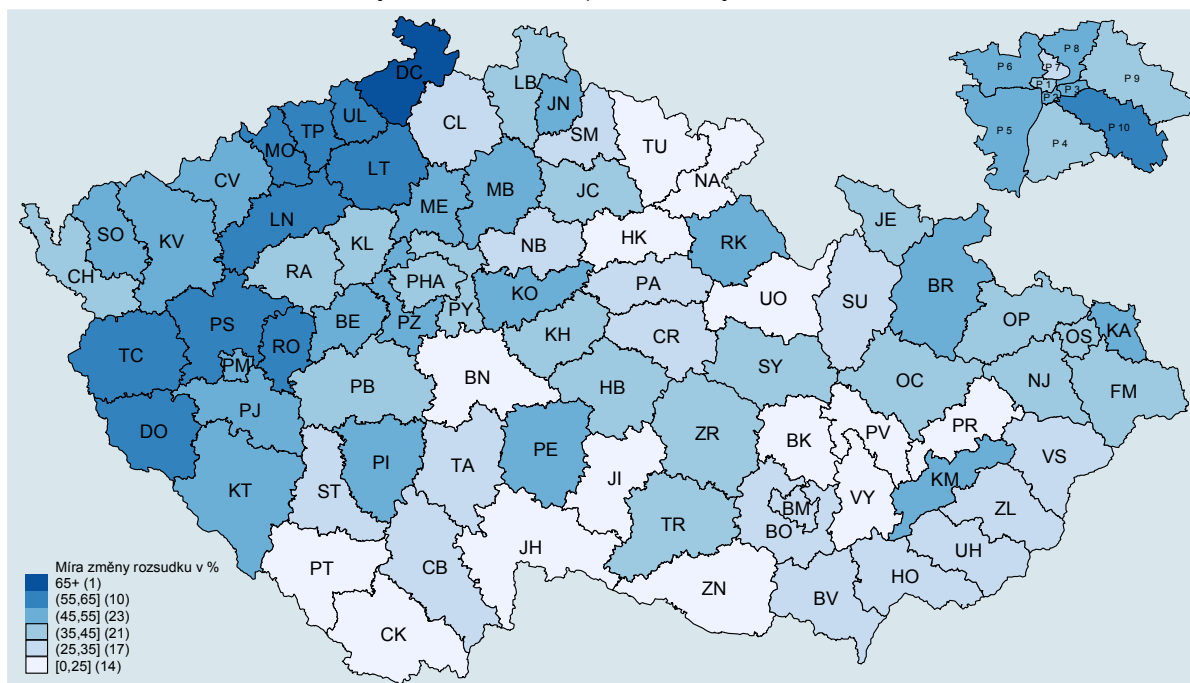
Dalším sledovaným ukazatelem je míra změny rozsudku. Jedná se o podíl věcí v procentech, ve kterých odvolací soud na základě odvolání změnil rozhodnutí soudu I. stupně. Do změny rozsudku se započítávají i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně u odvolacího soudu zrušeno a vráceno soudu I. stupně.

Tabulka 25: OS – míra změny rozsudku dle krajů v trestním řízení

Nadřízený soud	Míra změny rozsudku	
MS Praha	45,61 %	-1,1 p.b.
KS Praha	41,37 %	-1,4 p.b.
KS Č. Budějovice	28,07 %	-3,3 p.b.
KS Plzeň	51,13 %	-0,8 p.b.
KS Ústí n. Labem	52,70 %	-1,5 p.b.
KS Hr. Králové	28,61 %	+2,2 p.b.
KS Brno	28,54 %	+1,6 p.b.
KS Ostrava	40,94 %	-5,1 p.b.
Celkem ČR	40,48 %	-1,7 p.b.

Míra změny rozsudku v trestním řízení zůstává na velmi nízké úrovni v Jihomoravském kraji a Východočeském kraji. Výrazně poklesla u OS spadajících pod KS Ostrava. Nejvyšší zůstává v Severočeském a Západočeském kraji, a to o více než 20 procentních bodů. Z okresních soudů mají nejnižší míru změny rozsudku OS Vyškov (10,25 %), OS Znojmo (12,50 %) a OS Český Krumlov (14,29 %). Na druhém konci se nacházejí OS Most (63,93 %), OS Litoměřice (64,35 %) a OS Děčín (65,08 %).

Graf 30: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v trestním řízení

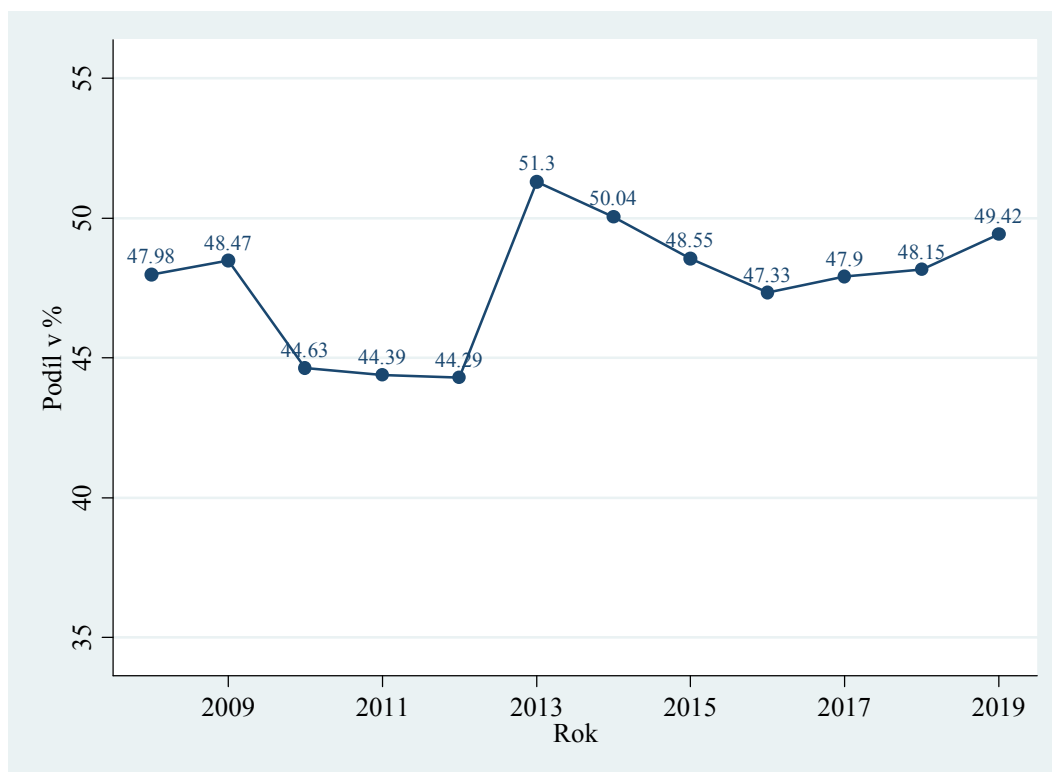

Nakonec ještě krátce porovnáme rok 2019 s rokem 2018. V roce 2019 byla míra odvolání dle současné metodiky 24,62 % a míra změny rozsudku 40,48 %. Celková míra změny rozsudku tedy byla tedy asi 9,97 %. Poprvé za poslední roky tedy klesla pod 10 %. Z toho ale nelze nic usuzovat, dlouhodobě je v zásadě konstantní. Míra celkové změny rozsudku se v roce 2016 rovnala $25,76 \% \times 39,40 \% \doteq 10,15 \%$, v roce 2017 $24,39 \% \times 42,18 \% \doteq 10,29$ a v roce 2018 byla $25,13 \% \times 42,22 \% \doteq 10,61$.

Výše uvedená data jsou očištěna o věci skončené trestním příkazem, nicméně údaj o využívání tohoto nástroje je významný. Proto je v následujícím grafu uveden podíl věcí, které byly pravomocně skončeny trestním příkazem.

Nárůst podílu v roce 2013 je dán tím, že s účinností od 1. 1. 2012 byla posunuta nejvyšší zákonná trestní sazba pro věci, které lze řešit ve zkráceném přípravném řízení, ze tří na pět let. Tyto věci lze rovněž u soudů vyřídit trestním příkazem. Došlo tedy k nárůstu počtu věcí řešených ve zkráceném přípravném řízení, a rozšířil se tak okruh věcí, které lze trestním příkazem vyřídit. K nárůstu ve statistikách došlo až v roce 2013 kvůli časovému posunu (četnost využití se zvyšovala postupně, roli hraje také délka řízení u soudů). Po roce 2013 je v řadě vidět klesající tendenci až do roku 2016. To zřejmě ukazuje, že pozorovaný pokles celkové kriminality se týká zejména méně závažných věcí, ze kterých se věci řešené trestním příkazem rekrutují, závažnější kriminalita zřejmě klesá méně či vůbec. Tento trend se otočil v roce 2017 a podíl věcí vyřízených trestním příkazem opět začal růst.

Graf 31: OS – podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2008–2019

Jako další statistiku v této kapitole pro zajímavost uvádíme nejběžnější trestné činy dle věkových kategorií a připojujeme též graf s věkovou strukturou obžalovaných. Všechna data jsou za rok 2019.

Tabulka 26: OS – nejčastější trestné činy dle věkových skupin

Věková skupina	Paragraf	Podíl v %	Paragraf	Podíl v %	Paragraf	Podíl v %
15 až 24 let	205	25,07	274	10,23	337	8,11
25 až 34 let	205	23,47	337	13,25	274	13,24
35 až 44 let	205	16,87	196	15,21	274	14,11
45 až 54 let	274	19,14	337	13,41	196	12,98
55 až 64 let	274	25,72	337	12,03	205	10,98
65 až 74 let	274	26,19	337	10,98	147	8,98
75 a více let	147	24,22	148	18,01	274	14,91

V tabulce se převážně vyskytují tři zdaleka nejběžnější trestné činy: *krádež* (§ 205 trestního zákoníku), *obroženi pod vlivem návykové látky* (§ 274 trestního zákoníku) a *maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání* (§ 337 trestního zákoníku). Jedná se zdaleka nejběžnější trestné činy, a proto jsou samozřejmě i ve výše uvedené tabulce. Přestože se jedná pouze o jednoduchý pohled na data, lze z tabulky vyčíst několik zajímavých údajů: Trestný čin *krádeže* převládá u mladších věkových skupin, později ho „nahradí“ jiné trestné činy.

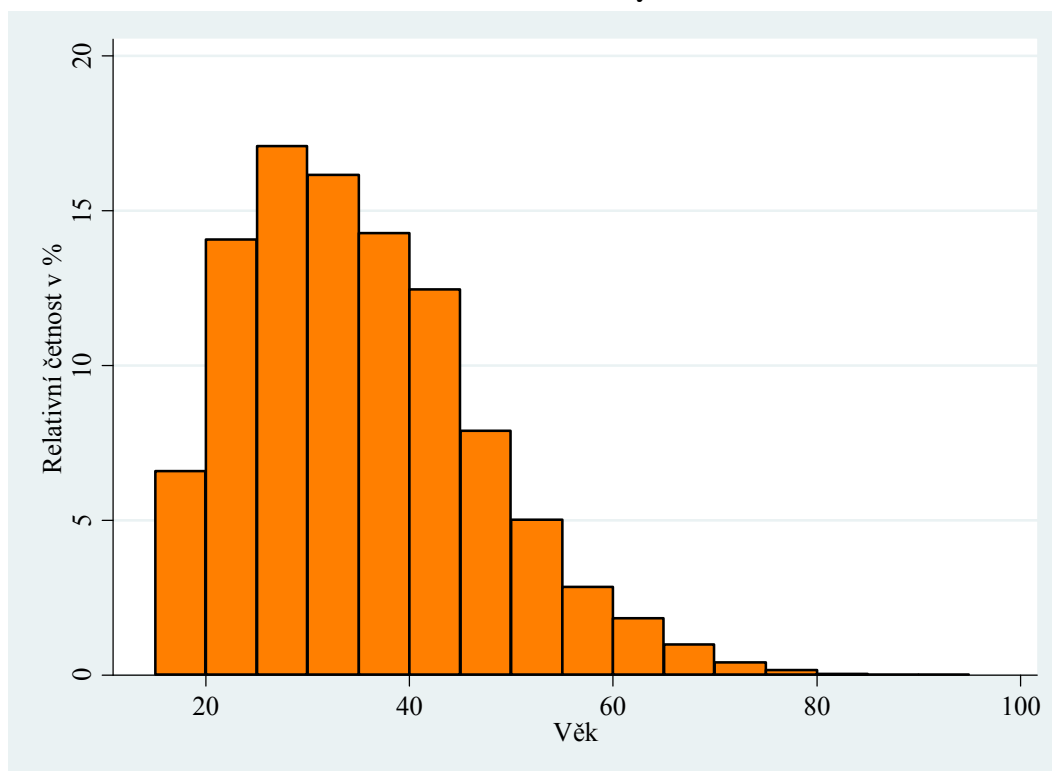
- U lidí ve věku 35 až 54 let je velmi běžným trestným činem *zanedbání povinné výživy* (§ 196 trestního zákoníku), zatímco u ostatních věkových skupin je tento trestný čin méně

obvyklý. Důvod je nasnadě – mladší lidé děti často zatím nemají nebo mají, ale dítě žije s oběma rodiči. Starší lidé už mají dospělé děti.

- Zajímavý je výskyt trestného činu *těžké ublížení na zdraví z nedbalosti* (§ 147 trestního zákoníku) osob nad 65 let. Úmyslná trestná činnost už v tomto věku klesá, a naopak stoupá relativní počet nehod, kdy starší lidé omylem ublíží sobě či někomu jinému (partnerce/partnerovi). Počet pozorování je ale již u těchto věkových skupin poměrně malý.

Výše jsme krátce diskutovali věk a počet pozorování, proto může být zajímavé podívat se na věkovou strukturu obžalovaných osob. Ta je znázorněna v histogramu níže.

Graf 32: OS – věková struktura obžalovaných

Věková struktura obžalovaných asi nikoho nepřekvapí. Trestní odpovědnost⁹ podle zákona vzniká ne dříve než dnem, který následuje po dni patnáctých narozenin, proto nejnižší věk obžalovaných nemůže být nižší či roven 15 letům. Nejvíce obžalovaných osob je pak ve věku 25 až 29 let. Velmi četně jsou zastoupeny i osoby ve věku 20 až 24 let a 30 až 44 let. U vyšších věkových skupin pak následuje prudký pokles v četnosti.

Nakonec se podíváme na ukládání peněžitých trestů. Níže uvedená data jsou získána ze statistických listů a týkají se odsouzených osob. Souhrnné a úhrnné tresty tak nejsou započteny. Data se vztahují ke všem případům, kdy byl uložený peněžitý trest, tedy jak k těm, kdy byl trest uložen jako hlavní sankce, tak k případům, kdy byl trest uložen jako další sankce, například vedle trestu odnětí svobody.

⁹ § 25 trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.).

Tento statistický údaj je uveden s ohledem na snahu vlády, Ministerstva spravedlnosti, Nejvyššího soudu a Nejvyššího státní zastupitelství o zvýšení počtu ukládaných peněžitých trestů jak prostřednictvím legislativních opatření, tak apelem nejen na soudy, ale i na státní zastupitelství, policejní orgány a Probační mediační službu. V počtu (a podílu na celkovém počtu odsouzených osob) uložených peněžitých trestů totiž ČR výrazně zaostává za okolními státy. Zdá se tedy vhodné prozkoumat, zda přijatá opatření opravdu vedou ke zvýšení počtu uložených peněžitých trestů. Nejedná se nicméně o podrobnou analýzu, která by přesahovala plánovaný rozsah zprávy.

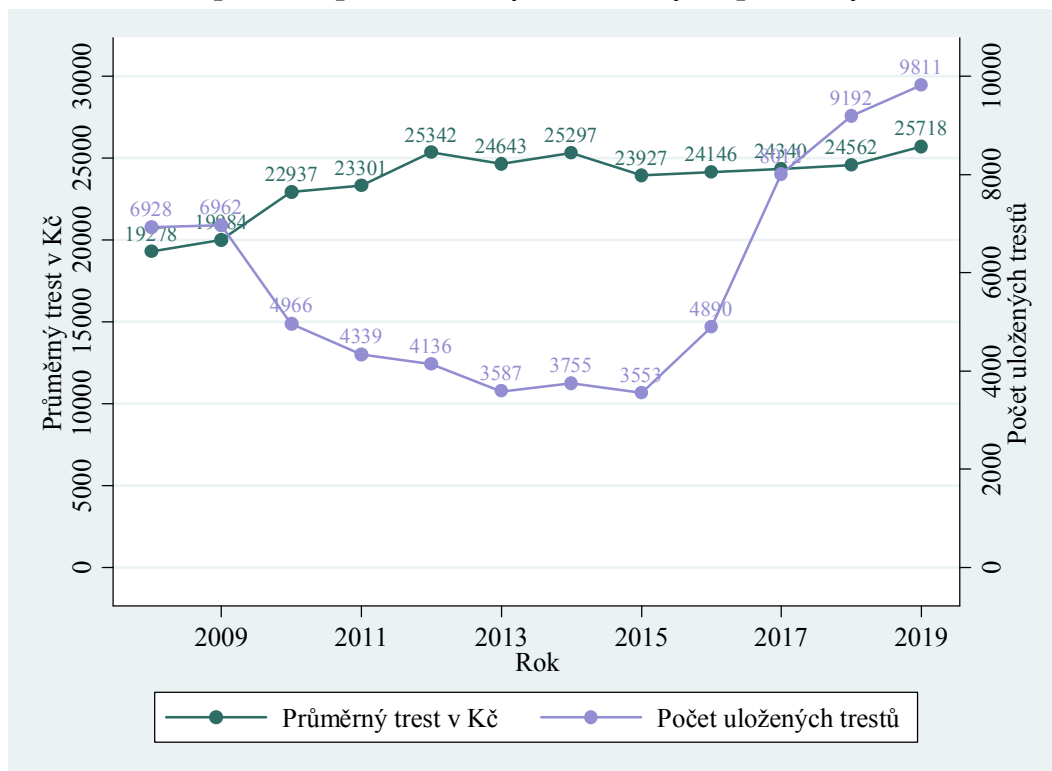
V prvním grafu je uvedena celková částka peněžitých trestů uložených odsouzeným osobám u okresních soudů. Suma uložených trestů od roku 2009 klesala až na částku 85 014 000 Kč. Následně došlo k přijetí výše uvedených opatření a částka začala velmi rychle růst. Skokově vzrostla především mezi lety 2017 a 2018. V roce 2019 byla celková suma uložených peněžitých trestů 252 320 000 Kč, tedy téměř trojnásobek částky v roce 2015.

Graf 33: OS – suma uložených peněžitých trestů

Dále je třeba zkoumat, zda rostl počet uložených peněžitých trestů, jejich výše, nebo obojí. Následující graf dává na tuto otázku jasnou odpověď.

Graf 34: OS – počet a průměrná výše uložených peněžitých trestů

Průměrná výše peněžitých trestů je v nominálních hodnotách stále přibližně stejná, od roku 2015 se příliš nezměnila. Došlo k mírnému nárůstu oproti roku 2015, nicméně ne například ve srovnání s rokem 2014. Téměř celý růst v celkové částce uložených trestů je tedy způsoben nárůstem počtu uložených peněžitých trestů.

Nakonec je třeba ještě zmínit, že celkový počet odsouzených mezitím klesl. Podíl osob, kterým byl uložen peněžitý trest, na celkovém počtu odsouzených osob, se tedy zvýšil ještě výrazněji, konkrétně z 5,4 % v roce 2015 na 17,7 % v roce 2019.

Výše uvedené údaje se však týkají pouze ukládání peněžitých trestů. Druhou stranou mince je otázka, zda je peněžitý trest splněn, nebo zda v důsledku jeho neplnění, tedy neplacení (byť jen z části) soud musí rozhodnout o tzv. přeměně na trest jiný. Od roku 2013 novelou provedenou zákonem č. 390/2012 Sb. přibýly k běžnému nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody¹⁰ (NEPO) další dvě alternativní přeměny, a to v trest domácího vězení (DV) nebo v trest obecně prospěšných prací (OPP). V následující tabulce se tedy ještě krátce podíváme na pravomocné přeměny peněžitých trestů v jiný trest. Z ní vyplývají zajímavé skutečnosti:

- Rok 2009 představuje nejvyšší počet přeměn, resp. nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody (NEPO). Následně až do roku 2015 počet těchto přeměn významně klesl na nejnižší stav. To zcela koresponduje s poklesem počtu ukládaných peněžitých trestů.
- Z nových alternativních přeměn od roku 2013 se místo nařízení náhradního trestu odnětí svobody velmi často, dokonce v prvních dvou letech dokonce více, využívá přeměna v trest obecně prospěšných prací. Využívá se nejen vzhledem k diametrálním rozdílům

¹⁰ Ukládá-li soud peněžitý trest, stanoví pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl vykonán, náhradní trest odnětí svobody (ust. § 69 odst. 1 trestního zákoníku).

v nákladech státu na výkon těchto trestů, ale i z pohledu menšího zásahu do lidských svobod.

- Počet přeměn v trest odnětí svobody, resp. nařízení výkonu náhradního trestu odnětí svobody, a z části i přeměn v trest obecně prospěšných prací sice od roku 2018 znovu narůstají, ale nerostou tak rychle jako počet uložených trestů a nedosahují ani úrovně před rokem 2010.

Lze tak konstatovat, že iniciativa přinesla častější ukládání peněžitých trestů a zatím ve stejném poměru nevzrostly přeměny peněžitého trestu v jiný trest. Situaci je nicméně nutné dále monitorovat s ohledem na prodlení mezi nesplněním uloženého peněžitého trestu a okamžikem, kdy soud z tohoto důvodu přistoupí k případné přeměně trestu.

Tabulka 27: OS – pravomocné přeměny peněžitého trestu v jiný trest

Rok	Pravomocná přeměna v			Celkem
	NEPO	DV	OPP	
2008	697	×	×	697
2009	903	×	×	903
2010	317	×	×	317
2011	166	×	×	166
2012	111	×	×	111
2013	77	5	83	165
2014	82	1	88	171
2015	69	1	49	119
2016	75	2	44	121
2017	70	0	61	131
2018	105	1	76	182
2019	147	1	88	236

2.5 Opatrovnická agenda

Z hlediska statistického vykazování je sledování opatrovnické agendy nejjednodušší. Ve statistickém pozorování ve výkazech totiž nedocházelo k žádným velkým změnám. Stejně jako u civilního řízení zahrnuje opatrovnická agenda několik rejstříků. Zdaleka nejvýznamnější, a pro soud časově i jinak nejnáročnější, je agenda zahrnující řízení ohledně svéprávnosti a opatrovnictví člověka, péče soudu o nezletilé apod., tedy věci vedené v rejstříku P a Nc.

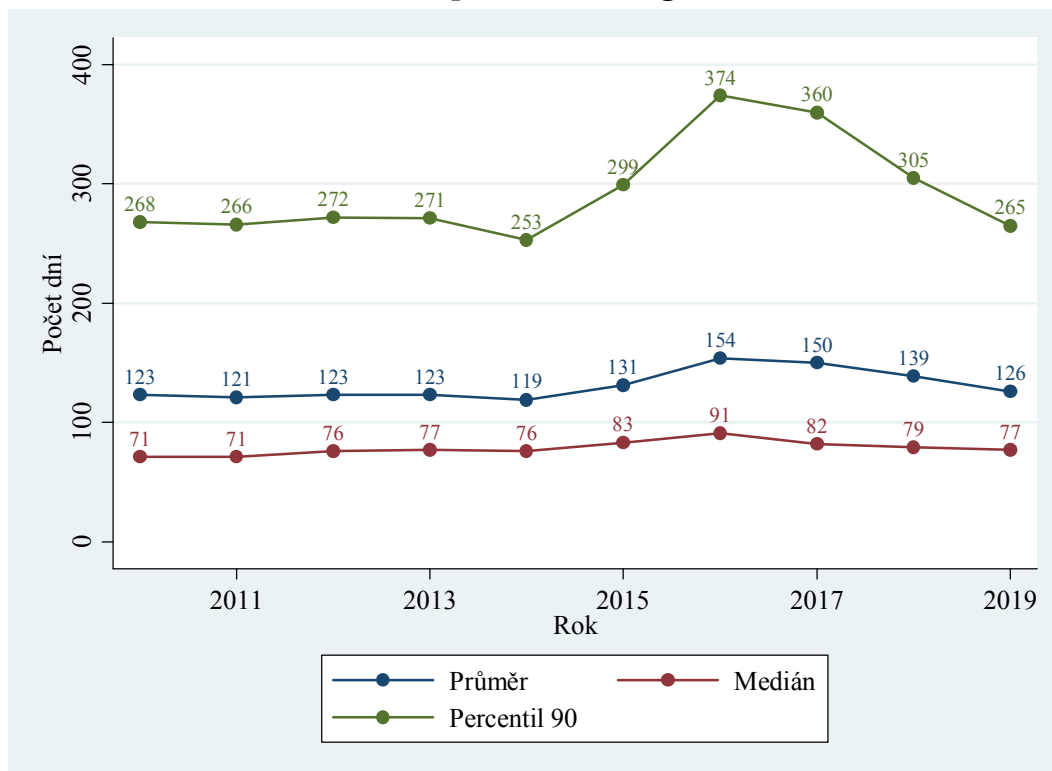
2.5.1 Délka řízení

Platí stejné poznámky jako u civilního řízení. Délku řízení tedy zjišťujeme ze statistických listů a uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně. Statistiky týkající se délky řízení jsou v této agendě dostupné až od roku 2009.

Délka řízení byla až do roku 2015 velmi stabilní, v letech 2015 a 2016 došlo k náhlému nárůstu následovanému třiletým poklesem. Příčinu zmíněného nárůstu můžeme spatřovat především v nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (o. z.), podle kterého bylo třeba do tří let přezkoumat všechny osoby, kterým byla omezena svéprávnost.¹¹ Přibýly i další druhy rozhodování (podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat apod.). Došlo tak k velkému rozšíření obsahu opatrovnické agendy soudů, jak ukazuje další podkapitola. Pokles délky řízení v letech 2017–2019 byl pravděpodobně ovlivněn zejména přijetím novely o. z. provedené zákonem č. 460/2016 Sb., která prodlužuje v některých případech dobu přezkumu osob zbavených či omezených ve svéprávnosti před rokem 2014 ze 3 na 5 let (§ 59 o. z.).

¹¹ Novelou o. z. (zákonem č. 460/2016 Sb.) na konci roku 2016 byla tato doba na přezkoumání pro některé případy prodloužena na pět let.

Graf 35: OS – délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2010–2019

Podle zkušeností soudů nová agenda samozřejmě představuje dodatečnou zátěž. Hlavní problém ale ležel ve vyhotovování znaleckých posudků potřebných pro přezkum svéprávnosti. Znalci byli natolik zahlceni, že odmítali zpracovávat nové věci do doby, než zpracovali ty, které jim byly přiděleny dříve. Na znalecké posudky soudy čekaly a dosud čekají šest měsíců, někdy i déle. To se samozřejmě promítlo do celkové délky řízení. Jak bylo zmíněno již dříve, reálné změny ve vyřizování agendy se do délky řízení promítají s určitým zpožděním. Nárůst v délce řízení je tedy patrný až v roce 2015 a 2016 a následuje pokles v letech 2017 a 2018. V roce 2019 pokles pokračoval a délky řízení se již prakticky vrátily na úroveň před účinností o. z. Klesl především percentil 90 a průměr, což znamená, že relativně klesl počet věcí, které nejsou vyřízeny dlouhou dobu.

Délky řízení byly ovlivněny faktorem, že v letech 2016 až 2018 převýšil počet vyřízených věcí počet věcí přichozích. Zdá se tedy, že výše popsané problémy v této agendě, které nastaly po nabytí účinnosti o. z., se částečně podařilo vyřešit. Dílčí vliv může plynout i z opatření některých soudů na posílení opatrovnických oddělení.

Tabulka 28: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů

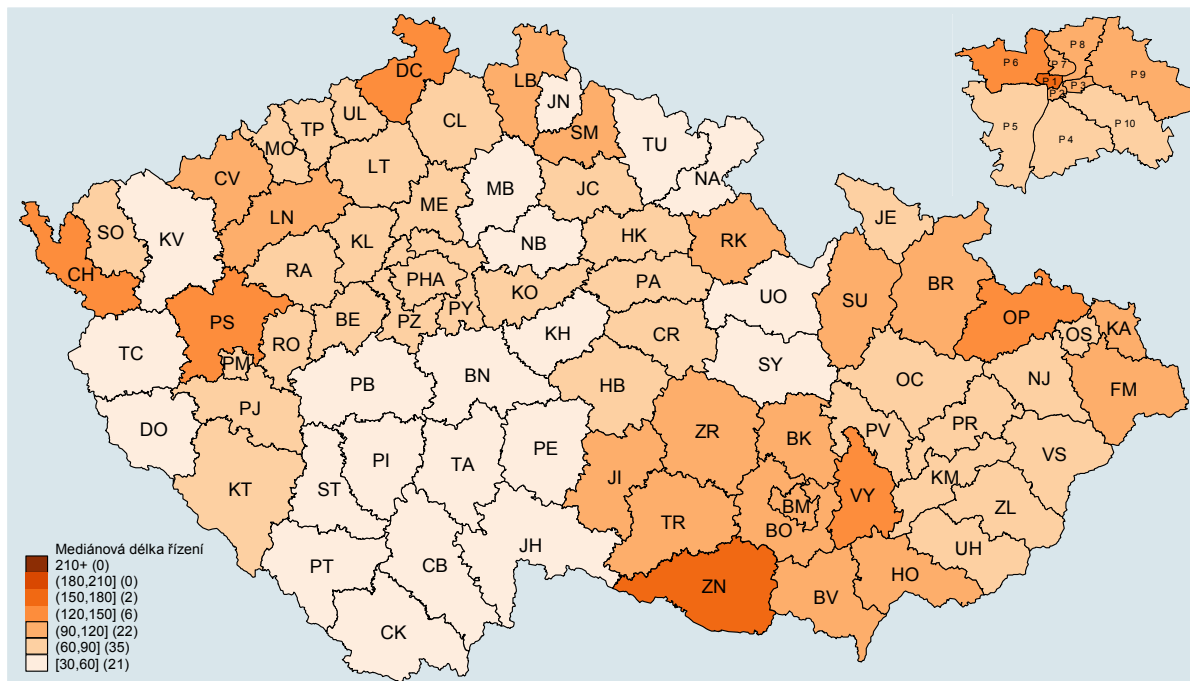
Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	158	+8 %	83	-6 %	353	+8 %
KS Praha	97	+7 %	63	+11 %	212	+9 %
KS Č. Budějovice	72	+0 %	46	+7 %	146	-11 %
KS Plzeň	106	-4 %	69	-3 %	225	-2 %
KS Ústí n. Labem	162	-23 %	87	-14 %	356	-38 %
KS Hr. Králové	110	-7 %	70	+1 %	235	-11 %
KS Brno	150	-12 %	96	-7 %	310	-19 %
KS Ostrava	123	-7 %	85	-2 %	248	-9 %
Celkem ČR	126	-9 %	77	-3 %	265	-13 %

Z tabulky a kartogramu vyplývá, že situace v opatrovnické agendě je přibližně stejná jako v agendě občanskoprávní (délky v opatrovnických řízeních jsou však přibližně poloviční). Nejvyšší délky řízení tedy opětovně vykazují soudy v Severočeském a Jihomoravském kraji. Nově se k nim rovněž přidala Praha, což je ale způsobeno tím, že v obou krajích výrazně klesla délka řízení a Prahu tedy vlastně dohnaly. Celkově lze říct, že mezi kraji nejsou nyní příliš velké rozdíly s výjimkou Jihočeského kraje, kde jsou délky řízení výrazně nižší.

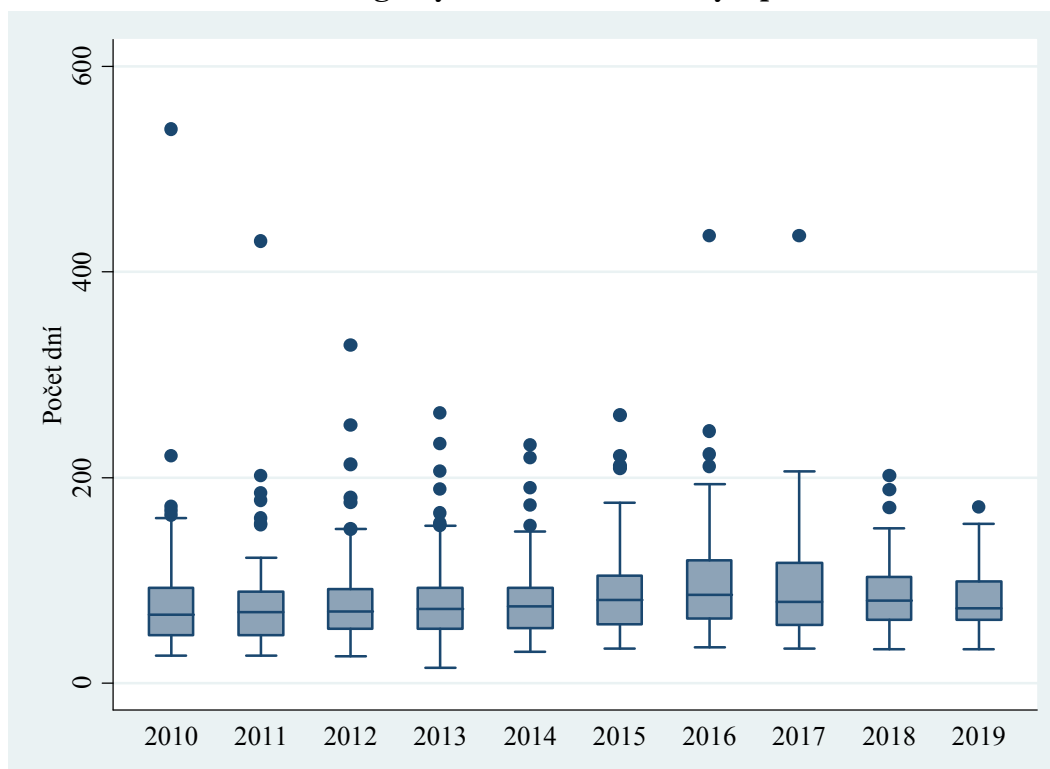
Jediný kraj, kde délky řízení stouply, je Středočeský. Tento kraj si ovšem vede dlouhodobě velice dobře a určitý nárůst v délce řízení tedy nepředstavuje problém.

Nejrychleji vyřizovaly opatrovnickou agendu v roce 2019 následující soudy: OS Jindřichův Hradec (mediánová délka řízení 33 dnů), OS Svitavy (37 dnů) a OS Tábor (40 dnů). Naopak nejpomalejší je OS pro Prahu 1, kde je mediánová délka řízení 172 dnů (zde je třeba zmínit, že soud vyřizuje malé množství opatrovnických věcí). Následuje OS Znojmo (155 dnů) a OS Děčín 7 (140 dnů). Za zmínku stojí OS Chomutov, kde vykázaná délka řízení klesla z 202 dnů na 110, tedy v zásadě na polovinu. Soud rovněž vyřizuje více věcí, než mu přijde. Uvedené statistiky dokládají zlepšení situace.

Graf 36: OS – mediánové délky řízení v opatrov. agendě u jednotlivých soudů

Graf 37: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení

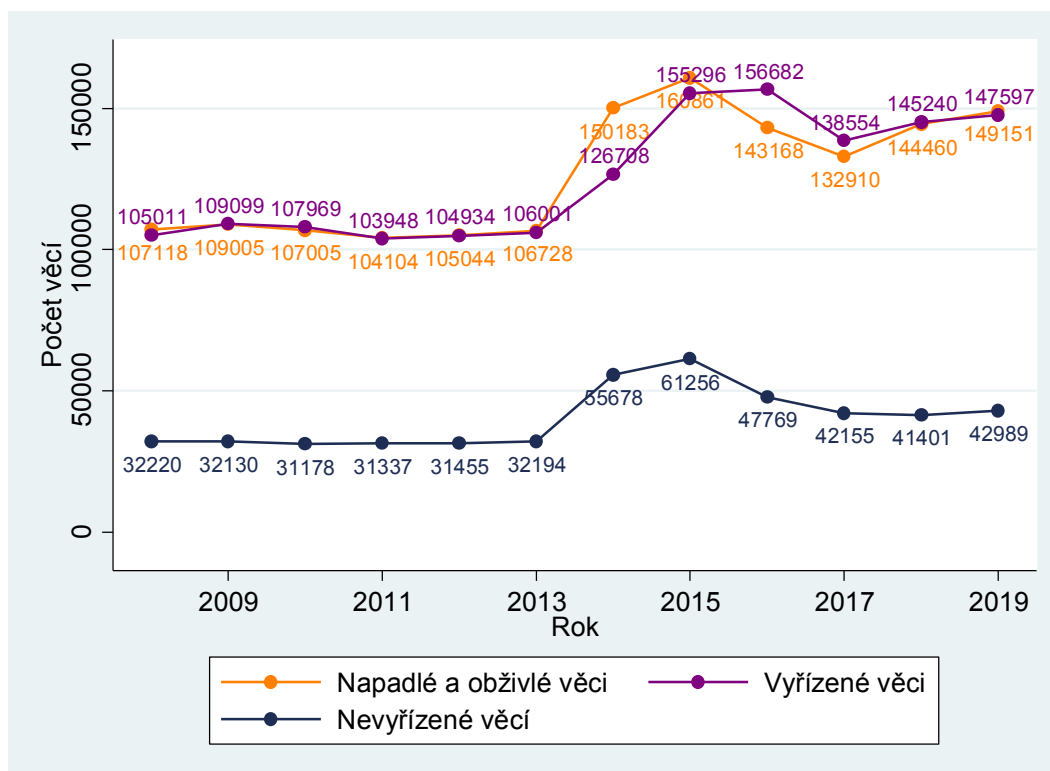
Z krabicových grafů vidíme, že v rozdílech mezi soudy nedocházelo k žádným větším změnám. OS Chomutov (vždy nejvíce odlehlá hodnota) se v letech 2009 až 2013 dařilo postupně snižovat délku řízení. O. z. tento trend ale zvrátil a délka řízení v Chomutově v letech 2015 a 2016 opět rychle narůstala, až se v roce 2018 zařadil po bok ostatních OS. V roce 2019 již je jediná odlehlá hodnota – OS pro Prahu 1. Situace tedy z hlediska statistické variability vypadá dobře.

2.5.2 Vyřizování věcí

Z grafu níže je zřejmý výše zmíněný dopad o. z. V počtu napadlých věcí se samozřejmě projevil již v roce 2014. Vidíme, že nárůst počtu napadlých věcí byl opravdu velmi významný – více než 40 %. Soudy byly schopny částečně reagovat a značně se zvýšil počet vyřízených věcí. Nárůst v počtu napadlých věcí byl ale větší než počet vyřízených věcí a počet nevyřízených věcí tak začal růst. Počet napadlých věcí poklesl až v roce 2016 a v roce 2017. To je zřejmě způsobeno hlavně tím, že všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny v letech 2014 a 2015. Soudům se podařilo v roce 2016 udržet počet vyřízených věcí na úrovni z roku 2015 a také v roce 2017 udržet počet vyřízených věcí nad nápadem. Díky tomu počet nevyřízených věcí klesal. Soudům pomohlo prodloužení lhůty na přezkum svéprávnosti pro určité případy ze tří na pět let vyplývající z novely o. z. přijaté na konci roku 2016. Nicméně je třeba uvést, že počet nespolečných osob (tedy celkový rozsah agendy přezkumů svéprávnosti) je jen cca 36 tisíc, což znamená, že se na nárůstu nápadu podílí jen asi jednou čtvrtinou, zbytek jsou další nové agendy zavedené o. z. Tyto nové agendy také stojí za růstem nápadu v letech 2018 a 2019, protože, jak již bylo konstatováno, všechny přezkumy svéprávnosti byly zahájeny již v letech 2014 a 2015.

V roce 2019 mírně narostl nápad a soudy vyřídily méně věcí, než k nim přišlo, rozdíl byl nicméně malý – míra vyřizování byla 99 %.

Graf 38: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2008–2019

Tabulka 29: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů

Nadřízený soud	Nápad + obživa		Počet věcí				Míra vyřizování
			Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	16 005	+3 %	15 825	+7 %	5 397	+4 %	98,9 %
KS Praha	21 090	+3 %	21 121	+8 %	4 891	-0 %	100,1 %
KS Č. Budějovice	10 142	+4 %	10 099	+5 %	1 725	+3 %	99,6 %
KS Plzeň	14 228	-0 %	14 009	-4 %	3 495	+7 %	98,5 %
KS Ústí n. Labem	20 240	+8 %	20 209	+0 %	6 566	+0 %	99,8 %
KS Hr. Králové	16 949	+2 %	16 845	+5 %	4 647	+2 %	99,4 %
KS Brno	23 157	+3 %	22 923	-2 %	7 944	+3 %	99,0 %
KS Ostrava	27 340	+2 %	26 566	-2 %	8 324	+10 %	97,2 %
Celkem ČR	149 151	+3 %	147 597	+2 %	42 989	+4 %	99,0 %

V tabulce vidíme, že v roce 2019 došlo k dalšímu poklesu míry vyřizování a že pouze OS ve Středočeském kraji vyřídily více věcí, než přišlo. V ostatních krajích pak byla míra vyřizování těsně pod 100 %, v Severomoravském kraji o něco nižší.

2.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

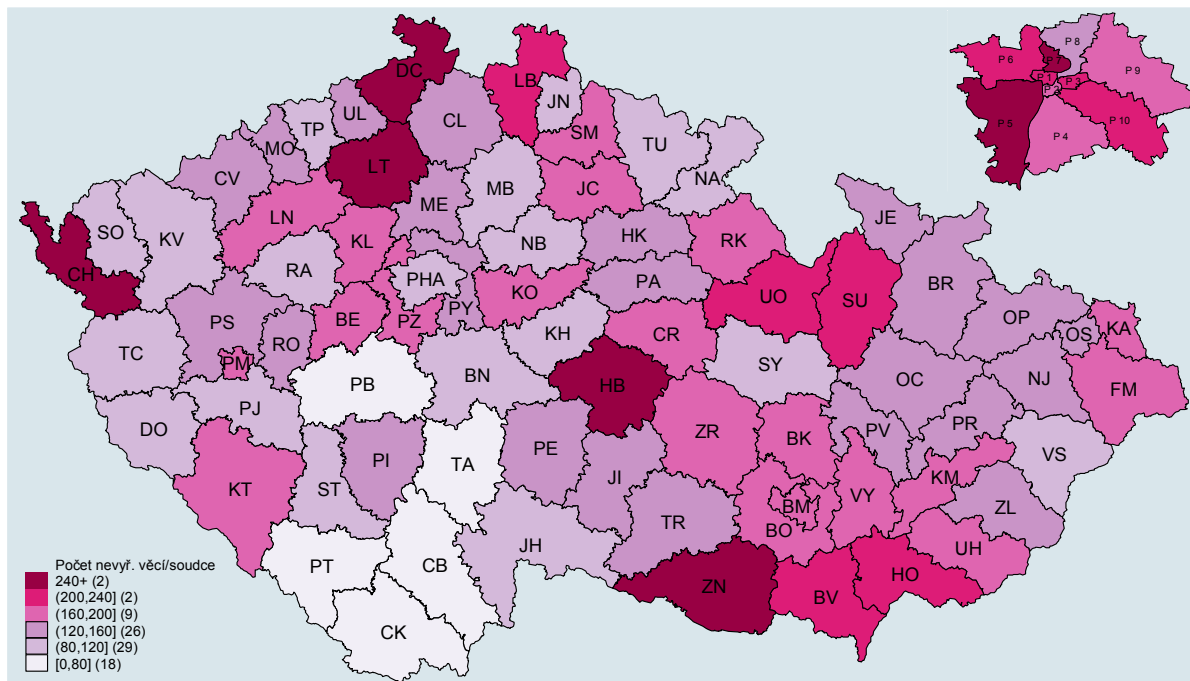
Díky nově získaným datům je možné provést přepočet na soudce i u opatrovnické agendy. Bližší informace k novým datům o počtu soudcovských úvazků se nacházejí v podkapitole 2.2.3.

Tabulka 30: OS – vyřizování opatrovnických věcí na soudce dle krajů

Nadřízený soud	Počet soudců	Počet věcí na soudce		
		Nápad + obživa	Vyřizeno	Nevyřizeno
MS Praha	38,4	416,80	412,11	140,55
KS Praha	50,07	421,21	421,83	97,68
KS Č. Budějovice	24,95	406,49	404,77	69,14
KS Plzeň	33,7	422,20	415,70	103,71
KS Ústí n. Labem	50	404,80	404,18	131,32
KS Hr. Králové	38,65	438,53	435,83	120,23
KS Brno	56,9	406,98	402,86	139,61
KS Ostrava	73,9	369,96	359,49	112,64
Celkem ČR	366,57	406,88	402,64	117,27

V tabulce vidíme, že počty na soudce jsou poměrně vyrovnané. U nápadu a vyřizovaných věcí mírně vybočuje Ostrava a u nevyřizovaných věcí na soudce jsou na tom lépe OS spadající pod KS Praha a KS České Budějovice (obdobně jako u délek řízení). Z jednotlivých soudů jsou pak na tom nejlépe Příbram (37), Český Krumlov (50) a Tábor (57). Nejvyšší počet věcí na soudce naopak vykazují Znojmo (268), Děčín (240) a Havlíčkův Brod (204).

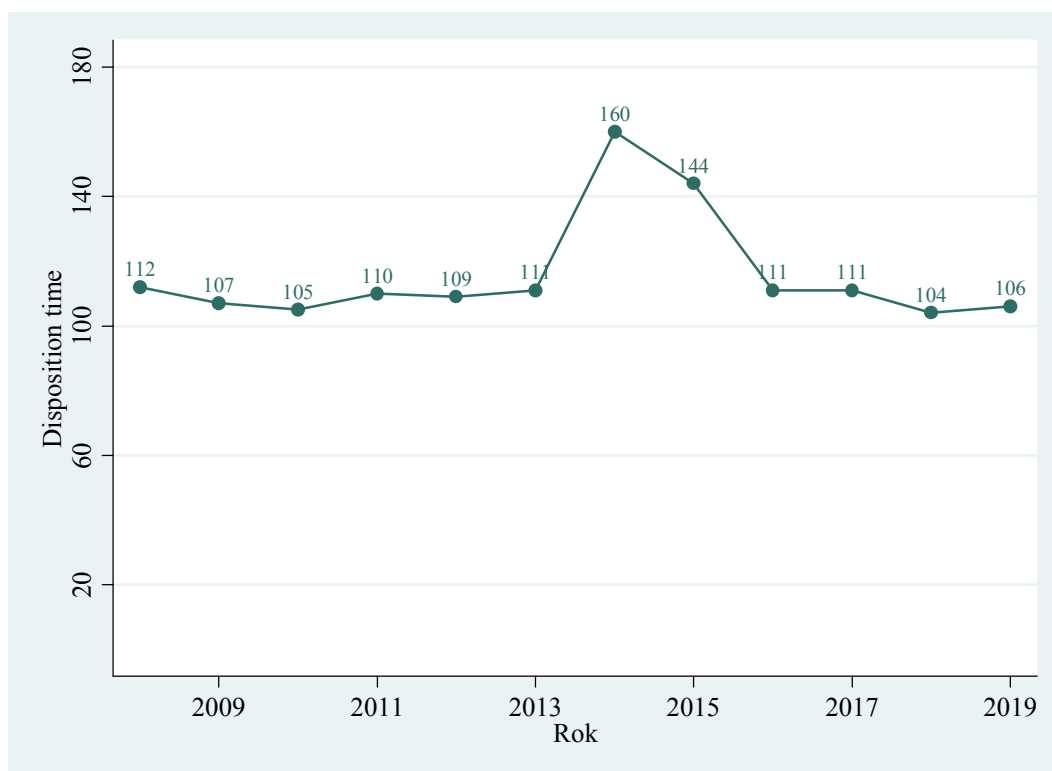
Graf 39: OS – počet nevyřiz. opatrov. věcí na soudce u jednotlivých soudů

2.5.4 Disposition time

Základní popis způsobu výpočtu a účelu tohoto ukazatele se nachází v části věnované civilnímu řízení u OS (podkapitola 2.2.4). Výsledky DT silně korespondují s výsledky z předchozích podkapitol.

Graf 40: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2008–2019

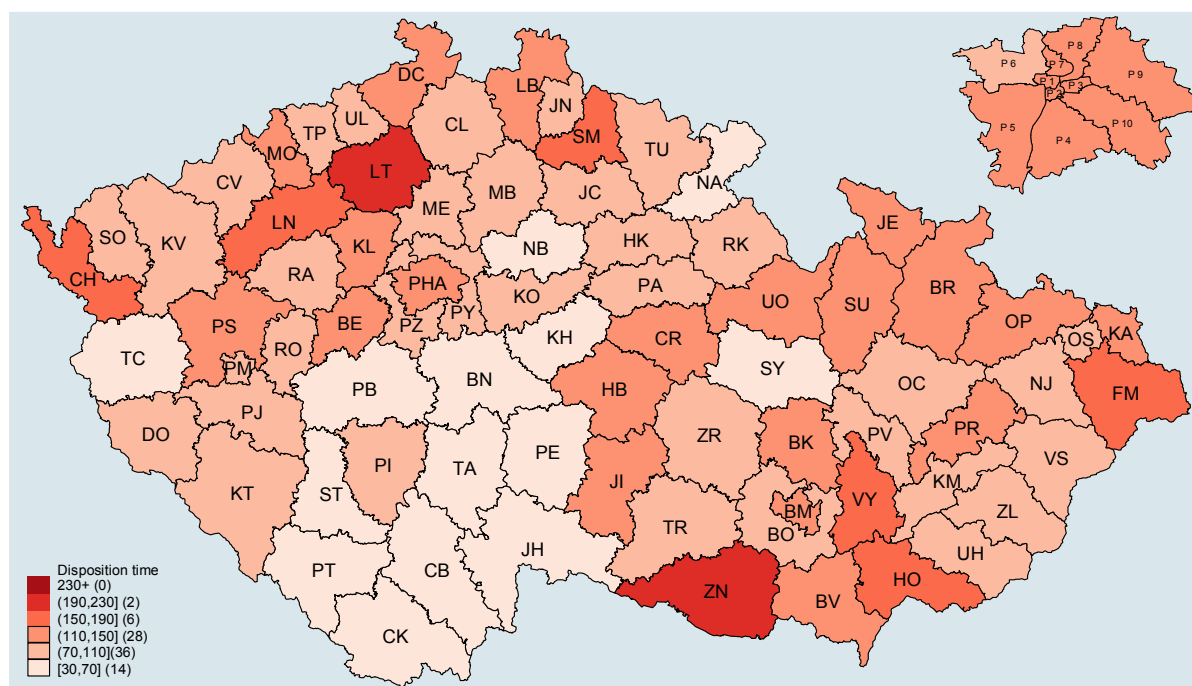

V roce 2014 je patrný obrovský nárůst DT. Ten je způsoben výše popsaným velkým nárůstem v počtu nevyřízených věcí. Počet vyřízených věcí vzrostl méně, což vedlo k nárůstu DT. V roce 2015 vzrostl výrazněji počet vyřízených věcí, takže DT klesl. V roce 2016 pak klesl nápad a tím i nevyřízené věci. Došlo tedy k poklesu DT na úroveň roku 2014. V roce 2017 poklesl počet vyřízených i nevyřízených věcí asi o 12 %. DT tím pádem zůstal stejný jako v roce 2016. V roce 2018 se vyřídilo více věcí než v roce 2017, přičemž počet nevyřízených věcí příliš neklesal – výsledkem je nejlepší hodnota DT za posledních 10 let. Ve srovnání posledních 10 let tedy pracovaly opatrovnické soudy v roce 2018 nejefektivněji (DT nevyjadřuje délku řízení, ale za kolik dní by soud vyřídil věci bez nového nápadu). V roce 2019 došlo spíše ke kosmetickému nárůstu na 106 – vzrostl počet nevyřízených i vyřízených věcí a nárůst v počtu nevyřízených věcí velmi mírně převýšil nárůst v počtu věcí vyřízených.

Tabulka 31: OS – disposition time v opatrovnické agendě dle krajů

Nadřízený soud	Disposition time	
MS Praha	124	-3 %
KS Praha	85	-8 %
KS Č. Budějovice	62	-2 %
KS Plzeň	91	+11 %
KS Ústí n. Labem	119	+0 %
KS Hr. Králové	101	-2 %
KS Brno	126	+5 %
KS Ostrava	114	+13 %
Celkem ČR	106	+2 %

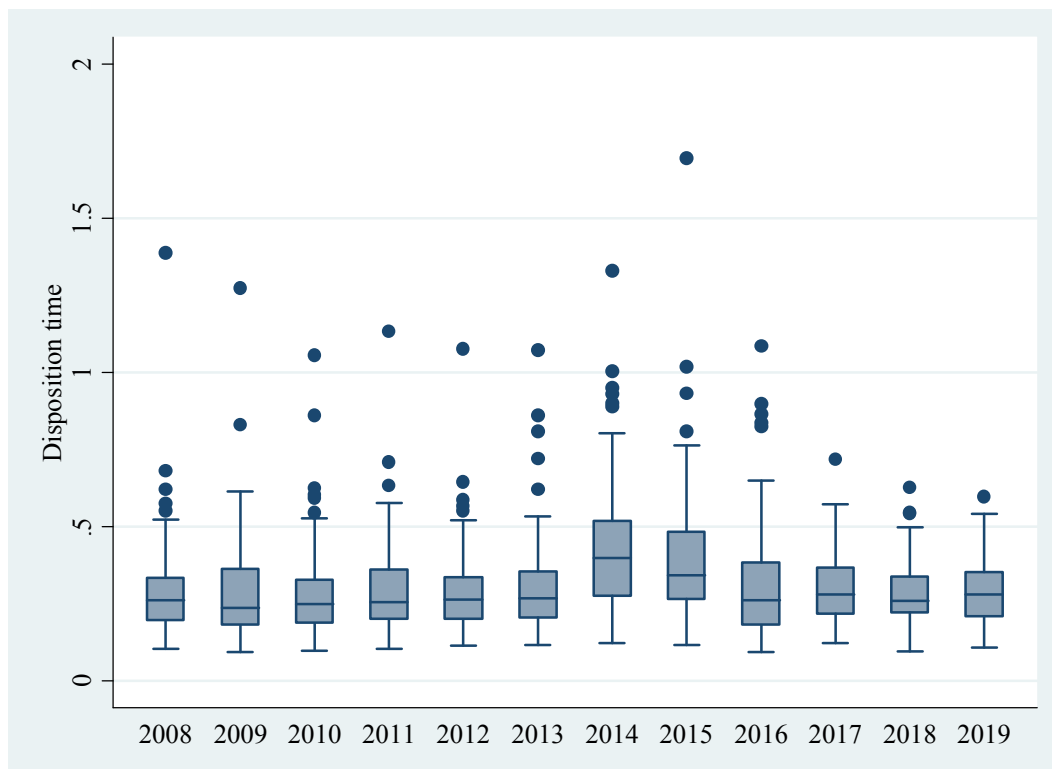
Graf 41: OS – disposition time v opatrovnické agendě u jednotlivých soudů

Okresní soudy v působnosti KS Ústí nad Labem již nevykazují nejvyšší disposition time, jako tomu bylo v předchozích letech, ale dotáhly se na soudy z jiných krajů. Na kartogramu vidíme, že Severočeský kraj již není zdaleka „nejčervenější“. Vyrovnanost potvrzuje i krabicový graf, kde vidíme pouze jednu odlehlou hodnotu.

Jak jsme uvedli již dříve, ukazatel disposition time slouží zejména k porovnání mezi jednotlivými soudy a nesmí být zaměňován s délkou řízení.

Graf 46: OS – krabicové grafy, DT opatrovnické agendy

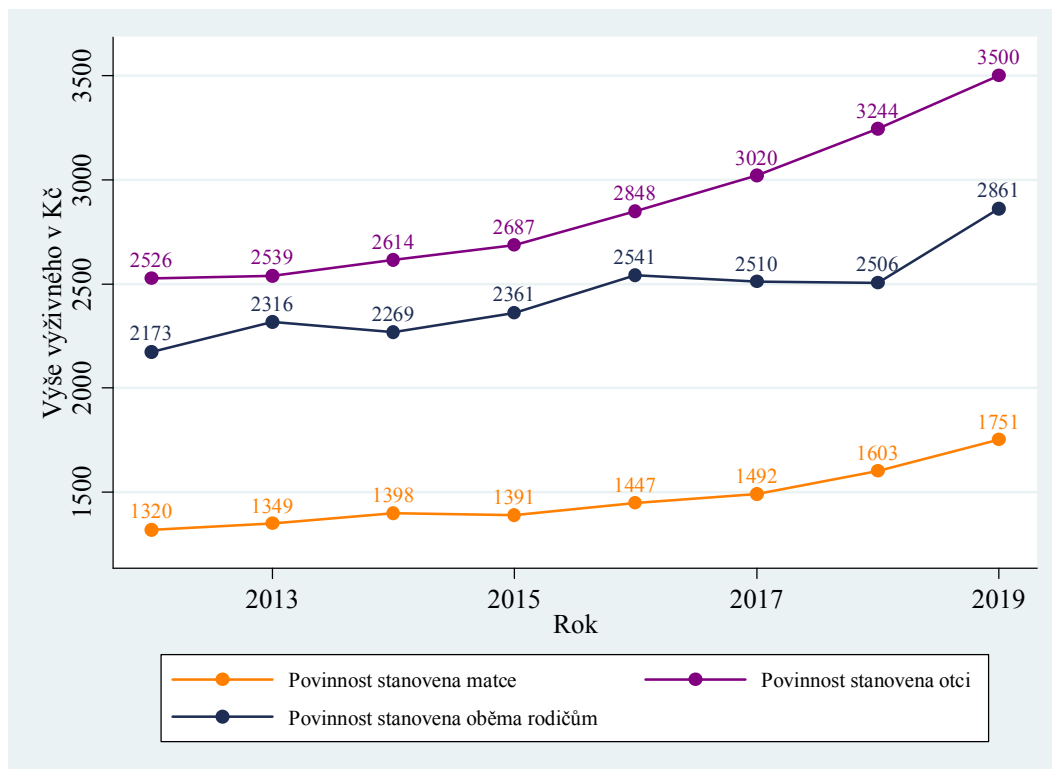

Data v této kapitole můžeme shrnout tak, že před rokem 2014 byla situace v opatrovnické agendě velmi podobná situaci v agendě občanskoprávní, a pokud jde o rozdíly mezi soudy, problémy měly především okresní soudy spadající pod KS Brno a KS Ústí nad Labem. V letech 2014 a 2015 došlo k velkému nárůstu v počtu napadlých věcí. To negativně ovlivnilo rychlost vyřizování agendy v celé ČR. Na některé soudy byl dopad horší než na jiné. V letech 2015 a 2016 se soudům pozvolna dařilo vyrovnat se s nárůstem vyřizované agendy a tento trend pokračoval i v letech 2017 a 2018, kdy se rozdíly mezi jednotlivými okresními soudy dále zmenšovaly (šedé boxy jsou kompaktnější, „vousy“ kratší a odlehlé OS / body jsou blíže k hornímu „vousu“, tedy přibližují se k ostatním okresním soudům). V roce 2019 nedošlo k velkým změnám oproti roku 2018.

2.5.5 Další statistiky

Jednou z největších a nejvýznamnějších agend, které jsou na opatrovnickém úseku soudů vyřizovány, je rozhodování o výživném (nyní § 910 a násl. o. z.), tedy rozhodování o tom, který z rodičů a kolik má platit na výživu svého nezletilého potomka (případně zletilého dítěte, bylo-li řízení zahájeno před nabytím jeho zletilosti). Zde uvedené statistiky se týkají prvního rozhodnutí o výživovací povinnosti a údaje (v Kč event. v %) se vztahují k jednomu dítěti.

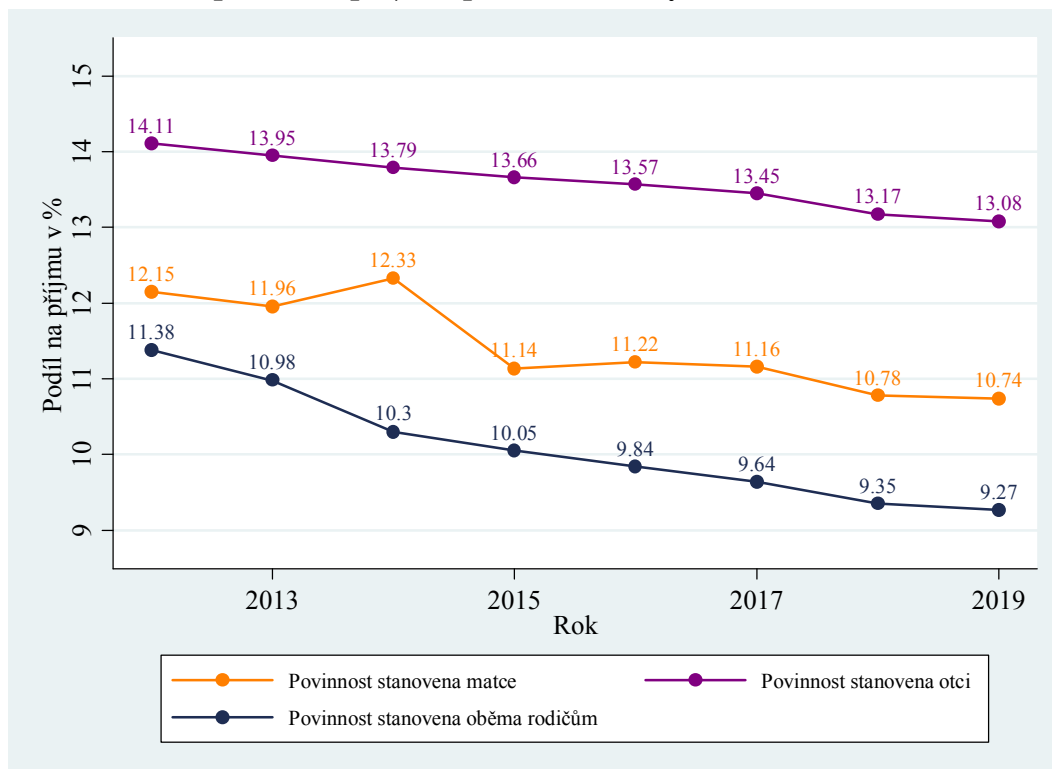
Graf 42: OS – průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2012–2019

V grafu výše vidíme, že průměrné výživné stanovené otci je asi dvakrát vyšší než průměrné výživné stanovované matce a je potřebné dále tento vývoj sledovat. Rozdíl je způsoben několika faktory:

- Při určování výživného soud přihlíží k majetkovým poměrům povinného. Průměrná mzda žen v ČR je menší než průměrná mzda mužů a logicky je tedy mužům stanovena povinnost platit vyšší výživné. To ovšem vysvětluje pouze část rozdílu, protože mzda mužů není ani zdaleka dvakrát vyšší než mzda žen a při růstu hrubých mezd žen dochází ke snižování podílu jim určeného výživného na jejich příjmu. Například ve 4. čtvrtletí 2019 byla podle Českého statistického úřadu mediánová hrubá měsíční mzda žen 28 481 Kč, u mužů 33 814 Kč. Hrubé mzdy vykazované ČSÚ navíc nezahrnují přídatky na děti a jiné eventuální přiznané dávky.
- V dalším grafu vidíme, že u matek je podíl výživného na čistém měsíčním příjmu nižší než u otců. To souvisí právě s výší příjmů. Snižování disponibilního příjmu má větší dopad na lidi s nižšími mzdami.
- Rozdíl mezi příjmy otce a matky, kteří vedou spor o výživné, je větší než rozdíl mezi příjmy mužů a žen v celé populaci ČR. To je zřejmě dáno tím, že matky se musí starat o dítě v nižším věku, což se negativně projevuje v jejich příjmech.

Graf 43: OS – podíl na příjmu povinné osoby v letech 2012–2019

V případě, že je povinnost platit výživné stanovena oběma rodičům, zachycují statistiky pouze vyšší z obou částek. Vzhledem k výši příjmů se obvykle jedná o částku stanovenou otci. Částky jsou v průměru nižší než částky stanovené pouze otci, protože dítě má v tomto případě zajištěn příjem od obou rodičů.

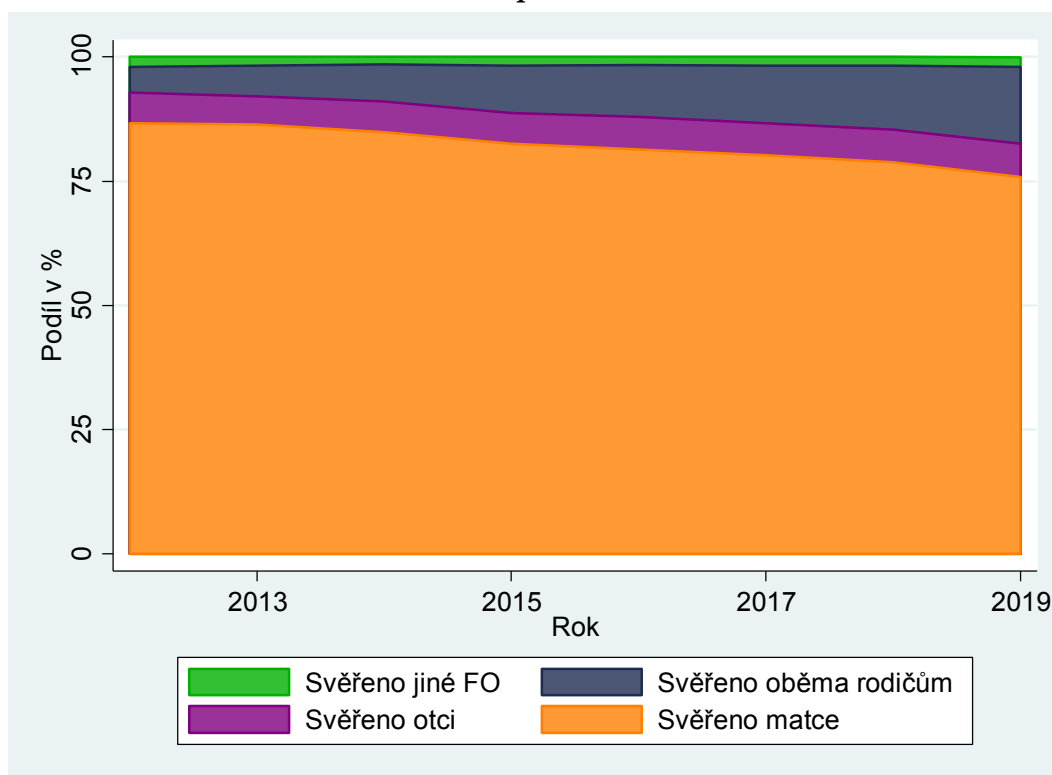
V grafech vidíme, že průměrná stanovená částka výživného na jedno dítě roste, podíl stanoveného výživného na čistém měsíčním příjmu povinné osoby přitom klesá. To lze vysvětlit zlepšující se ekonomickou situací v ČR a zvyšováním příjmů nejen povinných osob. Za normálních okolností by tento trend pravděpodobně pokračoval.

Plošný graf (viz seznam pojmů) dále zachycuje statistiku, která úzce souvisí s rozhodováním o výživném, totiž to, jak často je dítě svěřeno do péče matce, otci, jiné fyzické osobě či oběma rodičům do společné nebo střídavé péče. V necelých 80 % případů svěřil soud dítě do péče matce. Vidíme ovšem, že podíl tohoto tradičního modelu postupně pozvolna klesá ve prospěch alternativních řešení. K tomuto trendu přispívá zřejmě nejen judikatura českého Ústavního soudu; můžeme se domnívat, že ke změně rozhodovací praxe může přispívat i celospolečenské klima, odborné diskuse o rozhodování o dětech na mezinárodní úrovni a další faktory.

V řeci konkrétních čísel podíl případů, kdy soud svěřil dítě do péče matce, klesl z 86,6 % v roce 2012 na 78,8 % v roce 2018. Podíl případů, kdy bylo dítě do péče svěřeno oběma rodičům, se výrazně zvýšil z 5,2 % v roce 2012 na 12,8 % v roce 2018. V roce 2019 nárůst akceleroval, a zatímco podíl dětí svěřených do péče otce zůstal stejný, podíl dětí svěřených do péče matky klesl na úkor případů, kdy bylo dítě svěřeno oběma rodičům. V roce 2019 bylo svěřeno do péče oběma rodičům 15,5 % dětí.

Od roku 2014 jsou k dispozici také o něco podrobnější data. U svěřením dítěte do péče obou rodičů se rozlišuje, jestli se jednalo o péči střídavou nebo o péči společnou. Data ukazují, že svěřením do střídavé péče je častější a že frekvence využití roste jak u střídavé péče, tak i u péče společné.

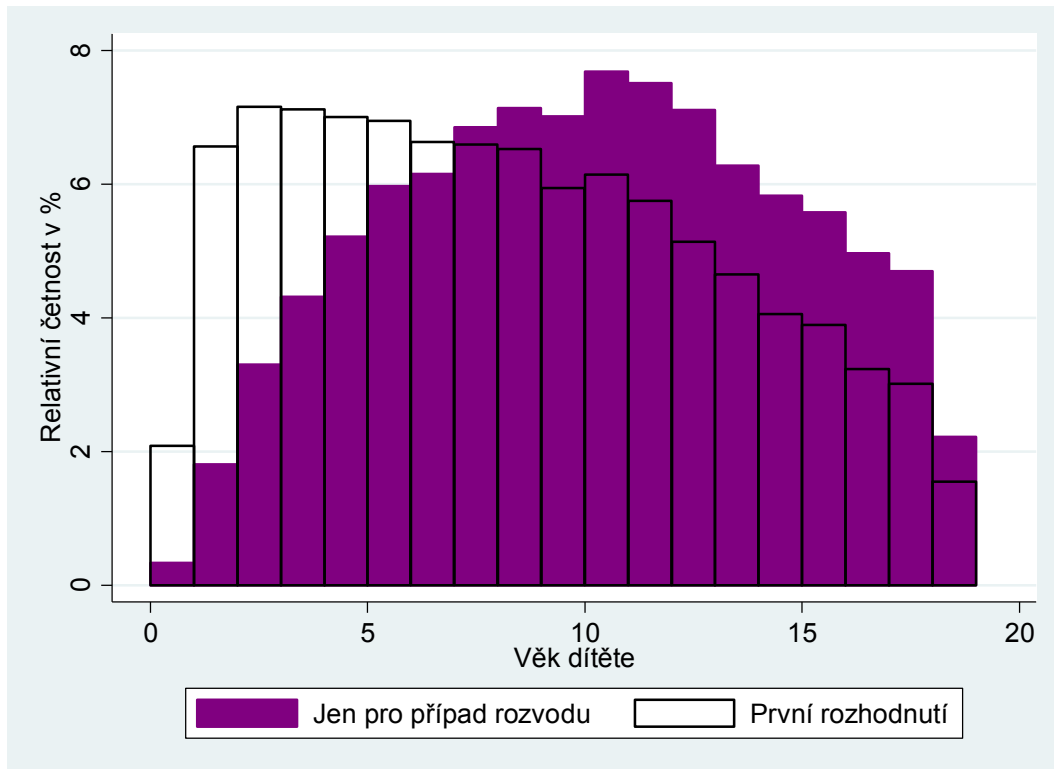
Graf 44: OS – svěřování dítěte do péče

Poslední graf v této podkapitole se zabývá věkovou strukturou dětí, u nichž proběhlo řízení o péči o nezletilé. Průhledné sloupce zobrazují věkovou strukturu dětí, u kterých došlo k prvnímu rozhodnutí o svěřením do péče. Jedná se o data vztahující se ke stejné skupině věcí jako graf výše. Zelené sloupce ukazují věkovou strukturu dětí, u nichž bylo rozhodnuto o péči o dítě pouze v případě, kdy dojde k rozvodu rodičů.

Na histogramu je vidět zcela jasný rozdíl mezi oběma skupinami. Věk dítěte při rozhodování o péči v případě rozvodu je celkem logicky výrazně vyšší. U prvního rozhodnutí obecně jsou děti nejčastěji ve věku od 1 do 5 let. U rozhodnutí v případě rozvodu je nejvíce dětí ve věku 7 až 10 let. Toto rozložení se celkem logicky mezi kalendářními roky nemění.

Graf 45: OS – věkové složení dětí v řízení o péči o nezletilé

2.6 DEA

Jak jsme uvedli již výše, Ministerstvo spravedlnosti sleduje i jiné statistické údaje než ty, které byly zachyceny v předchozích částech této zprávy, a používá i výrazně složitější ukazatele a metody. Velmi dobrým příkladem je tzv. DEA (Data Envelopment Analysis, analýza obalu dat). Tato kapitola se věnuje právě analýze technické efektivity českých soudů pomocí DEA. Dovolujeme si upozornit, že metoda je výrazně složitější než obvykle sledované a publikované údaje, v důsledku čehož se tato kapitola výrazně liší od ostatních kapitol této zprávy celkovým pojetím, grafickou úpravou i strukturou.

V samotné kapitole uvádíme pouze výsledky, jejich interpretace a srovnání s rokem 2017 (v roce 2018 analýza provedena nebyla). Bližší popis metody (teorie, literatura, metodika, specifikace modelu) naleznete v příloze. Zde vysvětlíme pouze několik pojmů důležitých pro interpretaci výsledků.

Hlavním problematickým bodem tohoto typu zkoumání je nalezení vhodného způsobu kvantifikace výstupu a tím definice *efektivního* výstupu: jde jednak o správné zohlednění různé distribuce náročnosti věcí u různých soudů a jednak o zohlednění *kvality* vydávaných rozhodnutí. I přes tuto výhradu jsou ovšem výsledky pro porovnání jednotlivých soudů užitečné a slouží jako základ dalšího zkoumání práce těch soudů, které se výrazně odlišují.

2.6.1 Výsledky a jejich interpretace

Je třeba zdůraznit, že veškeré závěry se týkají **relativní** efektivity, **nikoliv absolutní**. Soudy tedy porovnáváme mezi sebou nikoliv s nějakým externím standardem. Hlavní výsledky uvádíme v tabulce 31.

První tři sloupce udávají efektivnost. První sloupec (CRS_TE) udává celkovou technickou efektivnost (ta má dvě složky, „čistou technickou efektivnost“ a „efektivnost vzhledem k velikosti“).

Druhý sloupec (VRS_TE) udává tzv. „čistou“ technickou efektivnost (jak dobře soud funguje, nezohledňuje se jeho velikost). Získaná míra neefektivnosti je tedy způsobena pouze horším fungováním soudu.

Třetí sloupec (Scale) udává míru efektivnosti danou velikostí soudu. Je vypočítán jako podíl CRS_TE/VRS_TE.

Sloupce mohou nabývat hodnoty od nuly do jedné. Jedna značí stoprocentní efektivnost, např. hodnota 0,09 by značila devítiprocentní efektivnost.

Poslední sloupec udává, jaké výnosy z rozsahu soud vykazuje (respektive jaká je jeho efektivní projekce). Může se jednat o rostoucí výnosy z rozsahu (IRS), konstantní výnosy z rozsahu (CRS – v tom případě je jeho velikost ideální) nebo klesající výnosy z rozsahu (DRS).

Pro lepší pochopení uvádíme příklady interpretace: OS v Klatovech má skóre: CRS_TE = 0,945 VRS_TE = 0,973, Scale = 0,972, RTS = IRS. Soud je tedy efektivní asi na 94,5 %. Soud sám o sobě funguje efektivně na 97,3 %. Jeho neefektivnost je částečně způsobena ne zcela vhodnou velikostí – soud je díky ní efektivní jen na 97,2 %. IRS značí, že soud vykazuje rostoucí výnosy z rozsahu. Ideálně by tedy měl soud být o něco větší, než ve skutečnosti je.

Tabulka ukazuje, že v ČR je celkem 25 čistě technicky efektivních soudů. Patnáct z těchto soudů ztrácí efektivnost kvůli nevhodné velikosti. V roce 2017 to bylo 16 čistě technicky efektivních soudů, 9 z nich ztrácelo efektivnost kvůli nevhodné velikosti.

Naopak nejméně efektivní jsou OS pro Prahu 7 (CRS_TE = 0,747, což je zdaleka nejhorší výsledek), OS v Břeclavi a ve Znojmě (CRS_TE = 0,863). Výrazně větší ztráta v efektivnosti plyne z horší čisté technické efektivnosti (VRS_TE) než ze ztráty efektivnosti kvůli velikosti soudu (Scale). Především OS pro Prahu 7 vykazuje i další nepříznivé statistické ukazatele popsané výše. Tyto výsledky naznačují, že u soudu zřejmě v současnosti existuje problém, který pravděpodobně vyplývá z dlouhodobé nepřítomnosti soudce na civilním úseku soudu. OS Praha 7 totiž patří v Praze k těm nejmenším (graf 3). U soudů, jako je Ústí nad Labem či MS v Brně, plynou problémy spíše z minulosti.

Celková efektivnost soudů v ČR je 94,0 %, čistá technická efektivnost je 95,7 %, efektivnost dle velikosti je 98,3 %. Soudy v ČR tedy velmi málo ztrácí efektivnost kvůli velikosti. Kvůli velikosti takto ztrácí efektivnost hlavně soudy v Ostravě a v Brně (které jsou příliš velké) a soudy v Semilech, Pelhřimově a Jeseníku (které jsou naopak příliš malé).

V této zprávě je zachycena pouze část výsledků analýzy. Dalšími výstupy DEA jsou:

- Přídavné proměnné. Ty ukazují, o kolik je třeba u daného soudu snížit daný vstup (počet soudců nebo ostatních zaměstnanců ve výkonu) a zároveň zachovat vážený počet vyřízených věcí, aby se stal soud efektivním.
- Referenční soudy. Jsou zkoumány plně efektivní soudy. Neefektivní soud je vždy porovnáván s jedním nebo více efektivními soudy a právě vzhledem k nim je určena jeho neefektivnost. U soudů, které vystupují jako referenční soudy zřídka, není závěr o jejich efektivnosti statisticky robustní.
- Je zkoumáno, zda existuje vztah mezi velikostí soudu a efektivností soudu.
- Jsou využity jiné specifikace modelu, zapojeny jiné proměnné apod.

2.6.2 Srovnání s rokem 2017

Nabízí se otázka, jak se mění efektivnost soudů mezi lety. Tedy, zda jsou některé soudy konzistentně efektivní a jiné stále neefektivní, a zda se mezi lety nějak mění celková efektivnost soudů v ČR. Logicky můžeme předpokládat, že mezi jednotlivými roky dochází jen k malé změně v efektivnosti. V přechozím roce (výroční statistická zpráva za rok 2018) nebyla analýza provedena, a proto je srovnání provedeno s rokem 2017.

Na druhou otázku lze odpovědět velmi rychle. V roce 2019 byla celková efektivnost soudů v ČR 94,0 %, čistá technická efektivnost 95,7 % a efektivnost dle velikosti 98,3 %. Za rok 2017 byly tyto hodnoty 89,2 %, 91,6 % a 97,5 %. V roce 2017 bylo technicky efektivních 16 soudů, v roce 2019 jich bylo 25.

Vidíme tedy, že situace se výrazně zlepšila. Připomínáme, že se jedná o relativní srovnání. Znamená to, že se zmenšily rozdíly mezi „horšími“ a „lepšími“ soudy. To je v plném souladu s daty z předchozích kapitol (viz například krabicové grafy).

Tabulka 32: OS, DEA – výsledky

Soud	Nadřízený soud	CRS_TE	VRS_TE	Scale	RTS
Praha 1	MS Praha	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 4	MS Praha	0,974	1,000	0,974	DRS
Praha 5	MS Praha	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 8	MS Praha	1,000	1,000	1,000	CRS
Praha 10	MS Praha	1,000	1,000	1,000	CRS
Mladá Boleslav	KS Praha	1,000	1,000	1,000	CRS
Nymburk	KS Praha	0,993	1,000	0,993	DRS
Příbram	KS Praha	0,981	1,000	0,981	DRS
Rakovník	KS Praha	1,000	1,000	1,000	CRS
Prachatice	KS Č. Budějovice	0,937	1,000	0,937	IRS
Domažlice	KS Plzeň	0,953	1,000	0,953	IRS
Karlovy Vary	KS Plzeň	1,000	1,000	1,000	CRS
Plzeň-město	KS Plzeň	0,966	1,000	0,966	DRS
Rokycany	KS Plzeň	0,947	1,000	0,947	IRS
Tachov	KS Plzeň	0,976	1,000	0,976	IRS
Most	KS Ústí n. Labem	1,000	1,000	1,000	CRS
Chrudim	KS Hr. Králové	0,949	1,000	0,949	IRS
Náchod	KS Hr. Králové	1,000	1,000	1,000	CRS
Semily	KS Hr. Králové	0,876	1,000	0,876	IRS
Brno-město	KS Brno	0,893	1,000	0,893	DRS
Uherské Hradiště	KS Brno	0,977	1,000	0,977	IRS
Jeseník	KS Ostrava	0,931	1,000	0,931	IRS
Nový Jičín	KS Ostrava	1,000	1,000	1,000	CRS
Olomouc	KS Ostrava	0,976	1,000	0,976	DRS
Ostrava	KS Ostrava	0,932	1,000	0,932	DRS
Hradec Králové	KS Hr. Králové	0,985	0,995	0,990	DRS
Praha-východ	KS Praha	0,984	0,993	0,991	DRS
Teplice	KS Ústí n. Labem	0,965	0,991	0,974	DRS
Karviná	KS Ostrava	0,961	0,991	0,970	DRS
Trutnov	KS Hr. Králové	0,969	0,990	0,979	DRS
Zlín	KS Brno	0,982	0,989	0,993	IRS
Opava	KS Ostrava	0,987	0,987	1,000	IRS
Plzeň-sever	KS Plzeň	0,956	0,987	0,969	IRS
Mělník	KS Praha	0,981	0,984	0,997	DRS
Sokolov	KS Plzeň	0,974	0,977	0,996	DRS
České Budějovice	KS Č. Budějovice	0,935	0,976	0,957	DRS
Praha 9	MS Praha	0,954	0,976	0,978	DRS
Praha-západ	KS Praha	0,971	0,974	0,997	DRS
Strakonice	KS Č. Budějovice	0,973	0,974	1,000	IRS
Ústí nad Orlicí	KS Hr. Králové	0,972	0,973	0,999	DRS
Český Krumlov	KS Č. Budějovice	0,969	0,973	0,996	IRS
Jičín	KS Hr. Králové	0,944	0,973	0,970	IRS
Klatovy	KS Plzeň	0,945	0,973	0,972	IRS
Pelhřimov	KS Č. Budějovice	0,900	0,972	0,927	IRS
Kladno	KS Praha	0,969	0,970	0,999	IRS
Frýdek-Místek	KS Ostrava	0,951	0,968	0,982	DRS

Jablonec nad Nisou	KS Ústí n. Labem	0,965	0,965	1,000	IRS
Kolín	KS Praha	0,956	0,964	0,992	DRS
Praha 3	MS Praha	0,957	0,962	0,994	DRS
Třebíč	KS Brno	0,958	0,958	0,999	DRS
Tábor	KS Č. Budějovice	0,942	0,956	0,986	DRS
Hodonín	KS Brno	0,942	0,950	0,991	IRS
Ústí nad Labem	KS Ústí n. Labem	0,942	0,950	0,992	DRS
Česká Lípa	KS Ústí n. Labem	0,941	0,948	0,992	DRS
Rychnov nad Kněžnou	KS Hr. Králové	0,934	0,948	0,986	IRS
Děčín	KS Ústí n. Labem	0,940	0,945	0,995	DRS
Jihlava	KS Brno	0,939	0,944	0,995	DRS
Benešov	KS Praha	0,940	0,944	0,995	DRS
Praha 6	MS Praha	0,936	0,942	0,994	DRS
Písek	KS Č. Budějovice	0,936	0,942	0,994	DRS
Šumperk	KS Ostrava	0,924	0,938	0,985	IRS
Kutná Hora	KS Praha	0,919	0,935	0,983	IRS
Přerov	KS Ostrava	0,932	0,933	0,999	IRS
Svitavy	KS Hr. Králové	0,927	0,932	0,994	DRS
Pardubice	KS Hr. Králové	0,908	0,928	0,979	DRS
Cheb	KS Plzeň	0,926	0,927	0,999	IRS
Havlíčkův Brod	KS Hr. Králové	0,914	0,924	0,990	DRS
Liberec	KS Ústí n. Labem	0,911	0,911	1,000	IRS
Kroměříž	KS Brno	0,908	0,911	0,997	IRS
Prostějov	KS Brno	0,900	0,910	0,988	IRS
Vyškov	KS Brno	0,880	0,910	0,967	IRS
Beroun	KS Praha	0,902	0,909	0,992	IRS
Bruntál	KS Ostrava	0,892	0,905	0,986	DRS
Vsetín	KS Ostrava	0,902	0,904	0,997	DRS
Brno-venkov	KS Brno	0,900	0,903	0,997	DRS
Litoměřice	KS Ústí n. Labem	0,893	0,902	0,990	IRS
Louny	KS Ústí n. Labem	0,894	0,895	0,998	IRS
Praha 2	MS Praha	0,859	0,891	0,965	DRS
Plzeň-jih	KS Plzeň	0,880	0,889	0,990	IRS
Chomutov	KS Ústí n. Labem	0,870	0,887	0,981	DRS
Jindřichův Hradec	KS Č. Budějovice	0,874	0,884	0,989	DRS
Blansko	KS Brno	0,879	0,880	0,999	IRS
Žďár nad Sázavou	KS Brno	0,873	0,875	0,998	IRS
Znojmo	KS Brno	0,863	0,865	0,998	DRS
Břeclav	KS Brno	0,863	0,863	1,000	IRS
Praha 7	MS Praha	0,747	0,749	0,998	IRS
Celkem ČR	-	0,940	0,957	0,983	-

3 Krajské soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data, která se týkají všech krajských soudů (KS) v ČR, tedy sedmi krajských soudů a Městského soudu v Praze.

Struktura je velmi podobná struktuře části 2. V první podkapitole jsou uvedeny statistiky, které se týkají počtu soudců a počtu zaměstnanců ve výkonu. Další kapitoly se věnují jednotlivým soudním agendám. Krajské soudy jsou soudy prvoinstančními a odvolacími. Vyřizují tři hlavní typy agend – civilní včetně obchodní, trestní a správní. V této zprávě jsou civilní (občanskoprávní) a obchodní agenda vykazány dohromady, z obchodní agendy jsou ale zvláště vykazány insolvence a dále incidenční spory. Civilní a trestní agendy se dále dělí na prvostupňové a odvolací. Tato část má tedy celkem osm částí věnovaných personálu, civilní a obchodní prvostupňové agendě, civilní odvolací agendě, trestní prvostupňové agendě, trestní odvolací agendě, správní agendě, insolvenčním a incidenčním sporům.

Ve struktuře agendy krajských soudů proběhly v nedávné době výrazné změny. Na jednu stranu došlo od roku 2014 k přesunu většiny prvostupňových obchodněprávních sporů na okresní soudy, na druhou stranu od roku 2008 postupně narůstala agenda insolvencí fyzických osob – nepodnikatelů (tzv. spotřebitelské insolvence), která do té doby prakticky neexistovala.

Pro většinu agend (tedy ve většině podkapitol) uvádíme délky řízení v kalendářních dnech (průměr, medián a percentil 90). Dále pak prezentujeme data týkající se vyřizování věci – nápad + obživlé věci, vyřízené věci a nevyřízené věci. Nakonec uvádíme další zajímavé statistiky, jako je např. míra odvolání. Údaje jsou většinou graficky zobrazeny v časových řadách pro celou ČR a dále pak v tabulkách pro jednotlivé soudy v roce 2018. Pro krajské soudy je nově častěji využíván přepočítaný počet soudce, neboť stejně jako u soudů okresních jsou k dispozici nová a podrobnější data.

3.1 Personál

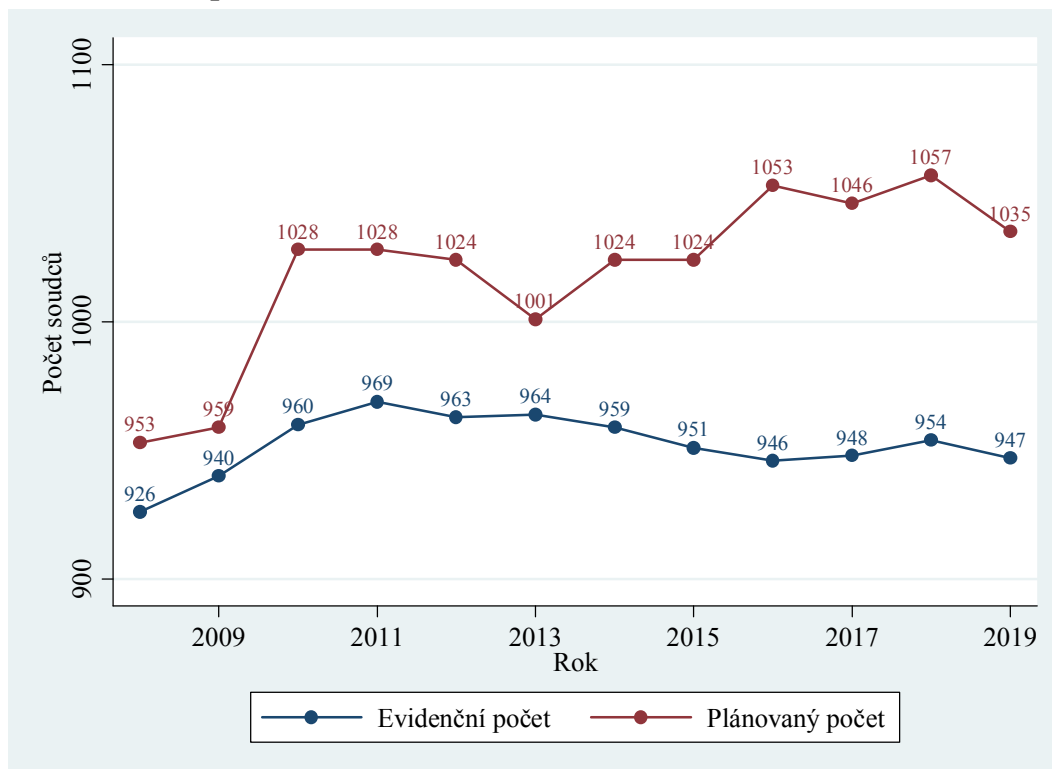
Struktura kapitoly je stejná jako u okresních soudů – jedna část se věnuje soudcům, druhá se zaměřuje na ostatní personál ve výkonu a třetí se věnuje přisedícím.

3.1.1 Soudci

Z grafu je patrný vývoj v evidenčním a plánovaném počtu soudců. Jak jsme uvedli již v podkapitole 2.1.1, je celkový plánovaný počet soudců v ČR prakticky neměnný (3 062 nebo 3 063) a soudci jsou „pouze“ přerozdělováni mezi jednotlivé články soudní soustavy. V tomto přerozdělení si můžeme v delší časové řadě povšimnout stabilního trendu od roku 2013. U OS docházelo k mírnému postupnému snižování počtu plánovaných soudců (1 817 vs. 1 761), u KS naopak k postupnému zvyšování plánovaného počtu soudců (1 001 vs. 1 057). V roce 2019 se trend zastavil a došlo k poklesu. Všechny výše diskutované změny jsou ale marginální.

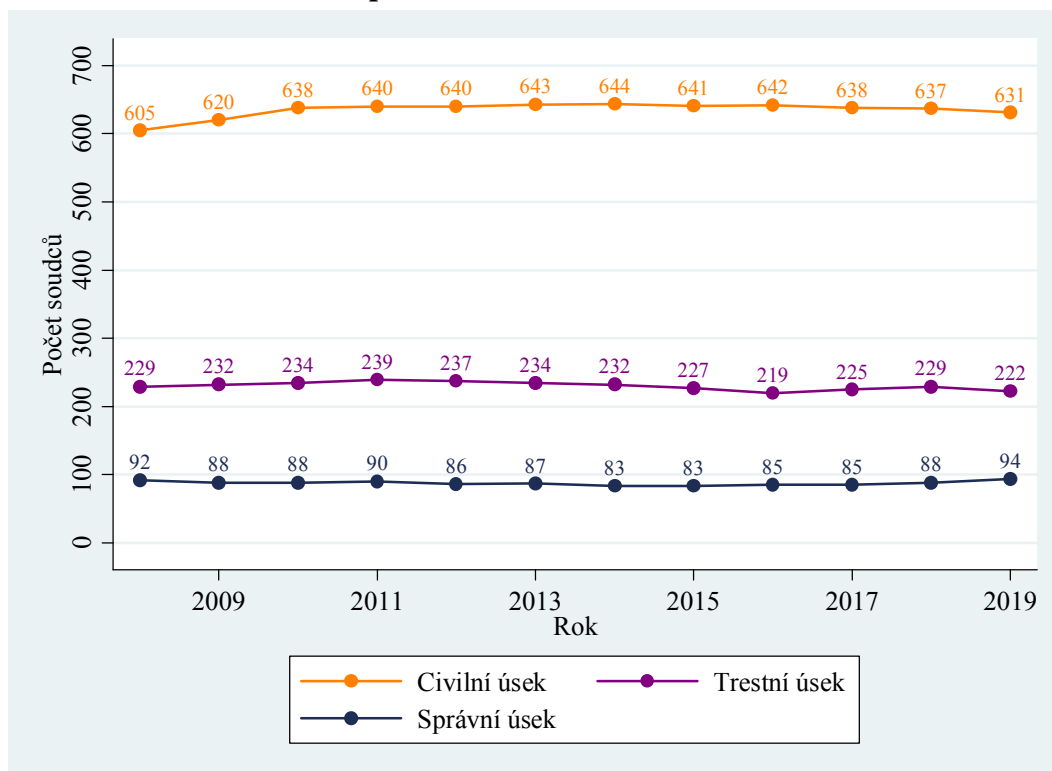
Evidenční počet soudců KS zůstává stabilní. Především je ale dlouhodobě nižší než plánovaný počet soudců (-9 % v roce 2018). U OS je evidenční počet soudců oproti plánovanému v roce 2018 vyšší a zdá se tedy, že předsedové krajských soudů dlouhodobě „dotují“ okresní soudy na úkor svých soudů. Počet soudkyň a soudců na MD/RD zde neuvádíme. U KS obvykle působí starší soudkyně a soudci než u soudů okresních a počet soudkyň a soudců na MD/RD je tedy velmi nízký.

Graf 46: KS – počet soudců v letech 2008–2019

Graf 47 zachycuje evidenční počet soudců KS dle jednotlivých úseků. Podobně jako u okresních soudů je v roce 2019 civilní a obchodní úsek asi třikrát větší než trestní úsek. Správní úsek je navíc přibližně dvaapůlkrát menší než úsek trestní. Poměr velikostí úseků je také velmi stabilní.

Graf 47: KS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019

Tabulka 33: KS – počet soudců dle soudů

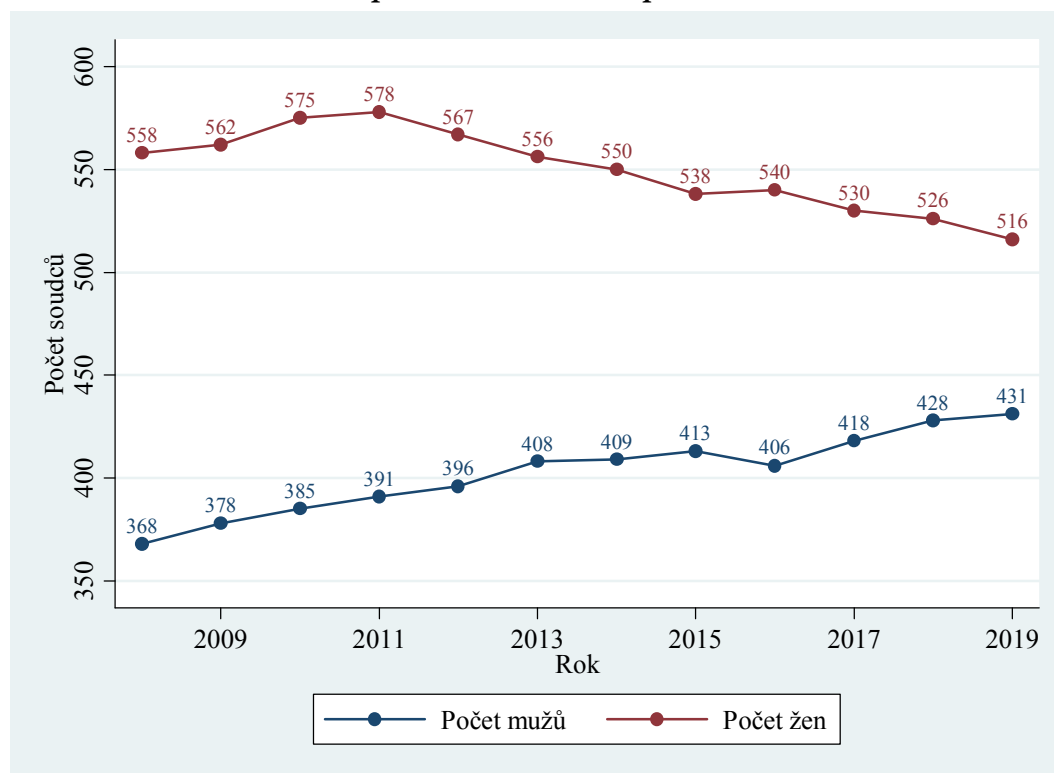
Soud	Plánovaný počet soudců	Civ. + obch. úsek	Evidenční počet soudců		
			Trestní úsek	Správní úsek	Celkem
MS Praha	248	148	41	30	219
KS Praha	111	62	25	6	93
KS Č. Budějovice	56	37	14	6	57
KS Plzeň	86	45	21	7	73
KS Ústí n. Labem	122	83	27	6	116
KS Hr. Králové	88	55	19	10	84
KS Brno	167	117	34	18	169
KS Ostrava	157	84	41	11	136
Celkem ČR	1 035	631	222	94	947

Velmi mírné pohyby v počtu soudců jsou vidět i mezi jednotlivými KS. Poměry mezi velikostmi úseků jsou u všech krajských soudů podobné. Existují zde ale určité odchylky, například MS v Praze má relativně menší trestní úsek. Jak je z tabulky patrné, největší je MS Praha a nejmenší je KS České Budějovice. MS Praha je asi čtyřikrát až pětkrát větší než KS České Budějovice.

Velikost soudů (počet soudců) je stejně jako u OS určena dle systemizace, zohledňuje tedy počet napadlých věcí. Ten pak vyplývá z ukazatelů, jako je počet obyvatel, nezaměstnanost apod.

Další graf a tabulka zobrazují podíl žen v soudnictví v časových řadách a podle soudů.

Graf 48: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019

Tabulka 34: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví a soudů

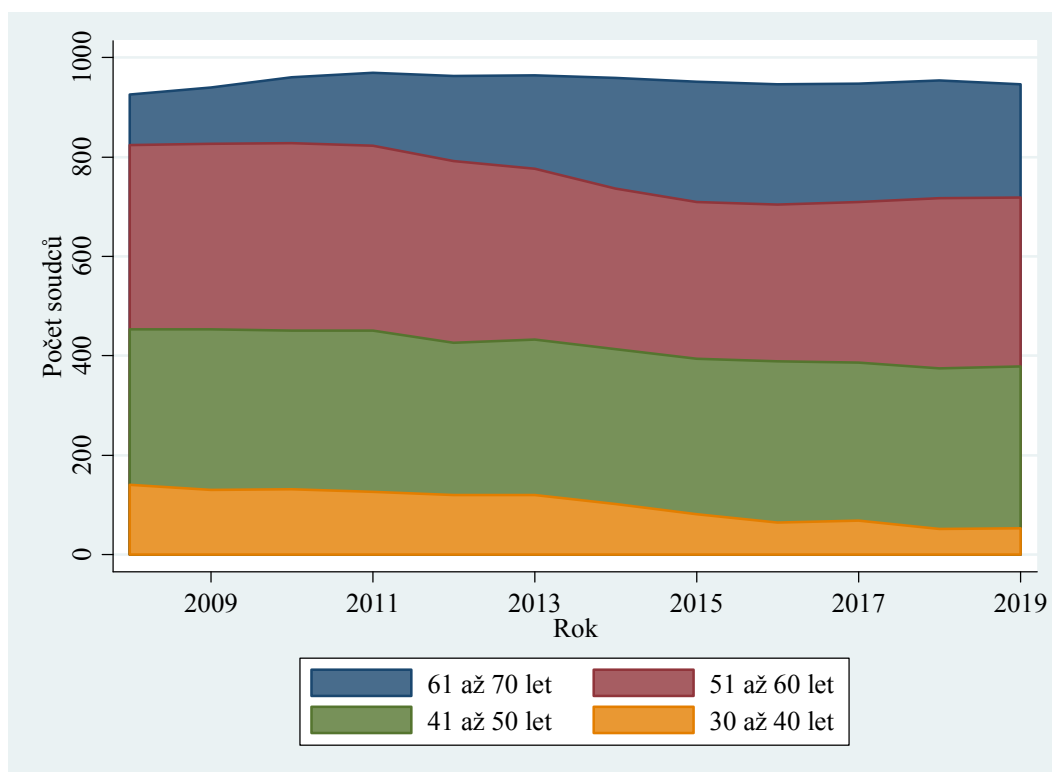
Soud	Evidenční počet		Podíl žen v %
	Žen	Mužů	
MS Praha	140	79	63,93
KS Praha	61	32	65,59
KS Č. Budějovice	27	30	47,37
KS Plzeň	41	32	56,16
KS Ústí n. Labem	61	55	52,59
KS Hr. Králové	35	49	41,67
KS Brno	81	88	47,93
KS Ostrava	70	66	51,47
Celkem ČR	516	431	54,49

Z dat můžeme vyvodit několik zajímavých závěrů:

- Stejně jako u OS působí i u krajských soudů více soudkyň než soudců. Podíl žen je ale nižší než u okresních soudů (66,96 %, viz tabulka č. 2). Jak uvidíme níže, tento jev se dále prohlubuje nejen s každým dalším rokem, ale také s každým dalším stupněm soudní soustavy, což ukazuje, že soudnictví v současné době zřejmě stále nenabízí stejné příležitosti mužům a ženám.
- Rozdíly mezi soudy jsou výrazně větší než u okresních soudů. Nejvyšší podíl žen mezi soudci má KS Praha (66 %) a nejnižší KS Hradec Králové (42 %), což je asi o 24 procentních bodů méně.
- Podíl žen v krajském soudnictví velmi zvolna klesá. V roce 2008 byl podíl žen kolem 60 %, v roce 2019 je již téměř o šest procentních bodů nižší (v průběhu roku 2017 odešlo 10 soudkyň a přišlo 12 soudců krajských soudů, v roce 2018 odešly další 4 soudkyně a přibylo 10 nových soudců krajských soudů, v roce 2019 ubylo 10 soudkyň a přibyli 2 soudci). Analýza příčin této skutečnosti by překročila rámec této zprávy.

Dále uvádíme data ohledně věku soudců.

Graf 49: KS – věkové složení soudců v letech 2008–2019

Tabulka 35: KS – věková struktura soudců dle krajů

Soud	Podíl na celkovém počtu soudců dle věku			
	30 až 40 let	41 až 50 let	51 až 60 let	61 až 70 let
MS Praha	1,83	26,03	41,55	30,59
KS Praha	10,75	24,73	37,63	26,88
KS Č. Budějovice	8,77	29,82	42,11	19,30
KS Plzeň	1,37	42,47	27,40	28,77
KS Ústí n. Labem	9,48	49,14	27,59	13,79
KS Hr. Králové	4,76	33,33	39,29	22,62
KS Brno	6,51	31,36	34,32	27,81
KS Ostrava	5,15	44,12	34,56	16,18
Celkem ČR	5,60	34,42	35,90	24,08

Z těchto dat můžeme vyvodit následující závěry:

- Soudci u krajských soudů jsou v průměru výrazně starší než soudci u soudů okresních. To je logické, protože to plyne z kariérního postupu soudců. V naprosté většině jsou noví soudci jmenováni na okresní soudy. Někteří tam zůstanou, jiní jsou přeloženi ke krajským soudům (a později případně i k VS, NS nebo NSS). Mezi jmenováním a přeložením samozřejmě většinou uplyne několik let.

- K dispozici nejsou detailní údaje o věku soudců, takže nelze přesně říct, kde jsou soudci nejmladší. Dle podílů jednotlivých skupin se ale zdá, že nejmladší soudci jsou v průměru u KS v Ústí nad Labem a nejstarší pravděpodobně u MS v Praze.
- Nejvyšší podíl nejmladších soudců na celkovém počtu soudců krajských soudů byl ale v roce 2019 u KS Praha (cca 11 %).
- I u KS se věk soudců postupně zvyšoval až do roku 2018, přičemž počet soudců v nejvyšší věkové kategorii zůstával v podstatě stabilní. V roce 2019 nedošlo k prakticky žádné změně ve věkové struktuře soudů. Důvody pro zvyšování věkového průměru jsou obdobné, plynou především ze zvyšování evidenčního počtu soudců před rokem 2006 a ze zvyšování průměrného věku jmenovaných soudců. Pokud jsou u okresních soudů v průměru starší soudci, budou logicky ke krajským soudům také překládáni starší soudci.

Stejně jako u okresních soudů je na konci této části uvedeno srovnání evidenčního a plánovaného počtu za posledních 5 let.

Tabulka 36: KS – srovnání evidenční a plánovaného počtu soudců za 5 let

Soud	Průměrný počet soudců		Nadstav/podstav v %
	Evidenční	Plánovaný	
MS Praha	222	247,6	-10,34
KS Praha	95,2	113,4	-16,05
KS Č. Budějovice	55,4	56,8	-2,46
KS Plzeň	76	84	-9,52
KS Ústí n. Labem	111	122,8	-9,61
KS Hr. Králové	83,8	91,4	-8,32
KS Brno	162,8	167,8	-2,98
KS Ostrava	143	159,2	-10,18
Celkem ČR	949,2	1043	-8,99

V tabulce opět vidíme, že zcela všechny krajské soudy dlouhodobě „dotují“ soudy okresní. Největší podstav má KS Praha (16 %), nejmenší KS Brno (3 %). Velikost „dotace“ pro OS se bude odvíjet od mnoha faktorů jako je počet dostupných soudců v kraji, zatíženost krajského soudu, zatíženost okresních soudů a další.

3.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Pracovní pozice zaměstnanců ve výkonu a jejich pracovní náplň se od okresních soudů mírně liší. Pro účely této zprávy ale postačuje uvést stejné kategorie zaměstnanců ve výkonu jako u soudů okresních. Popis pracovní náplně a význam použitých zkratk uvádíme v podkapitole 2.1.2. Znovu tedy pracujeme s nejfrekventovanějšími pracovními pozicemi.

Tabulka 37: KS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů

Soud	Počet osob						Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	
MS Praha	60	23	94	125	19	78	399
KS Praha	16	6	34	26	13	41	136
KS Č. Budějovice	20	7	19	17	11	26	100
KS Plzeň	18	2	25	43	11	23	122
KS Ústí n. Labem	33	34	35	51	22	42	217
KS Hr. Králové	25	6	17	25	13	51	137
KS Brno	45	5	61	66	17	80	274
KS Ostrava	46	15	46	85	27	77	296
Celkem ČR	263	98	331	438	133	418	1 681

Opět platí, že počet zaměstnanců ve výkonu se odvíjí od systemizace zaměstnanců ve výkonu, personální politiky soudů a situace na trhu práce. U krajských soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u okresních soudů. To je důsledkem rozdílnosti zpracovávaných agend (méně jednodušší práce, kterou lze delegovat na nesoudcovský personál). Po skokovém posílení jejich stavu o 101 zaměstnance v roce 2017 došlo ke stabilizaci počtů v roce 2018. Z 1 531 v roce 2016 vzrostl počet zaměstnanců ve výkonu na 1 632, tedy asi o 7 %, a v roce 2018 již pouze o 12 osob. Jestliže tedy v roce 2017 byl v zásadě celý růst dán růstem počtu asistentů z 228 na 326, potom v roce 2018 docházelo zejména k přesunům mezi funkcemi v rámci krajských soudů.

3.1.3 Přisedící soudů

V letošním roce jsou k dispozici počty přisedících dle krajů, pohlaví a věku, což umožňuje jejich bližší prozkoumání jako u okresních, tak i u krajských soudů. U krajských soudů přisedící rozhodují v prvostupňovém řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice je minimálně pět let (což jsou u krajských soudů v podstatě všechna řízení). Na rozdíl od ostatních dat v této kapitole jsou údaje k 1. 1. 2020.

Tabulka 38: KS – počet přisedících dle soudů a pohlaví

Soud	Počet přisedících		Podíl žen v %
	Mužů	Žen	
MS Praha	122	118	49,17
KS Praha	39	41	51,25
KS Č. Budějovice	13	18	58,06
KS Plzeň	32	33	50,77
KS Ústí n. Labem	10	25	71,43
KS Hr. Králové	35	34	49,28
KS Brno	77	86	52,76
KS Ostrava	91	113	55,39
Celkem ČR	419	468	52,76

V tabulce však na první pohled rozhodně zaujme srovnání s okresními soudy. Podíl mužů, kteří působí jako přísedící, je totiž u krajských soudů výrazně vyšší. U dvou soudů dokonce působí více mužů než žen (MS Praha a KS Hradec Králové). Přísedících je mnohem méně než u OS, neboť počet věcí, které vyřizují, je násobně menší, i když agenda KS je náročnější.

Další tabulka se (stejně jako u OS) zabývá věkovou strukturou. Zatímco struktura dle pohlaví se liší, věková struktura přísedících u OS a přísedících u KS je podobná. U KS je funkce přísedícího rovněž mnohem populárnější u vyšších věkových skupin. 59 % (u OS 63 %) přísedících tvoří lidé ve věku 60 let a více, tedy ve většině případů v důchodovém věku. Naopak přísedících ve věku do 39 let tvoří pouze 5,41 % (u OS 4,32 %). V průměru nejstarší jsou, stejně jako u OS, přísedící v Jihočeském kraji. V tomto kraji ale působí u KS pouze 15 přísedících.

Tabulka 39: KS – počet přísedících dle soudů a věku

Soud	Věková skupina				
	30–39	40-49	50-59	60-69	70 a více
MS Praha	24	70	45	62	39
KS Praha	5	18	13	16	28
KS Č. Budějovice	0	1	5	10	15
KS Plzeň	3	10	7	17	28
KS Ústí n. Labem	2	1	11	18	3
KS Hr. Králové	0	13	11	20	25
KS Brno	5	17	39	59	43
KS Ostrava	9	24	31	60	80
Celkem ČR	48	154	162	262	261

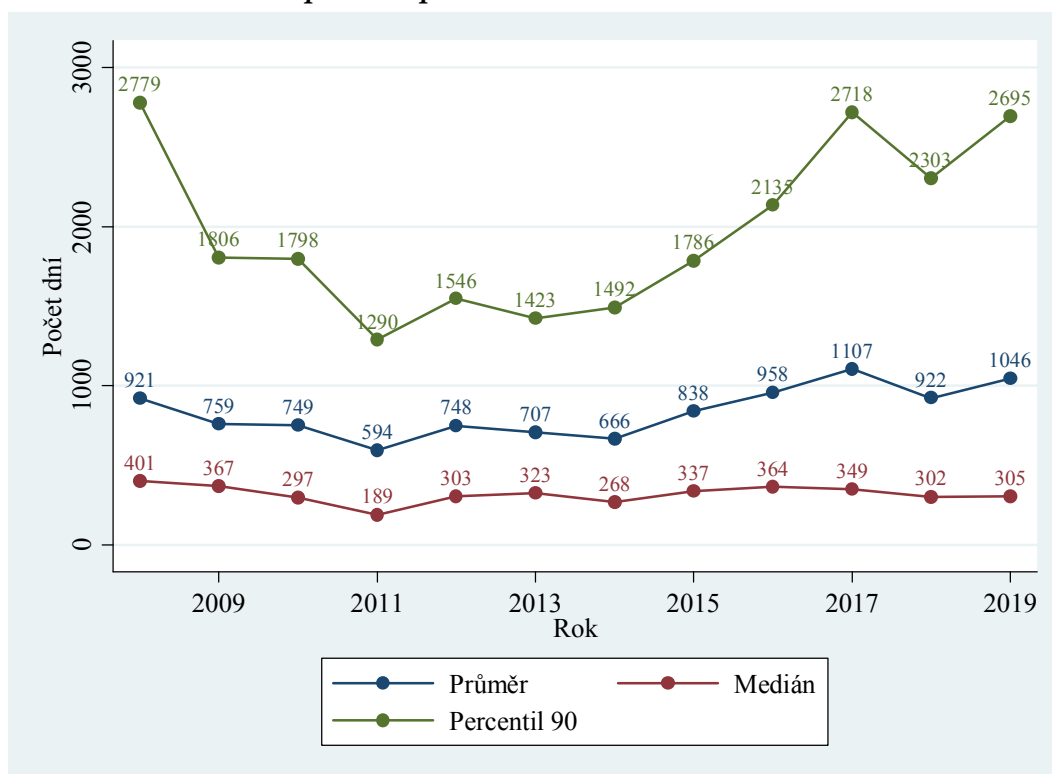
3.2 Prvostupňová civilní a obchodní agenda

Krajské soudy vyřizují podobně jako okresní soudy větší množství prvostupňové netrestní agendy. Na rozdíl od okresních soudů vyřizují krajské soudy s výjimkou KS Praha věci veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. Tato podkapitola se věnuje prvostupňové civilní (občanskoprávní) a obchodní agendě. V rámci této zprávy se jedná o rejstříky označené jako C, EC, Cm a ECm. Ve vedení statistik došlo k podobným změnám jako u OS, což se do určité míry projeví i v časových řadách, a to i přes snahu data o tyto změny očistit. Data, která se týkají délek řízení a dalších statistik, byla opět v největší možné míře očištěna o rozkazní řízení.

3.2.1 Délka řízení

Uvádíme délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů. V tomto případě došlo ke změně v metodologii a data byla dále očištěna o věci s předmětem sporu *právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodní korporace*. Přestože se může jednat o administrativně náročnou agendu, především v Praze se velmi často vyskytují jednoduché a rychle vyřízené věci. Právě u tohoto soudu přitom došlo v roce 2017 k velkému nárůstu v počtu pravomocně skončených věcí (nárůst o 176 %), což samozřejmě značně ovlivňuje vykazovanou délku řízení – výrazně ji to snižuje. Stejně tak má tato kategorie sporů významný vliv na míru odvolání. Po úvaze byla proto především z důvodu zachování srovnatelnosti mezi soudními kraji a roky data využitá v této zprávě o uvedený typ sporu očištěna. Ostatní změny metodiky v této zprávě údaje spíše mírně upravují a zpřesňují. Očištění dat a změny v metodice zůstaly zachovány i pro roky 2018 a 2019.

Graf 50: KS – délka prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2019

V časové řadě na grafu jsou zajímavé především dva extrémny – vysoká délka řízení v roce 2008 a nízká délka řízení v roce 2011. Do jisté míry to může vyplývat ze změn ve vedení statistik. Data totiž není možné úplně očistit a zbavit je tak výkyvů, které jsou způsobeny metodologickými

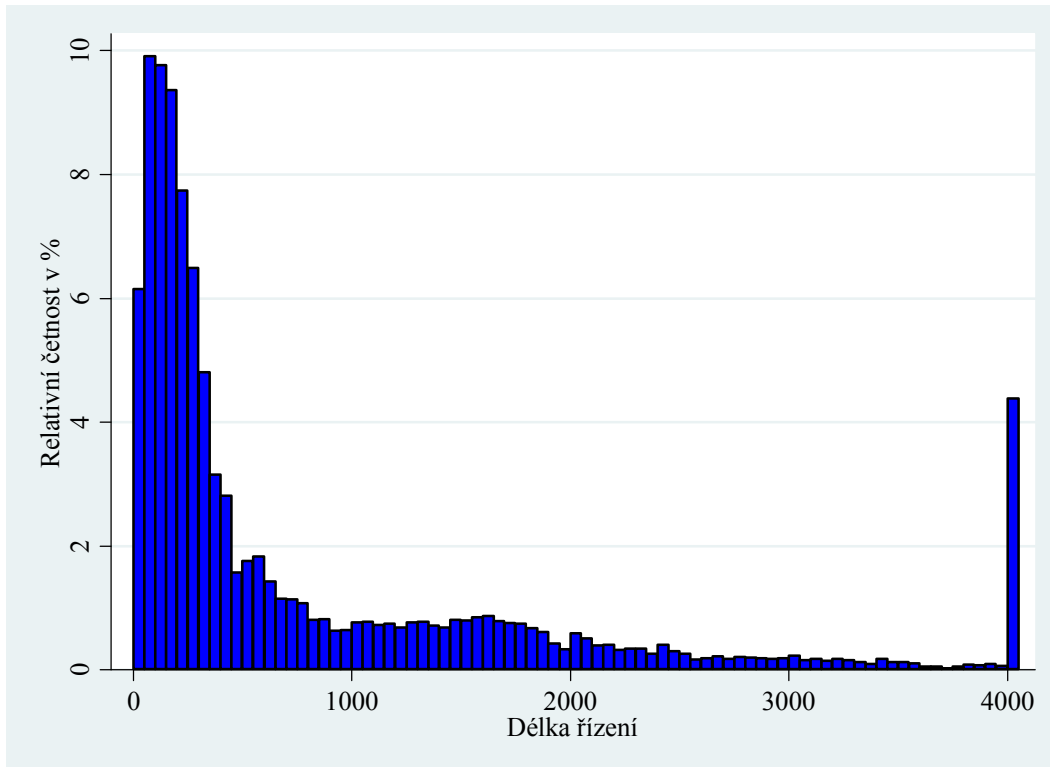
změnami. Mezi roky 2008 a 2009 se ale zjevně jedná o reálný pokles v délce řízení. V té době (nebo spíše ještě dříve, protože v délce řízení se změny projevují se zpožděním) zřejmě došlo k výraznému urychlení civilního soudního řízení. Situaci lze na základě dat interpretovat zhruba následovně:

- Od roku 2014 roste poměrně rychle průměr i percentil 90. K jejich nárůstu došlo každý rok a nárůst devadesátého percentilu byl v roce 2017 nejvyšší od roku 2014.
- V roce 2018 došlo ke zlepšení všech sledovaných parametrů délky prvostupňového civilního řízení, zejména medián klesl již třetí rok po sobě.
- V roce 2019 nicméně opět narostl průměr i percentil 90 a opět se téměř vrátily na úroveň roku 2017.
- Absolutní hodnoty průměru i percentilu 90 jsou velmi vysoké – celorepublikový percentil 90 je více než 7 let a celorepublikový průměr je téměř 3 roky. U KS v Ústí nad Labem činí průměr téměř 7 let a percentil 90 přes 25 let.
- Histogram ukazuje, že přes 4 % řízení trvají déle než 4 000 dnů (11 let).

Tabulka 40: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	1 143	+26 %	392	+7 %	3 050	+38 %
KS Praha	650	-7 %	232	-28 %	2 060	+1 %
KS Č. Budějovice	712	-2 %	230	-14 %	2 060	+9 %
KS Plzeň	955	+4 %	356	+19 %	3 001	+29 %
KS Ústí n. Labem	2 484	+38 %	1 456	+21 %	9 305	+112 %
KS Hr. Králové	659	-19 %	153	-23 %	1 922	-21 %
KS Brno	878	-19 %	363	-11 %	2 220	-14 %
KS Ostrava	784	+46 %	170	+24 %	2 086	+66 %
Celkem ČR	1 046	+13 %	305	+1 %	2 695	+17 %

Graf 51: KS – distribuce délek prvostupňového civilního řízení

Situace je nicméně lepší, než by se z výše uvedeného mohlo zdát, a to z následujících důvodů:

- Jak je vidět v další podkapitole, v roce 2019 poklesl počet příchozích i vyřízených věcí. Počet věcí příchozích ale klesl více, což vyústilo v pokles v počtu nevyřízených věcí. Od roku 2011 klesl počet nevyřízených věcí téměř na třetinu (44 618 na 15 844). V tom samozřejmě hraje velkou roli i převod vybrané agendy na OS. V roce 2019 došlo k dalšímu obrovskému poklesu v počtu nevyřízených věcí, markantní je především u KS v Ústí nad Labem.
- Počty déle nevyřízených věcí (přes 3 roky, přes 5 let či přes 7 let) v posledních letech klesají (2015: 8 291, 6 006, 4 352 věcí vs. 2019: 4 560, 3 482, 2 635 věcí). To také samozřejmě může ovlivnit vykázanou délku řízení.
- Především je však velká část věcí přerušena z důvodu prohlášení úpadku či konkursu. Úpadek se následně řeší 5 a více let a soud se v té době přerušenu věcí nijak nezabývá; do vykazované délky řízení se však tato doba promítne. Data ze statistických listů bohužel neumožňují očistění o tuto dobu nebo o řízení, která byla takto přerušena. Můžeme alespoň odhadnout, jak velký vliv takové věci mají. Například data z výkazů ukazují, že k 31. 12. 2016 bylo v rejstříku Cm nevyřízeno déle než 5 let 5 214 věcí. Z toho bylo z důvodu prohlášení úpadku/konkursu přerušeno 3 614 věcí, tedy asi 69 %. Tyto věci se samozřejmě nakonec objeví ve statistických listech a výrazně ovlivní délku řízení. Velká část z nich pak ale nevypovídá o fungování soudu.

Na závěr je třeba podrobněji vysvětlit fenomén, který v tabulce 40 na první pohled upoutá pozornost a souvisí s výše diskutovaným. Jedná se o KS v Ústí nad Labem, kde se situace zlepšuje, i když došlo k nárůstu v délkách řízení. Plně zde tedy platí poznámka uvedená v úvodu zprávy. U tohoto soudu se totiž během posledních dvou let podařilo značně snížit počet věcí, které byly

přerušeny z důvodu konkursu a byly nevyřízeny více než 7 let. Počet nevyřízených věcí přes 7 let klesl z 551 věcí v roce 2017 na 296 věcí v roce 2019. Tyto věci se tak dostaly do statistických listů a soud proto vykázal výrazný nárůst v délce řízení.

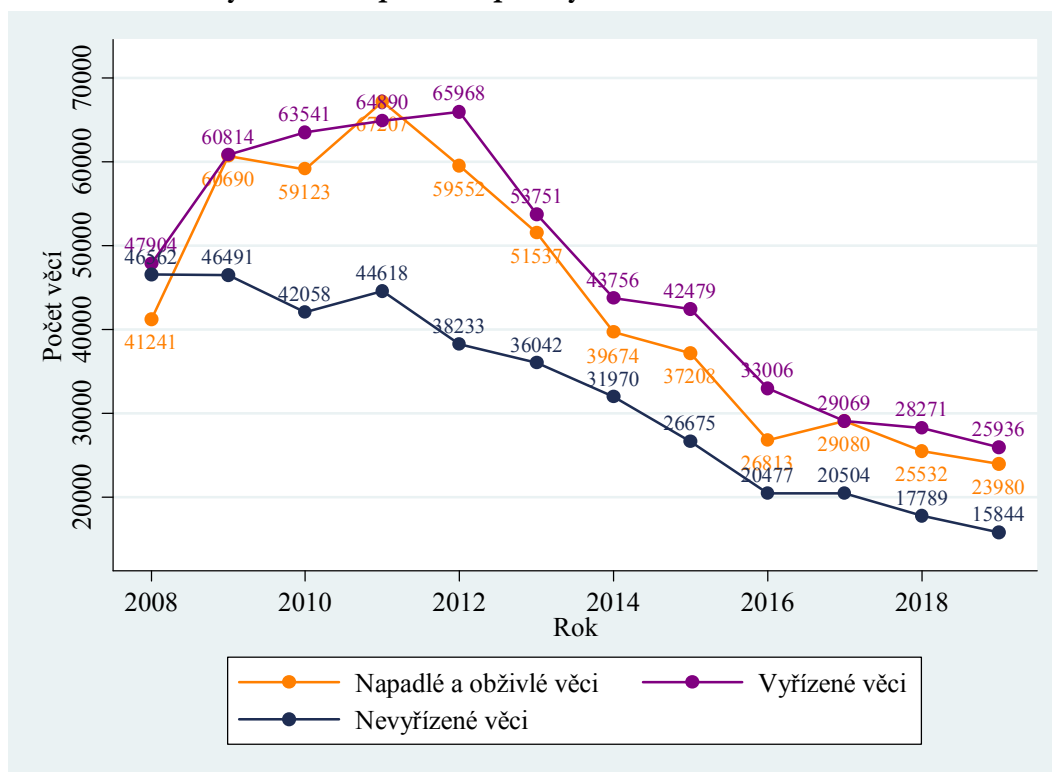
3.2.2 Vyřizování věcí

Do časových řad se opět promítá zavedení elektronického platebního rozkazu, ale i změny ve vedení statistik a převod části agendy z krajských soudů na okresní. I přes tyto vlivy však můžeme bezpečně dojít k závěru, že počet napadlých civilních a obchodních věcí vykazuje v posledních letech zjevný klesající trend. Klesající trend se zastavil až v roce 2017, kdy se počet příchozích věcí oproti roku 2016 zvýšil. V letech 2018 a 2019 opět došlo k poklesu.

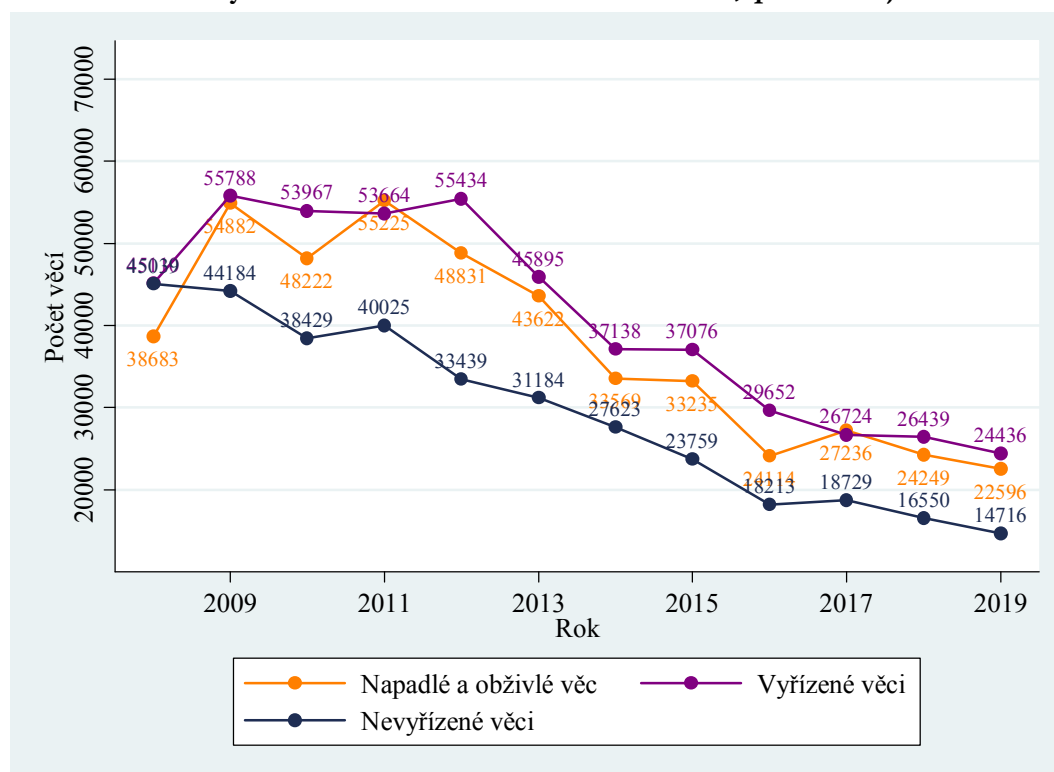
Hlubší analýza zmíněného klesajícího trendu přesahuje rozsah této zprávy. V krátkosti však můžeme uvést, že za pokles v nápadu je do velké míry zodpovědný již dříve zmíněný převod velkého množství obchodních řízení z krajských soudů na okresní v roce 2014 (v návaznosti na o. z. se změnila věcná příslušnost těchto řízení). Graf 52 zobrazuje vývoj v počtu příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí. Z grafu vyplývají především dvě věci:

- Naprostou většinu prvostupňové občanskoprávní a obchodněprávní agendy tvoří rejstřík Cm, tedy obchodněprávní spory.
- Výše zmíněný převod obchodněprávní agendy na okresní soudy hrál velkou roli. Pokles v příchozích věcech byl ale očividně způsoben i dalšími faktory. K poklesu došlo i v jiných letech než jen mezi roky 2013 a 2014 a pokles dále pokračuje.

Graf 52: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2008–2019

Graf 53: KS – vyřizování věcí v letech 2008–2019, pouze rejstřík Cm

Tabulka 41: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	10 449	-10 %	11 244	-8 %	4 631	-15 %	107,6 %
KS Praha	772	-26 %	845	-27 %	604	-11 %	109,5 %
KS Č. Budějovice	666	-11 %	761	-6 %	453	-16 %	114,3 %
KS Plzeň	1 724	+14 %	1 782	+22 %	1 259	-4 %	103,4 %
KS Ústí n. Labem	1 300	+21 %	1 725	-9 %	2 700	-14 %	132,7 %
KS Hr. Králové	2 018	+9 %	2 099	+17 %	895	-8 %	104,0 %
KS Brno	2 877	-10 %	3 228	-21 %	3 165	-10 %	112,2 %
KS Ostrava	4 174	-7 %	4 252	-12 %	2 137	-3 %	101,9 %
Celkem ČR	23 980	-6 %	25 936	-8 %	15 844	-11 %	108,2 %

U všech krajských soudů byla míra vyřizování přes 100 %. U pěti z osmi krajských soudů byla dokonce výrazně vyšší (míra vyřizování 105 % a více). U KS v Ústí nad Labem byla míra vyřizování dokonce více než 130 %, a to i přes nemalý nárůst v počtu příchozích věcí.

3.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Stejně jako u OS má Ministerstvo spravedlnosti k dispozici přesnější data o počtu soudců, která budou využita pro přepočet, neboť umožňují oddělit soudce vyřizující prvostupňovou agendu od soudců, kteří vyřizují agendu odvolací. V těchto datech tedy je zahrnut počet soudců (úvazků), kteří se zabývají prvostupňovou občanskoprávní a obchodněprávní agendou. Soudci, kteří se zabývají

insolvenčními, incidenčními spory a obchodním rejstříkem zde započtení nejsou. Přepočet na soudce je uveden v tabulce níže.

Z tabulky vyplývá několik zajímavých údajů, například:

- Méně než jedna šestina soudců na civilním úseku se zabývá prvostupňovou agendou. Prvostupňový úsek je tedy poměrně malý.
- Mezi soudy jsou velké rozdíly v přepočtu věcí na soudce. U počtu nevyřízených věcí to plyne z celkové zatíženosti soudu i počtu soudců, kteří se danou agendou zabývají. Nicméně počet příchozích věcí (a tím v zásadě i vyřízených věcí) je zohledněn v systemizaci, takže by mezi soudy měly být menší rozdíly. Pro rozdíly může být několik vysvětlení:
 - Počet soudců je u některých soudů malý, dočasný výpadek i jednoho soudce proto může hrát velkou roli v datech.
 - Některé KS tuto agendu mohly posílit kvůli vysokému počtu nedodělků, případně z jiných důvodů.
 - Jelikož se jedná o první rok, kdy jsou data takto sbírána, mohou v nich být určité nekonzistence.

Zdaleka nejmenší počty má každopádně v přepočtu na soudce KS v Českých Budějovicích a nejvyšší naopak KS Plzeň.

Tabulka 42: KS – vyřizování prvostupňových civil. věcí na soudce dle krajů

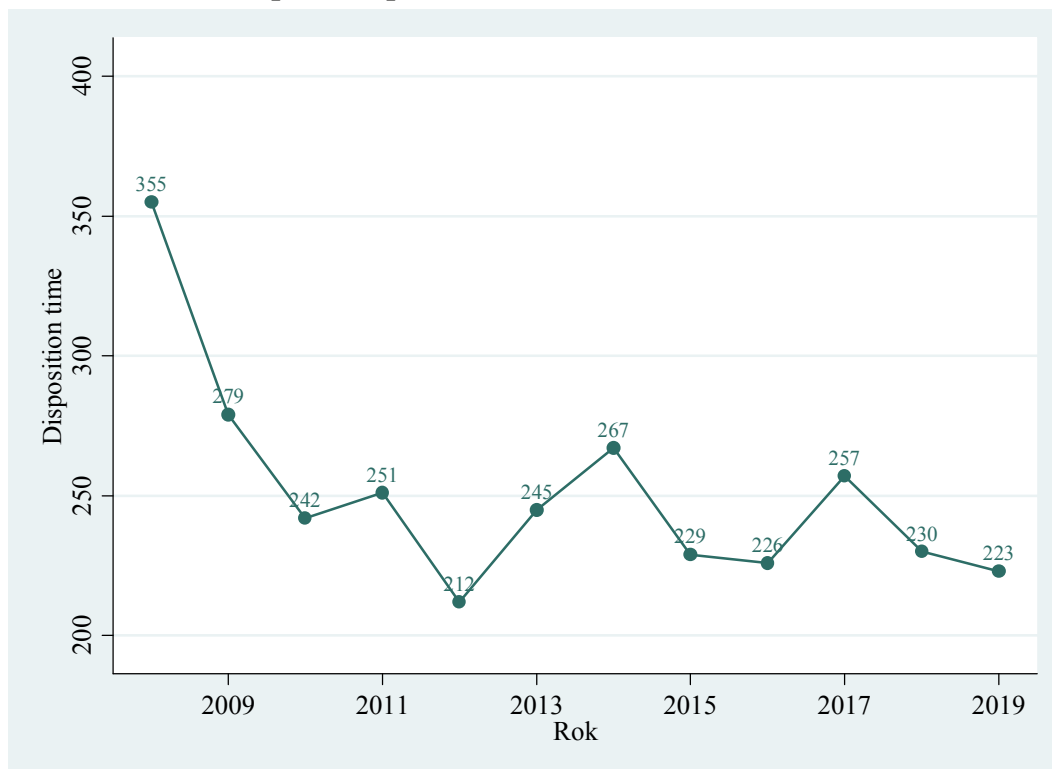
Soud	Počet soudců	Počet věcí na soudce		
		Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	27	387,00	416,44	171,52
KS Praha	2	386,00	422,50	302,00
KS Č. Budějovice	9	74,00	84,56	50,33
KS Plzeň	4	431,00	445,50	314,75
KS Ústí n. Labem	9,35	139,04	184,49	288,77
KS Hr. Králové	6,8	296,76	308,68	131,62
KS Brno	24	119,88	134,50	131,88
KS Ostrava	16,2	257,65	262,47	131,91
Celkem ČR	98,35	243,82	263,71	161,10

3.2.4 Disposition time

Krátký popis způsobu výpočtu a účelu DT je obsažen v podkapitole 2.2.4.

Od roku 2010 do roku 2019 je vývoj DT celkem stabilizovaný okolo hodnoty 240 kalendářních dnů a konkrétní hodnota v daném roce vždy závisí na vzájemném poměru a vývoji mezi počtem nevyřízených a vyřízených věcí. Připomínáme, že DT je doba, za kterou by soud vyřídil všechny nevyřízené věci, které u něj v daném roce leží, pokud by pracoval stejným tempem a neměl žádný nový nápad ani obživu věcí. Nejde tedy o průměrnou délku řízení a DT není závislý na velikosti soudu; proto se hodí k vzájemnému srovnávání během let nebo mezi soudy.

Graf 54: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2019

DT a jeho změny u konkrétních soudů pak plynou z údajů uvedených v předchozí podkapitole.

Z tabulky vyplývá, že i přes pokles v počtu nevyřízených věcí se DT u některých KS zvýšil (KS Praha, KS Brno, KS Ostrava). To je dáno tím, že počet vyřízených věcí klesl rychleji než počet věcí nevyřízených.

Tabulka 43: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	150	-7 %
KS Praha	261	+23 %
KS Č. Budějovice	217	-10 %
KS Plzeň	258	-22 %
KS Ústí n. Labem	571	-5 %
KS Hr. Králové	156	-22 %
KS Brno	358	+14 %
KS Ostrava	183	+10 %
Celkem ČR	223	-3 %

3.2.5 Další statistiky

U krajských soudů uvádíme dvě stejné *další statistiky* jako u soudů okresních, tj. míru odvolání a míru změny rozsudku. Díky tomu je tyto statistiky možné porovnat mezi okresními a krajskými soudy. Dále je uvedena výše přiznaných nároků.

Ve srovnání se statistickou výroční zprávou za rok 2016 byla vypočtená míra odvolání v letech 2017 až 2019 ovlivněna především očištěním dat o věci s předmětem sporu *právní vztahy související se zrušením a likvidací obchodních korporací* (viz podkapitola 3.2.1).

Tabulka 44: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení

Soud	Míra odvolání (v %)	
MS Praha	37,44	+1,7 p.b.
KS Praha	17,94	-4,3 p.b.
KS Č. Budějovice	25,44	-10,9 p.b.
KS Plzeň	19,62	+0,8 p.b.
KS Ústí n. Labem	15,57	+4,5 p.b.
KS Hr. Králové	16,86	-1,2 p.b.
KS Brno	17,57	-2,3 p.b.
KS Ostrava	10,90	+0,0 p.b.
Celkem ČR	22,77	-0,5 p.b.

V tabulce výše vidíme značné rozdíly mezi jednotlivými soudy. Míra odvolání se skokově snížila (po loňském zvýšení) u KS České Budějovice, dále se zvýšila u KS Ústí nad Labem a MS Praha. Při srovnání s tabulkou 11 vidíme, že u krajských soudů zůstává míra odvolání asi třikrát vyšší než u soudů okresních. To souvisí s náročností a závažností vyřizované agendy. Stále také platí, že relativně nízkou míru odvolání mají soudy v Severočeském (i přes zvýšení v roce 2019) a Severomoravském kraji.

Tabulka 45: KS – míra změny rozsudku dle soudů v civilním řízení

Soud	Míra změny rozsudku (v %)	
MS Praha	52,74	+1,0 p.b.
KS Praha	54,17	-0,7 p.b.
KS Č. Budějovice	42,86	-9,2 p.b.
KS Plzeň	62,32	+13,5 p.b.
KS Ústí n. Labem	53,00	+3,6 p.b.
KS Hr. Králové	58,49	+2,9 p.b.
KS Brno	49,14	+1,0 p.b.
KS Ostrava	38,18	-9,3 p.b.
Celkem ČR	51,80	+0,7 p.b.

Rozdíly mezi jednotlivými soudy v míře změny rozsudku jsou rovněž poměrně vysoké. Rozdíly jsou velké i u soudů mezi jednotlivými lety (viz KS České Budějovice, KS Plzeň a KS Ostrava). Míra změny rozsudku je také vyšší než u okresních soudů, tentokrát asi o 7 procentních bodů.

Celková míra změny rozsudku je nejvyšší u MS v Praze, následuje KS v Plzni. Nejnižší je u KS v Ostravě a nově u KS v Českých Budějovicích.

Nakonec ještě krátce porovnáme poslední čtyři roky. V roce 2016 byla míra odvolání (dle současné metodiky) 14,07 % a míra změny rozsudku 50,33 %, zatímco v roce 2017 dosáhla míra odvolání

19,20 % a míra změny rozsudku 50,64 % a v roce 2018 byly hodnoty 23,26 % a 51,06 %. V roce 2019 pak hodnoty byly 22,77 % a 51,80 %.

Míra celkové změny rozsudku se za celou ČR v posledních čtyřech letech pohybovala následovně:

2016: $14,07 \% \times 50,33 \% = 7,08 \%$

2017: $19,20 \% \times 50,64 \% = 9,72 \%$

2018: $23,26 \% \times 51,06 \% = 11,87 \%$

2019: $22,77 \% \times 51,80 \% = 11,79 \%$

Míra celkové změny rozsudku se v letech 2016 až 2018 zvýšila více jak 1,5krát. Mezi roky 2018 a 2019 zůstala téměř konstantní. Pro připomenutí tento ukazatel znamená, že téměř u 12 % pravomocných rozhodnutí krajských soudů v civilních věcech došlo ke změně rozsudku.

Další tabulka zobrazuje data týkající se výše přiznaných nároků, které byly rozděleny do intervalů. Podíly jednotlivých intervalů uvádíme v procentech. Výše přiznaného nároku představuje částku, kterou soud přiznal žalobci vůči žalovanému.

Tabulka 46: KS – výše přiznaných nároků

Soud	Výše přiznaného nároku v Kč			
	1–20 000	20 001–50 000	50 001–100 000	100 000 a více
MS Praha	11,72	8,93	8,47	70,88
KS Praha	22,89	25,37	18,41	33,33
KS Č. Budějovice	24,19	16,94	9,68	49,19
KS Plzeň	20,55	14,23	12,65	52,57
KS Ústí n. Labem	27,14	24,48	14,75	33,63
KS Hr. Králové	54,63	19,96	7,26	18,15
KS Brno	28,32	14,46	8,64	48,58
KS Ostrava	24,41	19,95	8,40	47,24
Celkem ČR	25,87	15,86	9,79	48,48

Částky přiznané krajskými soudy se postupně stále více přesouvaly nad hranici 100 000 Kč – klesal podíl přiznaných nároků ve všech intervalech, pouze podíl v částkách nad 100 tis. Kč rychle stoupal (z 35 % v roce 2016 na téměř 50 % v roce 2018). Je to vidět na srovnání za poslední čtyři roky v následující tabulce. V roce 2019 se tento trend zastavil a podíl přiznaných částek nad 100 000 Kč je podobný podílu v roce 2018.

Tabulka 47: KS – výše přiznaných nároků v letech 2016–2019

Rok	1–20 000	20 001–50 000	50 001–100 000	100 001 a více
2016	26,5	21,94	17,59	34,42
2017	25,10	18,34	13,11	43,46
2018	23,69	16,18	11,48	48,64
2019	25,87	15,86	9,79	48,48

K největšímu přesunu nad hranici 100 tis. došlo logicky u přiznaných částek z intervalu 50 001 Kč – 100 000 Kč (pokles podílu o 6,1 procentního bodu od roku 2016 do roku 2018), ale téměř stejný úbytek lze pozorovat i u intervalu 20 001 Kč – 50 000 Kč (snížení o 5,76 procentního bodu od roku 2016 do roku 2018). Mezi roky 2018 a 2019 již k dalšímu přesunu nad hranici 100 tisíc nedošlo.

Opět také vidíme poměrně značné rozdíly mezi jednotlivými soudy, které se v roce 2019 ještě zvýšily. Nejvyšší nárok v průměru přiznává MS Praha, což opět plyne z obsahu vyřizované agendy. Mediánový přiznaný nárok je 275 000 Kč (v roce 2018 byl 200 000 Kč). Nejmenší nároky byly v roce 2019 přiznávány u KS v Hradci Králové, kde mediánový přiznaný nárok činil 16 395 Kč (v roce 2018 20 066 Kč). Naprostou většinu sporů s výší přiznaného nároku do 20 000 Kč tvoří spory z autorského zákona a spory ze směnec, šeků a jiných cenných papírů.

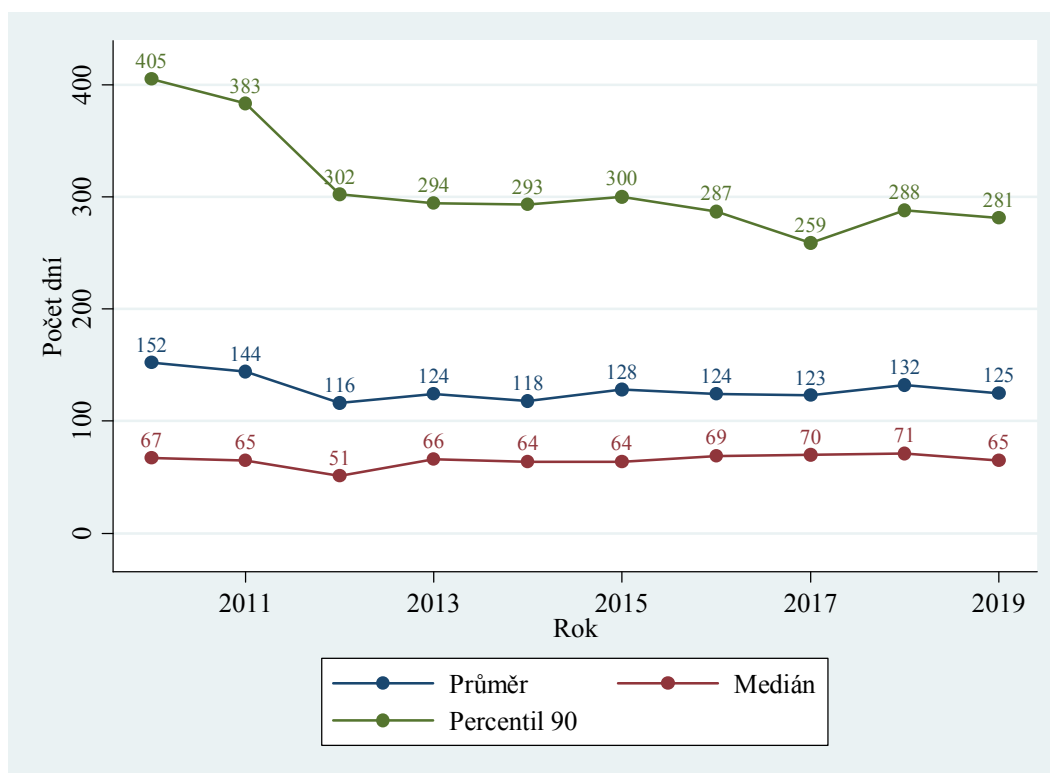
3.3 Civilní odvolací agenda

Odvolací civilní agenda je ve výkazech vedena pod označením Co a zahrnuje širokou škálu věcí. Jedná se o všechny druhy civilního řízení, ve kterých bylo podáno odvolání proti rozhodnutí soudů prvního stupně, včetně odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora. Do agendy Co tedy spadají i odvolání ve věcech, které nejsou v kapitolách 2.2 a 2.5 zahrnuty. Podkapitoly, které se zabývají vyřizováním věcí a DT, zkoumají celý rejstřík Co. U délky řízení to není možné, protože do statistických listů jsou zaneseny pouze pravomocně skončené věci v hlavních agendách. Uvedené délky řízení se tedy týkají pouze věcí agendy C u okresních soudů, v nichž bylo podáno odvolání. Data byla očištěna stejným způsobem jako u civilní agendy u okresních soudů. Data ze statistických listů se týkají pouze odvolání, která byla podána v meritu věci.

3.3.1 Délka řízení

Jedná se o délku řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Délky řízení jsou výrazně nižší než délky řízení prvostupňové agendy u OS, ale díky razantnímu snižování délek řízení u OS již nejde v případě průměrné hodnoty o 3,6násobek jako v roce 2014, ale přibližně o dvojnásobek v roce 2019. Násobný rozdíl je dán tím, že pro odvolací soud je většinou jednodušší rozhodnout, než pro soud prvostupňový. Krajský soud přezkoumává rozhodnutí OS pouze v mezích podaného odvolání a až na výjimky nezjišťuje skutkový stav.

Graf 55: KS – délka odvolacího civilního řízení v letech 2010–2019

Od roku 2013 jsou délky řízení velmi stabilní a poměrně nízké. Odvolání proti věcem z rejstříků C okresních soudů lze tedy z hlediska délek řízení označit za stabilní a celkem bezproblémovou agendu.

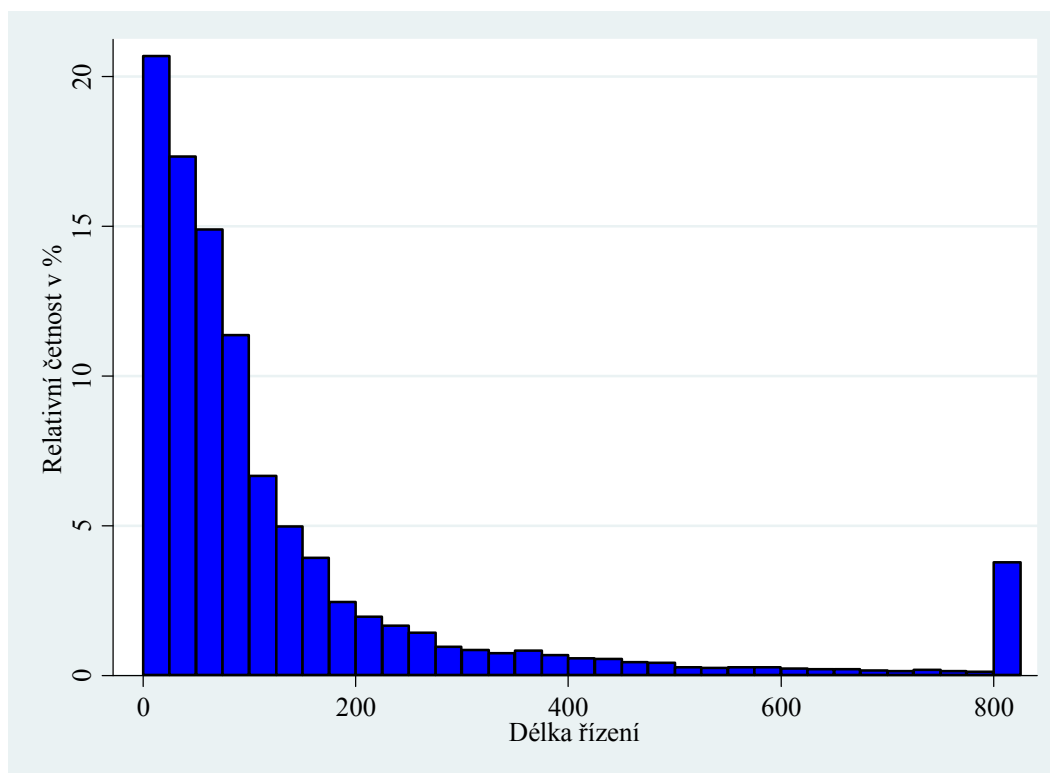
Tabulka 48: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	74	-10 %	55	-11 %	134	-12 %
KS Praha	79	-7 %	56	+2 %	155	-8 %
KS Č. Budějovice	67	+2 %	49	+2 %	133	+4 %
KS Plzeň	76	-4 %	50	-11 %	158	+3 %
KS Ústí n. Labem	171	-15 %	119	-11 %	377	-2 %
KS Hr. Králové	88	+1 %	58	-9 %	159	-2 %
KS Brno	291	+0 %	183	-3 %	637	+7 %
KS Ostrava	101	-5 %	62	-3 %	219	-4 %
Celkem ČR	125	-5 %	65	-8 %	281	-2 %

V tabulce vidíme, že nejvyšší délky odvolacího civilního řízení vykazuje KS Brno (a to již několik let při ročních kladných i záporných výkyvech) a KS Ústí nad Labem, u něž se několik let situace trvale zhoršovala, nejvýrazněji v roce 2018 (2016: 158 dnů, 2017: 169 dnů, 2018: 202 dnů). V roce 2019 nicméně došlo ke zlepšení.

Jelikož KS Brno dlouhodobě vykazuje nejvyšší délky civilního odvolacího řízení, zaměřilo se Ministerstvo spravedlnosti společně se soudem na předmětná data hlouběji. Výsledkem je zjištění, že KS Brno postupuje v určité situaci, která nastane v rámci odvolacího řízení, odlišně od ostatních krajských soudů. Tato odlišnost však spočívá převážně v administrativním postupu, nikoliv v rozhodovací činnosti.

Graf 56: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení

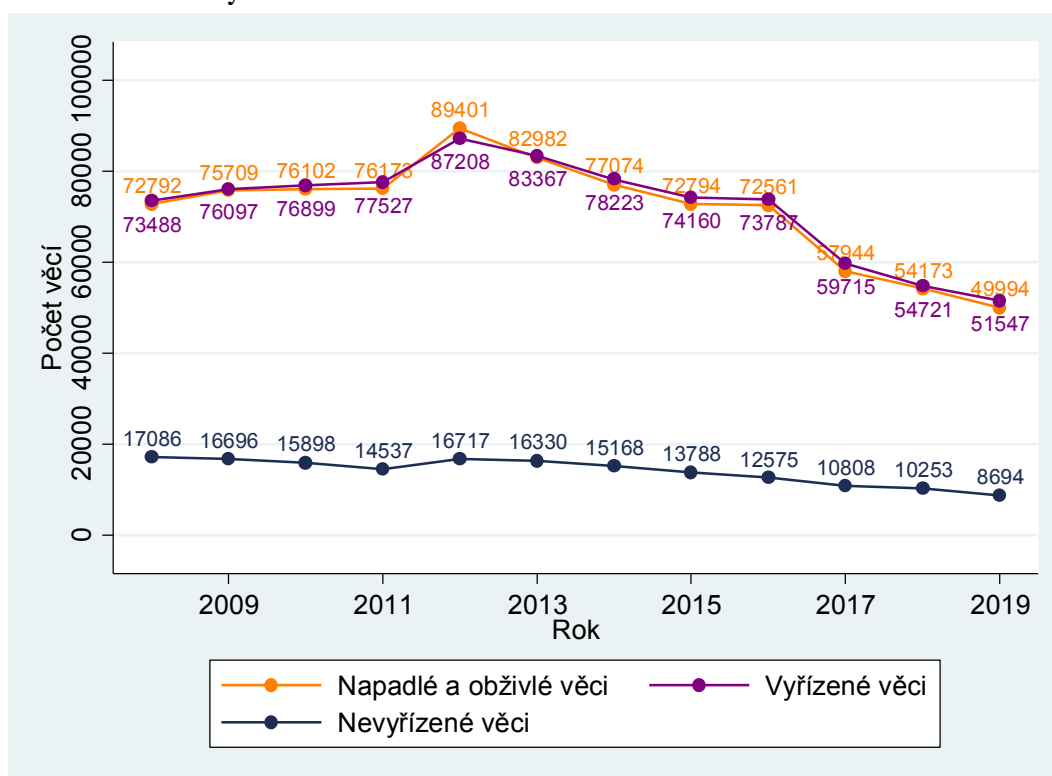
Podívejme se ještě na rozložení délek odvolacích řízení pomocí histogramu. Připomínáme, že stejně jako u okresních soudů je šířka jednoho intervalu (sloupce) 25 dnů. Pro lepší přehlednost uvádíme všechny délky řízení delší než 800 dnů v jednom sloupci (na grafu nejvíce vpravo). Z histogramu pak můžeme opět vyčíst další informace o délkách řízení. Například:

- Více než 37 % věcí je vyřízeno do 50 dnů, což je asi o 2 procentní body více než v roce 2018 s tím, že se snížil počet odvolání vyřízených v prvních 25 dnech.
- U odvolacích řízení delší než 800 kalendářních dnů zůstává stav také stejný jako v roce 2018: 4 % všech odvolání v civilním řízení u KS trvá déle než 800 kalendářních dnů.
- Relativní četnost délek řízení téměř vždy klesá s přibývajícím délkou řízení.

3.3.2 Vyřizování věcí

Jak jsme uvedli již dříve, data o vyřizování věcí zahrnují více agend než údaje o délce řízení.

Graf 57: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2019

V časové řadě registrujeme nárůst v počtu napadlých a vyřízených věcí v roce 2012. Následoval postupný pokles na hodnoty před rokem 2012 a ještě níže. V roce 2019 došlo k poklesu na nejnižší hodnoty za sledované období. Logicky se nabízí hypotéza, že vývoj nápadu v agendě Co by měl za předpokladu konstantní míry odvolání do značné míry kopírovat vývoj prvostupňových vyřízených civilních věcí u okresních soudů. Tento předpoklad ale pro data v této zprávě příliš neplatí. Lze to vysvětlit již dříve popsanou skutečností, že do rejstříku Co nespádají jen odvolání v rejstříku C (který zkoumáme v kapitole 2.2), ale i odvolání ve všech ostatních věcech, které jsou vyřizovány na civilním úseku okresních soudů.

Důležitým zjištěním je především to, že počet vyřízených věcí je v posledních letech vždy mírně vyšší než počet věcí příchozích. Počet nevyřízených věcí tedy pomalu, ale jistě klesá. Pokles v roce 2019 z 10 253 věcí na 8 694 věcí, tedy o 15 %, lze dokonce označit za výrazný.

Každý rok se vyskytne krajský soud, u kterého toto konstatování není zcela naplněno. Variabilitu u jednotlivých KS je proto potřebné zkoumat v delších časových řadách. Činit závěry z ojedinelého ročního výkyvu není korektní. Například po velkém nárůstu nevyřízených věcí u KS v Ostravě v roce 2018 došlo u tohoto soudu ke značnému poklesu. Výrazně rovněž klesl počet příchozích věcí.

Tabulka 49: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	13 220	-2 %	13 097	-6 %	1 618	+8 %	99,1 %
KS Praha	5 840	-8 %	5 855	-8 %	578	-3 %	100,3 %
KS Č. Budějovice	2 336	+5 %	2 354	+5 %	231	-7 %	100,8 %
KS Plzeň	3 726	+0 %	3 724	-0 %	378	+1 %	99,9 %
KS Ústí n. Labem	5 131	-1 %	5 197	-9 %	1 078	-6 %	101,3 %
KS Hr. Králové	4 058	-7 %	4 034	-9 %	464	+5 %	99,4 %
KS Brno	7 961	-9 %	8 756	-7 %	2 793	-22 %	110,0 %
KS Ostrava	7 722	-24 %	8 530	-4 %	1 554	-34 %	110,5 %
Celkem ČR	49 994	-8 %	51 547	-6 %	8 694	-15 %	103,1 %

3.3.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

I zde lze díky novým datům v tomto roce provést přepočet na soudce. Výsledek je uveden v tabulce níže.

Tabulka 50: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí na soudce dle soudů

Soud	Počet soudců	Počet věcí na soudce		
		Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	94	140,64	139,33	17,21
KS Praha	46	126,96	127,28	12,57
KS Č. Budějovice	22	106,18	107,00	10,50
KS Plzeň	31	120,19	120,13	12,19
KS Ústí n. Labem	51,04	100,53	101,82	21,12
KS Hr. Králové	32,3	125,63	124,89	14,37
KS Brno	72	110,57	121,61	38,79
KS Ostrava	42	183,86	203,10	37,00
Celkem ČR	390,34	128,08	132,06	22,27

Opět si v souvislosti s tabulkou dovolíme upozornit na několik faktů.

- Odvolací úsek soudů je výrazně větší než úsek prvostupňový. To koneckonců plyne již z množství vyřizovaných věcí. Nyní to ale vidíme i na počtu soudců, který je asi čtyřnásobný oproti prvostupňovému úseku.
- Počty příchozích a vyřízených věcí jsou mezi kraji mnohem vyrovnanější než u prvostupňových věcí. V tomto směru vybočuje KS Ostrava, u něhož se této agendě očividně věnuje relativně méně soudců než u ostatních soudů. Jak uvidíme níže, dotčení soudci byli přesunuti na insolvenční úsek.

- Počet nevyřízených věcí potvrzuje výsledky u délek řízení. Nejhuře na tom jsou KS Brno a částečně KS Ústí nad Labem. Vysoký počet nevyřízených věcí také vykazuje KS Ostrava, což je zřejmě dáno tím, že této agendě se věnuje relativně méně soudců než u ostatních krajských soudů.

3.3.4 Disposition time

Připomeňme, že se jedná o ukazatel efektivity vyřizování věcí a vyjadřuje, za kolik dní by daný soud vyřídil nevyřízené věci již ležící na soudu, pokud by neměl žádný nový nápad a pracoval stejným tempem.

DT se v letech 2017–2018 mírně prodlužoval, což bylo způsobeno tím, že rychlé vyřizování věcí se neodráží ve stejně rychlém ubývání nevyřízených věcí v daném roce. V roce 2019 se DT díky signifikantnímu poklesu v počtu nevyřízených věcí snížil na úroveň v roce 2016, tj. nejnižší za celé sledované období.

Stejně jako v ostatních agendách existují v odvolací civilní agendě u krajských soudů velké rozdíly mezi soudy a také v rámci soudu lze v časových řadách registrovat více či méně pravidelné odchylky. Závěrem lze konstatovat, že délky řízení i DT u odvolací civilní agendy u krajských soudů jsou v průměru nízké a agenda je z tohoto hlediska poměrně bezproblémová. Určité problémy má dlouhodobě především KS Brno, kde je úroveň DT násobně vyšší než u některých krajských soudů, a částečně KS Ústí nad Labem a KS Ostrava. Situace se nicméně obecně zlepšuje.

Graf 58: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2008–2019

Tabulka 51: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů

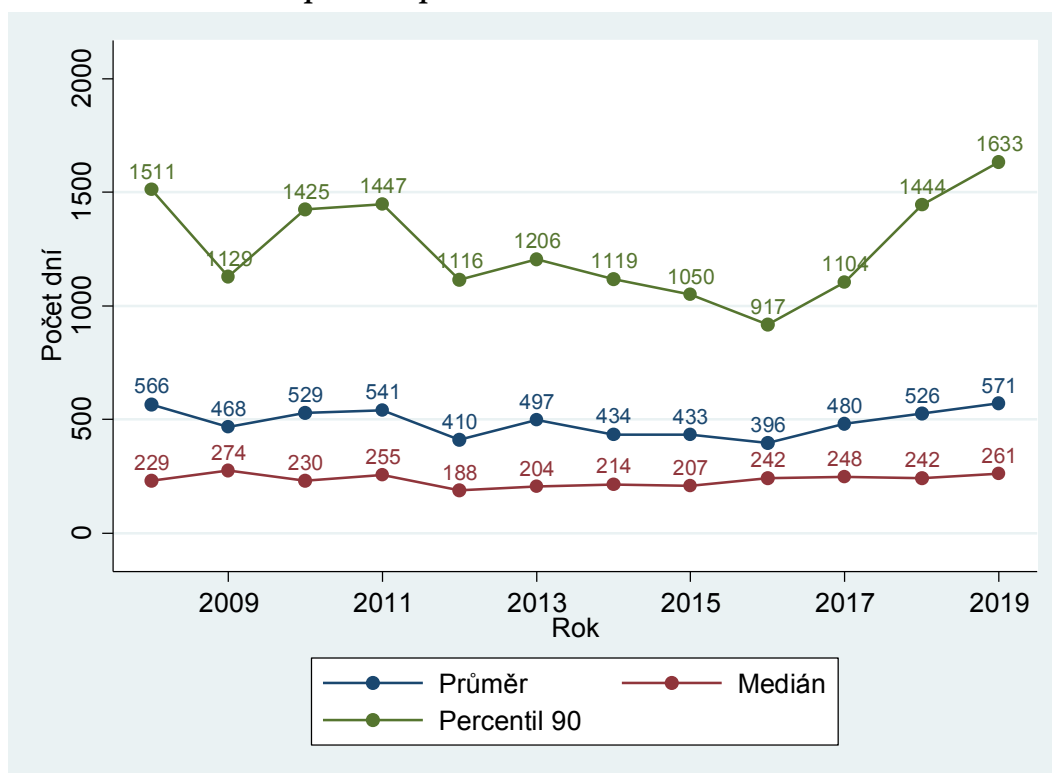
Soud	Disposition time	
MS Praha	45	+14 %
KS Praha	36	+6 %
KS Č. Budějovice	36	-12 %
KS Plzeň	37	+1 %
KS Ústí n. Labem	76	+4 %
KS Hr. Králové	42	+15 %
KS Brno	116	-16 %
KS Ostrava	66	-32 %
Celkem ČR	62	-10 %

3.4 Trestní prvostupňová agenda

Situace v prvostupňové trestní agendě je z hlediska statistického sledování jednoduchá. Zkoumáme hlavní trestní agendu – rejstříky T a Tm. K žádným významným změnám ve vedení statistik v trestní agendě nedošlo a nemusíme se tedy obávat zkreslení v časových řadách. Na rozdíl od OS také není nutné očistit data o věci vyřízené trestním příkazem. KS totiž vyřizují výrazně složitější agendu a věci trestním příkazem proto téměř nerozhodují. Podle trestního řádu koná krajský soud v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud za ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest, a dále o vymezených trestných činech.

3.4.1 Délka řízení

Graf 59: KS – délka prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2019

V letech 2017 až 2019 poměrně výrazně vzrostl průměr a velmi dramaticky také devadesátý percentil, který po několika letech přestal klesat. V roce 2019 narostl rovněž i medián.

Délky řízení jsou u krajských soudů výrazně vyšší než u soudů okresních. Vzhledem ke složitosti vyřizované agendy je to zcela logický výsledek. Délky řízení v tomto roce více či méně narostly ve všech krajích alespoň u jednoho z ukazatelů.

Rychlé změny délek řízení u jednotlivých soudů (a vlastně i rozdíly mezi soudy) jsou dány velmi malým počtem pozorování. Vliv má také to, že všechny kauzy jsou náročné na vyřízení (ve srovnání s OS), ale v náročnosti jednotlivých případů existují významné rozdíly. Změny se v minulosti vzájemně obvykle vykompenzovaly, takže změny v celorepublikové délce řízení nebyly tak významné. Je tedy potřebné počkat na další data, aby bylo jasnější, zda jde o výkyv, nebo dlouhodobější trend. Nicméně se zdá, že délky řízení v této agendě trvale rostou.

Tabulka 52: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů

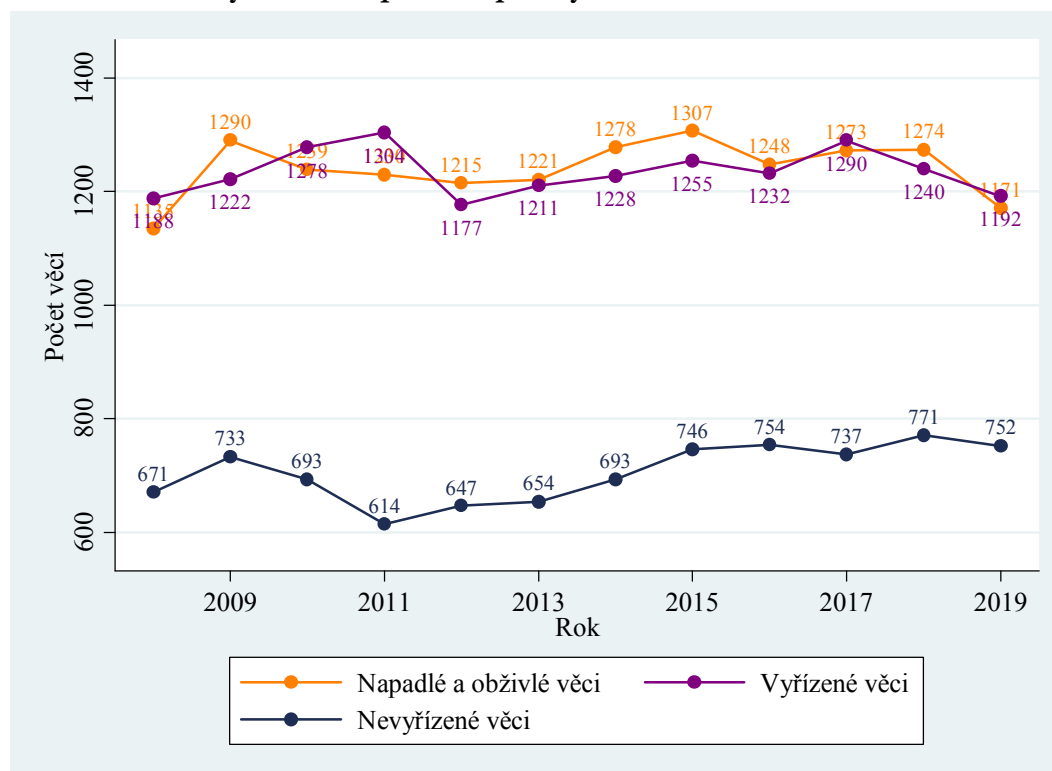
Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	608	-3 %	302	-17 %	1 881	+35 %
KS Praha	455	+116 %	138	+17 %	1 616	+351 %
KS Č. Budějovice	908	+142 %	344	+106 %	3 409	+204 %
KS Plzeň	613	+10 %	387	+36 %	2 393	+66 %
KS Ústí n. Labem	631	+11 %	332	+2 %	1 302	-22 %
KS Hr. Králové	489	+49 %	91	-31 %	2 150	+197 %
KS Brno	455	+1 %	259	+24 %	1 056	-14 %
KS Ostrava	576	-17 %	290	+14 %	1 623	-32 %
Celkem ČR	572	+9 %	261	+8 %	1 633	+33 %

Zde je na místě zdůraznit, že krajské soudy vyřizují velmi složitou prvostupňovou trestní agendu. Z podstaty složitosti a rozsahu trestních věcí projednávaných v prvním stupni u krajských soudů vyplývá, že jsou mnohdy časově náročnější (jak na samotné studium spisu soudcem či následný větší počet hlavních líčení). Výjimkou nejsou ani sofistikované obstrukční procesní postupy obhájců.

3.4.2 Vyřizování věcí

Na následujícím grafu vidíme vývoj v počtu napadlých + obžिवých, vyřizovaných a nevyřizovaných věcí.

Graf 60: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2008–2019

Zatímco u okresních soudů je zřejmý jednoznačný klesající trend, u závažnějších trestných činů vyřizovaných krajskými soudy tomu tak není. Počet napadlých a vyřízených věcí se dlouhodobě pohybuje mezi 1 200 a 1 300 věcmi. V roce 2019 došlo k citelnému poklesu a počet příchozích věcí byl nejmenší od roku 2008.

Počet příchozích prvostupňových věcí u KS byl tedy v roce 2019 asi 63krát menší než počet příchozích věcí u OS, což je větší rozdíl než v roce 2018 (56krát). U nejmenších krajských soudů (KS České Budějovice, KS Plzeň a KS Praha) napadne ročně méně než 100 prvostupňových trestních věcí.

Od roku 2012 do roku 2016 byl počet příchozích věcí vyšší než počet vyřízených věcí. Počet nevyřízených věcí se tedy velmi pomalu zvyšoval. Tento stav se přerušil v roce 2017, aby se v roce 2018 opět obnovil. V roce 2019 pak zřejmě díky poklesu v počtu příchozích věcí byl počet vyřízených věcí větší než počet věcí příchozích. V roce 2019 rovněž klesl počet věcí nevyřízených déle než 2 roky. Zde uvedené údaje tedy mírní pesimismus, který by mohl plynout z části o délkách řízení.

Tabulka 53: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	260	-14 %	244	-16 %	176	+11 %	93,8 %
KS Praha	88	+4 %	88	+6 %	30	+0 %	100,0 %
KS Č. Budějovice	58	+0 %	50	-22 %	49	+20 %	86,2 %
KS Plzeň	113	+22 %	110	+10 %	57	+6 %	97,3 %
KS Ústí n. Labem	147	-16 %	158	-14 %	124	-7 %	107,5 %
KS Hr. Králové	95	-8 %	103	-9 %	27	-25 %	108,4 %
KS Brno	246	+1 %	242	+11 %	167	+3 %	98,4 %
KS Ostrava	164	-23 %	197	+4 %	122	-21 %	120,1 %
Celkem ČR	1 171	-8 %	1 192	-4 %	752	-2 %	101,8 %

Z tabulky vyčteme, že některé soudy měly více příchozích věcí (nápad + obživa) než věcí vyřízených, u jiných byla situace opačná. Rozdíly v absolutních číslech však byly vždy velmi malé. Rozdíl mezi mírou vyřizování 95 % a mírou vyřizování 105 % může představovat jen několik vyřízených věcí. Pro ilustraci, pokud by KS České Budějovice vyřídil jen o 8 věcí více, vykázal by míru vyřizování 100 %. Důvodem je, že počet věcí v této agendě je velmi malý.

Počet příchozích, vyřízených a nevyřízených věcí samozřejmě úzce souvisí s velikostí soudu. Pro lepší porovnání soudů je tedy v příštích podkapitolách opět využit přepočítání na soudce a disposition time. I u těchto ukazatelů však hraje roli malý počet pozorování.

3.4.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

V tabulce níže je uveden přepočet na soudce získaný díky novým datům.

Tabulka 54: KS – vyřiz. prvostupňových trestních věcí na soudce dle soudů

Soud	Počet soudců	Počet věcí na soudce		
		Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	17	15,29	14,35	10,35
KS Praha	6	14,67	14,67	5,00
KS Č. Budějovice	6	9,67	8,33	8,17
KS Plzeň	6	18,83	18,33	9,50
KS Ústí n. Labem	6	24,50	26,33	20,67
KS Hr. Králové	7,5	12,67	13,73	3,60
KS Brno	12	20,50	20,17	13,92
KS Ostrava	14	11,71	14,07	8,71
Celkem ČR	74,5	15,72	16,00	10,09

V tabulce vidíme, že prvostupňovou agendu vyřizuje asi 75 soudců, což je přibližně jedna třetina z počtu soudců na trestním úseku. Stejně jako u civilní agendy je tedy prvostupňová agenda menší než agenda odvolací. V tomto výjimečném případě rovněž počty nevyřízených věcí na soudce příliš nekorespondují s výsledky z části o délkách řízení, což lze přisuzovat malému počtu věcí, malému počtu soudců, a tedy tendenci k velkým výkyvům v datech. Mezi soudy jsou nemalé rozdíly v počtu příchozích a vyřízených věcí na soudce, což opět plyne hlavně z velikosti agendy a případných personálních oslabení soudů.

3.4.4 Disposition time

Vidíme, že DT od roku 2011 do roku 2016 vykazoval rostoucí trend, což vyplynulo z postupného růstu počtu nevyřízených věcí. Teprve v roce 2017 klesl počet nevyřízených věcí a tedy i disposition time. V roce 2019 však DT dosáhl nejvyšší hodnoty za posledních 10 let (třebaže ne výrazně), a to v důsledku poklesu počtu vyřízených věcí.

Graf 61: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2019

Tabulka 55: KS – DT v prvostupňovém trestním řízení dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	263	+31 %
KS Praha	124	-6 %
KS Č. Budějovice	358	+53 %
KS Plzeň	189	-4 %
KS Ústí n. Labem	286	+8 %
KS Hr. Králové	96	-18 %
KS Brno	252	-7 %
KS Ostrava	226	-24 %
Celkem ČR	230	+1 %

Závěry ze srovnání krajských soudů na základě délek řízení, přepočtu na soudce a DT se v tomto případě liší, což vyplývá (jak už bylo zmíněno) z jiné metodiky, jiného zdroje dat a malého počtu pozorování. Určitě závěry však je možné vyvodit. Lze říct, že především KS Ústí nad Labem a KS České Budějovice vykazují určité problémy s vyřizováním, byť KS v Ústí nad Labem v roce 2019 vykázal míru vyřizování přes 100 %. Naopak KS Praha a KS Hradec Králové si zatím vedou stále dobře.

Zatímco u OS je situace v trestní agendě v zásadě stabilní, u KS v posledních 3 letech tentýž závěr úplně neplatí. Délky řízení výrazně narostly (především průměr a devadesátý percentil) a disposition time dosáhl v roce 2019 nejvyšší hodnoty za posledních 10 let. Na druhou stranu velmi mírně klesl počet nevyřízených věcí i počet věcí nevyřízených déle než 2 roky.

3.4.5 Další statistiky

Jako další statistiky v této podkapitole uvádíme míru odvolání, míru změny rozsudku, nejčastější trestné činy dle věkových skupin a věkovou strukturu, tedy stejné ukazatele jako u okresních soudů. Opět je třeba zdůraznit, že u KS je malý počet pozorování.

Tabulka 56: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení

Soud	Míra odvolání v %	
MS Praha	91,09	+24,6 p.b.
KS Praha	90,40	+12,5 p.b.
KS Č. Budějovice	82,54	-7,6 p.b.
KS Plzeň	72,04	-15,1 p.b.
KS Ústí n. Labem	81,88	+4,1 p.b.
KS Hr. Králové	62,28	-3,2 p.b.
KS Brno	78,22	+3,6 p.b.
KS Ostrava	65,63	-4,1 p.b.
Celkem ČR	79,90	+7,1 p.b.

Míra odvolání v této agendě narostla, a to na 80 %. To znamená, že v 8 z 10 vyřízených věcí je podáno odvolání proti konečnému rozhodnutí krajského soudu, což ale není překvapivé. Vzhledem k typu projednávaných věcí je pravidlem uložení delších nepodmíněných trestů odnětí svobody, což je spolu se zákazem *reformatio in peius* (změny rozhodnutí k horšímu) více než dostatečná motivace k odvolání se pachatele bez ohledu na výsledek. V rámci jednotlivých krajských soudů dochází každý rok ke kladným i záporným odchylkám, takže i když jsou změny v roce 2019 významné, hodnocení konkrétního roku není příliš vypovídající.

Tabulka 57: KS – míra změny rozsudku dle soudů v trestním řízení

Soud	Míra změny rozsudku (v %)	
MS Praha	50,00	+1,7 p.b.
KS Praha	49,06	+11,6 p.b.
KS Č. Budějovice	75,00	+1,5 p.b.
KS Plzeň	45,45	+10,9 p.b.
KS Ústí n. Labem	56,19	-7,6 p.b.
KS Hr. Králové	57,63	-0,1 p.b.
KS Brno	50,93	+2,0 p.b.
KS Ostrava	37,50	-15,2 p.b.
Celkem ČR	50,52	+0,5 p.b.

Míra změny rozsudku je také vyšší než u okresních soudů – přibližně o 16 procentních bodů v roce 2017, cca o 8 procentních bodů v roce 2018 a asi o 10 procentních bodů v roce 2019. Míra změny rozsudku za ČR se zdá na první pohled vysoká. Je ale třeba vzít v úvahu závažnost a složitost projednávaných věcí (jedná se o velmi vysoké tresty odnětí svobody a komplikovanou trestnou činnost). Vrchní soudy také často pouze změni výši uloženého trestu nebo věc vrátí krajským soudům k novému projednání.

Jak již bylo řečeno výše, opět se potvrzuje, že meziroční změny v míře celkové změny rozsudku nemají příliš velkou vypovídající hodnotu. Pro úplnost však toto srovnání provádíme.

Míra celkové změny rozsudku počítaná jako [(míra odvolání × míra změny rozsudku) / 100] se za celou ČR v posledních čtyřech letech pohybovala následovně:

2016: 74,10 % × 54,96 % ≅ 40,73 %

2017: 77,85 % × 58,44 % ≅ 45,50 %

2018: 72,81 % × 50,01 % ≅ 36,41 %

2019: 79,90 % × 50,52 % ≅ 40,37 %

V následující tabulce je zachycena stejná statistika jako u OS – nejčastější trestné činy dle věkových kategorií. Rovněž je připojen graf s věkovou strukturou obžalovaných. Kvůli malému počtu pozorování zde ještě více platí upozornění, že se jedná o ilustrativní statistiku zařazenou pro zajímavost, nikoliv o detailní analýzu dané problematiky. Data jsou za rok 2019.

Tabulka 58: KS – nejčastější trestné činy dle věkových skupin

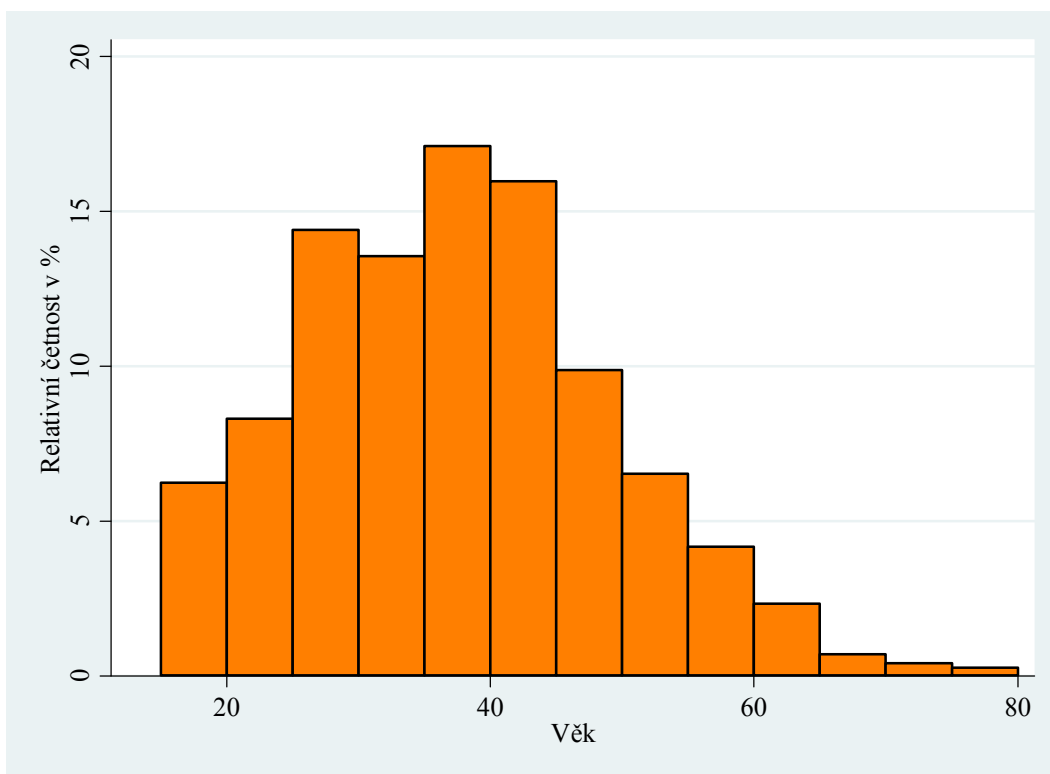
Věková skupina	Paragraf	Podíl v %	Paragraf	Podíl v %	Paragraf	Podíl v %
15 až 24 let	283	16,10	185	13,17	140	24,00
25 až 34 let	283	25,60	240	13,20	209	8,88
35 až 44 let	283	19,74	209	17,65	240	16,95
45 až 54 let	240	20,78	209	14,72	283	13,42
55 až 64 let	283	19,57	240	14,13	209	14,13
65 až 74 let*	185	31,25	140	12,50	209	12,50
75 a více let*	187	25,00	283	25,00	140	25,00

U dvou nejvyšších věkových skupin je počet pozorování tak malý, že nemá žádný smysl data interpretovat. U nižších věkových skupin vidíme, že nejčastěji se opakují tři trestné činy: *podvod* (§ 209 trestního zákoníku), *nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy* (§ 283 trestního zákoníku) a *zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby* (§ 240 trestního zákoníku). Jde samozřejmě o kvalifikované skutkové podstaty, které věcně připadají do působnosti krajských soudů, tedy o závažnější trestnou činnost.

Určité rozdíly mezi věkovými skupinami existují. Nejpatrnější je to u věkové skupiny 15 až 24 let, kde se místo trestných činů *podvodu* a *zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby* nejčastěji objevují trestné činy *znásilnění* (§ 185) a *vražda* (§ 140).

Níže je pak vidět věková struktura obžalovaných. Obžalovaní u KS jsou o něco starší než obžalovaní u OS, možná ale méně, než by se dalo očekávat. Průměrný věk u OS je 34,8 roku a u KS 37 let.

Graf 62: KS – věková struktura obžalovaných

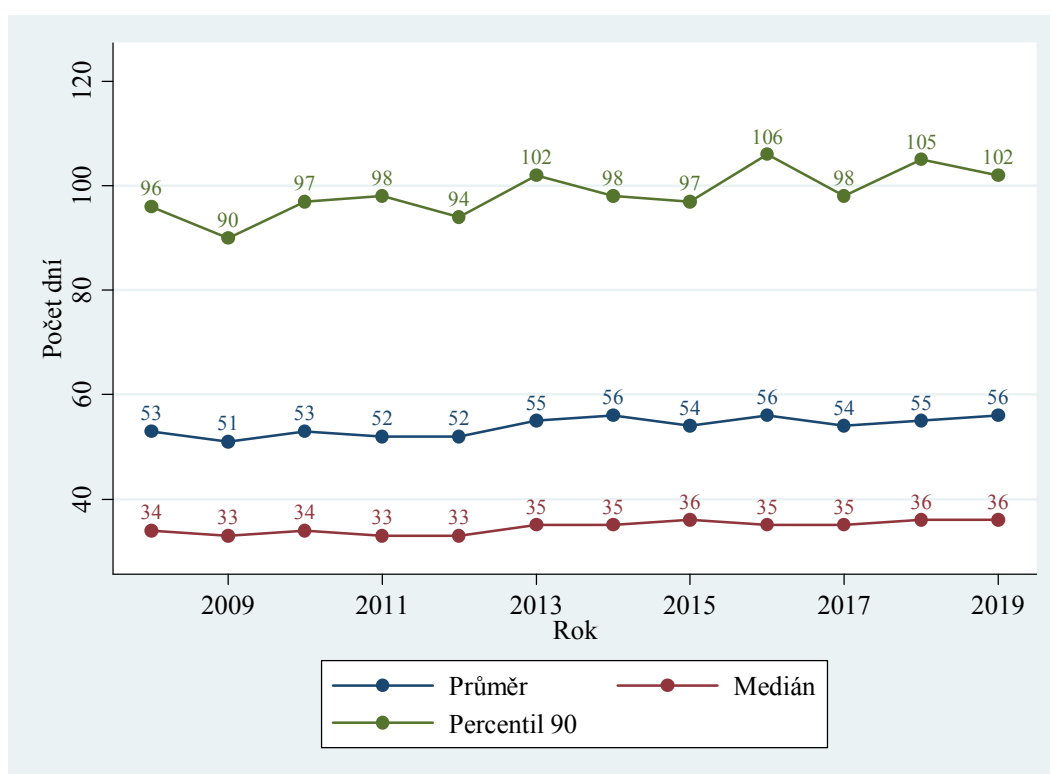
3.5 Trestní odvolací agenda

Trestní odvolací agenda zahrnuje rejstříky To a Tmo. Ke změnám ve vedení statistik nedošlo a data dále není třeba nijak očišťovat.

3.5.1 Délka řízení

U této agendy uvádíme délku řízení ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne jeho vyřízení, který je i dnem pravomocného skončení věci. Stejně jako u civilního řízení platí, že vyřídit věc v odvolací agendě je pro soud jednodušší, než ji vyřídit v prvostupňové agendě. Z grafu vyplývá, že délky řízení jsou velmi nízké (nejnižší ze všech agend) a měnily se jen velmi málo. Rozdíly mezi soudy také nejsou většinou nijak vysoké. I KS Ústí nad Labem se v posledních letech výrazně podařilo snížit délku řízení a „dotáhnout“ se tak na jiné KS. Celkově se tedy z hlediska rychlosti vyřizování jedná o relativně bezproblémovou agendu.

Graf 63: KS – délka odvolacího trestního řízení v letech 2008–2019

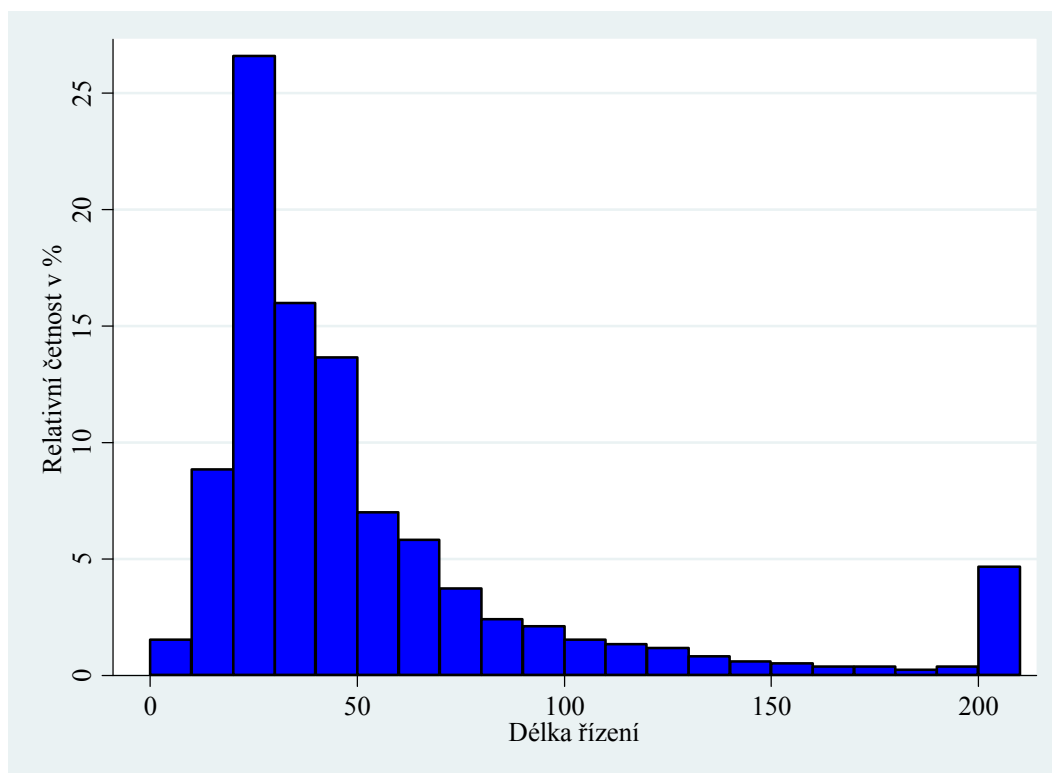

Krajské soudy vyřizují v odvolací agendě nejčastěji odvolání v následujících trestných činech: *krádež* (§ 205 trestního zákoníku), *maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání* (§ 337) a *podvod* (§ 209). Těmito trestnými činy se velmi často zabývají okresní soudy v prvním stupni. Logicky je u nich pak v absolutních číslech podáváno nejvíce odvolání.

Tabulka 59: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	49	+26 %	30	+7 %	76	+19 %
KS Praha	32	-3 %	27	+17 %	56	-2 %
KS Č. Budějovice	70	+19 %	54	+23 %	144	+35 %
KS Plzeň	69	+11 %	41	+3 %	119	-1 %
KS Ústí n. Labem	71	-9 %	44	-8 %	145	-10 %
KS Hr. Králové	54	+13 %	42	+27 %	93	+9 %
KS Brno	55	+6 %	33	-20 %	85	-9 %
KS Ostrava	56	-3 %	41	-2 %	110	-7 %
Celkem ČR	56	+4 %	36	+0 %	102	-2 %

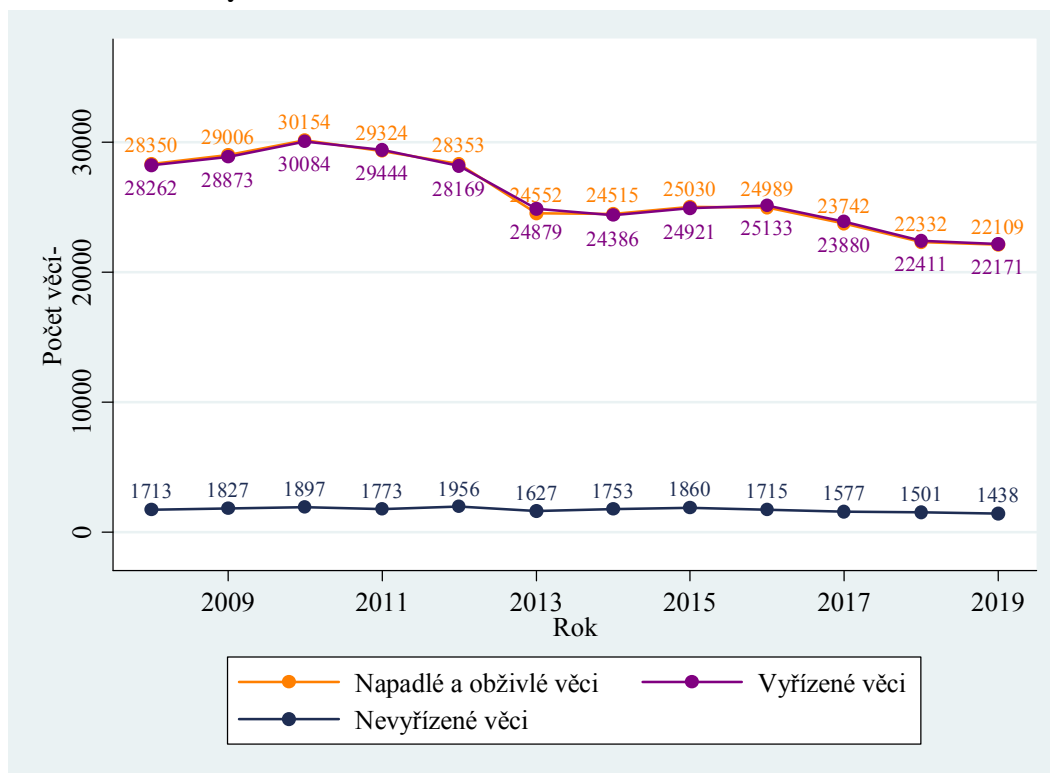
Graf 64: KS – distribuce délek trestního odvolacího řízení

I v histogramu je vidět, jak nízké délky řízení jsou. Suverénně největší skupina věcí byla vyřízena za 20 až 30 dnů. Asi 35 % věcí bylo vyřízeno do 1 měsíce. Pouze asi jen 5 % případů bylo vyřízeno za více než 200 dnů.

3.5.2 Vyřizování věcí

Graf 65: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2019

Zajímavé je, že počet vyřízených trestních věcí u okresních soudů klesal, ale nápad v druhostupňové trestní agendě u krajských soudů byl v letech 2013 až 2016 stabilní. Až od roku 2017 se i zde objevil pokles. Nápad v této agendě neklesal, protože u okresních státních zastupitelství se snižoval počet věcí ve zkráceném přípravném řízení a tím docházelo ke snížení nápadu u okresních soudů. Jednalo se ale především o jednodušší trestní věci, které většinou končily u okresních soudů pravomocným trestním příkazem, proti němuž již podání odvolání není možné. Proto se pokles vyřízené prvostupňové agendy u okresních soudů většinou neprojevil v odvolací agendě krajských soudů. V roce 2019 došlo k malému poklesu v příchozích, vyřízených i nevyřízených věcech.

Tabulka 60: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno		
MS Praha	3 682	-2 %	3 749	+1 %	165	-29 %	101,8 %
KS Praha	2 737	-5 %	2 753	-4 %	26	-38 %	100,6 %
KS Č. Budějovice	1 095	-1 %	1 099	+1 %	97	-4 %	100,4 %
KS Plzeň	2 250	-4 %	2 225	-7 %	179	+16 %	98,9 %
KS Ústí n. Labem	3 268	+0 %	3 305	-0 %	306	-11 %	101,1 %
KS Hr. Králové	2 001	+3 %	2 006	+4 %	87	-5 %	100,2 %
KS Brno	3 248	+4 %	3 183	+1 %	267	+32 %	98,0 %
KS Ostrava	3 828	-3 %	3 851	-3 %	311	-7 %	100,6 %
Celkem ČR	22 109	-1 %	22 171	-1 %	1 438	-4 %	100,3 %

Dále v grafu vidíme, že počet nevyřízených věcí je stabilní a vzhledem k ročnímu nápadu a vyřízeným věcem velmi nízký. To úzce souvisí s nízkými délkami řízení. Také z toho plyne, že DT je velmi nízký. V posledních třech letech počet nevyřízených věcí poklesl, což zřejmě souvisí s poklesem v počtu příchozích věcí. Míra vyřizování se takřka u všech soudů silně blížila 100 %.

3.5.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

V tabulce opět vidíme přepočet na soudce dle nově dostupných dat. V počtu vyřízených a příchozích věcí na soudce vidíme, že mezi soudy jsou určité rozdíly, ale žádný soud extrémně nevybočuje. Suverénně nejméně nevyřízených věcí na soudce má KS Praha, nejvíce jich pak má KS Ústí nad Labem. Výsledky jsou víceméně v souladu s výsledky z předchozí části o délkách řízení.

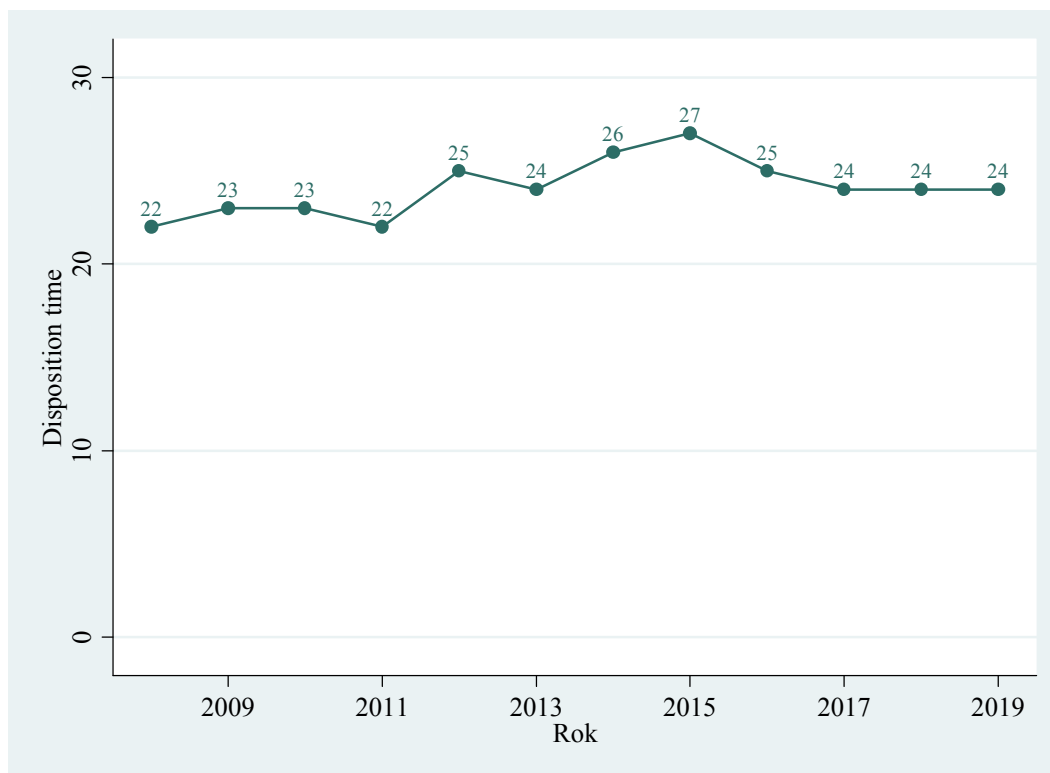
Tabulka 61: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí na soudce dle soudů

Soud	Počet soudců	Počet věcí na soudce		
		Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	23,8	154,71	157,52	6,93
KS Praha	17	161,00	161,94	1,53
KS Č. Budějovice	9	121,67	122,11	10,78
KS Plzeň	16	140,63	139,06	11,19
KS Ústí n. Labem	20,2	161,78	163,61	15,15
KS Hr. Králové	10,9	183,58	184,04	7,98
KS Brno	20	162,40	159,15	13,35
KS Ostrava	27	141,78	142,63	11,52
Celkem ČR	143,9	166,64	180,24	110,10

Prvostupňovou agendu vyřizuje 75 soudců a odvolací agendu 144 soudců, vidíme tedy, že odvolací úsek je asi dvakrát větší než úsek prvostupňový. Pokud oba počty soudců sečteme, dostaneme číslo 219, což je číslo prakticky shodné s evidenčním počtem soudců. Vidíme tedy, že na rozdíl od okresních soudů se evidenční a „reálný“ počet soudců takřka neliší. Roli zde mimo jiné určitě budou hrát mateřské/rodičovské dovolené, kterých je u krajských soudů výrazně méně.

3.5.4 Disposition time

Graf 66: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2008–2019

Výsledky v této podkapitole korespondují s výsledky z podkapitol 3.5.1 a 3.5.2. Z grafu je patrné, že DT je opravdu nízký a neměnný, což vyplývá z poměru vyřízených a nevyřízených věcí a z toho, že jsou tyto ukazatele také poměrně neměnné. V tabulce vidíme, že relativní změny jsou u některých soudů celkem velké, například pokles 29 % u MS Praha. V absolutních číslech se ale jedná pouze o změny v řádech dnů. Roli zde také hraje zaokrouhlování, proto vidíme u KS Praha hodnotu -36 %, přestože by jinak výsledek vyšel na -25 % (při práci s celými čísly by to byl pokles ze čtyř na tři).

Změny se navíc vzájemně „vykompenzují“, takže celorepublikový ukazatel je takřka neměnný.

Tabulka 62: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	16	-29 %
KS Praha	3	-36 %
KS Č. Budějovice	32	-5 %
KS Plzeň	29	+25 %
KS Ústí n. Labem	34	-11 %
KS Hr. Králové	16	-9 %
KS Brno	31	+31 %
KS Ostrava	29	-4 %
Celkem ČR	24	-3 %

3.6 Správní agenda

Správní agenda krajských soudů zahrnuje rejstříky A (všeobecná správní agenda), Af (agenda ve věcech finanční správy), Ad (sociální a důchodová agenda) a Az (azylová agenda). V roce 2010 došlo ke změně ve vykazování. Do roku 2009 totiž správní agenda zahrnovala rejstříky Az, Ca a Cad. K žádným dalším změnám ve vedení statistik nedošlo. V roce 2012 došlo ke změně v příslušnosti správních soudů, která do určité míry ulevila Městskému soudu v Praze.

3.6.1 Délka řízení

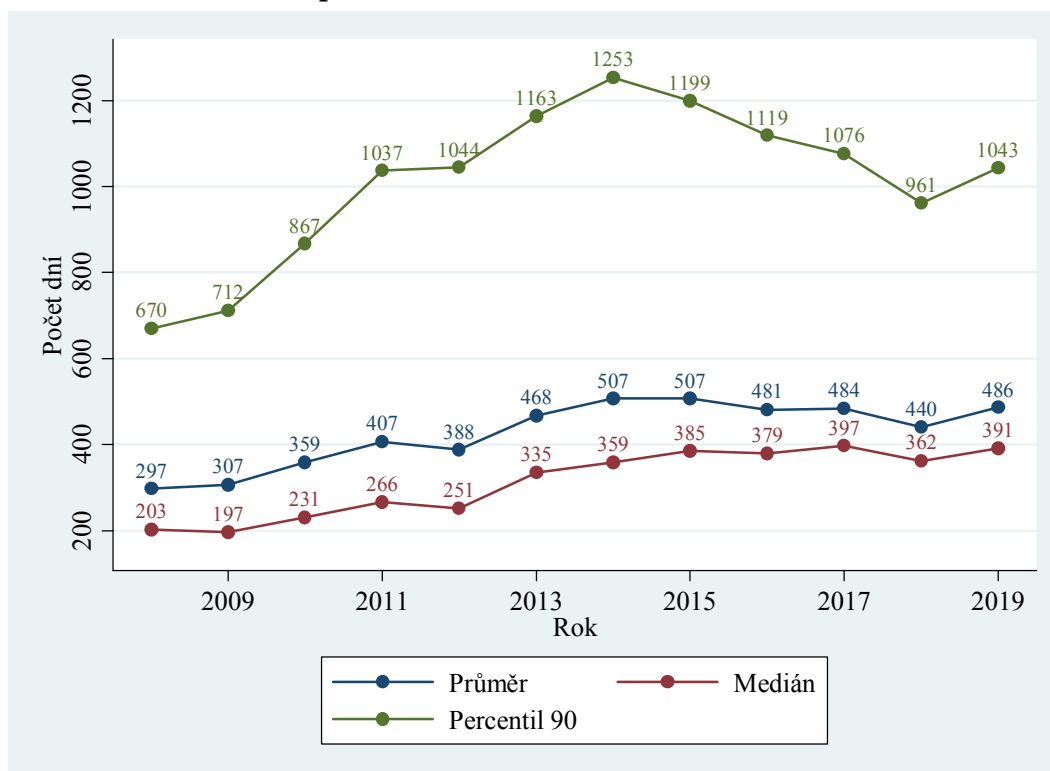
Z grafu vyplývá, že délka řízení vykazovala až do roku 2014 (respektive 2015) jasný stoupající trend. Ten byl způsoben především tím, že správní úseky soudů byly značně zatížené a soudy, především pak MS Praha, stíhaly vyřizovat správní věci jen s velkými obtížemi.

Teprve v posledních letech se podařilo rostoucí trend v délce řízení zastavit. V roce 2017 sice mírně vzrostl medián, ale na druhou stranu zase klesl devadesátý percentil. V roce 2018 dokonce klesl medián, průměr i devadesátý percentil. V roce 2019 ale všechny ukazatele vzrostly asi na úroveň v roce 2017.

Z tabulky vyčteme, že MS Praha opravdu vykazuje velmi vysoké délky řízení, což potvrzuje výše uvedené tvrzení o zatíženosti soudů. Vysoké délky řízení ale už vykazuje i například KS Brno.

Rozdíl mezi MS Praha a ostatními soudy byl nicméně v letech 2016 a 2017 výrazně menší než dříve, což můžeme považovat za příznivé znamení. Největší rozdíl registrujeme v roce 2014, kdy byla mediánová délka řízení v Praze 763 dnů a 310 dnů ve zbytku ČR.

Graf 67: KS – délka správního řízení u KS v letech 2008–2019

V tabulce rovněž vidíme, že v roce 2019 narostla délka řízení téměř u všech krajských soudů. Poměrně zajímavý je fakt, že mediánová délka řízení je u KS v Brně vyšší než průměrná délka řízení. To je v oblasti soudnictví značně nezvyklé, neboť průměrné délky řízení jsou obvykle

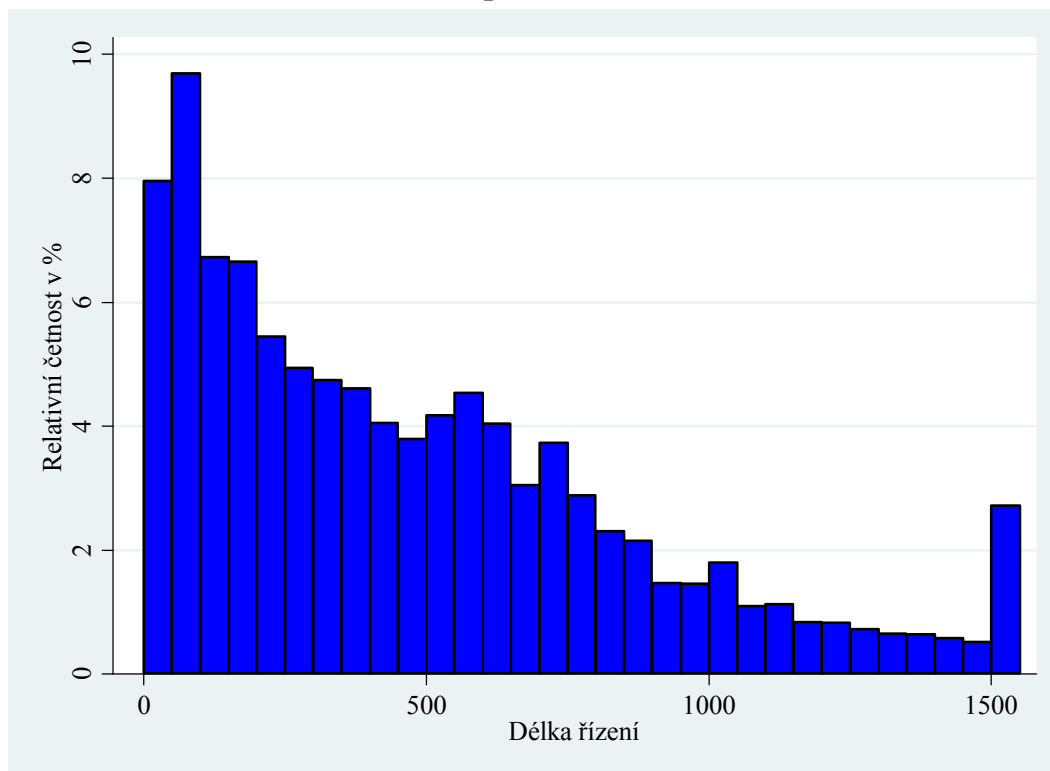
„taženy“ extrémně vysokými hodnotami. Ani u ostatních krajských soudů nejsou rozdíly mezi mediánem a průměrem příliš velké.

Tabulka 63: KS – délky správního řízení dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	646	+14 %	545	+28 %	1 415	+15 %
KS Praha	427	+17 %	347	+25 %	926	+10 %
KS Č. Budějovice	248	+20 %	191	+30 %	531	+21 %
KS Plzeň	284	+10 %	237	-14 %	566	+18 %
KS Ústí n. Labem	505	+16 %	397	+9 %	1 070	+14 %
KS Hr. Králové	426	+12 %	426	+16 %	703	+8 %
KS Brno	558	+8 %	606	+2 %	863	+7 %
KS Ostrava	306	-11 %	255	-16 %	585	-18 %
Celkem ČR	486	+10 %	391	+8 %	1 043	+9 %

Stejně jako u ostatních agend jsou na závěr délky řízení zobrazeny v histogramu. Šířka intervalu je 50 dnů. V porovnání s ostatními prvostupňovými agendami je ve správní agendě vysoký medián. V porovnání s rokem 2018 jsou vidět změny i na histogramu. Například došlo ke zvýšení podílu věcí s délkou řízení větší než 1500 dnů asi na 3 % a zároveň klesl podíl rychle vyřízených věcí. Celkově se tedy zdá, že data opět ukazují negativní trend. Je ale třeba je prozkoumat dále.

Graf 68: KS – distribuce délek správního řízení

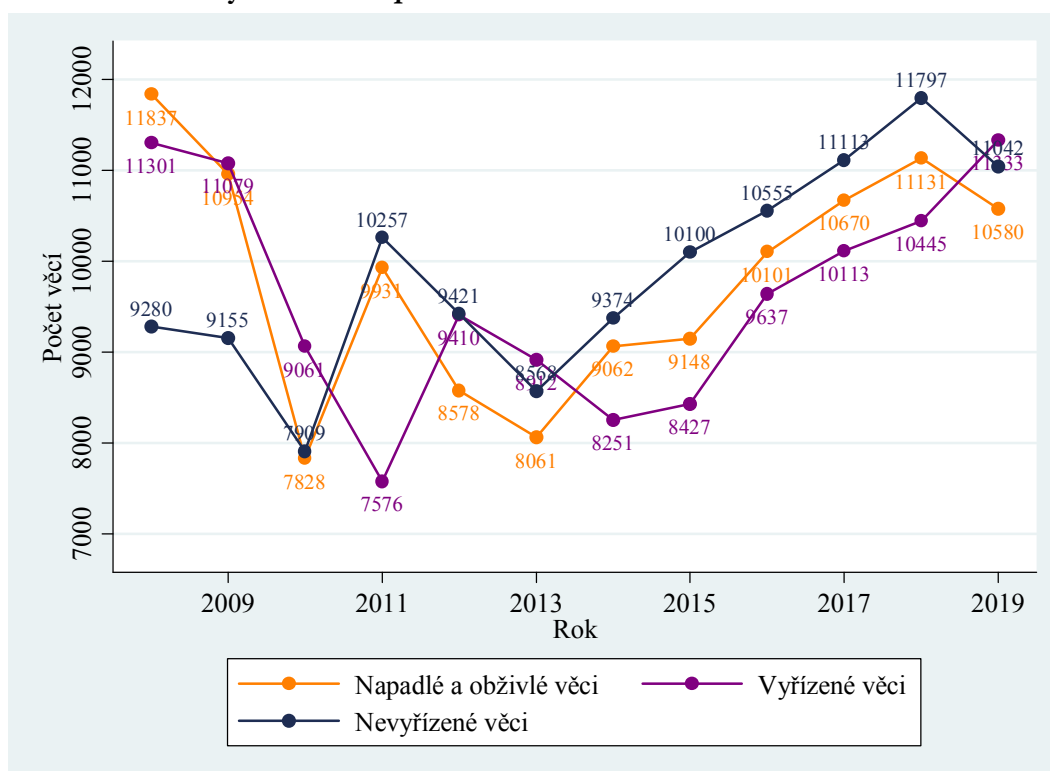

3.6.2 Vyřizování věcí

Z grafu níže je patrné, že nápad se v průběhu let poměrně rychle mění. To může plynout z legislativních změn, ze změn v jednotlivých agendách (např. v azylové agendě) nebo jednorázových šoků. Počet vyřízených věcí samozřejmě s určitým zpožděním kopíruje počet věcí napadlých. Po roce 2013 vidíme dva znepokojivé jevy. Počet příchozích věcí poměrně rychle stoupal a zároveň převyšoval počet věcí vyřízených, což vede k trvalému růstu v počtu nevyřízených věcí. Konečně teprve v roce 2019 došlo k značnému poklesu v počtu příchozích věcí.

Pohled na počty nevyřízených věcí ukazuje, že počet extrémně dlouho nevyřízených věcí (déle než 3 roky, případně nevyřízené 1 až 3 roky) velmi mírně stoupl. Většina těchto věcí tedy bude mít (až bude pravomocně skončena) větší délku řízení než je současná mediánová délka.

Graf 69: KS – vyřizování správních věcí v letech 2008–2019

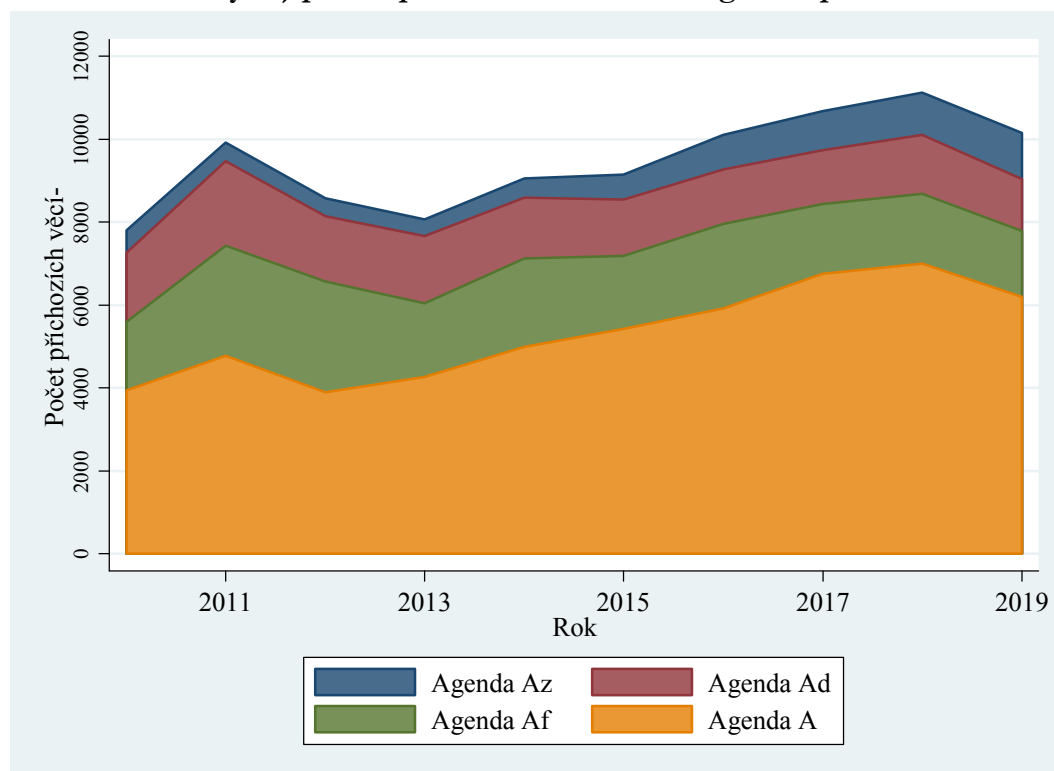
Z jednotlivých soudů dokázaly v tomto roce vyřídit stejně nebo více věcí, než přišlo, všechny soudy kromě KS Praha. U některých soudů byl rozdíl výrazný (především KS Hradec Králové). Data v této podkapitole nejsou nijak normalizována, takže nelze činit závěry o celkové zatíženosti jednotlivých soudů. K tomu slouží ostatní podkapitoly.

Tabulka 64: KS – vyřizování správních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí						Míra vyřizování
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno		
MS Praha	3 422	-4 %	3 635	+7 %	4 617	-4 %	106,2 %
KS Praha	930	-8 %	885	+16 %	1 028	+5 %	95,2 %
KS Č. Budějovice	450	-10 %	517	+11 %	180	-27 %	114,9 %
KS Plzeň	948	-8 %	994	+17 %	665	-7 %	104,9 %
KS Ústí n. Labem	790	-11 %	877	+2 %	1 052	-8 %	111,0 %
KS Hr. Králové	731	-18 %	901	+16 %	726	-19 %	123,3 %
KS Brno	1 941	-1 %	1 962	+4 %	2 117	-1 %	101,1 %
KS Ostrava	1 368	+4 %	1 562	+8 %	657	-23 %	114,2 %
Celkem ČR	10 580	-5 %	11 333	+9 %	11 042	-6 %	107,1 %

U správní agendy rovněž můžeme zkoumat, jak se měnilo složení příchozích věcí. K tomu slouží následující skládaný plošný graf. Graf ukazuje, že od roku 2012 roste počet příchozích věcí ve všeobecné správní agendě (rejstřík A). V roce 2012, kdy začal růst rejstřík A, byl počet příchozích věcí v tomto rejstříku 3 895 (45,4 % z celkového počtu příchozích věcí ve správním soudnictví). V roce 2018 přišlo v tomto rejstříku 7 002 věcí (62,9 % z celkového počtu). V posledních letech roste také azylová agenda (rejstřík Az). V roce 2019 došlo k poklesu především v rejstříku A, mírně rovněž v rejstříku Af. Naopak poněkud narostl rejstřík Az.

Graf 70: KS – vývoj počtu příchozích věcí dle agend správního soudnictví

Další tabulka ukazuje složení nevyřizených věcí ve správním soudnictví v procentech k 31. 12. 2019. Za nejtěžší bývá v průměru považována agenda Af, toto tvrzení je ovšem nutno brát s rezervou, zejména vzhledem k vysoké variabilitě skladby „zbytkové“ všeobecné agendy A.

Tato agenda také tvoří výrazně větší část počtu nevyřízených věcí, než je její podíl na celkovém počtu ve věcech příchozích. To koresponduje s výše uvedeným tvrzením a ukazuje, že agenda Af je opravdu nejsložitější. U soudu zůstávají tyto věci v průměru nejdéle nevyřízené. To pak potvrzuje i délka řízení získaná z pravomocně skončených věcí. V tabulce dále vidíme, že největší podíl tvoří tato agenda v Ostravě, v Brně a u MS Praha. Naopak asi čtvrtinu nevyřízených věcí tvoří azylová agenda u KS v Hradci Králové.

Tabulka 65: KS – podíl nevyřízených věcí druhů agendy správního soudnictví

Soud	Agenda			
	A	Af	Ad	Az
MS Praha	55,08	24,84	11,28	8,79
KS Praha	59,05	22,96	9,73	8,27
KS Č. Budějovice	58,89	25,00	15,56	0,56
KS Plzeň	66,77	18,35	11,58	3,31
KS Ústí n. Labem	60,36	23,86	12,55	3,23
KS Hr. Králové	42,56	22,04	13,22	22,18
KS Brno	52,10	31,41	8,97	7,51
KS Ostrava	42,62	27,09	20,55	9,74
Celkem ČR	54,58	25,39	11,58	8,44

Oproti roku 2018 narostl počet nevyřízených věcí v rejstříku Az, což souvisí s poklesem nevyřízených věcí v ostatních rejstřících; ten, jak již bylo výše uvedeno, plyne z poklesu počtu napadlých věcí.

3.6.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Na rozdíl od ostatních agend bylo možné počet soudců, kteří vyřizují správní agendu dohledat i v předchozích verzích zprávy. Tento rok nicméně budou využita data ze stejného zdroje jako u ostatních agend. V podkapitole 3.1.1 (graf 47 a tabulka 33) jsou odlišná data než data uvedená zde (tabulka 66). V podkapitole 3.1.1 se jedná o evidenční počet soudců, zatímco zde se jedná o počet soudců (úvazků), kteří danou agendu skutečně vyřizují. Údaje se proto mírně liší. Jedná se o stejný princip jako u ostatních agend. Jak je uvedeno v úvodu zprávy, přiznáváme, že se toto může jevit jako matoucí, ale přínosy převyšují nad negativy. Evidenční počet soudců uvedený v podkapitole 3.1.1 má především tu výhodu, že jde zpět do minulosti a umožňuje nám tedy sledovat data v časové řadě. Data v této kapitole umožňují přesnější přepočet na soudce a jedná se o data ze stejného zdroje jako data v ostatních podkapitolách o přepočtu na soudce.

V tabulce tedy uvádíme údaje, kde je počet soudců (úvazků) k 1. 1. 2020. Údaje o nápadu, obživě a vyřízených věcech jsou za rok 2019. Data o počtu nevyřízených věcí jsou k 31. 12. 2019.

Tabulka 66: KS – vyřizování správních věcí na soudce dle soudů

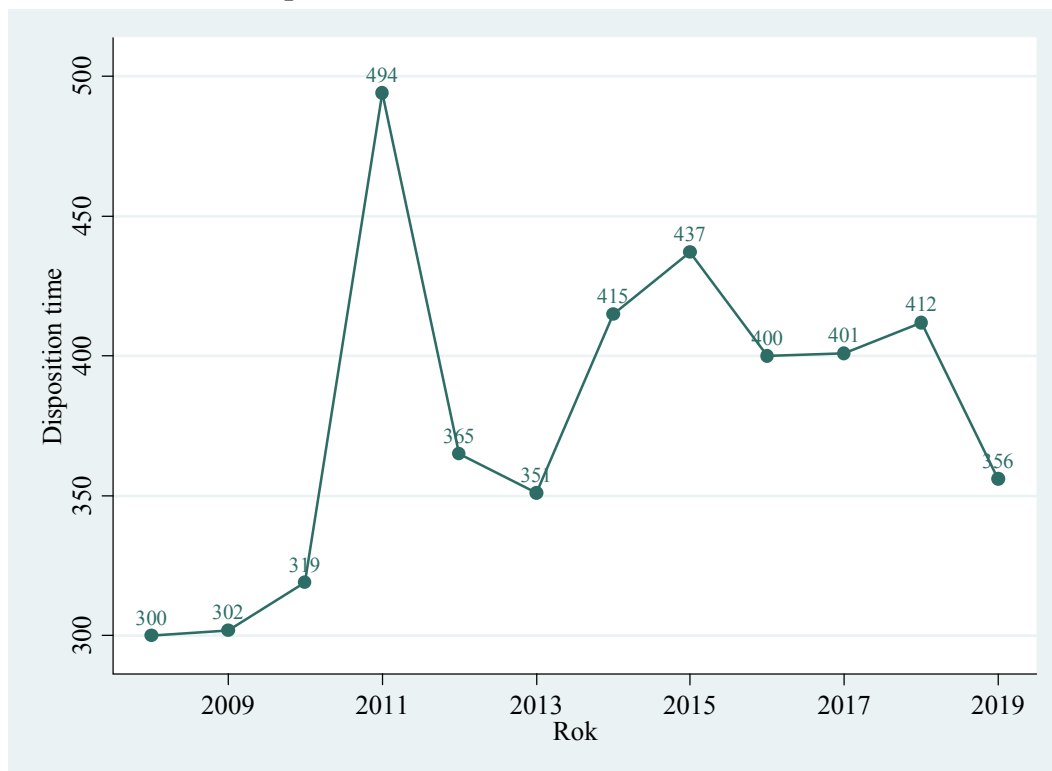
Soud	Počet soudců	Počet věcí na soudce		
		Nápad + obživa	Vyřízeno	Nevyřízeno
MS Praha	34	100,65	106,91	135,79
KS Praha	6	155,00	147,50	171,33
KS Č. Budějovice	5	90,00	103,40	36,00
KS Plzeň	8	118,50	124,25	83,13
KS Ústí n. Labem	7	112,86	125,29	150,29
KS Hr. Králové	10,7	68,32	84,21	67,85
KS Brno	17	114,18	115,41	124,53
KS Ostrava	10	136,80	156,20	65,70
Celkem ČR	97,7	245,45	265,47	162,17

V tabulce na první pohled upoutá KS Hradec Králové, který má v porovnání s ostatními krajskými soudy zjevně silnější zastoupení soudců na správním úseku. V počtu nevyřízených věcí si dle očekávání špatně vede MS Praha a KS Brno. V letech 2017 a 2018 vykázal nejvíce nevyřízených věcí v přepočtu na soudce KS Ústí nad Labem. Dle nových dat to je nyní KS Praha. Tyto čtyři soudy tedy zřejmě mají se správní agendou největší problémy, čemuž nasvědčují i délky řízení. Také je třeba zdůraznit, že určité rozdíly ve vyřizování věcí i délkách řízení plynou ze složení agendy a její složitosti. Velmi dobře se naopak daří Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

3.6.4 Disposition time

DT potvrzuje závěry z předchozích podkapitol. Celkově je značně vysoký, což plyne z poměru nevyřízených věcí k vyřízeným. Díky výraznému poklesu v počtu nevyřízených věcí došlo ke značnému poklesu DT. Díky tomu pak DT po šesti letech klesl pod 365 (počet nevyřízených věcí je menší než počet věcí vyřízených).

Velký nárůst v DT v roce 2011 vyplývá z toho, že v roce 2010 došlo k velkému dočasnému poklesu v nápadu, který se samozřejmě odrazil i v poklesu počtu vyřízených věcí. Vzhledem k vysokým délkám řízení došlo k tomuto poklesu až o rok později. Podobně jako u ostatních ukazatelů DT jasně ukazuje, že největší problémy s vyřizováním správní agendy má MS Praha, KS Ústí nad Labem a KS Praha. Další soudy ale také mají vysoké DT, snad pouze s výjimkou KS Č. Budějovice.

Graf 71: KS – DT správního řízení v letech 2008–2019**Tabulka 67: KS – DT správního řízení dle soudů**

Soud	Disposition time	
MS Praha	518	-2 %
KS Praha	470	+38 %
KS Č. Budějovice	194	+7 %
KS Plzeň	306	+34 %
KS Ústí n. Labem	483	-3 %
KS Hr. Králové	420	+13 %
KS Brno	414	+16 %
KS Ostrava	215	-34 %
Celkem ČR	412	+3 %

Celkově jsou délky řízení ve správním soudnictví značně vysoké a značná je i zatíženost správních úseků soudů. Městskému soudu v Praze se již alespoň podařilo zarazit rostoucí trend v délkách řízení a v počtu nevyřízených věcí. Celkově situace ve správním soudnictví nevypadá dobře, nicméně se již objevují první pozitiva, jako je pokles příchozích a nevyřízených věcí v tomto roce.

Ministerstvo spravedlnosti si je problémů v agendě správního soudnictví vědomo a zahájilo cílené posilování správních úseků vybraných soudů.

3.7 Insolvenční agenda

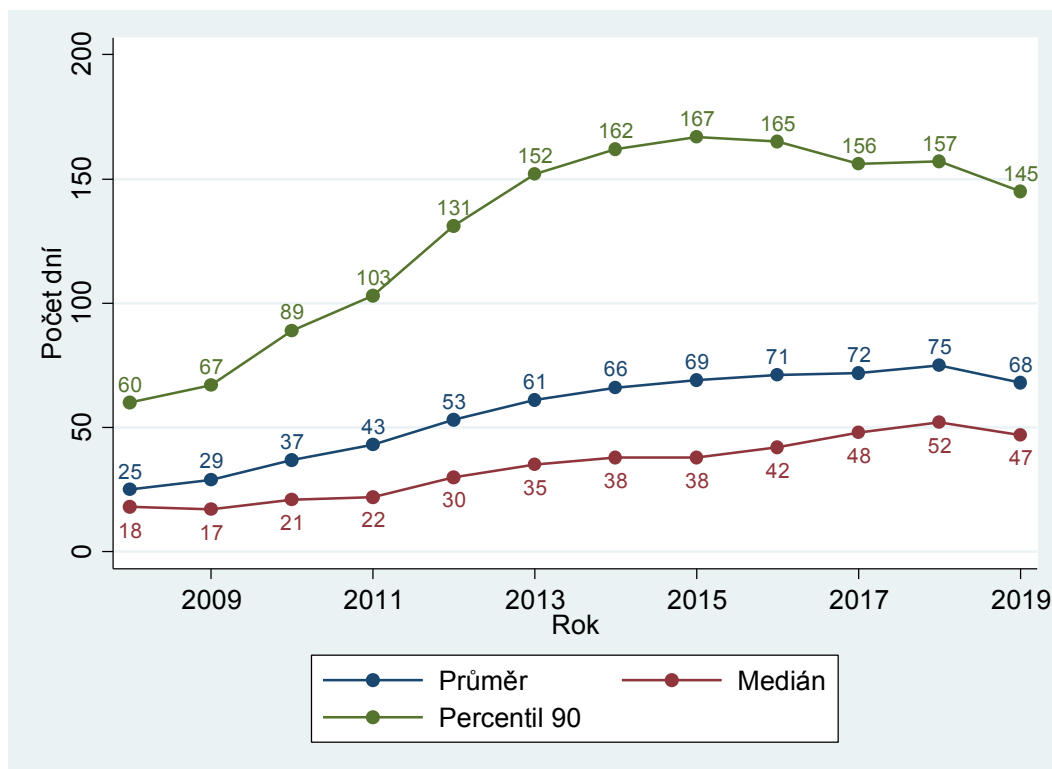
Insolvenční agenda je vedena v prvostupňovém rejstříku INS. Ve vedení statistik nedošlo v průběhu sledovaných let k žádným změnám. Přesto můžeme očekávat, že se většina ukazatelů během let výrazně měnila. Jedná se totiž o poměrně novou agendu z roku 2008 (do té doby byly insolvenční věci upraveny jiným systémem a byly vedeny v jiných rejstřících) a obvykle trvá několik let, než se ukazatele ustálí. Je ještě třeba připomenout, že součástí insolvenční agendy je projednávání a rozhodování incidenčních sporů, které jsou vedeny v rejstříku ICm. Tomuto rejstříku se věnuje další kapitola.

Když tato agenda vznikla, dalo se říci, že ve skutečnosti šlo o dvě zcela odlišné agendy – insolvenční podnikatelů (zejména osob právnických a podnikajících fyzických osob) a insolvenční nepodnikatelů (zpravidla fyzických osob jako spotřebitelů). Insolvenční fyzických osob spotřebitelů se označovaly jako spotřebitelské insolvenční. Podnikatelské a spotřebitelské insolvenční tak představovaly skutkově i právně rozdílné druhy insolvenční. V naprosté většině případů se spotřebitelské insolvenční řešily a dodnes řeší tzv. oddlužením, naopak ty podnikatelské zpravidla konkursem. Toto rozdělení však postupem času a dalšími novelizacemi zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), který tuto agendu upravuje, částečně ztratilo na důležitosti. Zejména významná novela insolvenčního zákona účinná od 1. července 2017, provedená zákonem č. 64/2017 Sb., ještě podstatněji otevřela podnikajícím fyzickým osobám možnost řešit úpadek oddlužením. I právnické osoby, které zákon nezařazuje mezi podnikatele, nadto mají možnost projít oddlužením. V důsledku toho již rozdělení na spotřebitelské a podnikatelské insolvenční jen podle členění na fyzické a právnické osoby nadále plně nekoresponduje. Ministerstvo spravedlnosti pak bohužel v současné době ne vždy disponuje daty, která by umožnila spotřebitelské a podnikatelské insolvenční důsledně rozlišit. V podkapitole věnované délkám řízení proto dělíme insolvenční na insolvenční fyzických osob (ty ale zahrnují i podnikající fyzické osoby) a insolvenční právnických osob. V ostatních podkapitolách nejsou k dispozici data, která by dělení umožnila. Další novela insolvenčního zákona (zákon č. 31/2019 Sb.) účinná od 1. června 2019 kromě řady změn technického charakteru opětovně zásadně zasáhla do procesu oddlužení. Jejím hlavním záměrem je zpřístupnění institutu oddlužení i dlužníkům v tzv. *dlužnické pasti*. Novela zároveň reagovala na potřeby, které vyplynuly z aplikační praxe pro oddlužení fyzických osob – podnikatelů. Změny zavedené poslední novelou jsou velmi významné a jejich účinek bude mít dopad v delším časovém horizontu. Mohou ovlivnit jak délky řízení, tak vyřizování insolvenčních věcí.

3.7.1 Délka řízení

Sledování délky řízení je u této agendy složitější, protože se jedná o vícefázové řízení upravené insolvenčním zákonem. Jednoduše řečeno, v první fázi je rozhodnuto o insolvenčním návrhu, případně i o způsobu řešení úpadku. Pokud insolvenční soud nerozhodne o úpadku a vyřídí tedy insolvenční návrh jiným způsobem, řízení končí. V opačném případě nastává další fáze řízení, jejíž délka se odvíjí především od způsobu řešení úpadku (oddlužení, konkurs, reorganizace). Například oddlužení běžně trvá pět let. Soud má reálný vliv na délku řízení pouze v první fázi, ve fázi řešení úpadku má u oddlužení pouze nepřímý vliv na délku řízení. Zkoumat tedy budeme délku řízení týkající se právě této první fáze insolvenčního řízení. Budeme pracovat s délkou řízení ode dne zahájení řízení do dne rozhodnutí o insolvenčním návrhu, tedy do dne, kdy bylo rozhodnuto o úpadku nebo bylo o insolvenčním návrhu rozhodnuto jinak.

Graf 72: KS – délka insolvenčního řízení v letech 2008–2019

Na grafu sledujeme zjevný rostoucí trend, který ale postupně zpomaluje. Nárůst v prvních letech lze jednoduše vysvětlit. Jednalo se o zcela novou soudní agendu, počet napadlých a vyřízených věcí byl velmi malý a soudy neměly žádné nedodělky z minula. Postupem času se musela vykazovaná délka řízení nezbytně zvýšit. Od roku 2014 je již nicméně poměrně stabilní. V absolutních číslech jsou vykazované délky řízení v porovnání s ostatními agendami relativně malé. V roce 2017 vzrostl o několik dnů medián, ale na druhou stranu klesl devadesátý percentil. To znamená, že klesla variabilita v délkách řízení: vyřídit běžnou věc trvalo déle, ale extrémně dlouhé věci byly vyřízeny rychleji. V roce 2018 pak narostly medián, průměr i percentil 90, ale jen velmi mírně. V roce 2019 došlo k mírnému poklesu, například průměr klesl na úroveň roku 2015.

V tabulce vidíme, že rozdíly v délce řízení jsou mezi soudy malé. To naznačuje, že v ČR není soud, který by měl výraznější problémy s vyřizováním insolvenčních návrhů. Zaujme značný pokles délek řízení u KS Ostrava, a to mediánu, průměru i percentilu 90.

Tabulka 68: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů

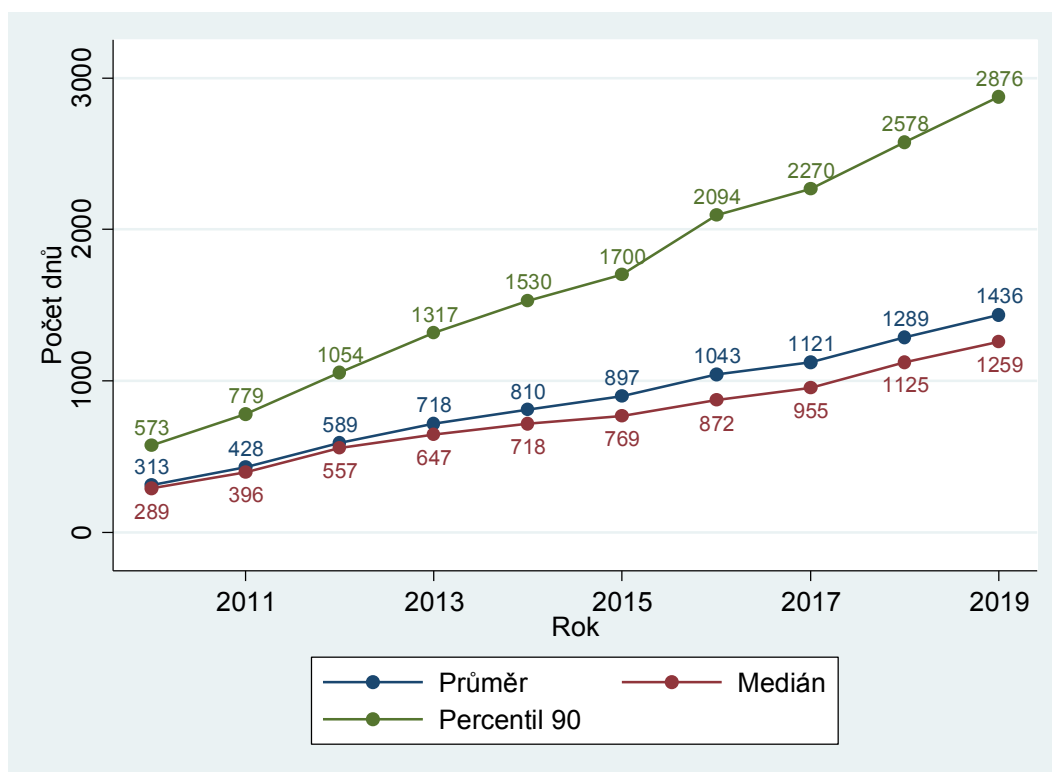
Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	87	-4 %	56	-10 %	200	+3 %
KS Praha	69	-9 %	48	-19 %	144	-1 %
KS Č. Budějovice	63	-7 %	45	-8 %	133	-2 %
KS Plzeň	68	-7 %	48	-13 %	133	-8 %
KS Ústí n. Labem	60	-6 %	41	-15 %	132	+5 %
KS Hr. Králové	71	-15 %	52	-17 %	147	-21 %
KS Brno	81	-12 %	54	-14 %	188	-9 %
KS Ostrava	58	-36 %	42	-32 %	116	-40 %
Celkem ČR	68	-9 %	47	-10 %	145	-8 %

Pouze právnické osoby (PO)

Tvrzení, že soud nemá vliv na délku řízení ve fázi řešení úpadku, platí většinou v situacích, v nichž je úpadek zpravidla řešen oddlužením. U právnických osob je tomu jinak. Délka řízení přímo závisí na rychlosti zpeněžování majetku insolvenčním správcem (a tedy i intenzitě a kvalitě dohledové činnosti soudce) a rychlosti vyřizování incidenčních sporů. Z tohoto důvodu zde uvádíme délku řízení ode dne rozhodnutí o úpadku do dne konečného rozhodnutí soudem I. stupně u věcí, kde je dlužníkem právnická osoba.

V grafu níže vidíme silný rostoucí trend. Ten vyplývá z faktu, že se postupně ukončují řízení, která byla zahajována od roku 2008 a pomalu se nakumulovala. V dřívějších letech věci skončily především z jiného důvodu než zrušením konkursu po obdržení zprávy insolvenčního správce o splnění rozvrhového usnesení, u řešení úpadku oddlužením jeho splněním nebo v případě řešení reorganizací splněním reorganizačního plánu. Jednoduše řečeno, větší podíl věcí skončil předčasně.

Graf 73: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO v letech 2010–2019

V tabulce vidíme, že devadesátý percentil je vzhledem k jeho absolutní výši poměrně vyrovnaný. Co se týče mediánu, rozdíly mezi soudy jsou v něm významnější.

Nejlépe si vedou MS Praha a KS Praha. Naopak nejpomaleji vyřizuje věci KS Plzeň. Vzhledem k malému počtu pozorování dochází meziročně ke značným změnám. Například loni měl nejdelší délky řízení KS v Ústí nad Labem, který vykázal výrazné zkrácení délky řízení.

Ještě je třeba dodat, že insolvence právnických osoby tvoří velmi malou část agendy.

Bližší pohled na data dále ukazuje, že insolvence akciových společností trvají déle. Délky řízení u ostatních právních forem podnikání jsou vyrovnané. Tento závěr je logický, neboť akciové společnosti jsou zpravidla výrazně větší a insolvence je tedy složitější. Nejběžnější jsou insolvence společností s ručením omezením, protože se jedná o zdaleka nejrozšířenější formu podnikající právnické osoby.

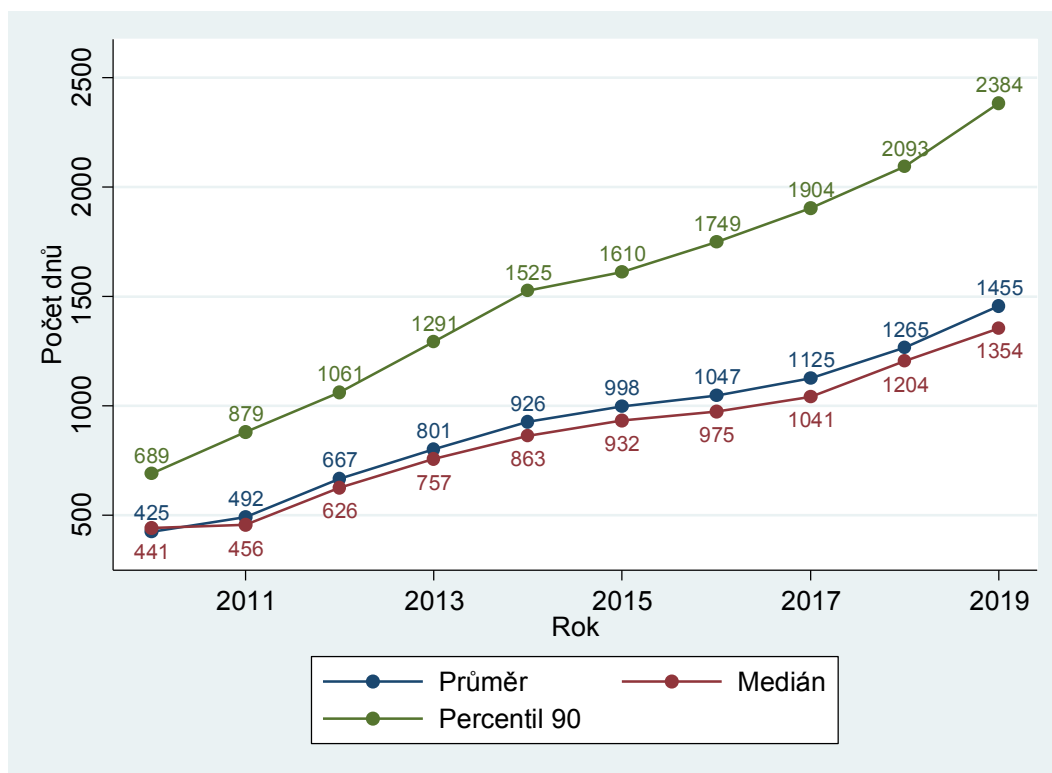
Tabulka 69: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	1 269	+17 %	1 035	+19 %	2 536	+12 %
KS Praha	1 271	-17 %	1 102	-31 %	2 653	-5 %
KS Č. Budějovice	1 407	+5 %	1 362	+12 %	2 808	+5 %
KS Plzeň	1 727	+18 %	1 652	+28 %	3 324	+16 %
KS Ústí n. Labem	1 447	-22 %	1 239	-31 %	2 876	-11 %
KS Hr. Králové	1 574	+7 %	1 442	+6 %	2 884	+7 %
KS Brno	1 480	+16 %	1 335	+10 %	2 907	+18 %
KS Ostrava	1 632	+21 %	1 550	+28 %	3 079	+23 %
Celkem ČR	1 436	+11 %	1 259	+12 %	2 876	+12 %

Jen fyzické osoby (FO)

Jak jsme uvedli již výše, úpadek většiny fyzických osob je řešen oddlužením, a soud tedy nemá vliv na délku druhé fáze řízení. Malá část se však řeší stejně jako úpadek právnických osob, tj. konkursem; u těchto řízení soudy vliv na délku řízení mají. Proto v grafu a tabulce níže uvádíme délky druhé fáze insolvenčního řízení u fyzických osob, je-li úpadek řešen konkursem, bez případů, kdy došlo ke změně řešení úpadku na konkurs.

Graf 74: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u FO v letech 2010–2019

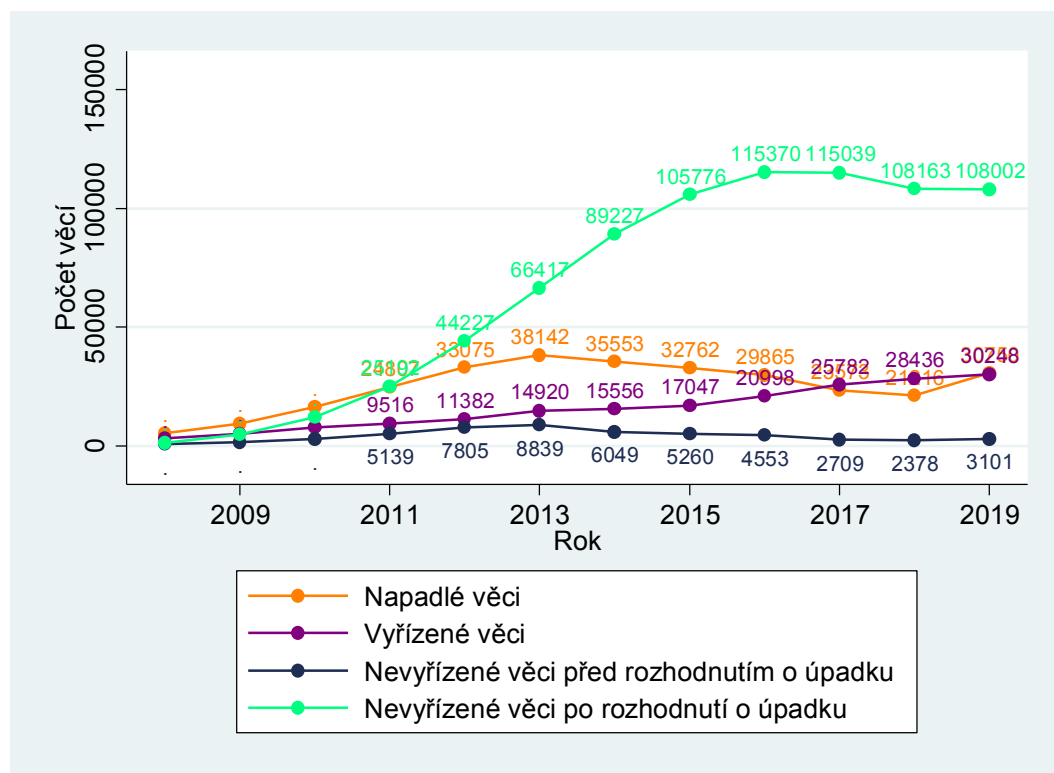
Tabulka 70: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u FO dle soudů

Nadřízený soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	1 368	+20 %	1 204	+17 %	2 264	+20 %
KS Praha	1 309	+3 %	1 217	-0 %	2 040	+3 %
KS Č. Budějovice	1 400	+24 %	1 261	+16 %	2 479	+37 %
KS Plzeň	1 650	+20 %	1 534	+13 %	2 723	+30 %
KS Ústí n. Labem	1 549	+21 %	1 491	+25 %	2 400	+13 %
KS Hr. Králové	1 551	+10 %	1 540	+19 %	2 418	-1 %
KS Brno	1 386	+23 %	1 319	+26 %	2 405	+23 %
KS Ostrava	1 423	+10 %	1 274	+3 %	2 395	+11 %
Celkem ČR	1 455	+15 %	1 354	+12 %	2 384	+14 %

Trend i absolutní délky řízení jsou velmi podobné těm u právnických osob, jedná se koneckonců o stejnou formu řešení úpadku. Platí zde tedy obdobné závěry jako u právnických osob.

3.7.2 Vyřizování věcí

Graf 75: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2008–2019

Sledovat vyřizování věcí je složitější, než je tomu u ostatních agend. Nápad je u této agendy principiálně stejný. Jedná se o jeden podaný insolvenční návrh nebo návrh na moratorium (viz seznam pojmů v příloze) před zahájením insolvenčního řízení (viz ust. § 115 a násl. insolvenčního zákona). „Vyřizené věci“ v této podkapitole se nicméně vztahují k již zcela vyřízeným věcem. Jedná se tedy o věci, kde již skončilo celé insolvenční řízení, včetně případů, kde bylo o insolvenčním

návrhu rozhodnuto jinak než rozhodnutím o úpadku. Nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku jsou věci, kde již bylo rozhodnuto o úpadku, případně o způsobu jeho řešení, a úpadek dlužníka je realizován určeným způsobem.

Tabulka 71: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů

Soud	Počet věcí							
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno před rozh. o úpadku		Nevyřízeno po rozh. o úpadku	
MS Praha	2 993	+47 %	2 287	+17 %	490	+28 %	8 150	+7 %
KS Praha	3 342	+37 %	3 390	+10 %	402	+32 %	12 068	-1 %
KS Č. Budějovice	1 997	+39 %	2 295	+12 %	38	+3 %	7 519	-4 %
KS Plzeň	2 812	+43 %	3 064	-8 %	413	+42 %	10 476	-3 %
KS Ústí n. Labem	5 190	+52 %	5 053	+2 %	401	+20 %	18 669	+0 %
KS Hr. Králové	3 346	+41 %	3 837	-8 %	156	+4 %	13 461	-3 %
KS Brno	5 042	+43 %	4 907	+17 %	540	+30 %	16 198	+0 %
KS Ostrava	6 028	+50 %	5 415	+16 %	661	+43 %	21 461	+2 %
Celkem ČR	30 750	+45 %	30 248	+6 %	3 101	+30 %	108 002	-0 %

Počet napadlých věcí v prvních letech logicky stoupal, protože se jednalo o novou agendu. Změnu trendu v roce 2013 můžeme připisat změnám v ekonomické situaci v ČR, zejména ale tomu, že „zásoba“ osob, které se před rokem 2008 dostaly do úpadekové situace a mohou ji řešit oddlužením, se vyčerpala a nově tedy již jde jen o návrhatele, kteří skutečně dospěli do úpadku v daném roce. Časová řada počtu nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku má podobný průběh se zpožděním, což je vzhledem k rychlosti vyřizování insolvenčních návrhů logické. Počet vyřízených věcí roste, protože celé insolvenční řízení trvá několik let. V současnosti se tedy ve vyřízených věcech odráží rostoucí nápad z let 2010 až 2013. Počet nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku z podobných důvodů rostl až do roku 2016. Druhá fáze insolvenčního řízení totiž trvá relativně dlouho a nevyřízené věci po rozhodnutí o úpadku se tak postupně kumulovaly, což je efekt, který trval asi pět let. V roce 2017 se proto počet nevyřízených věcí po úpadku stabilizoval. Již zde „vyprchal“ efekt rostoucího nápadu do roku 2013. V roce 2018 pak počet nevyřízených věcí začal klesat, a to u všech soudů s výjimkou MS Praha. Vzhledem k novelám insolvenčního zákona je složitější odhadnout vývoj této proměnné v dalších letech. Novela účinná od 1. 7. 2017 mimo jiné zpřísnila podmínky pro podání insolvenčního návrhu u fyzických osob. Měsíční data za rok 2017 a 2018 ukázala, že to vedlo k velkému růstu nápadu před účinností novely, tedy v červnu 2017. Poté došlo k prudkému poklesu v nápadu. V součtu se tento efekt později projevil dalším snížením v počtu nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku. V následujících měsících nápad opět postupně rostl a přibližoval se tak hodnotám před červnem 2017. Měsíční nápad ale stále byl v průměru nižší, než byl před novelou. Další novela insolvenčního zákona je účinná od 1. 6. 2019, jak bylo uvedeno výše. Po účinnosti této novely došlo k velmi prudkému nárůstu v počtu napadlých věcí, a to především v prvních měsících. To se pak samozřejmě projevilo i v počtu nevyřízených věcí.

V tabulce vidíme, že počty nevyřízených věcí před rozhodnutím o úpadku jsou nízké, obzvláště u KS České Budějovice a KS Hradec Králové. Počet nevyřízených věcí po rozhodnutí o úpadku

vyplývá ze socioekonomické situace v krajích. Nejvíce jich je tedy v Severočeském a Severomoravském kraji, což plyne z většího počtu insolvenčních řešení oddlužením.

3.7.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Stejně jako u ostatních agend, má Ministerstvo spravedlnosti od roku 2019 k dispozici detailnější statistická data o počtu soudců na insolvenčních úsecích soudů.

Tabulka 72: KS – vyřizování insolvenčních věcí na soudce dle soudů

Soud	Počet úvazků	Nápad + obživa	Počet věcí na soudce		
			Vyřízeno	Nevyřízeno před rozh. o úpadku	Nevyřízeno po rozh. o úpadku
MS Praha	17	176,06	134,53	28,82	479,41
KS Praha	15	222,80	226,00	26,80	804,53
KS Č. Budějovice	5	399,40	459,00	7,60	1 503,80
KS Plzeň	11	255,64	278,55	37,55	952,36
KS Ústí n. Labem	19,21	270,17	263,04	20,87	971,84
KS Hr. Králové	12	278,83	319,75	13,00	1 121,75
KS Brno	16	315,13	306,69	33,75	1 012,38
KS Ostrava	22,3	270,31	242,83	29,64	962,38
Celkem ČR	117,51	261,68	257,41	26,39	919,09

Přepočteme-li na soudce počet příchozích věcí a počet vyřízených věcí, výrazně nižší hodnoty než ostatní soudy vykazuje MS Praha. Je to dáno tím, že tento soud má na insolvenčním úseku relativně více soudců, protože jeho insolvenční agenda je výrazně složitější než u ostatních soudů. Je za to zodpovědný především větší podíl úpadků řešených konkursem.

Obdobně nižší údaje byly v roce 2018 i u KS v Ostravě. To bylo dáno především složitostí několika konkrétních věcí dobře známých i ze sdělovacích prostředků. V roce 2019 již KS Ostrava vykazuje obdobná čísla jako zbytek ČR.

Oproti loňskému roku došlo k velkému nárůstu v počtu věcí na soudce, což plyne z nárůstů v počtu věcí. Počet soudců sice pochází z jiného datového zdroje, příliš se však nezměnil.

Počty nevyřízených věcí na soudce před rozhodnutím o úpadku jsou nízké a opět ukazují, že v ČR není soud, který by měl výraznější problémy s vyřizováním insolvenčních návrhů. Po výše diskutované novele nicméně došlo ke značnému nárůstu, je tedy třeba počkat na další data, která ukáží, zda a jak se soudy s tímto nárůstem vyrovnají.

Uvádíme také přepočet na soudce u věcí nevyřízených po rozhodnutí o úpadku. Tento ukazatel vypovídá jak o socioekonomické situaci v krajích, tak i o zatíženosti soudů.

DT není u této agendy uveden, jeho použití u této agendy se jeví jako nevhodné, neboť se jedná o vícefázové řízení.

3.7.4 Další statistiky

Zajímavým a velmi důležitým statistickým údajem je složení agendy z hlediska způsobu řešení úpadku. V následující tabulce uvádíme podíl počtu věcí dosud v řízení podle jednotlivých způsobů řešení úpadku a podle krajských soudů ke konci roku 2019.

Tabulka 73: KS – podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku

Soud	Způsob řešení úpadku		
	Konkursem	Reorganizací	Oddlužením
MS Praha	16,90	0,16	82,94
KS Praha	5,46	0,03	94,51
KS Č. Budějovice	4,61	0,03	95,36
KS Plzeň	4,82	0,02	95,16
KS Ústí n. Labem	3,45	0,01	96,54
KS Hr. Králové	4,58	0,03	95,39
KS Brno	7,91	0,03	92,06
KS Ostrava	3,81	0,05	96,14
Celkem ČR	5,78	0,04	94,18

Naprosté minimum věcí se řeší reorganizací a pouze necelých 6 % věcí se řeší konkursem (ve většině případů se jedná o řešení úpadku právnických osob). Oproti loňskému roku podíl věcí řešených konkursem opět klesl, a to asi o 1,4 procentního bodu. O rok dříve to bylo 1,6 procentního bodu a rozdíl mezi rokem 2016 a 2017 byl 1,5 procentního bodu. Velmi zajímavé jsou rozdíly mezi jednotlivými soudy. Největší podíl úpadků řešených konkursem má suverénně Praha (asi třikrát více než je celorepublikový průměr), nejmenší naopak KS Ústí nad Labem a KS Ostrava. To je dáno zejména tím, že v Praze sídlí velké množství společností a koncentrují se zde tedy podnikatelské úpadky a zároveň je zde naopak oproti ekonomicky slabším regionům relativně menší množství spotřebitelů ohrožených insolvencí.

3.8 Incidenční spory

Poprvé v tomto roce budou ve výroční statistické zprávě rovněž diskutovány tzv. incidenční spory. Jedná se o spory vyvolané insolvenčním řízením a projednávané v jeho rámci. Incidenční spory jsou definovány v insolvenčním zákoně (zákon č. 182/2006 Sb.) a jsou jimi například:

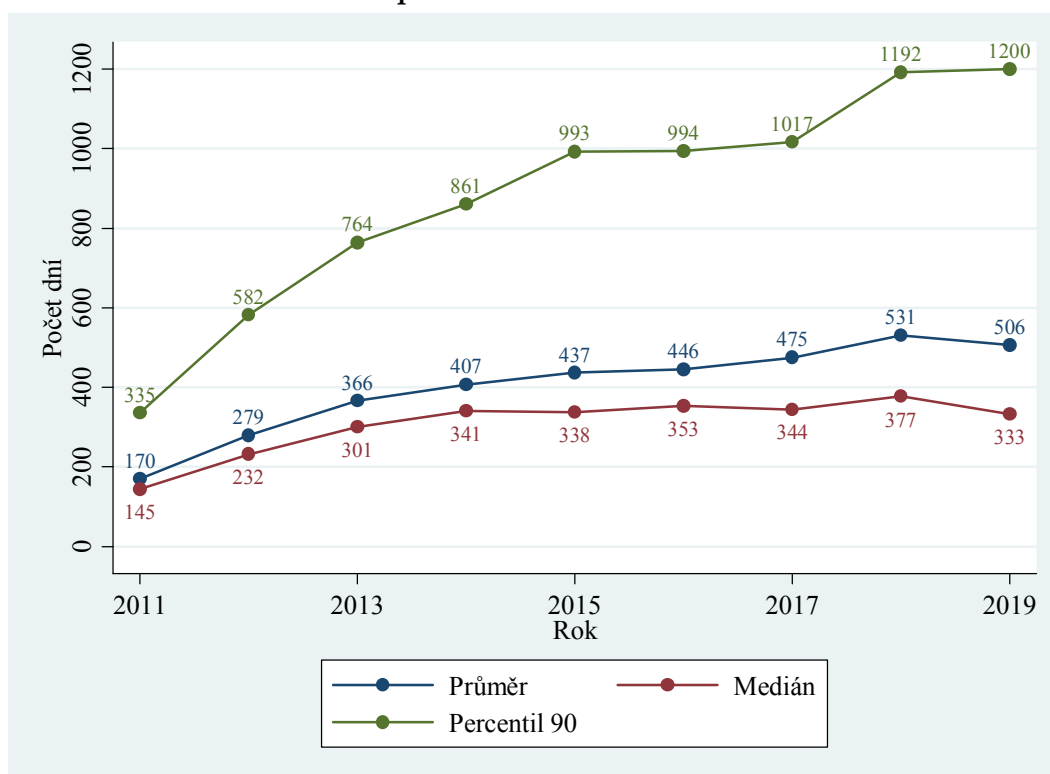
- spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek,
- spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela,
- spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu.

Laicky lze říct, že se tyto spory nacházejí na pomezí insolvenčních a obchodních sporů a jsou rozhodovány insolvenčními odděleními na obchodních úsecích soudů. Vedeny jsou od roku 2010 v rejstříku ICm; v dalším průběhu let nedošlo k žádným výrazným změnám ve vedení statistik. Dříve byly zapisovány do rejstříku Cm.

3.8.1 Délka řízení

Uvádíme délky řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu do dne konečného vyřízení soudem I. stupně zjištěné ze statistických listů. Délky řízení sledujeme až od roku 2011, protože, jak už jsme uvedli v úvodu této kapitoly, první rok teprve nové věci do rejstříku ICm na soudy přicházely a pravomocně vyřízené věci buď nejsou žádné, nebo jich je velmi málo.

KS – délka incidenčních sporů řízení v letech 2011–2019

Graf ukazuje, že délka řízení velmi prudce rostla v letech 2011 až 2015. To je logické, neboť šlo o nový rejstřík pro zápis incidenčních sporů a do statistik se nejdříve dostaly především věci vyřízené rychleji, než je v dané agendě běžné. V letech 2015 až 2017 se délka řízení stabilizovala, nicméně v roce 2018 došlo k nárůstu a v roce 2019 opět k poklesu. Je třeba se podívat na data z dalších částí (vyřizování věcí, disposition time), aby bylo možné udělat závěry o trendech

vyřizování v této agendě. Již z absolutních hodnot délek řízení je ale vidět, že se jedná o nelehkou a dlouho trvající agendu.

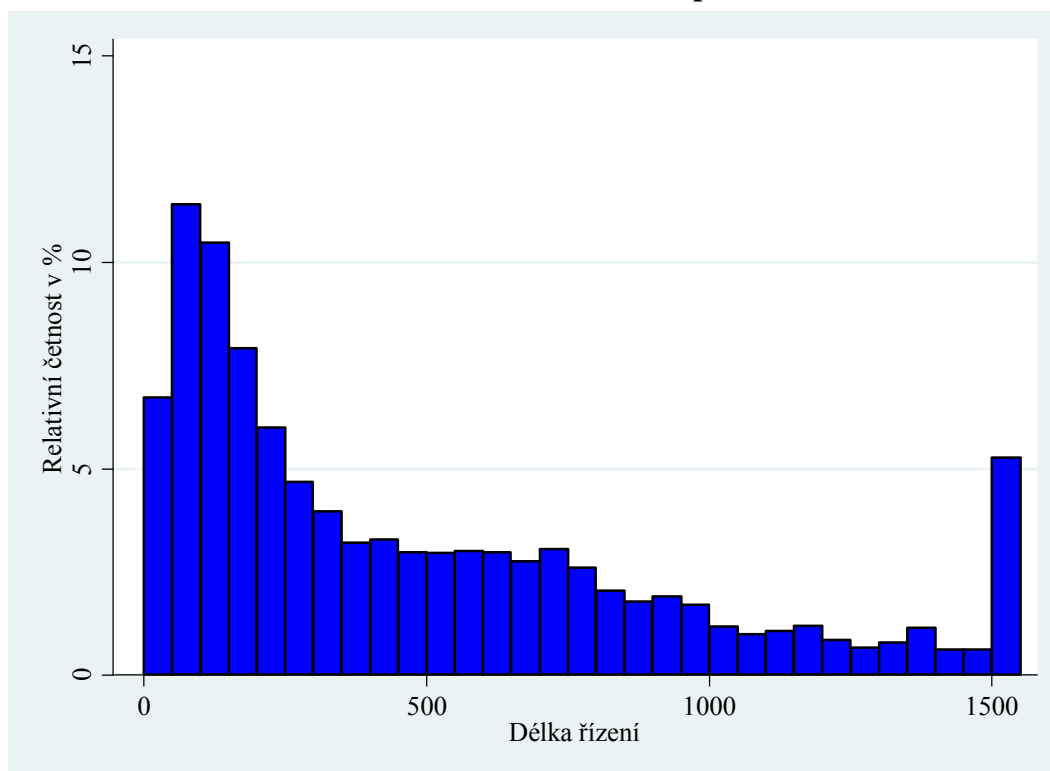
Tabulka 74: KS – délky incidenčních sporů dle soudů

Soud	Délka řízení					
	Průměr		Medián		Percentil 90	
MS Praha	563	-14 %	491	-14 %	1 246	-1 %
KS Praha	478	+21 %	229	-3 %	1 314	+31 %
KS Č. Budějovice	374	+131 %	159	+42 %	676	+119 %
KS Plzeň	231	-31 %	125	-31 %	506	-42 %
KS Ústí n. Labem	453	-20 %	272	-26 %	1 026	-19 %
KS Hr. Králové	467	+2 %	269	-15 %	1 356	+30 %
KS Brno	688	-3 %	644	+8 %	1 379	-7 %
KS Ostrava	493	-7 %	297	-20 %	1 156	-4 %
Celkem ČR	506	-5 %	333	-12 %	1 200	+1 %

Vidíme, že nejdelší délky řízení vykazuje KS Brno a MS Praha. Nejkratší naopak KS Plzeň a KS České Budějovice.

Nakonec délky řízení zobrazíme pomocí histogramu. Šířka jednoho sloupce je 50 dnů a poslední sloupec reprezentuje všechny hodnoty nad 1 500 dnů.

Graf 76: KS – distribuce délek incidenčních sporů

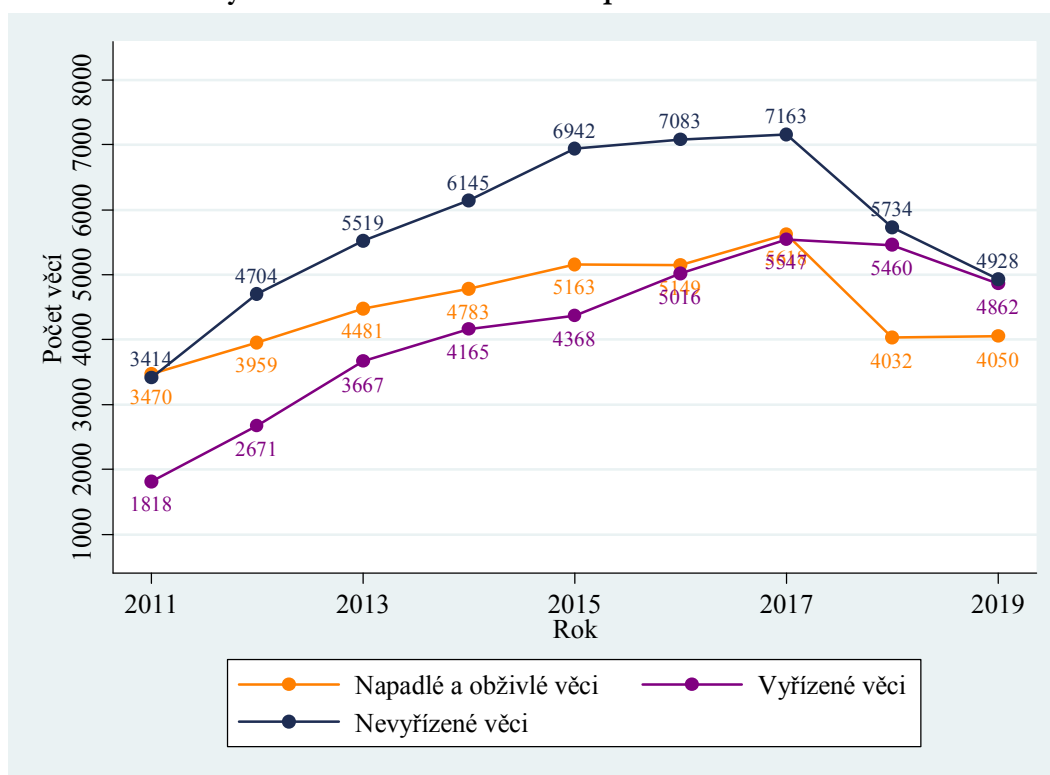

3.8.2 Vyřizování věcí

Na grafu níže vidíme jev, který byl zmiňován již výše. Celá insolvenční agenda je poměrně nová a incidenční spory na ni „navazují“. Proto byl v prvních letech malý nápad, který postupně narůstal až do roku 2017. Do určité míry nápad celkem logicky kopíruje růst nápadu v insolvenční agendě, nicméně s určitým zpožděním. V roce 2018 pak došlo k značnému poklesu v počtu příchozích věcí. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u obou moravských krajských soudů, konkrétně u KS v Brně o 662 věcí (snížení o 56,7 %) a v Ostravě o 329 věcí (pokles o 67,3 %). U krajských soudů v Čechách se snížení příchozích věcí pohybovalo mezi 30 až 40 %. V roce 2019 byl počet příchozích věcí téměř stejný jako v roce 2018.

Jelikož se incidenční spory rekrutují převážně z insolvenčních řízení právnických osob, tak lze tento náhlý pokles připisovat ze snížení nových úpadků obchodních společností, a to zřejmě díky příznivé ekonomické situaci toho období.

Graf 77: KS – vyřizování incidenčních sporů v letech 2011–2019

V letech 2011 až 2017 převyšoval počet příchozích věcí počet věcí vyřizovaných, a to ze začátku poměrně výrazně; počet vyřizovaných věcí se ale velmi rychle zvyšoval. To samozřejmě vedlo k tomu, že se nahromadilo poměrně velké množství nevyřizovaných věcí. Výše zmíněný pokles v počtu příchozích věcí pak vedl k velmi výraznému poklesu počtu věcí nevyřizovaných.

V roce 2019 se počet příchozích věcí oproti roku 2018 téměř nezměnil. Celorepublikově se změny v počtu příchozích věcí vykompenzovaly. Tabulka níže ukazuje, že situace se ale velmi liší soud od soudu. Například u KS v Plzni narostl počet příchozích věcí o 50 % a počet nevyřizovaných věcí o 41 % (míra vyřizování byla pouze 78 %). Na druhou stranu u KS Brno klesl počet příchozích věcí o 19 %, počet vyřizovaných vzrostl o 22 % a počet nevyřizovaných věcí klesl o 37 %. Míra vyřizování byla neuvěřitelných 211 %. Na druhou stranu má KS Brno velmi dlouhé délky řízení a KS Plzeň délky řízení krátké.

Tabulka 75: KS – vyřizování incidenčních sporů dle soudů

Soud	Nápad + obživa		Počet věcí		Nevyřízeno		Míra vyřizování
			Vyřízeno				
MS Praha	661	-7 %	560	-30 %	1 212	+9 %	84,7 %
KS Praha	499	+18 %	518	-22 %	445	-4 %	103,8 %
KS Č. Budějovice	232	-22 %	288	-12 %	138	-29 %	124,1 %
KS Plzeň	367	+50 %	286	-12 %	284	+41 %	78,0 %
KS Ústí n. Labem	542	+34 %	484	-10 %	547	+12 %	89,3 %
KS Hr. Králové	389	-6 %	452	-16 %	334	-16 %	116,2 %
KS Brno	703	-19 %	1 486	+22 %	1 313	-37 %	211,4 %
KS Ostrava	657	-3 %	788	-25 %	655	-17 %	119,9 %
Celkem ČR	4 050	+0 %	4 862	-11 %	4 928	-14 %	120,1 %

K dispozici jsou pouze data o počtech soudců na celém insolvenčním úseku a ta jsou využita v přechozí kapitole. Zde tedy přepočten na soudce není k dispozici.

3.8.3 Disposition time

Disposition time a jeho výše vyplývá z údajů v podkapitole 3.8.2. Díky rostoucímu počtu vyřízených věcí a v posledních 2 letech také díky úbytku nevyřízených věcí DT postupně klesal, a to především mezi roky 2017 a 2018. Mezi jednotlivými soudy jsou pak velké rozdíly, což opět plyne z počtu vyřízených a nevyřízených věcí. Absolutně největší DT má MS Praha, který zaznamenal obrovský přírůstek, nejmenší naopak KS České Budějovice. Velký přírůstek zaznamenal také KS v Plzni; naopak velký pokles je vidět u KS v Brně.

Celkově je těžké učinit definitivní závěr o rejstříku ICM a o tom, jak tuto agendu jednotlivé soudy vyřizují, protože meziročně dochází k velkým změnám a rovněž náročnost jednotlivých případů se silně liší. To by vyžadovalo podrobnější analýzu, která ale přesahuje účel této zprávy. V krátkosti lze říct, že insolvenční spory jsou složitá agenda a největší problémy s jejím vyřizováním zřejmě mají MS Praha a KS Brno, i když u posledně uvedeného došlo ke zlepšení. Dobře si naopak vede KS České Budějovice.

Graf 78: KS – DT incidenčních sporů v letech 2011–2019

Tabulka 76: KS – DT incidenčních sporů dle soudů

Soud	Disposition time	
MS Praha	790	+57 %
KS Praha	314	+23 %
KS Č. Budějovice	175	-19 %
KS Plzeň	362	+59 %
KS Ústí n. Labem	413	+24 %
KS Hr. Králové	270	-0 %
KS Brno	323	-49 %
KS Ostrava	303	+11 %
Celkem ČR	370	-3 %

4 Vrchní soudy

Tato část výroční zprávy obsahuje data týkající se vrchních soudů (VS) v Praze a Olomouci. Pod VS v Praze spadají soudní kraje Praha, Západočeský, Středočeský, Východočeský, Severočeský a Jihočeský. Pod Vrchní soud v Olomouci spadají Severomoravský kraj a Jihomoravský kraj.

Vrchní soudy slouží jako odvolací soudy pro soudy krajské. Jejich hlavními agendami jsou tedy odvolací civilní (občanskoprávní) a obchodní agenda a odvolací trestní agenda. Za poměrně důležitou agendu se považuje také druhostupňová insolvenční agenda, která je součástí obchodní agendy.

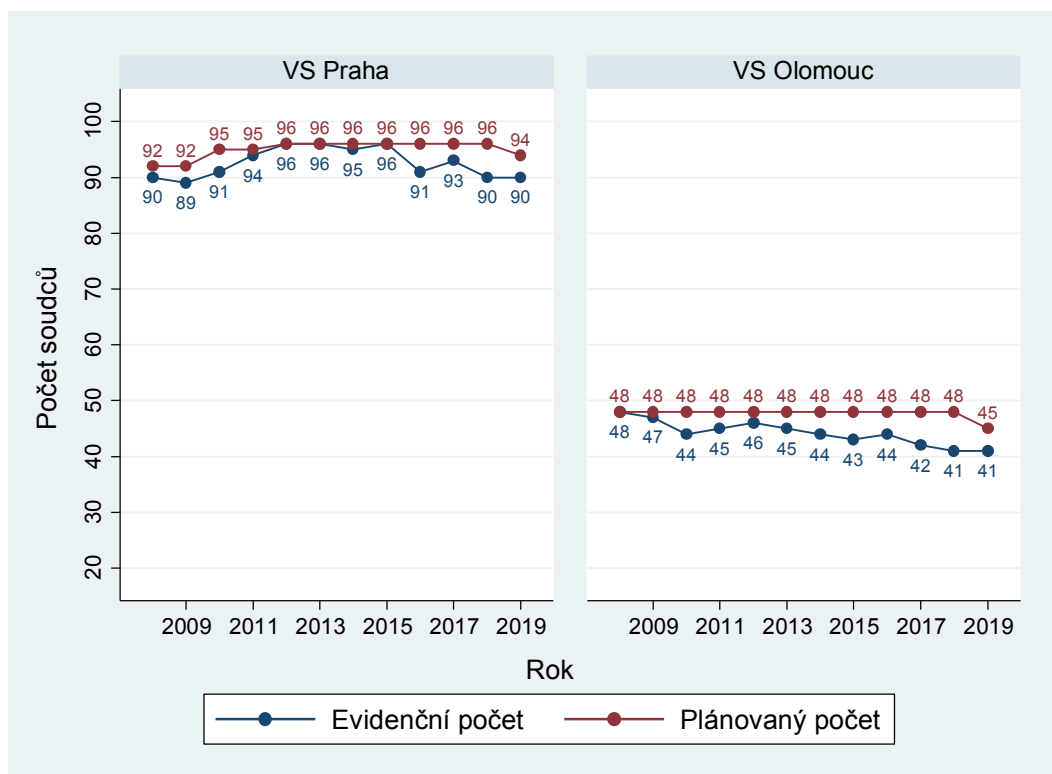
Vrchní soudy také řeší několik zvláštních agend, jako jsou návrhy na přikázání věci jinému soudu nebo návrhy na vyloučení soudců, kterými se však tato zpráva nezabývá. Struktura, obsah a zkoumané ukazatele jsou se dvěma výjimkami podobné jako v předchozích částech. Jednak chybí podkapitoly s dalšími statistickými ukazateli. Ty totiž vychází ze statistických listů a váží se především k prvoinstančnímu řízení. Druhým rozdílem je skutečnost, že sledujeme pouze dva soudy. Data proto zpravidla prezentujeme graficky v časových řadách pro oba soudy.

4.1 Personál

Na začátek musíme zdůraznit, že plánovaný počet soudců a zaměstnanců ve výkonu je u VS, NS a NSS určen jinak než u soudů okresních a krajských. U těchto soudů se plánovaný počet nevypočítává, ale určuje se na základě jednání mezi soudem a Ministerstvem spravedlnosti s přihlédnutím k nápadu, celkovému plánovanému počtu soudců v ČR a dalším faktorům.

4.1.1 Soudci

Graf 79: VS – počet soudců v letech 2008–2019

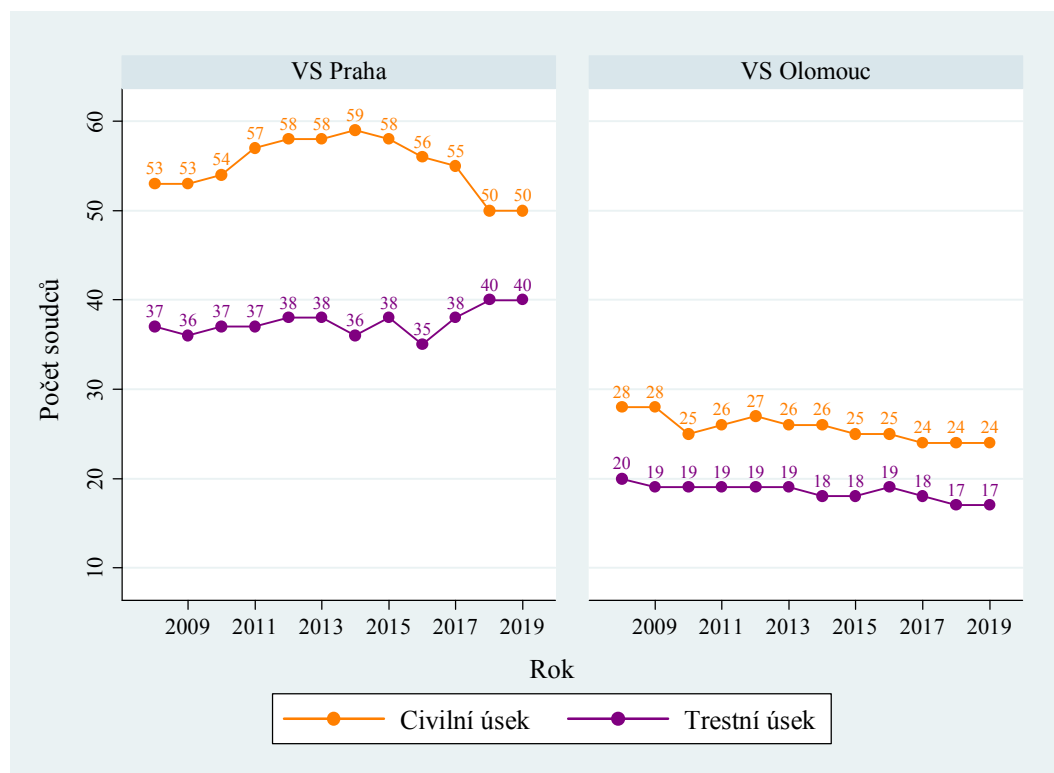
I u vrchních soudů je počet soudců celkem stabilní, a to jak v Praze, tak v Olomouci. V časové řadě může zaujmout pouze pokles o pět soudců (soudkyň) u VS Praha mezi 1. 1. 2015 a 1. 1. 2016. Jde o náhodný výkyv způsobený tím, že v roce 2015 dosáhlo pět soudců věku 70 let a z tohoto důvodu skončili ve funkci. U VS, NS nebo NSS jsou takovéto výkyvy pravděpodobnější, protože soudci jsou v průměru starší než soudci krajských a okresních soudů.

U VS v Olomouci byl v letech 2018 a 2019 nejnižší počet soudců za celé sledované období. To ovšem nepředstavuje problém, neboť rozdíl oproti ostatním rokům je minimální a soud nemá větší problémy s vyřizováním své agendy. K poklesu v počtu soudců došlo na trestním úseku soudu.

Dále vidíme, že VS v Praze je asi dvakrát větší než soud v Olomouci. Tento fakt opět vyplývá z nápadu, který je ovlivněn počtem a velikostí krajských soudů, které spadají pod daný vrchní soud.

V roce 2019 došlo k mírnému poklesu plánovaného počtu soudců u obou soudů, což je vzhledem k rychlému poklesu nápadu v některých agendách (viz níže) logické. V zásadě nulový reálný dopad této změny dokládá dlouhodobě nižší evidenční počet soudců oproti počtu plánovanému.

Graf 80: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019

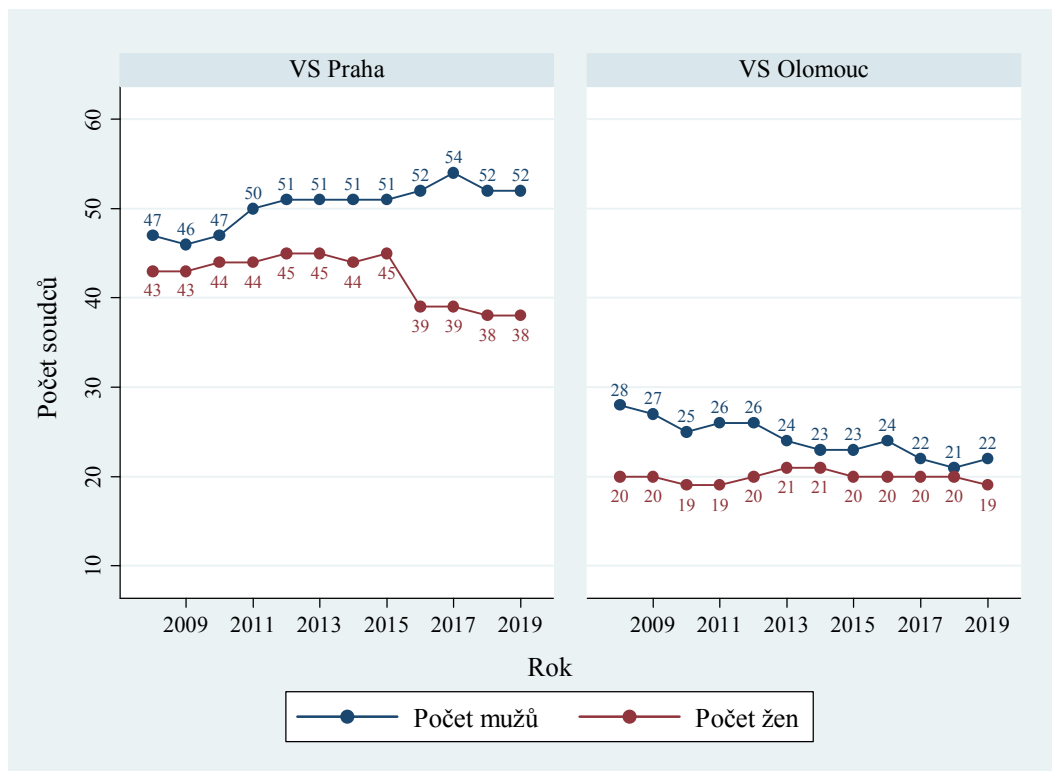

Graf ukazuje, že civilní a obchodní úsek je větší než úsek trestní, stejně tomu je u okresních a krajských soudů. Rozdíl je však tentokrát výrazně menší. Poměr velikostí úseků se v čase mírně měnil. V posledních letech se u obou soudů o několik soudců zmenšil civilní úsek, což může souviset s klesajícím nápadem. Tento úbytek byl signifikantní obzvláště u VS v Praze v roce 2018, kdy se počet soudců na civilním úseku snížil o pět. Naopak ale narostl počet soudců na trestním úseku.

Další graf zobrazuje složení soudců dle pohlaví a naznačuje, že výše zmíněný pokles počtu soudců u VS v Praze mezi roky 2015 a 2016 byl způsoben tím, že věku 70 let dovršily soudkyně. Pokles počtu soudkyň je tak velmi zřetelný. Dále vidíme, že k soudu byli následně přiděleni muži.

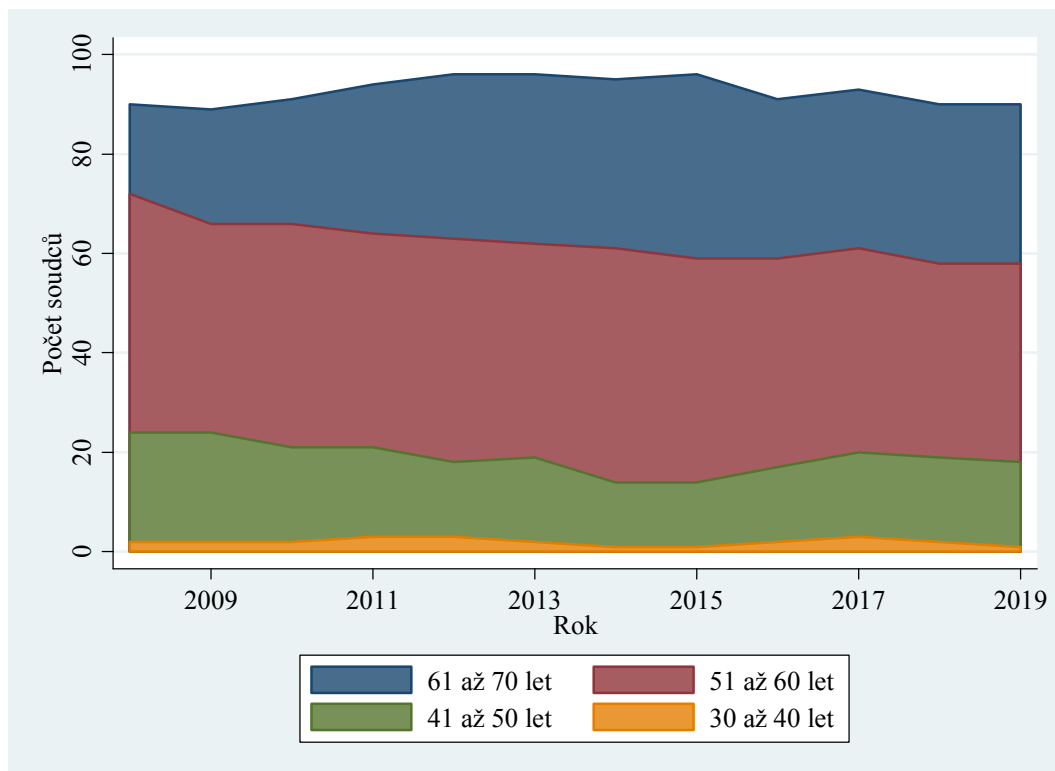
V roce 2015 (tedy před výše popsáním odchodem soudkyně) byl podíl žen u VS v Praze i VS v Olomouci asi 47 %. V roce 2018 dosáhl tento podíl u VS v Praze přibližně 42 % a u VS v Olomouci přibližně 49 %, tedy takřka polovinu. V roce 2019 došlo k obměně soudkyně za soudce, a podíl tedy o něco klesl na 46 %. Vzhledem k malému počtu osob ovlivní procentuální podíly už i změna o jednoho soudce nebo soudkyni. Na rozdíl od nižších článků soudní soustavy je tedy u vrchních soudů již více soudců než soudkyně.

Graf 81: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019

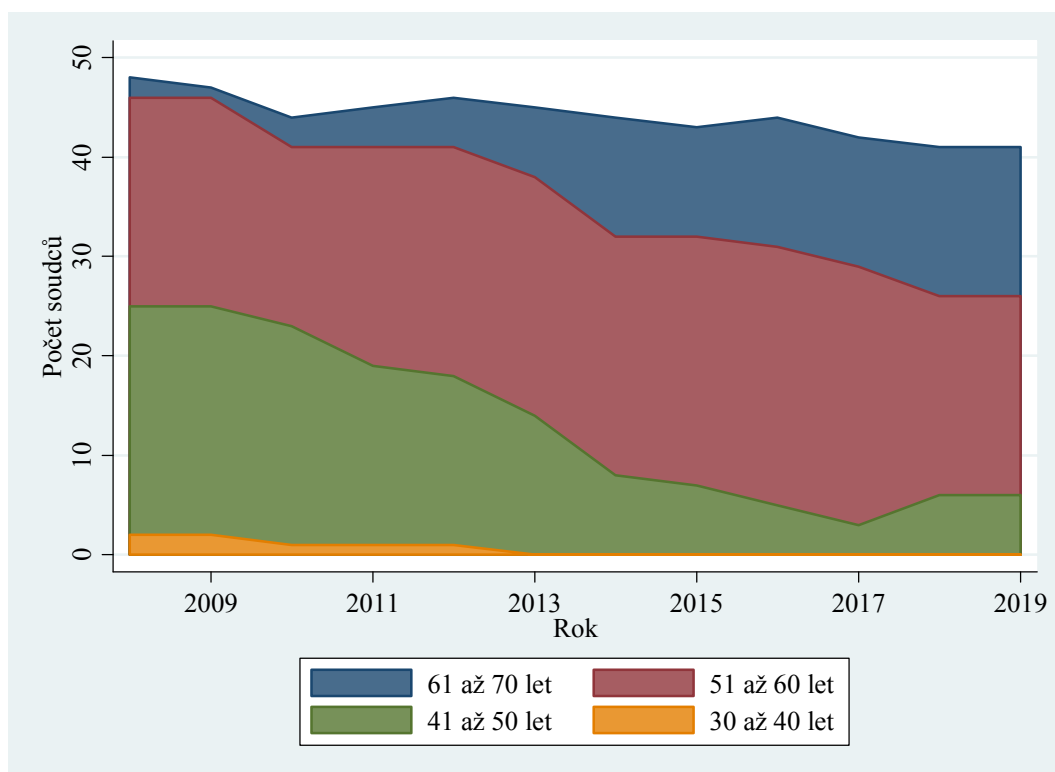

Další dva grafy zobrazují věkové složení soudců.

Graf 82: VS Praha – věkové složení soudců v letech 2008–2019

Graf 83: VS Olomouc – věkové složení soudců v letech 2008–2019

Z grafů vyplývají následující závěry:

- Soudci u vrchních soudů jsou v průměru starší než soudci u soudů krajských, a tedy i okresních. Stejně jako u rozdílu mezi OS a KS je důvodem tohoto rozdílu kariérní postup soudců.
- Z porovnání obou soudů vidíme, že u VS v Praze jsou větší věkové rozdíly mezi soudci než u VS v Olomouci. U VS v Olomouci je zdaleka nejpočetnější věková skupina mezi 51 a 60 lety. U VS v Praze je tato věková skupina sice také nejpočetnější, citelné zastoupení zde ale mají i věkové skupiny 41 až 50 let a 61 až 70 let.
- U VS v Praze došlo v letech 2008 až 2012 k nárůstu podílu soudců ve věku 61 až 70 let. Od té doby se věková struktura příliš nemění. Není zde tedy patrný efekt, který jsme viděli u OS a KS.
- U VS v Olomouci je situace jiná. Na grafu je patrný velmi výrazný nárůst ve věku soudců. Zdůvodnění je prakticky stejné jako u okresních soudů. Ve sledovaném období se již celkový počet soudců příliš nemění. Po roce 2000 se počet soudců rychle zvyšoval, počet nově přichozích soudců k VS Olomouc za rok byl tedy výrazně vyšší než v posledních letech a nově přichozí soudci byli relativně mladí. Právě tato rozsáhlá generace soudců se ve sledovaném období postupně přesouvá do vyšší věkové skupiny. Průměrný věk přichozích soudců se stále zvyšuje, což opět plyne ze změny věkové struktury u nižších článků soudní soustavy. Teprve v roce 2018 přišli na soud mladší soudci ve věkové skupině 41 až 50 let.

4.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Popis pracovní náplně a význam použitých zkratk je součástí podkapitoly 2.1.2.

Tabulka 77: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů

Soud	Počet osob						Celkem
	VSÚ	ST	A	VK	PÚ	Z	
VS Praha	3	4	24	22	12	19	83
VS Olomouc	3	0	12	7	5	9	36
Celkem ČR	6	4	36	29	17	28	119

U vrchních soudů je počet zaměstnanců ve výkonu v poměru k počtu soudců nižší než u krajských soudů, a tedy i nižší než u soudů okresních. To souvisí se složitostí vyřizované agendy a s tím, že vrchní soudy rozhodují pouze v tříčlenných senátech. Ve srovnání s předchozím rokem prakticky nedošlo k žádné změně.

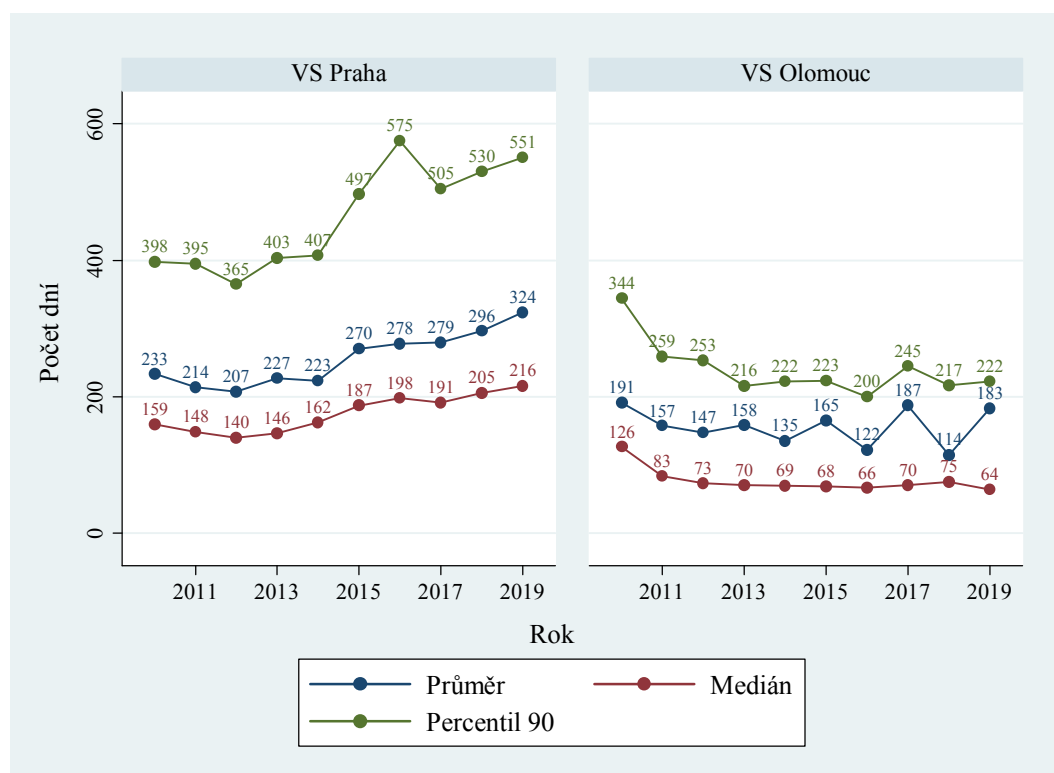
4.2 Civilní a obchodní odvolací agenda

Jak již bylo uvedeno, vrchní soudy nevyřizují prvostupňovou civilní a obchodní agendu. Zabývají se agendou odvolací, což jsou rejstříky Co a Cmo. Ve způsobu vedení statistik nedošlo k žádným výrazným změnám.

4.2.1 Délka řízení

Délku řízení uvádíme v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem. Data použitá pro výpočet délky řízení jsou očištěna stejným způsobem jako u prvostupňového řízení u krajských soudů.

Graf 84: VS – délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2019

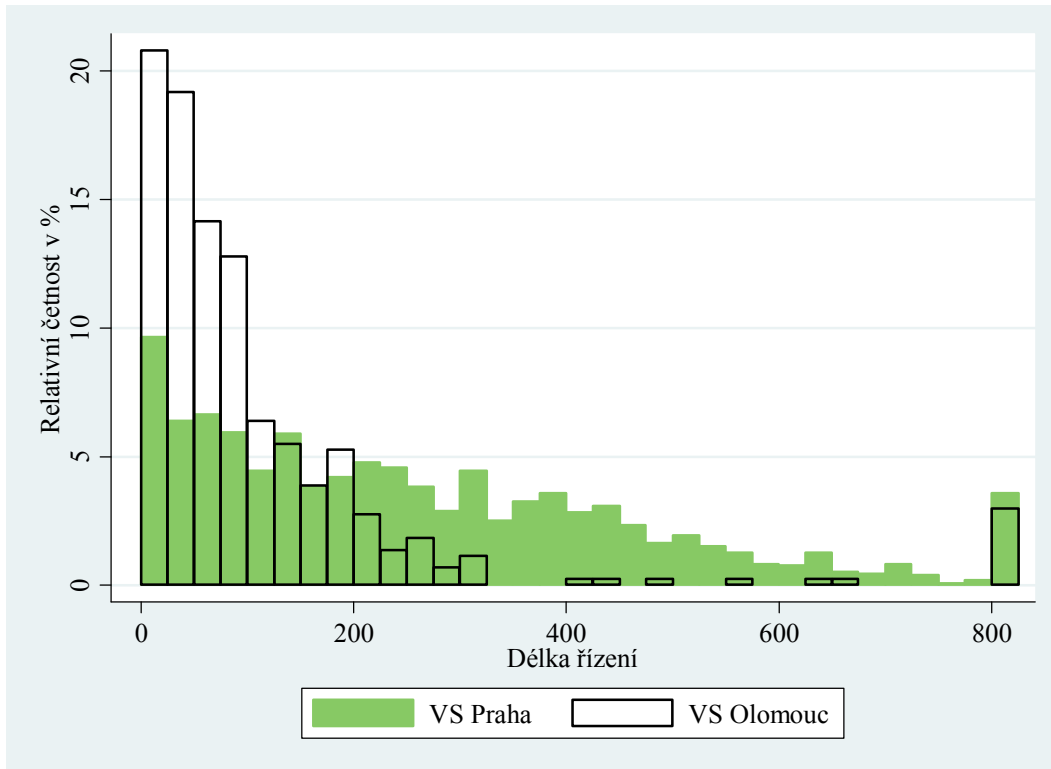

Z grafu jasně vyplývá, že VS Olomouc vyřizuje věci mnohem rychleji než VS Praha. Devadesátý percentil délky řízení u VS v Olomouci bývá pravidelně nižší než průměr u VS v Praze, v roce 2019 je dokonce na úrovni mediánu u VS v Praze. Rozdíl můžeme zčásti připsat odlišnostem ve vyřizované agendě, nicméně předpokládáme, že se na něm podílí i další faktory. Navíc délky řízení u VS v Praze opět vzrostly a je vidět zcela jasný rostoucí trend. Na druhou stranu níže uvidíme, že nápad a počet nevyřízených věcí klesá. Pokud nedojde k nějaké zásadní změně, časem by se tento stav měl projevit i v délkách řízení.

Grafu také ukazuje zajímavý jev, kdy medián a 90. percentil u VS Olomouc jsou stabilní, zatímco průměr kolísá.

V histogramu níže srovnáváme délky řízení. Opět můžeme vidět zcela jasný rozdíl mezi oběma soudy. Graf například ukazuje, že podíl věcí vyřízených do 75 dnů je u VS v Olomouci více než dvojnásobný ve srovnání s VS v Praze.

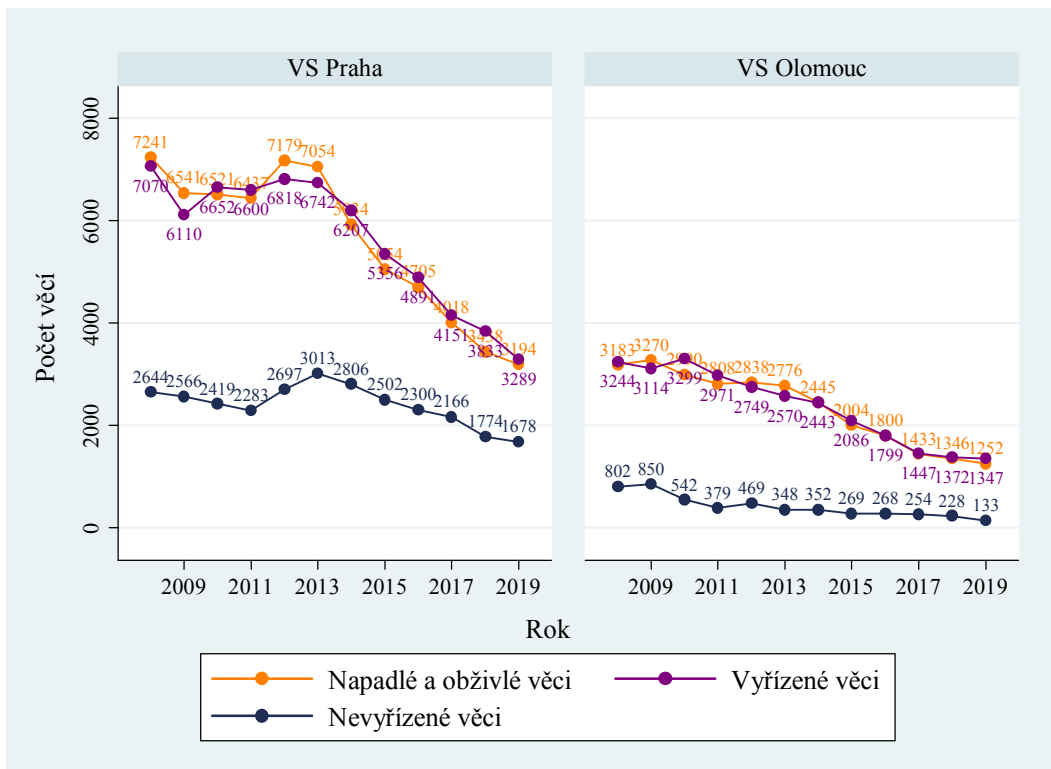
Graf 85: VS – distribuce délek civilního odvolacího řízení

4.2.2 Vyřizování věcí

Graf 86 potvrzuje výsledky zkoumání počtu soudců, totiž skutečnost, že VS v Praze je výrazně větší než VS v Olomouci.

Graf 86: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2019

Na první pohled zaujme jasný pokles nápadu u obou soudů v posledních letech, který je nepochybně způsoben přesunem prvostupňové obchodní agendy z krajských soudů na soudy okresní. Od roku 2012 klesl počet příchozích věcí u obou soudů více než o polovinu. U VS v Olomouci se tento trend v posledních letech již zbrzdil, u VS v Praze vidíme i v roce 2019 velmi výrazný pokles.

Z poklesu v nápadu logicky vyplývá pokles v počtu vyřízených věcí. Díky klesajícímu nápadu se oběma soudům nicméně daří vyřizovat více věcí, než napadne a obživne, a úspěšně se jim tak daří snižovat počet nedodělků. Tento kladný trend by se mohl v příštích letech odrazit i v délce řízení. V současné době tomu tak není, nicméně díky klesajícímu počtu nedodělků nemusíme mít nárůst délky řízení u VS Praha za příliš znepokojivý jev, a to tím spíše, že u tohoto soudu klesá také počet věcí nevyřízených déle než 6 měsíců.

4.2.3 Vyřizování v přepočtu na soudce

Tabulka níže naznačuje, že soudci u VS v Praze jsou zatíženější než soudci u VS v Olomouci. Z vyššího nápadu na soudce logicky plyne více vyřízených věcí na soudce. Je třeba zdůraznit, že se jedná pouze o velmi přibližné srovnání. Na civilním úseku vrchních soudů se vyřizuje i jiná agenda než pouze rejstříky Co a Cmo. Záleží také na zapojení dalších soudních zaměstnanců ve výkonu i na poměru počtu věcí v rejstříku Co k počtu věcí v rejstříku Cmo. Počet nevyřízených věcí na jednoho soudce je ale u VS v Praze zcela bezpochyby vyšší než u soudu v Olomouci, což plyne především z dřívějších let. Rozdíl je opravdu velký – u VS v Praze připadá na soudce takřka šestnásobek nevyřízených věcí oproti VS v Olomouci. V letošním roce se ještě zvětšil po mimořádném poklesu počtu nevyřízených věcí u VS v Olomouci. Počet nevyřízených věcí na soudce u obou soudů klesl, což plyne z poklesu celkového počtu nevyřízených věcí, který zase plyne z poklesu v počtu příchozích věcí.

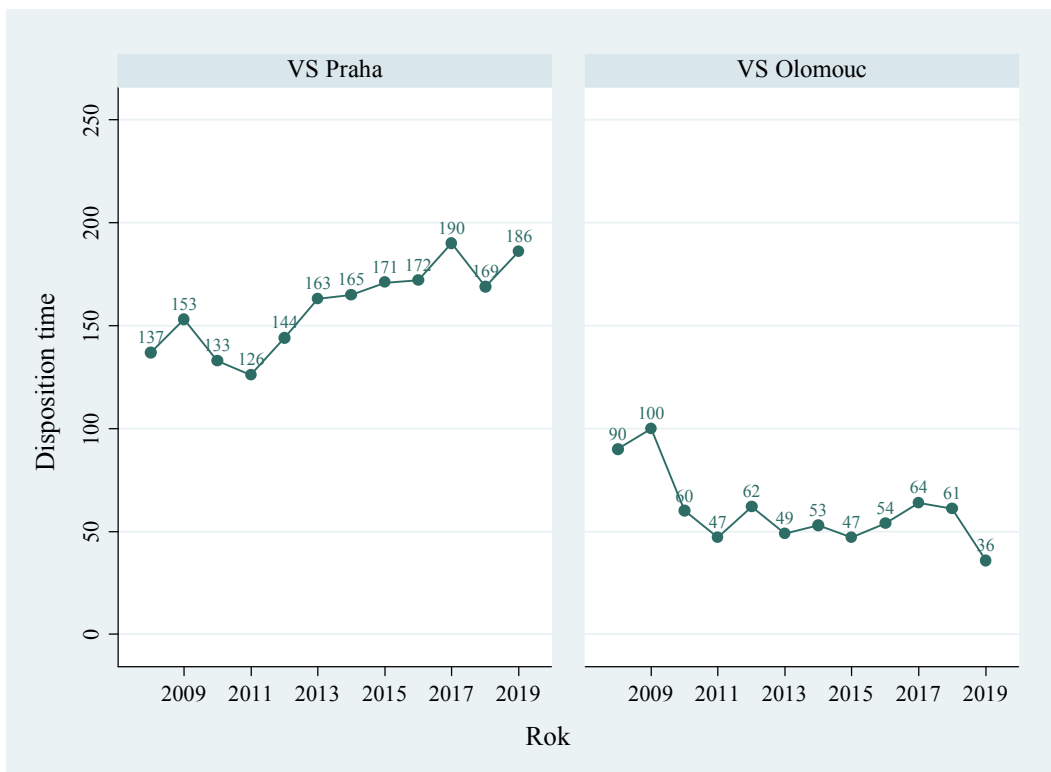
Tabulka 78: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na soudce

Soud	Počet věcí na soudce					
	Nápad + obživa		Vyřízeno		Nevyřízeno	
VS Praha	64	-7 %	66	-14 %	34	-5 %
VS Olomouc	52	-7 %	56	-2 %	6	-42 %
Celkem ČR	60	-7 %	70	-11 %	24	-10 %

4.2.4 Disposition time

Disposition time a jeho vývoj vyplývá z výše uvedených faktů a ukazatelů. Vrchní soud v Olomouci vykazuje výrazně nižší DT než Vrchní soud v Praze. DT Vrchního soudu v Olomouci v roce 2010 výrazně klesl díky poklesu v počtu nevyřízených věcí. Naopak DT u VS Praha v letech 2011 až 2013 narostl díky většímu počtu nevyřízených věcí. DT u obou soudů v následujících letech stagnoval, protože podobným tempem klesal počet vyřízených i nevyřízených věcí. V roce 2017 (a v roce 2016 u VS Olomouc) DT stoupl, protože počet vyřízených věcí klesal rychleji než počet nevyřízených věcí. Rostoucí DT v tomto případě tedy vlastně není negativním jevem. V roce 2018 DT klesl především u VS Praha, a to díky poklesu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2019 se rozdíl mezi soudy opět výrazně zvětšil, a to hlavně díky poklesu DT u VS v Olomouci. Ten klesl díky výše zmíněnému signifikantnímu poklesu v počtu nevyřízených věcí.

Graf 87: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2008–2019

4.3 Trestní odvolací agenda

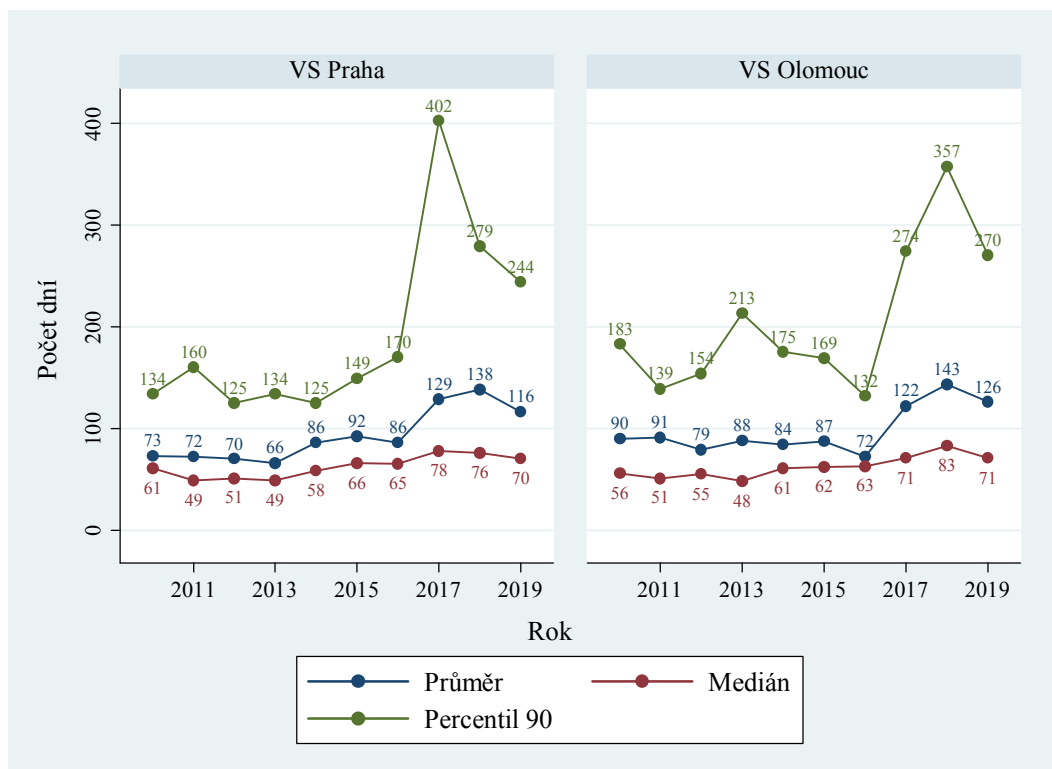
Vrchní soud vyřizuje věci, v nichž bylo podáno odvolání proti rozhodnutí prvostupňového krajského soudu. Jedná se o rejstříky označené jako To a Tmo.

4.3.1 Délka řízení

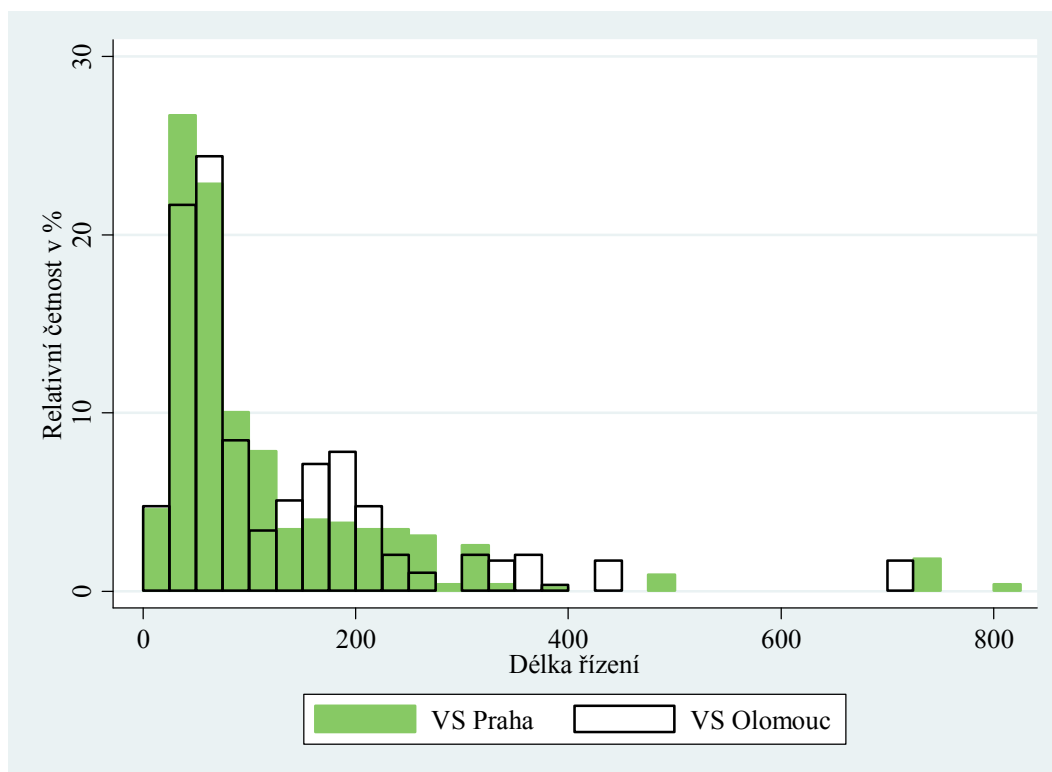
Uvedená délka řízení je tentokrát od dne nápadu do dne právní moci, protože dnem konečného vyřízení odvolacím soudem se věc stane pravomocnou. Na grafu níže vidíme, že délky řízení v trestní agendě jsou mezi soudy mnohem vyrovnanější než v agendě civilní, ne-li téměř vyrovnané. Do roku 2013 vykazoval VS v Olomouci vyšší průměrnou délku řízení. V roce 2014 narostla délka řízení u VS v Praze, takže se situace obrátila. V roce 2018 opět vykázal větší mediánovou délku VS v Olomouci. Medián je ale u obou soudů stále velmi podobný. Pozornost může upoutat kolísání devadesátého percentilu, především u VS v Olomouci. To je dáno malým počtem pozorování. V roce 2017 došlo k náhlému a obrovskému nárůstu devadesátého percentilu, značnému růstu průměru a mírnému zvýšení mediánu. To plyne z již dříve diskutovaného malého počtu pozorování. U obou soudů v tomto roce skončilo několik rozsáhlých a dlouhotrvajících kauz. To pak ovlivnilo především devadesátý percentil, v menší míře i průměr a medián. Růst délek řízení ale u VS v Olomouci pokračoval i v roce 2018. V roce 2019 došlo k nezanedbatelnému poklesu v délkách řízení u obou soudů. Velmi výrazně klesl především percentil 90 u VS v Olomouci. Co se týče délek řízení v trestní agendě, je situace v roce 2019 velmi podobná u obou soudů. V mediánu je dokonce rozdíl pouze jeden jediný den. Další fakt, na který je třeba upozornit, je absolutní délka řízení. Stejně jako u nižších článků soudní soustavy je délka trestního řízení výrazně nižší než délka civilního řízení.

Ještě zbývá dodat, že složení agendy u VS je logicky velmi podobné složení prvostupňové agendy u krajských soudů

Graf 88: VS – délka trestního odvolacího řízení v letech 2010–2019

Graf 89: VS – distribuce délek trestního odvolacího řízení

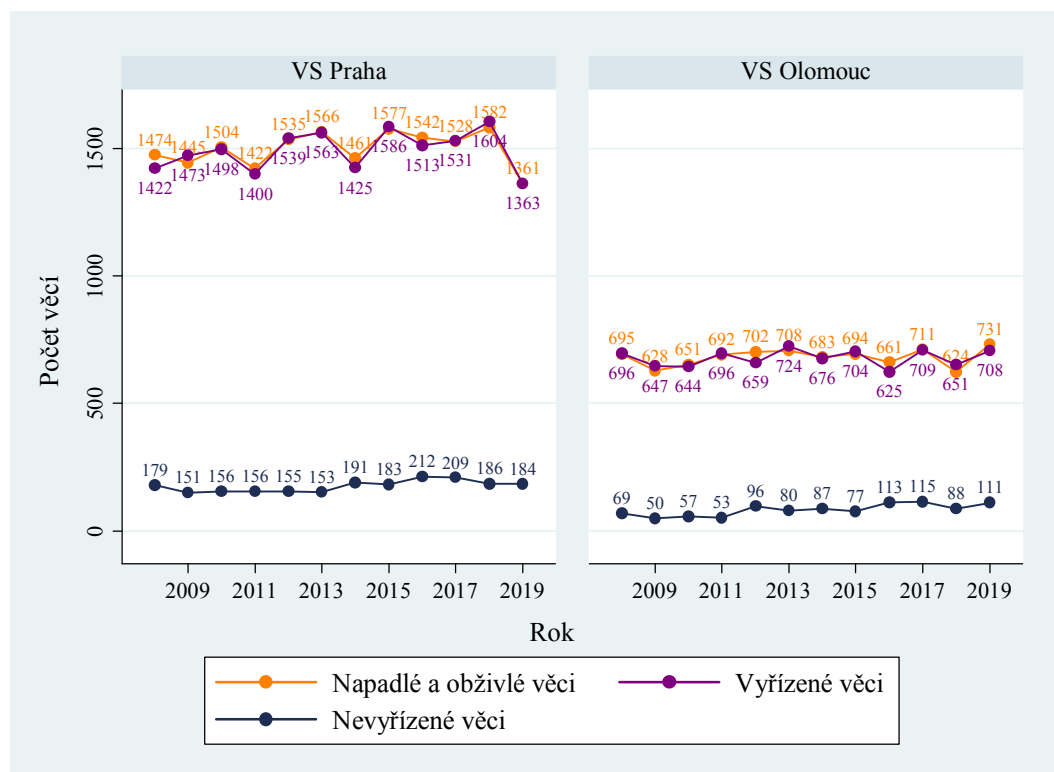
Malý počet pozorování se projevuje i v histogramu. Distribuce délek řízení se mezi soudy liší; při vyšším počtu pozorování by zřejmě byla podobnější. Za příznivé lze považovat to, že klesl počet věcí s délkou nad 800 dnů u VS v Praze. Vzhledem k počtu pozorování jsou výkyvy běžné, přesto je však rozhodně pozitivní, že počet věcí s délkou řízení nad 400 dnů je minimální.

4.3.2 Vyřizování věcí

Počet věcí opět ilustruje rozdíl ve velikosti soudů. V nápadu je vidět jisté kolísání, ale dlouho se od roku v zásadě 2010 nezměnil, což souvisí s tím, že v nápadu prvostupňové agendy u krajských soudů také nedošlo k žádné výraznější změně. V roce 2016 došlo k nárůstu v počtu nevyřízených věcí především u VS v Olomouci. Ačkoliv počet nevyřízených věcí vzrostl asi o 50 %, v absolutních číslech představuje pouze několik desítek věcí a celkový počet nevyřízených věcí je velmi malý. Jak je již uvedeno výše, počet nevyřízených věcí v roce 2018 klesl u obou soudů, u VS v Praze i přes nárůst v počtu věcí přichozích. V roce 2019 došlo k velkému poklesu v počtu přichozích věcí. V prvostupňové agendě u KS došlo jen k menšímu poklesu a u VS počet přichozích věcí mírně narostl. Jedná se tedy o zajímavý jev, který lze spíše považovat za výkyv; to však potvrdí až další roky. I přes pokles v počtu přichozích věcí nedošlo u VS v Praze k poklesu v počtu nevyřízených věcí. To lze přisoudit tomu, že počet nevyřízených věcí je již tak malý a některé případy prostě není možné urychlit.

Naopak u VS v Olomouci došlo k nárůstu v počtu nevyřízených věcí. Pohled na časovou řadu ale ukazuje, že se jedná spíše o mírný výkyv než cokoliv jiného.

Graf 90: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2019

4.3.3 Vyřizování věcí v přepočtu na soudce

Počet příchozích, vyřizených i nevyřizených věcí na soudce vždy byl u obou soudů velmi podobný. To koresponduje s tvrzením založeným na délkách řízení – oba soudy si ve vyřizování trestní odvolací agendy vedou obdobně. V letošním roce došlo ze všech diskutovaných důvodů k určitému výkyvu a VS v Praze nyní vykazuje menší počet příchozích, vyřizených i nevyřizených věcí než VS Olomouc.

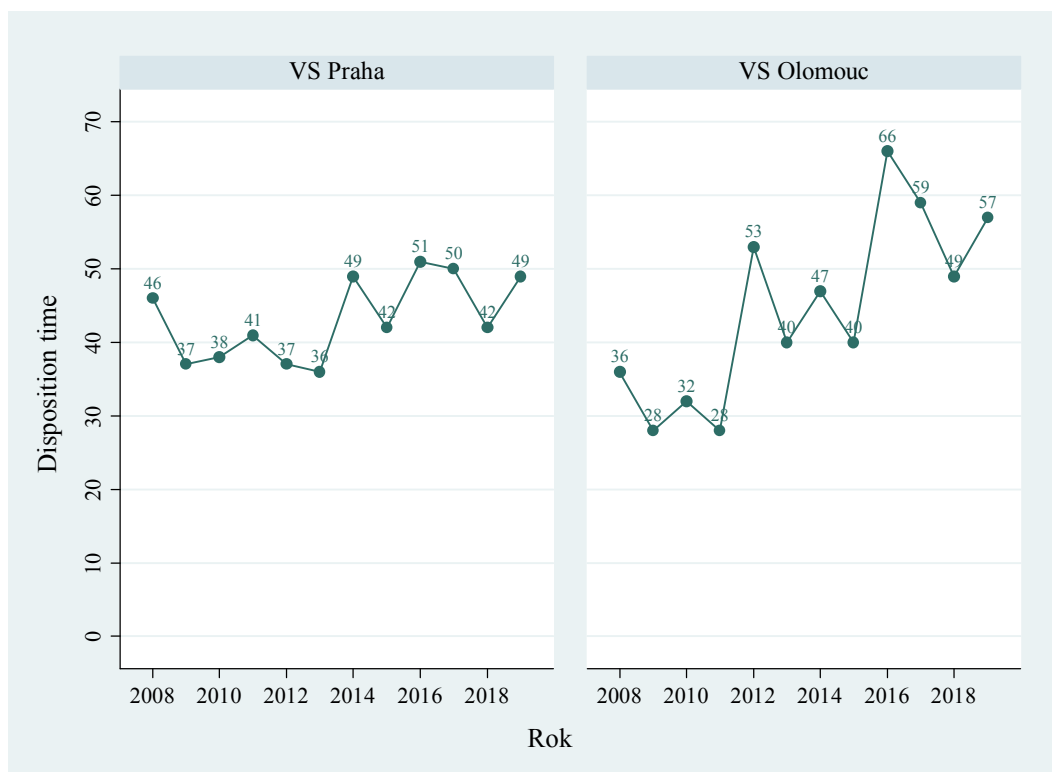
Tabulka 79: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na soudce

Soud	Počet věcí					
	Nápad + obživa		Vyřizeno		Nevyřizeno	
VS Praha	34,03	-14 %	34,08	-15 %	4,60	-1 %
VS Olomouc	43,00	+17 %	41,65	+9 %	6,53	+26 %
Celkem ČR	36,70	-5 %	36,33	-8 %	5,18	+8 %

4.3.4 Disposition time

DT opět potvrzuje to, co ukazují předchozí podkapitoly. Nejdůležitějším závěrem je, že DT, tedy poměr mezi nevyřizenými a vyřizenými věcmi, je nízký. Především u VS v Olomouci je pak DT značně nestabilní; zejména nárůst v roce 2016 je velmi výrazný, což plyne z dlouhodobě velmi malého počtu nevyřizených věcí. Při takto malých číslech se změna v počtu nevyřizených věcí o několik desítek silně projeví v DT. V reálném fungování nebo zatíženosti soudu k (téměř) žádné změně nedojde. V následujících dvou letech opět došlo k poklesu a DT se tak opět dostal přibližně na předchozí úroveň, v roce 2019 opět stoupl.

Graf 91: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2008–2019

Situaci v této agendě lze shrnout asi tak, že ani jeden ze soudů nevykazuje problém s jejím vyřizováním a oba soudy ji vyřizují přibližně stejně rychle. V některých ukazatelích vykazuje lepší výsledky Praha, v jiných Olomouc. Tento rok má lepší statistiky VS Praha. Data v některých obdobích vykazují určité výkyvy, které jsou způsobeny tím, že počet pozorování (např. počet pravomocně skončených věcí) je malý.

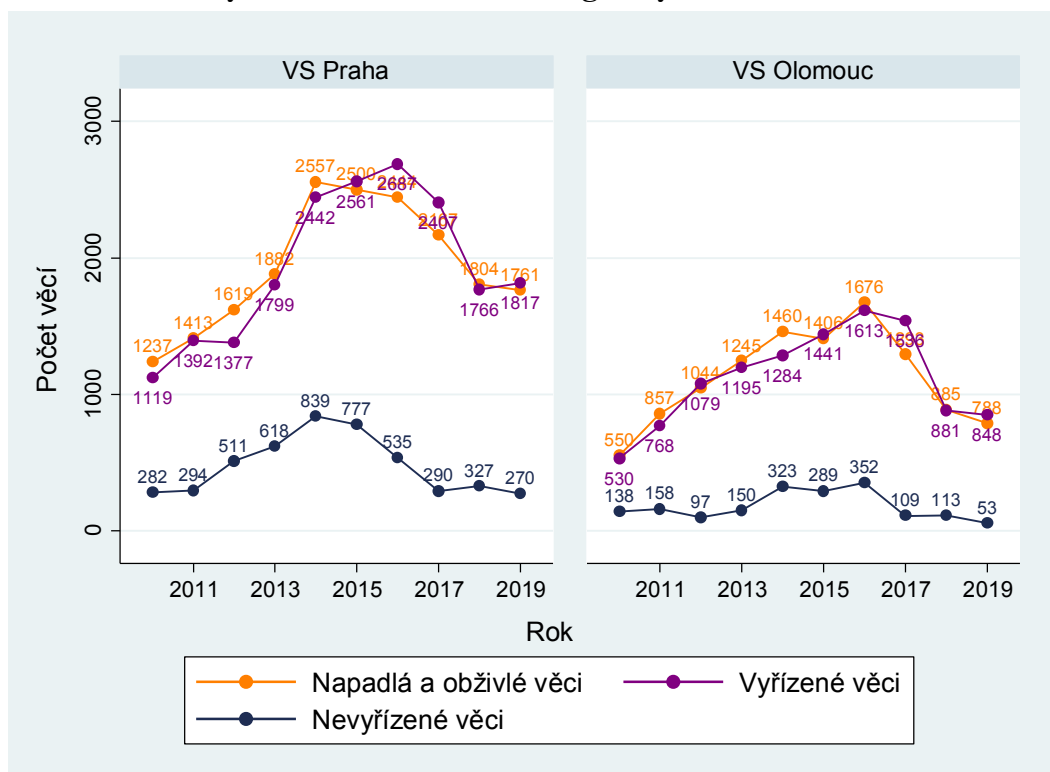
4.4 Insolvenční agenda – II. stupeň

Vrchní soudy vyřizují také insolvenční agendu v druhém stupni, to znamená především odvolání podaná proti rozhodnutí prvostupňových krajských insolvenčních soudů v rejstříku INS. Dále jsou do této agendy zahrnuta řízení o podjatosti, řízení o přikázání věci a řízení o příslušnosti vztahující se k insolvenčnímu řízení. Počet napadlých věcí v těchto agendách se však pohybuje v řádech jednotek. V insolvenční agendě nejsou k dispozici délky řízení a nelze ani provést přepočet na jednoho soudce.

4.4.1 Vyřizování věcí

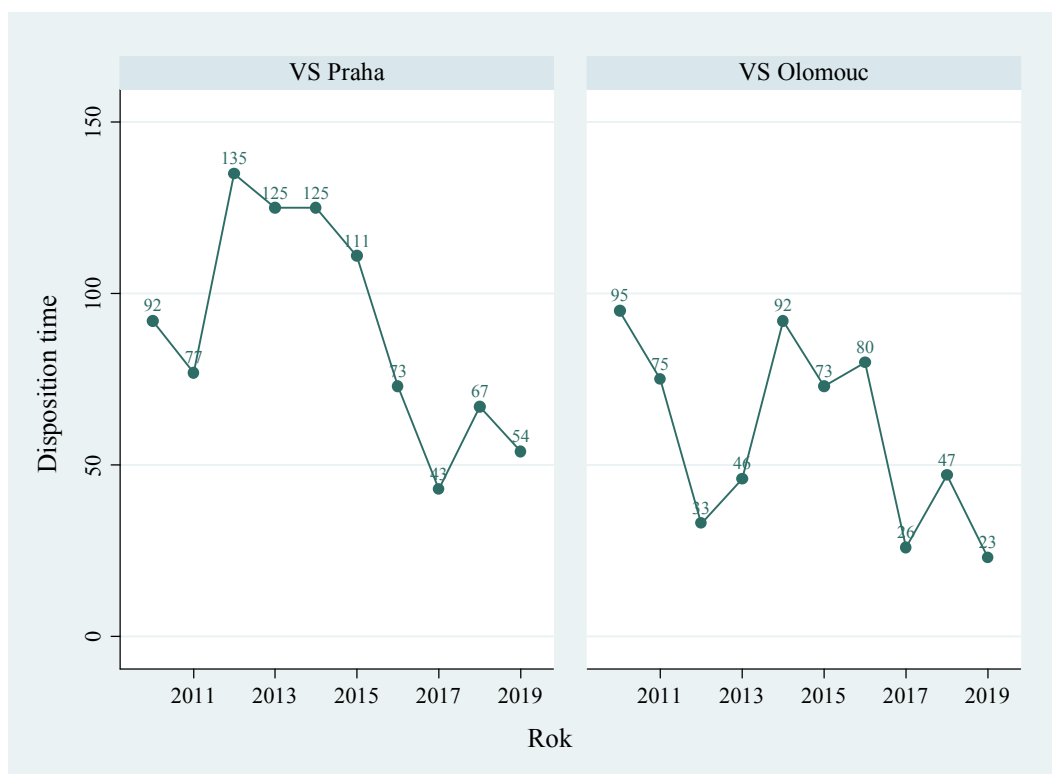
Z grafu je patrný velký nárůst v nápadu i počtu vyřizovaných věcí do roku 2014. Důvody jsou stejné jako v případě insolvenční agendy u prvostupňových soudů, tedy skutečnost, že rejstřík vznikl v roce 2008 a logicky trvá několik let, než se nápad ustálí. U odvolání dojde ke stabilizaci s určitým zpožděním oproti prvostupňové agendě. U VS Praha začal nápad klesat v roce 2015, u VS Olomouc došlo k poklesu až v roce 2017. I v roce 2018 se snížil počet napadlých a obžिवlých věcí, což se však neodrazilo v počtu nevyřizovaných věcí; ten se v roce 2018 u VS Praha zvýšil téměř o 13 % a u VS Olomouc stagnoval. Oproti předchozímu roku se situace u obou soudů již nezlepšovala. Je třeba poznamenat, že pokles v počtu příchozích věcí v letech 2017 a 2018 je opravdu vysoký. Počet příchozích věcí v roce 2018 byl u VS v Praze ve srovnání s rokem 2016 o 24 % nižší. U VS v Olomouci byl nižší dokonce o 47 %. V roce 2019 počet příchozích věcí stagnoval a byl nižší než počet věcí vyřizovaných. U obou soudů tedy došlo k poklesu v počtu nevyřizovaných věcí. Do budoucna lze zřejmě očekávat nárůst v počtu příchozích věcí, neboť po poslední novele insolvenčního zákona narostla prvostupňová agenda u krajských soudů.

Graf 92: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2010–2019

4.4.2 Disposition time

Graf 93: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2010–2019

Z dat byl patrný zřetelný klesající trend u VS v Praze. Zejména v letech 2016 a 2017 došlo k obzvláště významnému poklesu vyplývajícimu z výše popsaných změn v počtu nevyřízených věcí. U VS v Olomouci došlo také k obrovskému poklesu v DT. Pokles v obou případech plyne z poklesu v počtu nevyřízených věcí a ten zase plyne především ze snížení nápadu. Vzhledem k poměrně velkým změnám v počtu vyřízených a nevyřízených věcí je DT v této agendě proměnlivý. Ačkoliv není pro tuto agendu k dispozici mnoho dat, můžeme dojít k závěru, že v roce 2017 byla z hlediska vyřizování věcí pro oba soudy bezproblémová. V roce 2018 došlo k výraznému růstu DT u obou soudů, protože počet vyřízených věcí výrazně poklesl, zatímco počet nevyřízených věcí mírně rostl nebo stagnoval. V roce 2019 klesl počet nevyřízených věcí za víceméně konstantního počtu vyřízených věcí, což vedlo k poklesu DT. Agenda se stále jeví poměrně bezproblémově, neboť už jen díky poklesu v počtu příchozích věcí jsou soudy méně zatížené.

4.5 Incidenční spory – II. stupeň

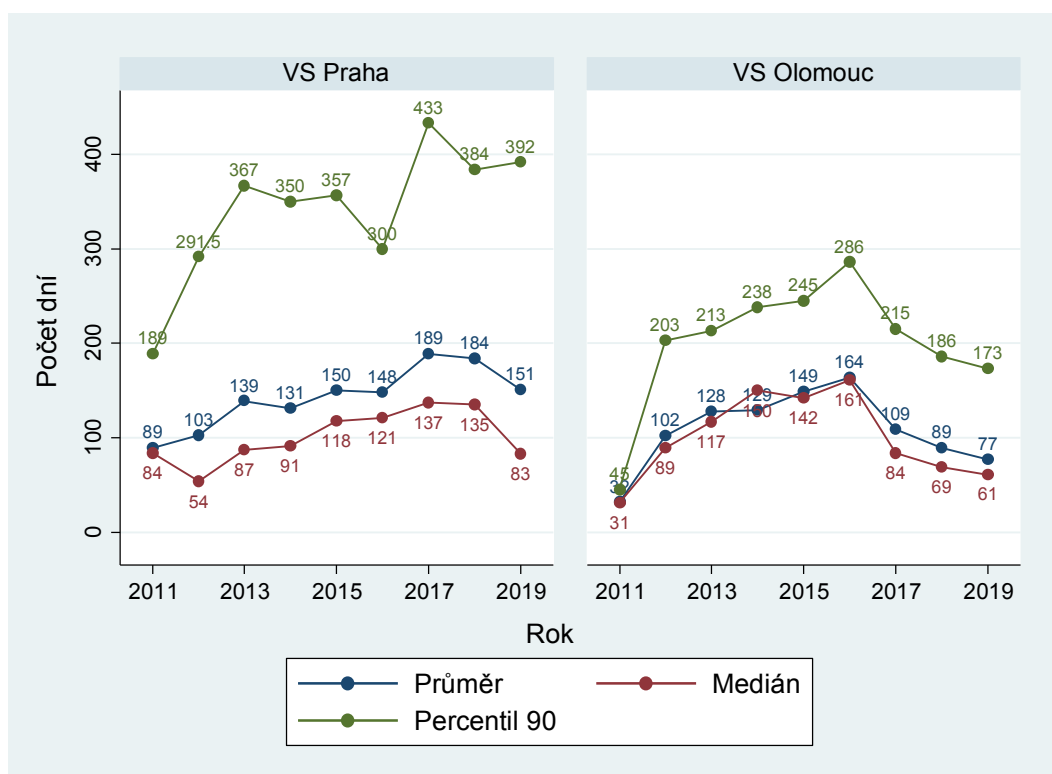
Stejně jako ve většině ostatních agend i v incidenčních sporech je možné podat odvolání. Prvostupňovou agendu vyřizují krajské soudy a odvolací (druhostupňová) agenda tedy napadá na soudy vrchní.

Délku řízení je možné zjistit ze statistických listů civilních a vyřizování věcí je opět možno zjistit z výkazů. U této agendy tedy budeme zkoumat délky řízení, vyřizování věcí a disposition time.

4.5.1 Délka řízení

Jde o délku řízení v kalendářních dnech ode dne nápadu u odvolacího soudu do dne vyřízení věci odvolacím soudem.

Graf 94: VS – délka odvolacího řízení incidenčních sporů v letech 2011–2019

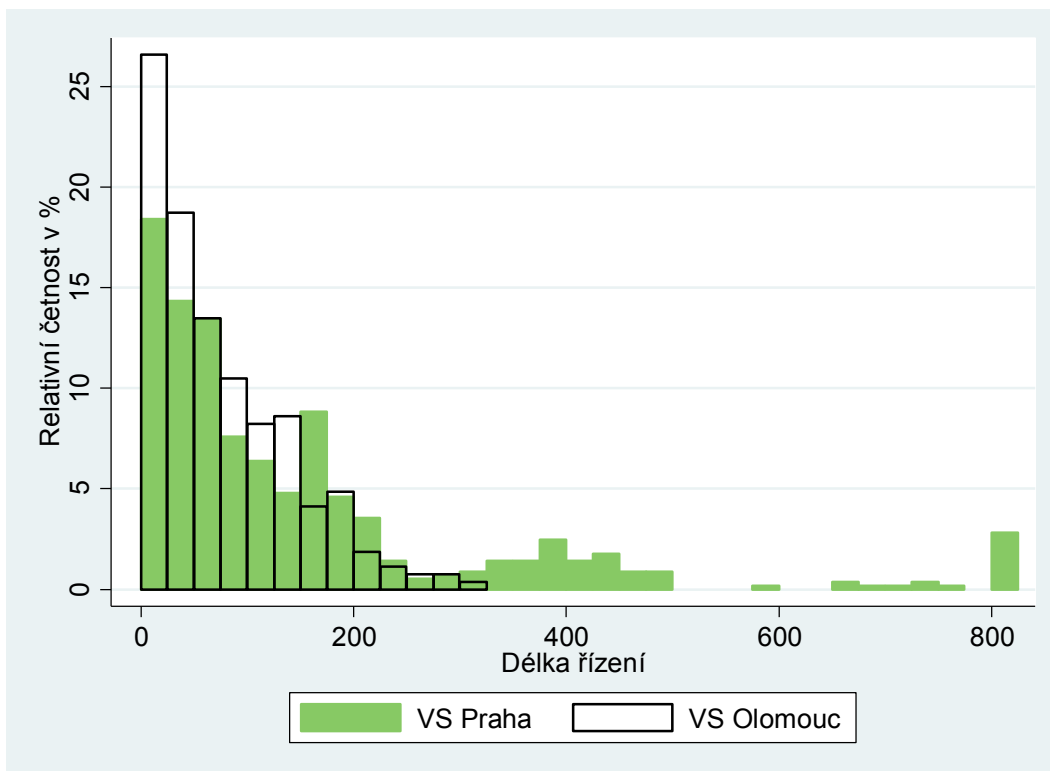

Na grafu lze vyčíst několik zajímavých údajů, například:

- VS Praha má výrazně vyšší délky řízení. Rozdíl je ale mnohem větší u průměru a 90. percentil než u mediánu. To naznačuje, že VS Olomouc má mnohem méně extrémních hodnot než VS Praha, tedy velmi dlouhých řízení. Tento závěr potvrzuje i histogram níže. VS Olomouc nevykázal řízení s délkou řízení větší než 300 dnů, zatímco VS Praha taková řízení vykazuje.
- I vývoje délky řízení se se u obou soudů liší. U obou soudů byla délka řízení nízká a následně rostla. Malá délka řízení byla způsobena, jako například u incidenčních sporů I. stupně tím, že agenda byla poměrně nová. Délka řízení nakonec u VS v Olomouci klesla v roce 2017 a již zůstala nízká. U VS v Praze došlo k poklesu v roce 2019 a není jisté, zda jde o výkyv či trvalý pokles.

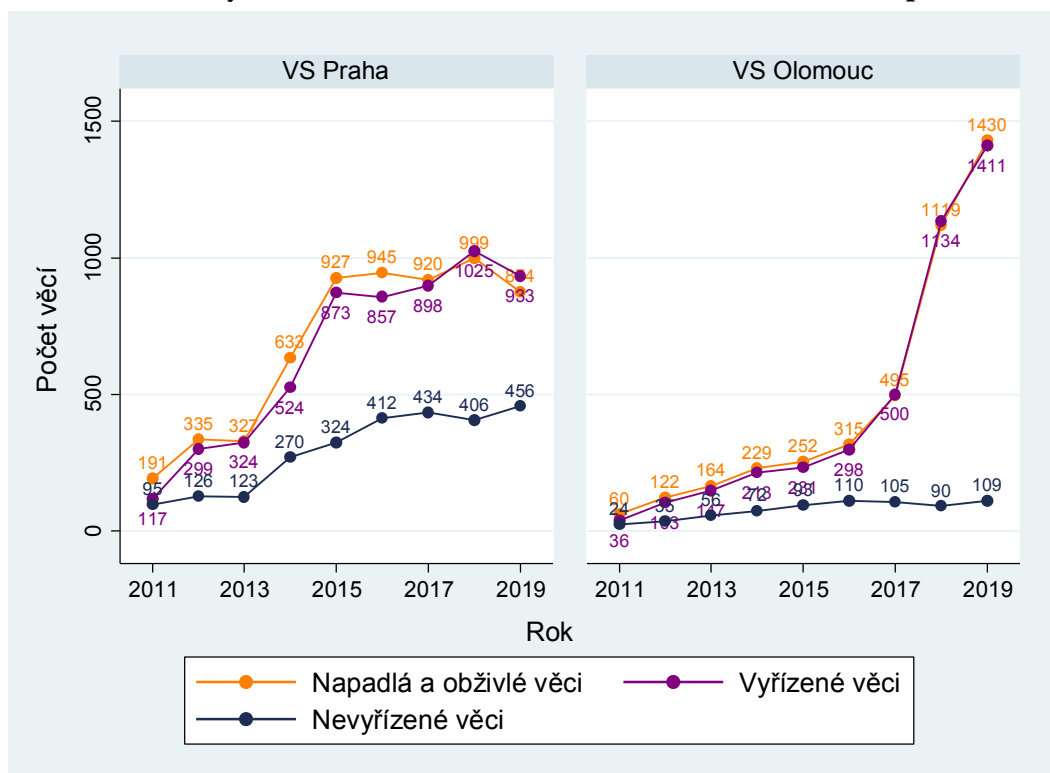
- V absolutních číslech jsou délky řízení nízké jako u ostatních odvolacích agend a jsou tedy výrazně nižší než u agendy prvostupňové.
- Za povšimnutí rovněž stojí fakt, že u VS v Olomouci je velmi vyrovnaná mediánová a průměrná délka řízení. V roce 2014 byl medián dokonce vyšší než průměr. To opět ukazuje na nepřítomnost extrémních hodnot.

Graf 95: VS – distribuce délek odvolacího řízení v incidenčních sporech

4.5.2 Vyřizování věcí

Graf 96: VS – vyřizování odvolacího řízení v incidenčních sporech

U VS v Praze vidíme, že se počet příchozích a vyřízených věcí příliš nemění. Počet příchozích převyšuje počet vyřízených, a roste tak počet nevyřízených věcí. V posledních dvou letech to ale bylo naopak.

Opravdu zajímavý je vývoj v počtu příchozích věcí u VS v Olomouci, kdy počet příchozích věcí vzrostl z 315 v roce 2016 na 1 430 v roce 2019. Jde tedy o nárůst asi o 350 % během tří let.

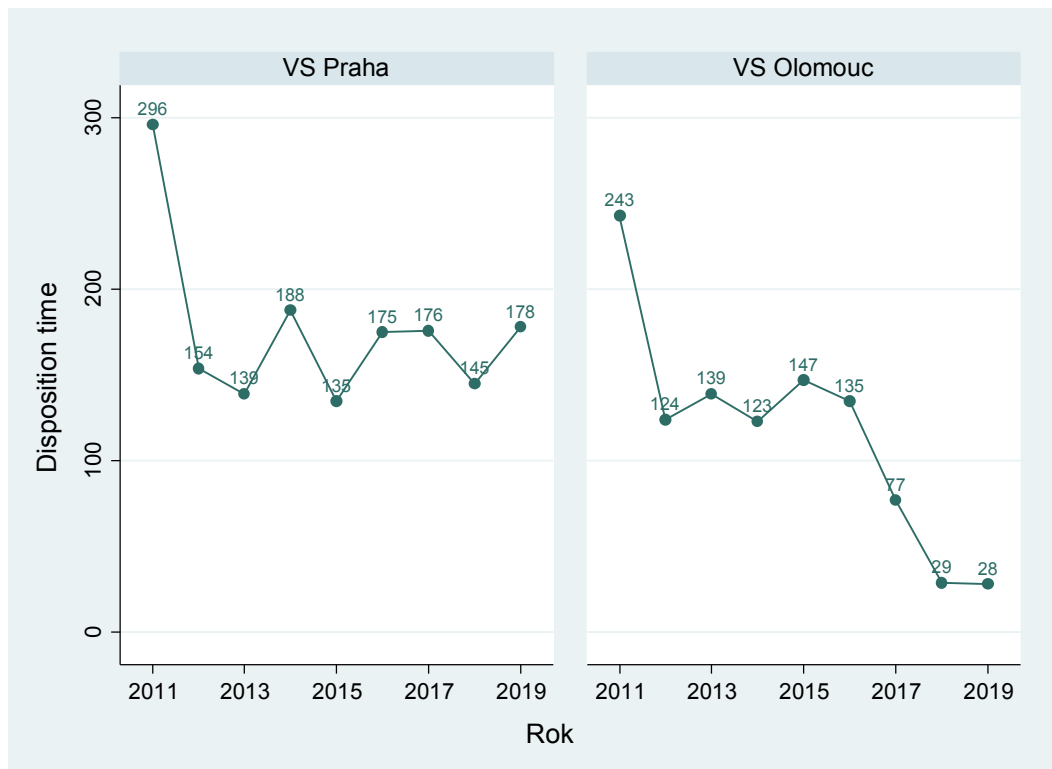
Za tento nárůst jsou zodpovědné rozsáhlé konkursy, které vyřizoval KS v Ostravě a které jsou známy i ze sdělovacích prostředků. V těchto věcech napadlo velké množství incidenčních sporů především v letech v letech 2014 až 2017 (a byly vyřízeny cca o rok až dva později). V hojně většině bylo podáno odvolání a s určitým zpožděním tyto spory napadly i u VS v Olomouci. Množství sporů je opravdu velké – i přesto, že VS v Olomouci je výrazně menší než VS v Praze, nápad incidenčních sporů je u něj daleko vyšší.

Dále vidíme, že i přes obrovský nárůst v nápadu se nezvýšil počet nevyřízených věcí a zároveň výrazně klesla vykázaná délka řízení. To ukazuje, že pro soud nebylo složité agendu vyřídit, spíše naopak – vyřízení zabralo méně času než jiné incidenční spory.

4.5.3 Disposition time

Disposition time opět odráží výše popsané změny. U VS v Praze dlouhodobě osciluje přibližně mezi 140 a 180. U VS v Olomouci došlo k posledních třech letech k obrovskému poklesu z výše diskutovaných důvodů. Rovněž je třeba poznamenat, že DT v roce 2011 nemá žádnou vypovídající hodnotu, protože rejstřík byl téměř zcela nový a napadaly do něj první věci.

Graf 97: VS – DT odvolacího řízení v incidenčních sporech

5 Nejvyšší soud

Největší část agendy Nejvyššího soudu (NS) ČR, který sídlí v Brně, tvoří věci, v nichž byl podán mimořádný opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacích soudů. Jedná se především o dovolání, a to v občanskoprávním a obchodním řízení (rejstřík Cdo, dříve také rejstřík Odo), trestním řízení (rejstřík Tdo), insolvenčním řízení (rejstřík NSČR) a incidenčních sporech (rejstřík ICdo). V této zprávě sledujeme také agendu stížností pro porušení zákona (rejstřík Tz), což je další mimořádný opravný prostředek v trestním řízení. Stejně jako u ostatních soudů nechybí v této kapitole ani data týkající se personální situace. Nejvyšší soud rozhoduje i v dalších případech stanovených předpisy upravujícími působnost soudů a řízení před soudem.¹²

V případě Nejvyššího soudu uvádí zpráva méně ukazatelů než u soudů nižších stupňů. Jsou pro to dva důvody. Za prvé, délka řízení nebo další statistické ukazatele nejsou k dispozici. Za druhé, soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat. Přepočtení vyřizování na jednoho soudce či výpočet disposition time zde tedy mají mnohem menší smysl než u ostatních soudů.

V této zprávě uvádíme základní statistické informace. Další údaje a informace o činnosti NS s rozsáhlým komentářem jsou dostupné v Ročence Nejvyššího soudu.¹³

5.1 Personál

5.1.1 Soudci

Počet soudců se od roku 2009 do roku 2014 pomalu zvyšoval. Celkem se zvýšil o šest soudců, tedy o 10 %. Z důvodu dovršení věku 70 let odešli v roce 2016 2 soudci. K 1. 1. 2017 nicméně došlo doplnění počtu soudců, takže jich k tomuto datu u NS působilo 69. K 1. 1. 2019 u soudu působilo 66 soudců. V roce 2019 došlo k značnému navýšení plánovaného počtu soudců, a to na 72. NS měl tedy k 1. 1. 2019 nižší evidenční počet soudců, než byl počet soudců plánovaný¹⁴. Soud je ovšem dlouhodobě posilován o stážisty z nižších soudů (aktuálně jich zde působí devět¹⁵, osm z nich jakožto soudci občanskoprávního a obchodního kolegia).

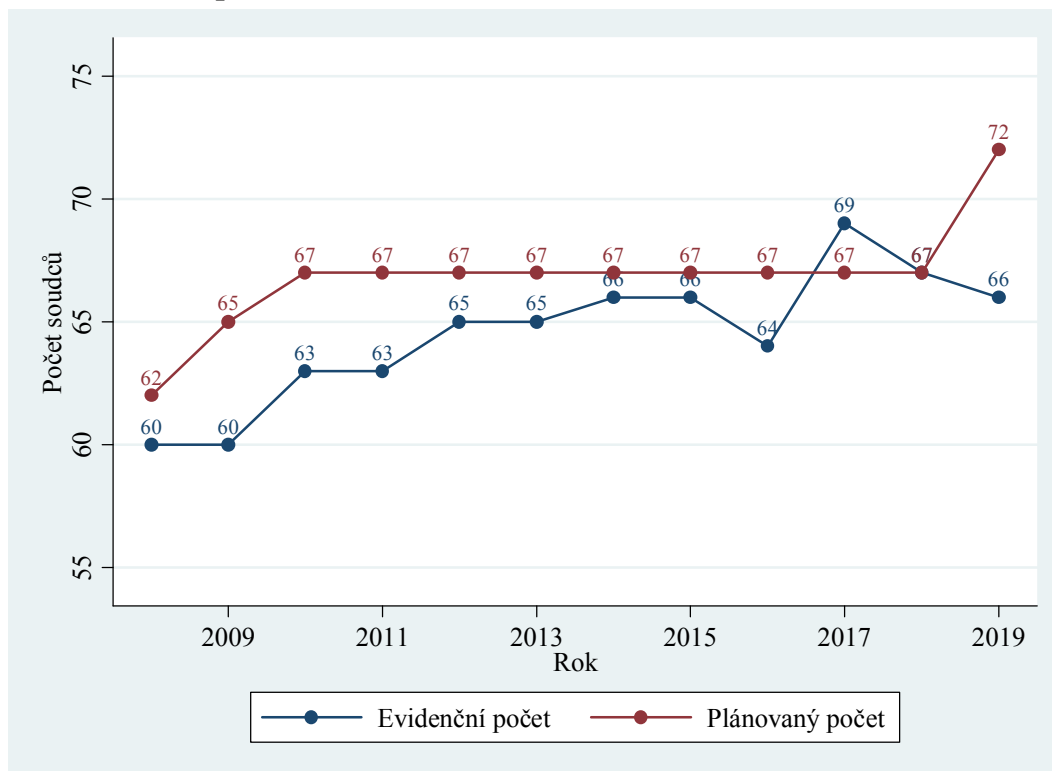
¹² § 14 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

¹³ Ročenky Nejvyššího soudu jsou k dispozici [zde](#), navštíveno dne 5. 5. 2020.

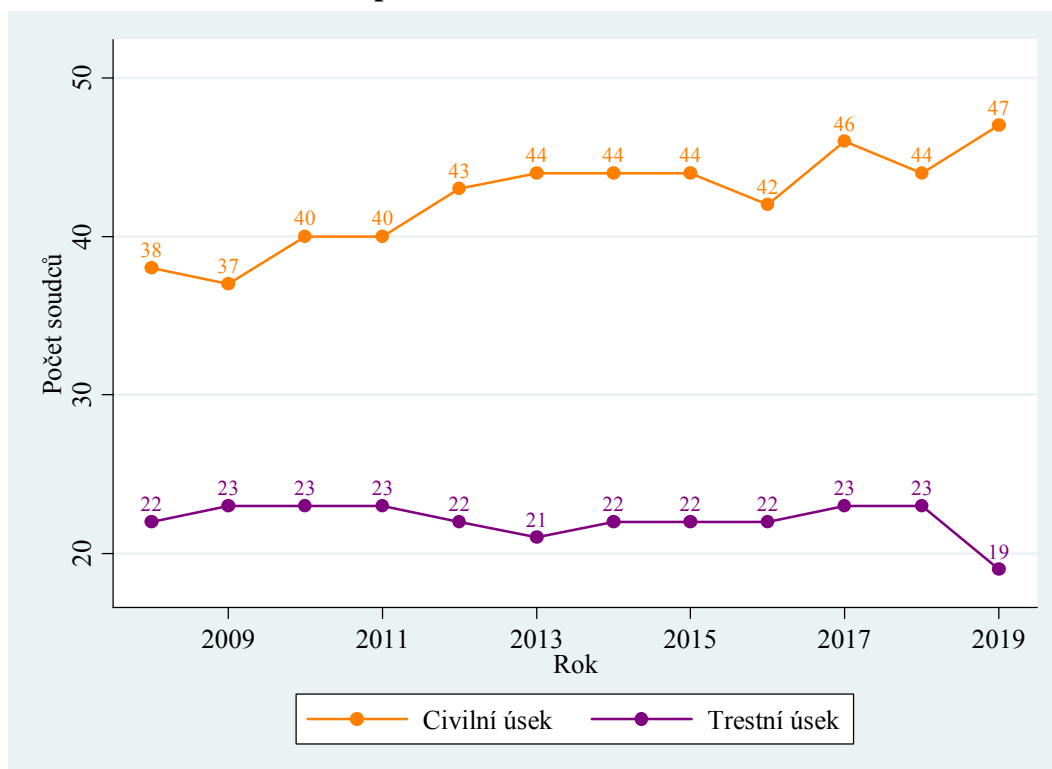
¹⁴ Data z roku 2020 ukazují, že u soudů působí 71 soudců. Rozdíl mezi plánovaným a evidenčním počtem soudců byl tedy minimalizován.

¹⁵ Soudce občanskoprávního a obchodního kolegia lze najít [zde](#) a soudci trestního kolegia jsou vyjmenováni [zde](#), navštíveno dne 5. 5. 2020.

Graf 98: NS – počet soudců v letech 2008–2019

Graf 99: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019

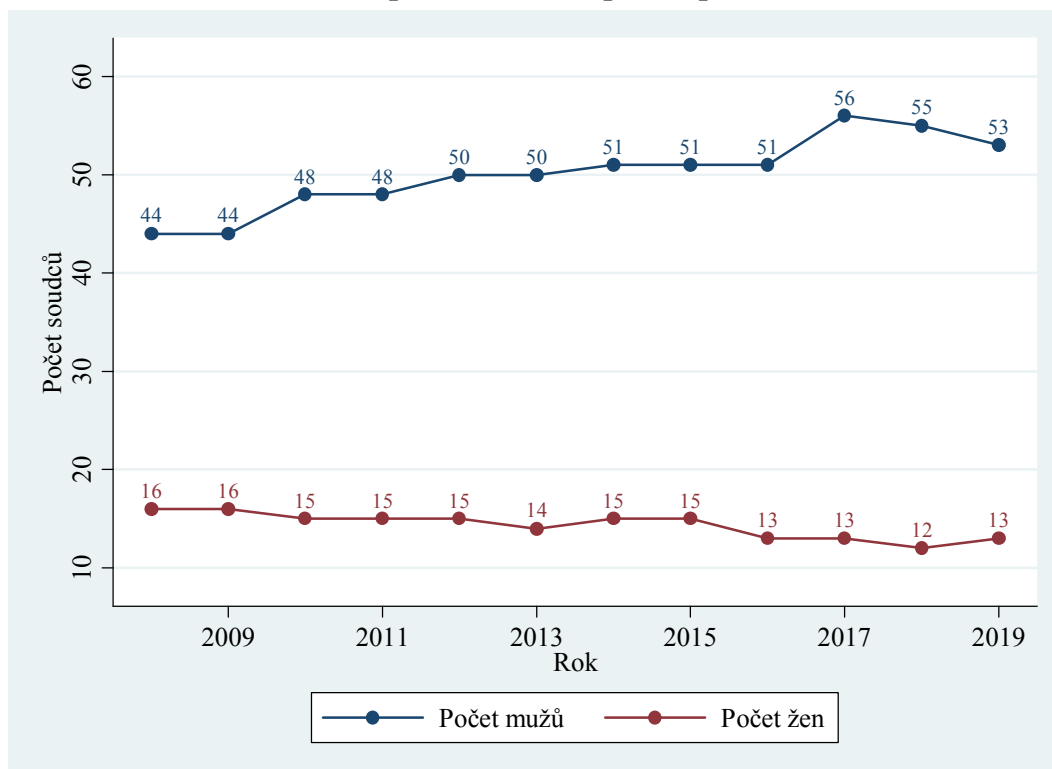
Z dalšího grafu vyčteme, že výše zmíněný mírný nárůst v počtu soudců v letech 2009 až 2014 se odehrál na civilním úseku soudu. V roce 2017 byl především posílen také civilní úsek. V roce 2018 na tomto úseku 2 soudci skončili. V roce 2019 na trestním úseku ubyli hned 4 soudci a na civilním

2 přibyli. To poměrně značně změnilo velikostní poměr mezi oběma úseky. V současné době je civilní úsek asi dvaapůlkrát větší než úsek trestní (dříve byl pouze dvojnásobně větší).

Na dalším grafu je stejně jako u ostatních soudů zobrazen vývoj počtu soudců a soudkyň. Od roku 2009 se počet mužů zvyšoval a v roce 2017 došlo k dalšímu významnému růstu. Teprve v roce 2019 se výše popsáný trend zarazil a podíl žen dokonce mírně stoupl.

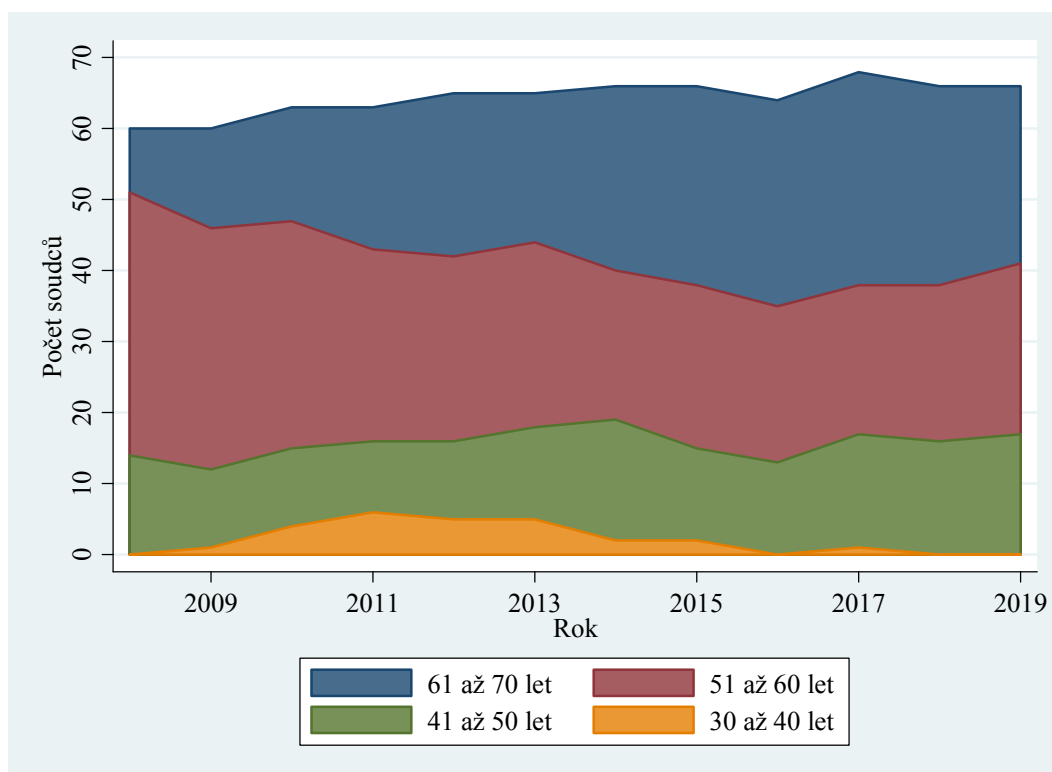
U Nejvyššího soudu ale stále pokračuje trend, který je patrný i u některých soudů nižších stupňů, tedy snižování podílu soudkyň s každým dalším článkem soudní soustavy. Podíl žen mezi soudci u Nejvyššího soudu v roce 2019 činil asi 20 %.

Graf 100: NS – evidenční počet soudců podle pohlaví v letech 2008–2019

Věkovou strukturu soudců zkoumáme i u Nejvyššího soudu. Soudci u Nejvyššího soudu se už v průměru nezdají být starší než soudci u vrchních soudů. I zde však došlo během let ke změnám ve věkové struktuře soudců. Zvyšoval se podíl soudců ve věku 61–70 let a snižoval se podíl soudců mezi 51. a 60. rokem věku.

Graf 101: NS – věková struktura soudců v letech 2008–2019

5.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

Diametrálně odlišná povaha rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu oproti soudům nižších stupňů (téměř vždy se rozhoduje bez jednání, řeší se téměř výhradně složité právní otázky) se nutně odráží i ve zcela odlišné struktuře zaměstnanců ve výkonu. K tomu nutno doplnit, že činnost asistenta na Nejvyšším soudu je velmi rozdílná oproti činnosti stejně nazvané profese na soudu prvního stupně. Ve srovnání s předchozím rokem se počet zaměstnanců ve výkonu takřka nezměnil.

Tabulka 80: NS – počet zaměstnanců ve výkonu

Soud	Počet osob
Asistent	156
Vedoucí kanceláře	7
Protokolující úředník	8
Zapisovatelka	14
Celkem ČR	185

5.2 Civilní dovolací agenda

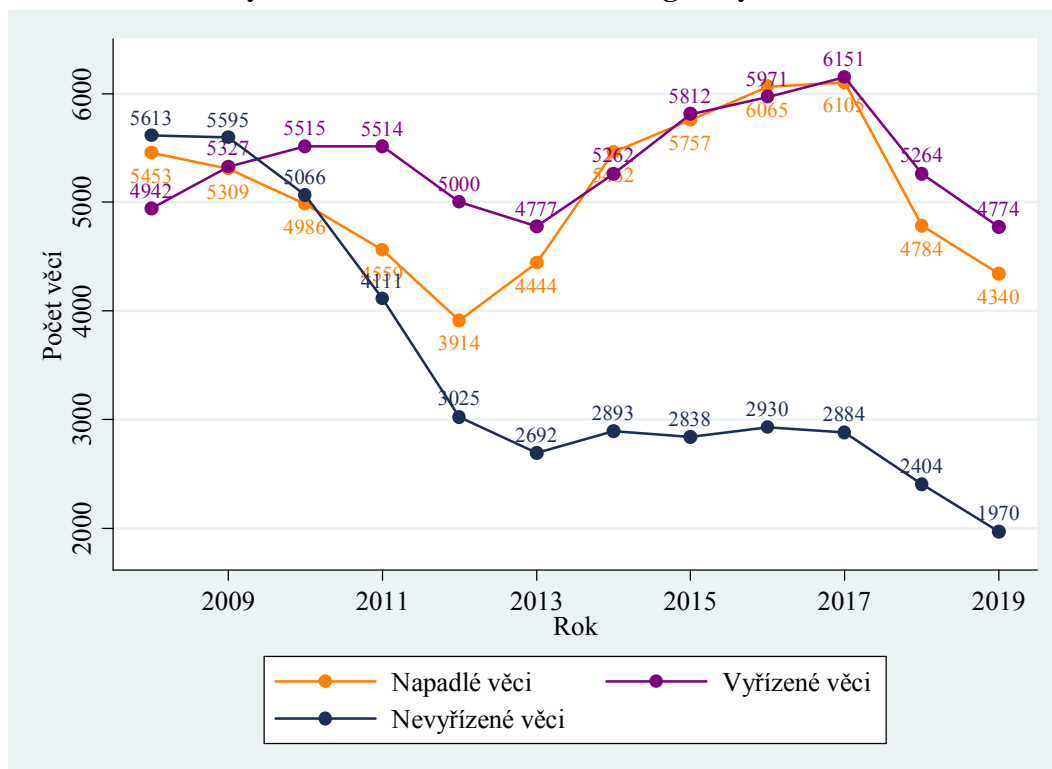
Již výše jsme uvedli, že se jedná o rejstřík Cdo, dříve též rejstřík Odo.

5.2.1 Vyřizování věcí

Časové řady mají v tomto případě velmi zajímavý průběh, a to i mimo běžně sledované období 2008–2019. V roce 2001 činil nápad 3 102 věcí a počet nevyřízených věcí byl 1 663. Do roku 2008 víceméně postupně nápad narostl na 5 453 a počet nevyřízených věcí na 5 613. Následoval značný propad nápadu až na 3 914 věcí v roce 2012, což je hodnota na úrovni roku 2003. Pokles v nápadu se logicky příznivě projevil v počtu nevyřízených věcí. Od roku 2013 došlo k dalšímu růstu nápadu (podobnému tomu z let 2002–2008), který trval dalších několik let. Lze to přisoudit tomu, že dne 1. 1. 2013 nabyla účinnosti novela (zákon č. 404/2012 Sb.), kterou byla rozšířena objektivní přípustnost dovolání v civilních věcech. Soudu se ale tentokrát podařilo úspěšně reagovat a výrazně zvýšil počet vyřízených věcí, čímž se mu podařilo zabránit výraznému růstu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2017 se ale rostoucí trend v nápadu silně zpomalil, až téměř zastavil. V roce 2017 napadlo pouze o 40 věcí více než v roce 2016. V roce 2018 pak došlo k markantnímu poklesu v počtu příchozích věcí (o 22 %). V roce 2019 následoval další pokles v počtu napadlých věcí, i když už ne tak markantní (o 9 %). Nápad je tak na úrovni nápadu z roku 2013. Za tímto enormním poklesem zřejmě stojí velká novela civilního procesního práva (zákon č. 296/2017 Sb.), která nabyla účinnosti dne 30. 9. 2017. Kromě jiných legislativních úprav si tato novela dala za cíl též odbřemnit dovolací soud.

Soudu, který především v letech 2015 až 2017 čelil velké případové zátěži, se tak alespoň částečně ulevilo. Výše uvedené se projevilo i v poklesu v počtu vyřízených věcí (mezi příchozími a vyřízenými věcmi je logicky velmi silná závislost). Počet vyřízených věcí ale stále v posledních dvou letech výrazně převýšil počet věcí příchozích. Došlo tedy k poklesu počtu nevyřízených věcí.

Graf 102: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2008–2019

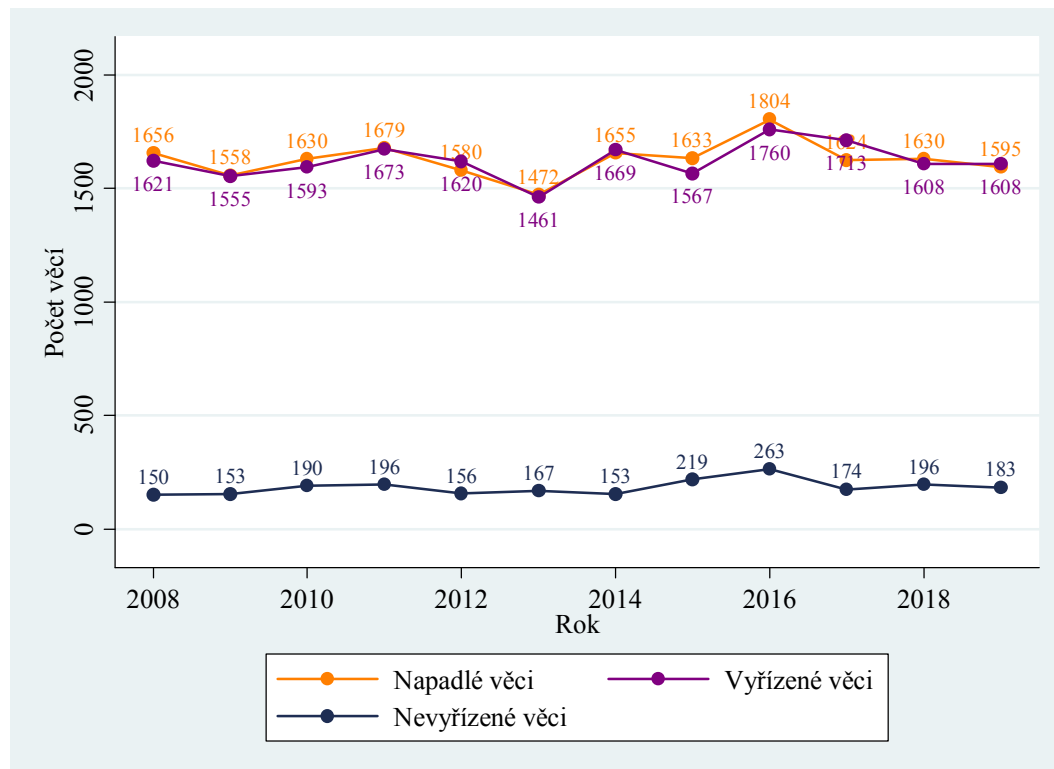

5.3 Trestní dovolací agenda

Jak již bylo řečeno, jedná se o rejstřík Tdo.

5.3.1 Vyřizování věcí

Graf 103: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2008–2019

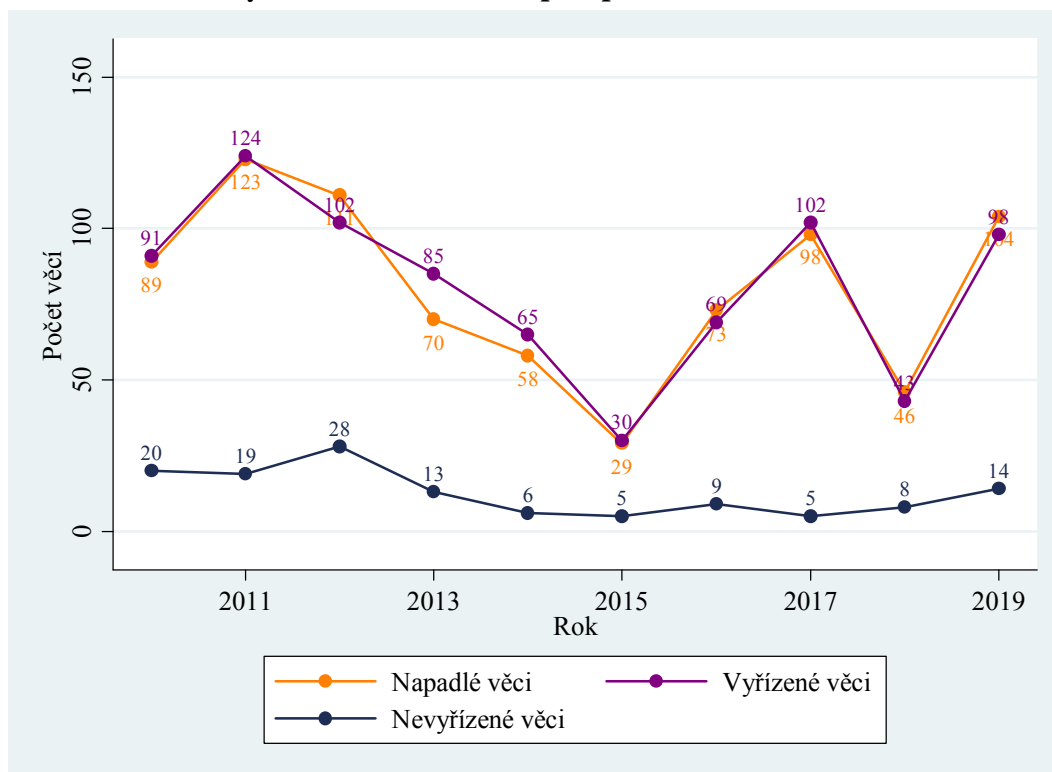
Trestní kolegium čelí mnohem menším změnám v nápadu než kolegium občanskoprávní a obchodní. V agendě Tdo byl nicméně v letech 2013 až 2016 patrný mírný rostoucí trend v počtu napadlých věcí, což se zřejmě projevilo i v mírném růstu v počtu nevyřízených věcí. V roce 2017 nápad poklesl a počet nevyřízených věcí se díky tomu vrátil přibližně na úroveň roku 2013, na které zůstal i v letech 2018 a 2019. Počet vyřízených věcí byl dokonce v letech 2018 a 2019 zcela totožný. Počet nevyřízených věcí je v poměru k nápadu a k vyřízeným věcem stále velmi nízký; přesto je třeba ho nadále sledovat.

5.4 Stížnosti pro porušení zákona

Popis této agendy lze najít v seznamu použitých pojmů (příloha). Jedná se o rejstřík označený jako Tz. Agendu vyřizuje trestní kolegium Nejvyššího soudu.

5.4.1 Vyřizování věcí

Graf 104: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2010–2019

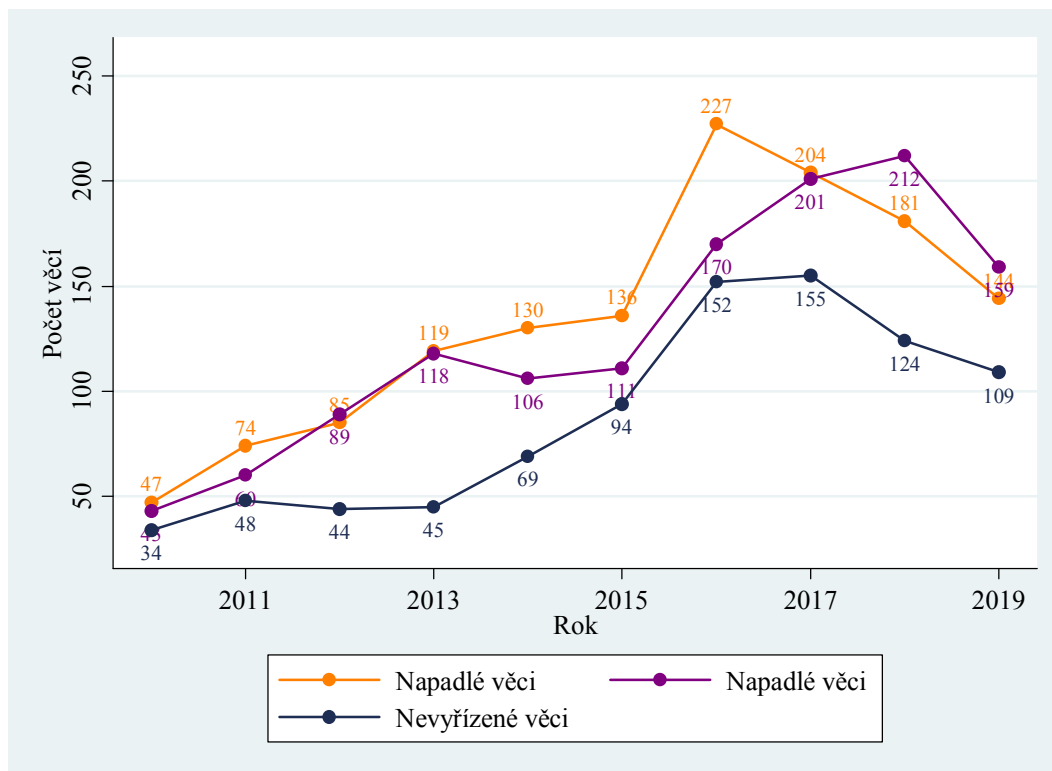
Oproti agendě dovolání, především dovolání v občanskoprávních a obchodních věcech, je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ větší množství pravomocných rozhodnutí, proti kterým ministr spravedlnosti považuje za vhodné podat stížnost pro porušení zákona. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. Určité změny mohou také plynout ze střídání ministrů spravedlnosti, kteří mohou klást větší či menší důraz na určitou problematiku. Jak je z grafu patrné, jedná se o agendu, kterou soud vyřizuje bez jakýchkoliv problémů.

5.5 Insolvenční agenda

Jedná se o rejstřík NSČR – věci předložené soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení (dovolání, příslušnost soudů a vyloučení soudců v insolvenčním řízení). Rejstřík spadá pod civilní úsek Nejvyššího soudu, tedy občanskoprávní a obchodní kolegium.

5.5.1 Vyřizování věcí

Graf 105: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2010–2019

Agenda je velmi malá, ale až do roku 2016 postupně rostla. V roce 2017 poprvé došlo k poklesu v počtu napadlých věcí, který pokračoval i v roce 2018. Růst a následný pokles nápadu v letech 2017 až 2019 plyne především z obdobného vývoje ve vyřizování druhoinstanční insolvenční agendy u vrchních soudů (graf 92).

6 Nejvyšší správní soud

Do pravomoci Nejvyššího správního soudu (NSS) ČR, který sídlí v Brně, spadá několik druhů rozhodování, například rozhodování ve věcech volebních, rozhodování ve věcech politických stran a hnutí (rozpuštění, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti) nebo řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců, státních zástupců a exekutorů. Tato zpráva se soustředí výhradně na soudy a soudce, proto jsou v této zprávě data o řízení ve věcech soudců (řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců).

Zdaleka nejrozsáhlejší agendou NSS je ale rozhodování o kasačních stížnostech. Do agendy kasačních stížností spadá velké množství rejstříků: Azs, Ads, Afs, As, Ans, Aps, A, Aos a Ars. Do některých z těchto rejstříků se již nezapisují nové věci. Věci spadají do jednotlivých rejstříků v závislosti na prvostupňové agendě, do níž směřuje kasační stížnost (finanční, azylová apod.).

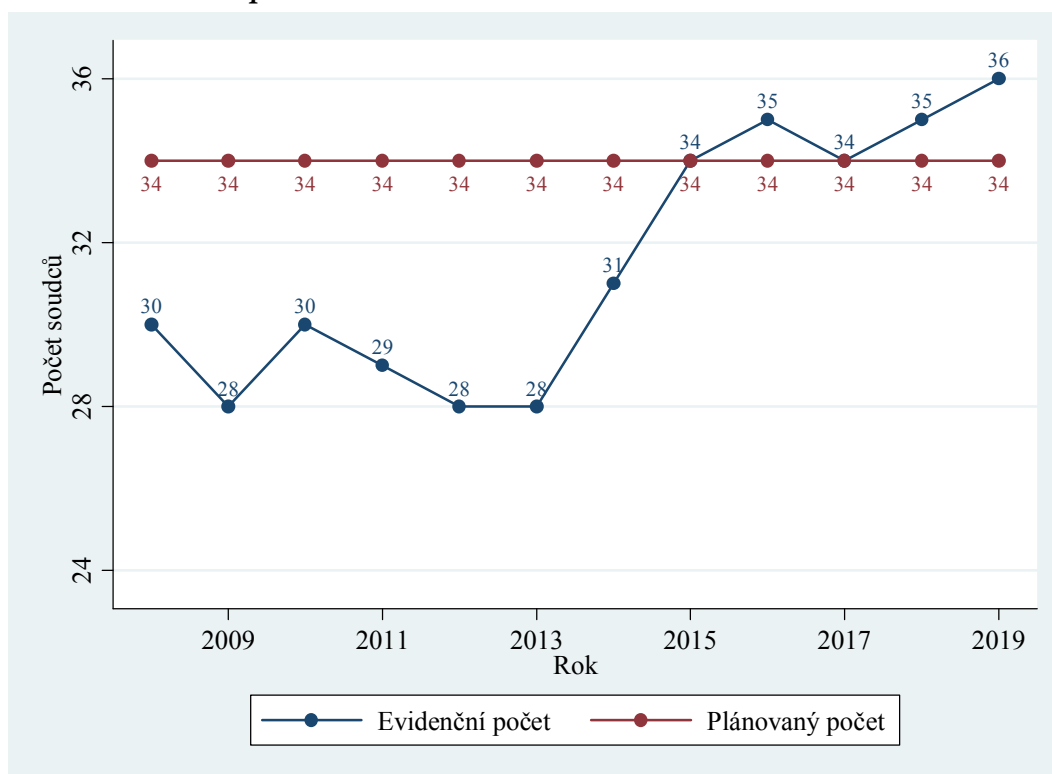
Stejně jako u NS i u NSS zachycuje tato zpráva méně ukazatelů než u ostatních soudů. Důvody jsou stejné: délka řízení nebo další statistické ukazatele nejsou k dispozici a soud je pouze jeden a není ho tedy s čím statisticky srovnávat.

6.1 Personál

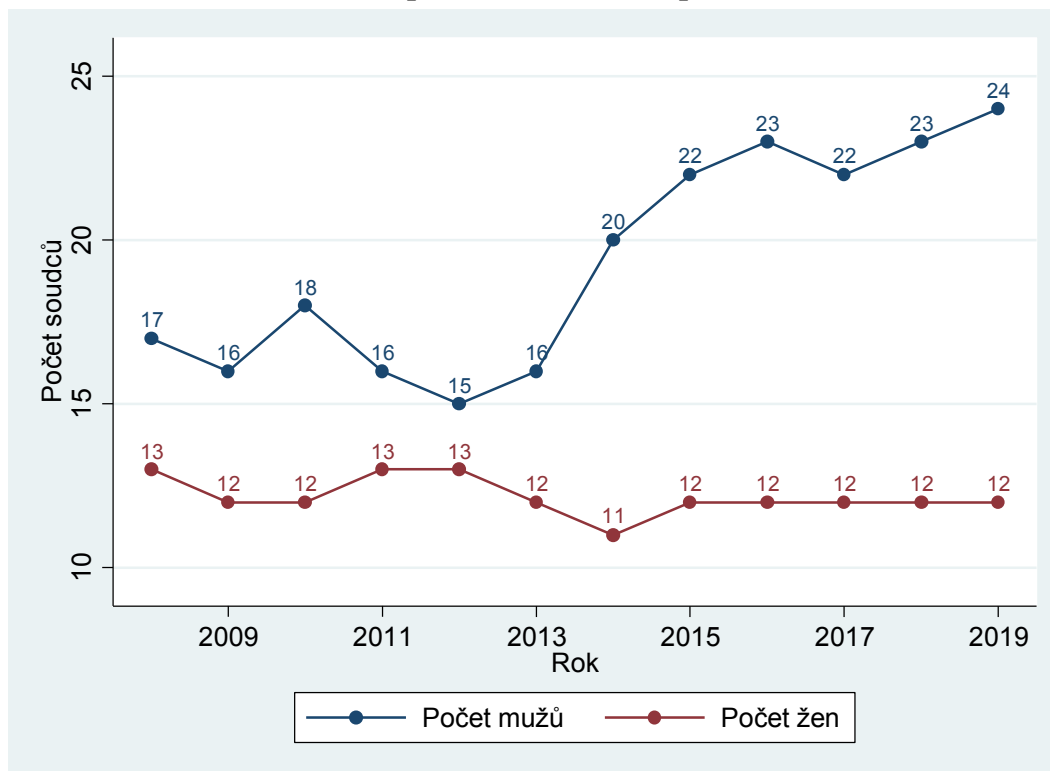
6.1.1 Soudci

Plánovaný počet soudců je neměnný, ale v evidenčním počtu došlo k určitým změnám. V dřívějších letech se jednalo jen o malé výkyvy, v letech 2013 až 2015 však došlo k citelnému posílení soudu a evidenční počet soudců je od roku 2015 stejně vysoký jako plánovaný počet soudců nebo vyšší. K 1. 1. 2019 činil 36 soudců, což je nejvyšší číslo za sledované období.

Graf 106: NSS – počet soudců v letech 2008–2019

Graf 107: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019

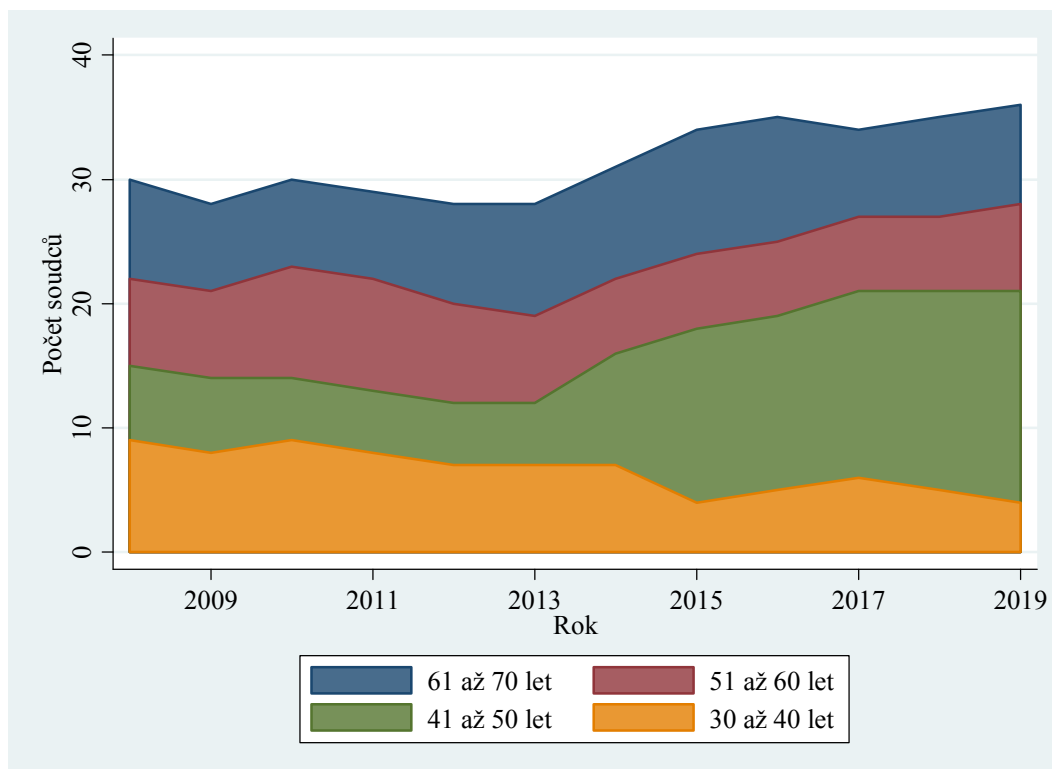

V grafu výše vidíme, že v posledních letech rostl počet mužů, kteří u soudu působí. Počet žen zůstává stabilní. U NSS je v současnosti podíl žen mezi soudci přesně jedna třetina, tedy více než u NS, ale méně než u soudů nižších stupňů.

V dalším grafu je zobrazen, stejně jako u ostatních článků soudní soustavy, vývoj ve věkové struktuře soudců. Zajímavý poznatkem je to, že soudci u NSS jsou výrazně mladší než nejen soudci u Nejvyššího soudu a u vrchních soudů, ale dokonce také než soudci u soudů krajských.

Dáme-li údaje ze všech tří grafů dohromady, zjistíme, že soudci, o které byl v letech 2013 až 2015 soud posílen, byli muži ve věku 41 až 50 let.

Graf 108: NSS – věková struktura soudců v letech 2008–2019

6.1.2 Zaměstnanci ve výkonu

U NSS je stejně jako u NS s výjimkou asistentů soudců malé množství zaměstnanců ve výkonu. Na jednoho soudce připadají téměř dva asistenti. Personální počty opět plynou z malého počtu věcí a vysoké náročnosti agendy. Ve srovnání s rokem 2018 u soudu ubyl jeden protokolující úředník, jinak počty zůstaly stejné.

Tabulka 81: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu

Soud	Počet osob
Asistent	61
Vedoucí kanceláře	11
Protokolující úředník	3
Zapisovatelka	20
Celkem ČR	95

6.2 Řízení o kasačních stížnostech

Rejstříky spadající do této agendy jsou popsány v úvodu této části.

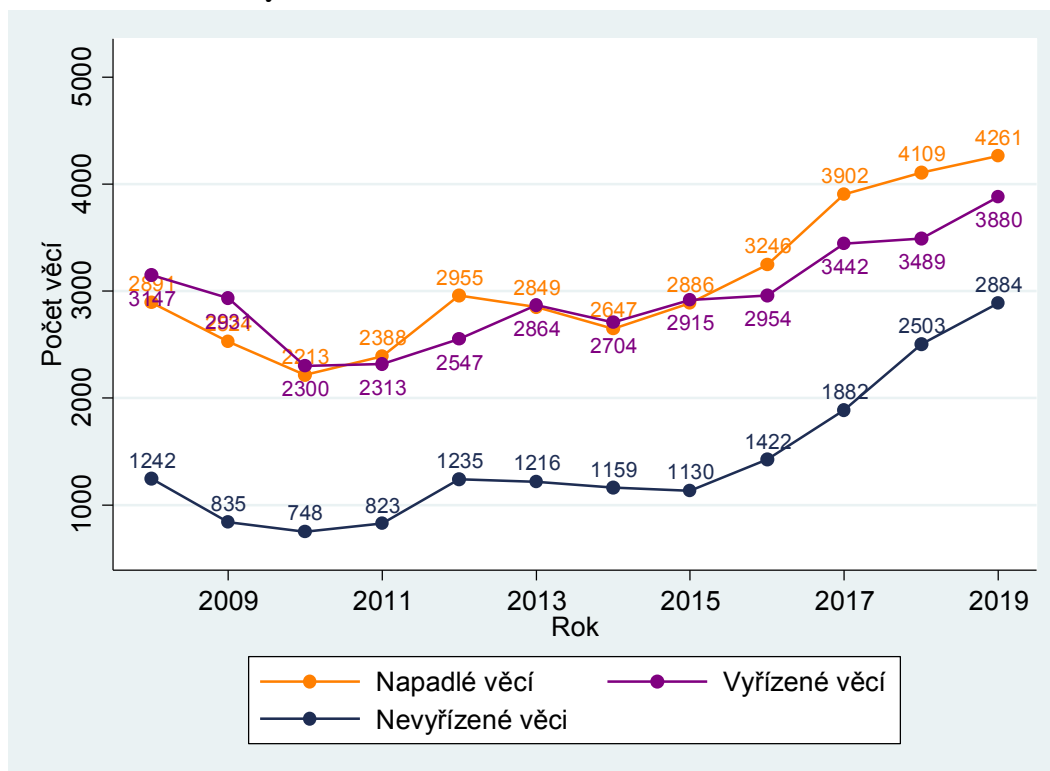
6.2.1 Vyřizování věcí

Srovnání nápadu v agendě kasačních stížností a počtu vyřízených věcí u krajských soudů ve správní agendě ukazuje, že průběh obou časových řad vykazuje značnou, i když ne úplnou podobnost. Můžeme tedy logicky dovodit, že nápad u NSS se odvíjí především od počtu pravomocně vyřízených věcí u krajských soudů.

V posledních letech pozorujeme stálý a zvětšující se růst v nápadu. V letech 2016–2018 tak soud nebyl schopen vyřídit svůj nápad, který výrazně převýšil počet vyřízených věcí, což logicky vyústilo v rychlý růst počtu nevyřízených věcí. V roce 2018 nárůst příchozích věcí zpomalil, ale nezastavil se. Počet příchozích věcí tak výrazně převýšil počet věcí vyřízených, a došlo tak k růstu v počtu nevyřízených věcí. Tento růst plyne z růstu nápadu a počtu vyřízených věcí v první instanci. Obdobný závěr platí i pro rok 2019, s tím, že došlo k výraznému růstu v počtu vyřízených věcí a rozdíl mezi věcmi příchozími a vyřízenými se tak zmenšil.

Ještě je třeba upozornit na to, že v roce 2019 došlo v prvostupňovém řízení k poklesu v počtu příchozích věcí. Počet vyřízených věcí ovšem stoupl, a tak narostl i počet napadlých kasačních stížností. Pokud bude klesající trend v počtu příchozích prvostupňových věcí pokračovat, měl by logicky začít klesat i počet napadlých kasačních stížností, pokud se ovšem nezmění jiný parametr.

Graf 109: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2008–2019

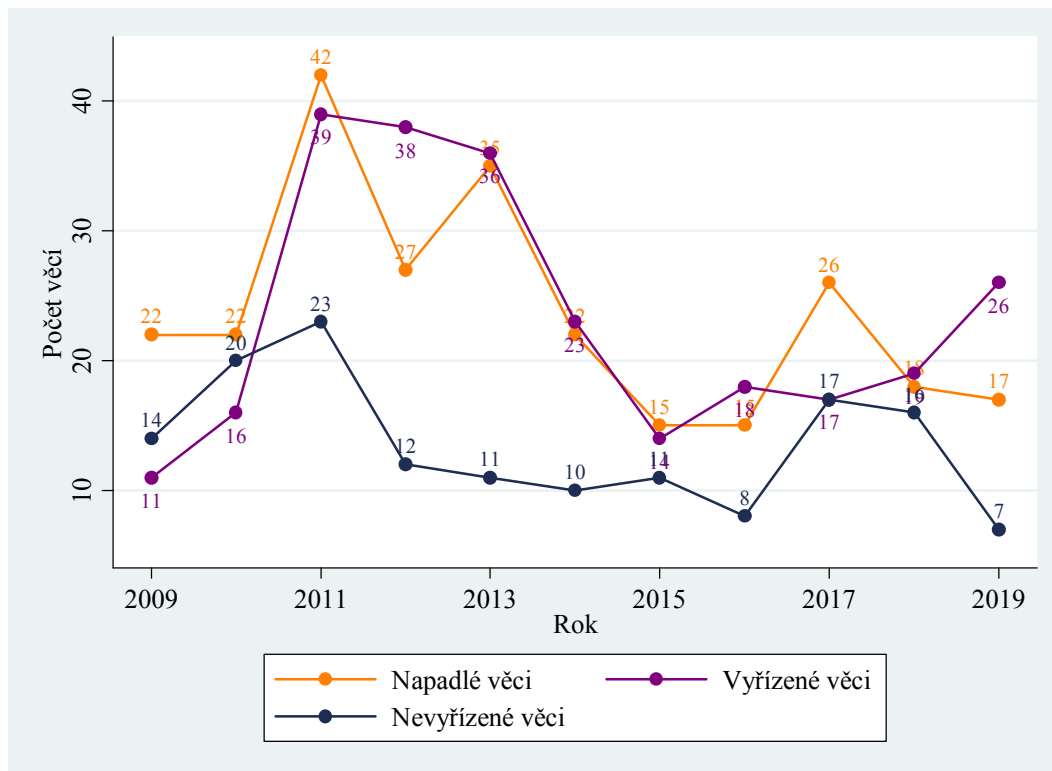

6.3 Řízení ve věcech soudců

Jedná se o řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a ve věcech nezpůsobilosti soudce podle § 91 zákona o soudech a soudcích. Věci jsou zapisovány do rejstříku Kss.

6.3.1 Vyřizování věcí

Graf 110: NSS – vyřizování řízení ve věcech soudců v letech 2008–2019

Oproti agendě kasačních stížností je tato agenda velmi malá. Z toho také plyne velká variabilita. U takto malých čísel je možné, aby se v jeden rok „sešlo“ větší množství podaných kárných žalob, případně návrhů na zahájení řízení o způsobilosti soudce. V absolutních číslech se ale jedná o změny malé. V roce 2018 bylo z 18 vyřizovaných věcí 10 soudců uznáno vinnými. V roce 2019 to bylo 20 soudců z 26.

Seznam grafů

Graf 1: OS – počet soudců v letech 2008–2019.....	11
Graf 2: OS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019	12
Graf 3: OS – evidenční počet soudců u jednotlivých soudů	14
Graf 4: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019.....	14
Graf 5: OS – věková struktura soudců v letech 2008–2019	16
Graf 6: OS – délka civilního řízení v letech 2008–2019	22
Graf 7: OS – mediánové délky civilního řízení u jednotlivých soudů.....	23
Graf 8: OS – krabicové grafy, mediánové délky civilního řízení.....	24
Graf 9: OS – distribuce délek civilního řízení.....	25
Graf 10: OS – vyřizování civilních věcí v letech 2008–2019	26
Graf 11: OS – počet nevyříz. civilních věcí na soudce u jednotlivých soudů	28
Graf 12: OS – disposition time civilního řízení v letech 2008–2019.....	29
Graf 13: OS – disposition time civilního řízení u jednotlivých soudů	30
Graf 14: OS – krabicové grafy, DT civilního řízení.....	31
Graf 15: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v civilním řízení.....	33
Graf 16: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v civilním řízení	34
Graf 17: OS – délka civilního el. rozkazního řízení v letech 2013–2019	37
Graf 18: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR v letech 2013–2019.....	38
Graf 19: OS – převedeno z rejstříku EPR v letech 2013–2019.....	39
Graf 20: OS – délka trestního řízení v letech 2008–2019 v kalendářních dnech.....	41
Graf 21: OS – mediánové délky trestního řízení u jednotlivých soudů	42
Graf 22: OS – krabicové grafy, mediánové délky trestního řízení.....	43
Graf 23: OS – distribuce délek trestního řízení	44
Graf 24: OS – vyřizování trestních věcí v letech 2008–2019.....	44
Graf 25: OS – počet nevyříz. trestních věcí na soudce u jednotlivých soudů.....	46
Graf 26: OS – disposition time trestního řízení v letech 2008–2019	47
Graf 27: OS – disposition time trestního řízení u jednotlivých soudů.....	48
Graf 28: OS – krabicové grafy, DT trestního řízení	49
Graf 29: OS – míra odvolání u jednotlivých soudů v trestním řízení	50
Graf 30: OS – míra změny rozsudku u jednotlivých soudů v trestním řízení.....	52
Graf 31: OS – podíl věcí skončených trestním příkazem v letech 2008–2019	53
Graf 32: OS – věková struktura obžalovaných.....	54
Graf 33: OS – suma uložených peněžitých trestů	55
Graf 34: OS – počet a průměrná výše uložených peněžitých trestů.....	56
Graf 35: OS – délka řízení v opatrovnické agendě v letech 2010–2019	59
Graf 36: OS – mediánové délky řízení v opatrov. agendě u jednotlivých soudů.....	61
Graf 37: OS – krabicové grafy, mediánové délky opatrovnického řízení.....	61
Graf 38: OS – vyřizování věcí v opatrovnické agendě v letech 2008–2019	62
Graf 39: OS – počet nevyříz. opatrov. věcí na soudce u jednotlivých soudů	64
Graf 40: OS – disposition time v opatrovnické agendě v letech 2008–2019	64
Graf 41: OS – disposition time v opatrovnické agendě u jednotlivých soudů.....	65
Graf 42: OS – průměrná výše výživného dle povinné osoby v letech 2012–2019.....	67
Graf 43: OS – podíl na příjmu povinné osoby v letech 2012–2019	68

Graf 44: OS – svěřování dítěte do péče.....	69
Graf 45: OS – věkové složení dětí v řízení o péči o nezletilé.....	70
Graf 46: KS – počet soudců v letech 2008–2019.....	76
Graf 47: KS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019.....	76
Graf 48: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019.....	77
Graf 49: KS – věkové složení soudců v letech 2008–2019.....	79
Graf 50: KS – délka prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2019.....	83
Graf 51: KS – distribuce délek prvostupňového civilního řízení.....	85
Graf 52: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí v letech 2008–2019.....	86
Graf 53: KS – vyřizování věcí v letech 2008–2019, pouze rejstřík Cm.....	87
Graf 54: KS – DT prvostupňového civilního řízení v letech 2008–2019.....	89
Graf 55: KS – délka odvolacího civilního řízení v letech 2010–2019.....	93
Graf 56: KS – distribuce délek odvolacího civilního řízení.....	94
Graf 57: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2019.....	95
Graf 58: KS – DT odvolacího civilního řízení v letech 2008–2019.....	97
Graf 59: KS – délka prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2019.....	99
Graf 60: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí v letech 2008–2019.....	100
Graf 61: KS – DT prvostupňového trestního řízení v letech 2008–2019.....	103
Graf 62: KS – věková struktura obžalovaných.....	106
Graf 63: KS – délka odvolacího trestního řízení v letech 2008–2019.....	107
Graf 64: KS – distribuce délek trestního odvolacího řízení.....	108
Graf 65: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2019.....	109
Graf 66: KS – DT odvolacího trestního řízení v letech 2008–2019.....	111
Graf 67: KS – délka správního řízení u KS v letech 2008–2019.....	112
Graf 68: KS – distribuce délek správního řízení.....	113
Graf 69: KS – vyřizování správních věcí v letech 2008–2019.....	114
Graf 70: KS – vývoj počtu příchozích věcí dle agend správního soudnictví.....	115
Graf 71: KS – DT správního řízení v letech 2008–2019.....	118
Graf 72: KS – délka insolvenčního řízení v letech 2008–2019.....	120
Graf 73: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO v letech 2010–2019.....	122
Graf 74: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u FO v letech 2010–2019.....	123
Graf 75: KS – vyřizování insolvenčních věcí v letech 2008–2019.....	124
Graf 76: KS – distribuce délek incidenčních sporů.....	129
Graf 77: KS – vyřizování incidenčních sporů v letech 2011–2019.....	130
Graf 78: KS – DT incidenčních sporů v letech 2011–2019.....	132
Graf 79: VS – počet soudců v letech 2008–2019.....	133
Graf 80: VS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019.....	134
Graf 81: VS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019.....	135
Graf 82: VS Praha – věkové složení soudců v letech 2008–2019.....	136
Graf 83: VS Olomouc – věkové složení soudců v letech 2008–2019.....	136
Graf 84: VS – délka civilního odvolacího řízení u VS v letech 2010–2019.....	138
Graf 85: VS – distribuce délek civilního odvolacího řízení.....	139
Graf 86: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí v letech 2008–2019.....	139
Graf 87: VS – DT civilního odvolacího řízení v letech 2008–2019.....	141
Graf 88: VS – délka trestního odvolacího řízení v letech 2010–2019.....	142

Graf 89: VS – distribuce délek trestního odvolacího řízení.....	143
Graf 90: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí v letech 2008–2019.....	144
Graf 91: VS – DT trestního odvolacího řízení v letech 2008–2019.....	145
Graf 92: VS – vyřizování insolvenční agendy v letech 2010–2019.....	146
Graf 93: VS – DT v insolvenční agendě v letech 2010–2019.....	147
Graf 94: VS – délka odvolacího řízení incidenčních sporů v letech 2011–2019.....	148
Graf 95: VS – distribuce délek odvolacího řízení v incidenčních sporech.....	149
Graf 96: VS – vyřizování odvolacího řízení v incidenčních sporech.....	150
Graf 97: VS – DT odvolacího řízení v incidenčních sporech.....	151
Graf 98: NS – počet soudců v letech 2008–2019.....	153
Graf 99: NS – evidenční počet soudců dle soudních úseků v letech 2008–2019.....	153
Graf 100: NS – evidenční počet soudců podle pohlaví v letech 2008–2019.....	154
Graf 101: NS – věková struktura soudců v letech 2008–2019.....	155
Graf 102: NS – vyřizování civilní dovolací agendy v letech 2008–2019.....	156
Graf 103: NS – vyřizování trestní dovolací agendy v letech 2008–2019.....	157
Graf 104: NS – vyřizování stížností pro porušení zákona v letech 2010–2019.....	158
Graf 105: NS – vyřizování insolvenční dovolací agendy v letech 2010–2019.....	159
Graf 106: NSS – počet soudců v letech 2008–2019.....	160
Graf 107: NSS – evidenční počet soudců dle pohlaví v letech 2008–2019.....	161
Graf 108: NSS – věková struktura soudců v letech 2008–2019.....	162
Graf 109: NSS – vyřizování kasačních věcí v letech 2008–2019.....	163
Graf 110: NSS – vyřizování řízení ve věcech soudců v letech 2008–2019.....	164
Graf 111: Koncept technické efektivity.....	184
Graf 112: Koncept technické efektivity a přídatné proměnné.....	185

Seznam tabulek

Tabulka 1: OS – počet soudců dle krajů.....	13
Tabulka 2: OS – evidenční počet soudců dle pohlaví a krajů.....	15
Tabulka 3: OS – předsedové a místopředsedové soudů.....	15
Tabulka 4: OS – věková struktura soudců dle krajů.....	17
Tabulka 5: OS – srovnání evidenční a plánovaného počtu soudců za 5 let.....	17
Tabulka 6: OS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle krajů.....	18
Tabulka 7: OS – počet přisedících dle krajů a pohlaví.....	20
Tabulka 8: OS – počet přisedících dle krajů a věku.....	20
Tabulka 9: OS – délky civilního řízení dle krajů.....	22
Tabulka 10: OS – vyřizování civilních věcí dle krajů.....	26
Tabulka 11: OS – vyřizování civilních věcí na soudce dle krajů.....	27
Tabulka 12: OS – disposition time v civilním řízení dle krajů.....	30
Tabulka 13: OS – míra odvolání dle krajů v civilním řízení.....	32
Tabulka 14: OS – míra změny rozsudku dle krajů v civilním řízení.....	33
Tabulka 15: OS – vzdělání manželů u rozvodových řízení.....	35
Tabulka 16: OS – výsledky rozvodových řízení.....	35
Tabulka 17: OS – délky el. rozkazního civilního řízení dle krajů.....	37
Tabulka 18: OS – vyřizování věcí v rejstříku EPR dle krajů.....	39
Tabulka 19: OS – převedeno z rejstříku EPR dle krajů.....	40
Tabulka 20: OS – délky trestního řízení dle krajů.....	42
Tabulka 21: OS – vyřizování trestních věcí dle krajů.....	45
Tabulka 22: OS – vyřizování trestních věcí na soudce dle krajů.....	46
Tabulka 23: OS – disposition time trestního řízení dle krajů.....	48
Tabulka 24: OS – míra odvolání dle krajů v trestním řízení.....	50
Tabulka 25: OS – míra změny rozsudku dle krajů v trestním řízení.....	51
Tabulka 26: OS – nejčastější trestné činy dle věkových skupin.....	53
Tabulka 27: OS – pravomocné přeměny peněžitého trestu v jiný trest.....	57
Tabulka 28: OS – délky řízení v opatrovnické agendě dle krajů.....	60
Tabulka 29: OS – vyřizování opatrovnických věcí dle krajů.....	63
Tabulka 30: OS – vyřizování opatrovnických věcí na soudce dle krajů.....	63
Tabulka 31: OS – disposition time v opatrovnické agendě dle krajů.....	65
Tabulka 32: OS, DEA – výsledky.....	73
Tabulka 33: KS – počet soudců dle soudů.....	77
Tabulka 34: KS – evidenční počet soudců dle pohlaví a soudů.....	78
Tabulka 35: KS – věková struktura soudců dle krajů.....	79
Tabulka 36: KS – srovnání evidenční a plánovaného počtu soudců za 5 let.....	80
Tabulka 37: KS – evidenční počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů.....	81
Tabulka 38: KS – počet přisedících dle soudů a pohlaví.....	81
Tabulka 39: KS – počet přisedících dle soudů a věku.....	82
Tabulka 40: KS – délky prvostupňového civilního řízení dle soudů.....	84
Tabulka 41: KS – vyřizování prvostupňových civilních věcí dle soudů.....	87
Tabulka 42: KS – vyřizování prvostupňových civil. věcí na soudce dle krajů.....	88
Tabulka 43: KS – DT prvostupňového civilního řízení dle soudů.....	89

Tabulka 44: KS – míra odvolání dle soudů v civilním řízení.....	90
Tabulka 45: KS – míra změny rozsudku dle soudů v civilním řízení	90
Tabulka 46: KS – výše přiznaných nároků	91
Tabulka 47: KS – výše přiznaných nároků v letech 2016–2019	92
Tabulka 48: KS – délky odvolacího civilního řízení dle soudů.....	94
Tabulka 49: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí dle soudů	96
Tabulka 50: KS – vyřizování odvolacích civilních věcí na soudce dle soudů.....	96
Tabulka 51: KS – DT v civilním odvolacím řízení dle soudů.....	98
Tabulka 52: KS – délky prvostupňového trestního řízení dle soudů	100
Tabulka 53: KS – vyřizování prvostupňových trestních věcí dle soudů	101
Tabulka 54: KS – vyřiz. prvostupňových trestních věcí na soudce dle soudů.....	102
Tabulka 55: KS – DT v prvostupňovém trestním řízení dle soudů	103
Tabulka 56: KS – míra odvolání dle soudů v trestním řízení	104
Tabulka 57: KS – míra změny rozsudku dle soudů v trestním řízení.....	104
Tabulka 58: KS – nejčastější trestné činy dle věkových skupin.....	105
Tabulka 59: KS – délky odvolacího trestního řízení dle soudů	108
Tabulka 60: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí dle soudů.....	109
Tabulka 61: KS – vyřizování odvolacích trestních věcí na soudce dle soudů	110
Tabulka 62: KS – DT odvolacího trestního řízení dle soudů.....	111
Tabulka 63: KS – délky správního řízení dle soudů.....	113
Tabulka 64: KS – vyřizování správních věcí dle soudů	115
Tabulka 65: KS – podíl nevyřízených věcí druhů agendy správního soudnictví	116
Tabulka 66: KS – vyřizování správních věcí na soudce dle soudů.....	117
Tabulka 67: KS – DT správního řízení dle soudů.....	118
Tabulka 68: KS – délky insolvenčního řízení dle soudů.....	121
Tabulka 69: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u PO dle soudů.....	123
Tabulka 70: KS – délka druhé fáze insolvenčního řízení u FO dle soudů.....	124
Tabulka 71: KS – vyřizování insolvenčních věcí dle soudů	125
Tabulka 72: KS – vyřizování insolvenčních věcí na soudce dle soudů	126
Tabulka 73: KS – podíl jednotlivých způsobů řešení úpadku	127
Tabulka 74: KS – délky incidenčních sporů dle soudů.....	129
Tabulka 75: KS – vyřizování incidenčních sporů dle soudů.....	131
Tabulka 76: KS – DT incidenčních sporů dle soudů.....	132
Tabulka 77: VS – počet zaměstnanců ve výkonu dle soudů.....	137
Tabulka 78: VS – vyřizování odvolacích civilních věcí na soudce	140
Tabulka 79: VS – vyřizování odvolacích trestních věcí na soudce	144
Tabulka 80: NS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	155
Tabulka 81: NSS – počet zaměstnanců ve výkonu.....	162

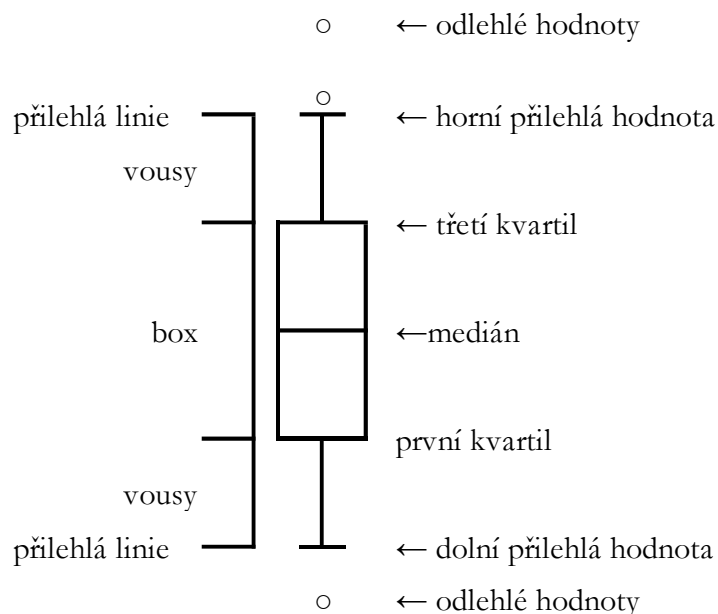
Přílohy

Příloha A – seznam použitých pojmů

Statistické pojmy a použité statistické ukazatele

- **Časová řada** – umožňuje sledovat vývoj daného ukazatele (např. průměrné délky řízení) v čase. Periodicita řad je v této zprávě roční, porovnáváme tedy mezi sebou jednotlivé roky. Řady jsou buď intervalové (např. počet vyřízených věcí za rok), nebo okamžikové (např. počet nevyřízených věcí k 31. 12. daného roku). Časové řady jsou vždy znázorněny v grafické podobě.
- **Délka řízení** – v textu je pojem často používán v množném čísle „délky řízení“. Tím jsou obvykle myšleny sledované ukazatele (průměrná délka řízení, mediánová délka řízení a devadesátý percentil). U každé podkapitoly je uvedeno, o jakou délku řízení se jedná (ode dne nápadu do dne vyřízení soudem I. stupně apod.). Délka řízení je vždy udávána v kalendářních dnech. Vypočtena je ze statistických listů a je považována za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů.
- **Disposition time (DT)** – je vypočítán podle metodiky CEPEJ¹⁶ jako $(\text{počet nevyřízených věcí na konci daného období}) / (\text{počet vyřízených věcí v daném období}) \times 365$. Tento údaj v podstatě ukazuje, za kolik dní by při stejném tempu soud dovyřídil všechny věci, které u něj dnes leží, kdyby k němu již žádné další nepřicházely. Nejedná se o délku řízení, přestože by se to mohlo podle názvu nabízet. Další informace k tomuto ukazateli obsahuje podkapitola 2.2.4. DT je považován za jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů.
- **Evidenční počet soudců** – zahrnuje všechny soudce. Do čísla jsou tedy započtení i dlouhodobě nepřítomní soudci (např. na mateřské nebo rodičovské dovolené, dlouhodobě nemocní, na stáží). Uváděné počty jsou vždy k 1. 1. sledovaného roku.
- **Histogram** – používá se pro znázornění rozdělení zkoumaných dat za využití sloupcového grafu. V této zprávě je na ose x zkoumaný ukazatel, na ose y je relativní četnost v %. Výška sloupců tedy vyjadřuje relativní četnost. Jedná se o počet pozorování, která se nacházejí v daném intervalu / celkový počet pozorování v datovém souboru $\times 100$.
- **Kartogram** – v této zprávě se jedná o mapu, která znázorňuje výši zkoumaného ukazatele v soudních okresech nebo obvodech hlavního města Prahy. Tmavší odstín barvy obvykle značí vyšší hodnotu ukazatele. Například tmavší odstíny fialové barvy značí vyšší mediánovou délku řízení. U kartogramů je potřeba věnovat pozornost šíři intervalů, aby nedošlo k dezinterpretaci. Graf se vždy skládá ze dvou kartogramů – větší znázorňuje celou ČR, Praha je pak znázorněna na menším kartogramu v pravém horním rohu.
- **Krabicový graf** – nebo krabicový diagram, z anglického *box plot*. U vybraných ukazatelů a agend je sestaven pro každý rok. Krabicové grafy jsou seřazeny za sebe do časové řady, aby bylo vidět, jak se s postupem času měnily, a jak se tedy měnila data, z nichž vychází. Na obrázku níže je zobrazen krabicový graf i s popisky jednotlivých částí. Pojmy medián a kvartil jsou vysvětleny v příslušných heslech tohoto seznamu. Přilehlé hodnoty se rovnají 1,5násobku hodnoty příslušného kvartilu. Odlehlé hodnoty (tzv. *outliers*) jsou pak hodnoty větší, než je přilehlá hodnota.

¹⁶ Komise pro efektivitu justice Rady Evropy.

Příklad grafu zobrazuje data, která jsou téměř dokonale symetrická, jedinou výjimku tvoří odlehlé hodnoty. Vousy i části boxu (krabice) jsou totožné nad i pod mediánem. Reálná data ale takto symetrická většinou nejsou. Části nad i pod mediánem jsou různě velké a samozřejmě se mění během času.

Větší box, delší vousy nebo více odlehlých hodnot značí větší variabilitu v datech, a tedy i větší rozdíly mezi soudy. Vždy je však potřeba věnovat pozornost měřítku osy y .

Výhodou krabicového grafu je, že poskytuje lepší a komplexnější přehled o rozdělení a míře variability v datech než pouze jeden sledovaný ukazatel, jako je například směrodatná odchylka. Přitom je ale stále vhodný pro sledování změn v čase.

- **Kumulativní četnost** – absolutní četnost vyjadřuje, kolikrát se daná hodnota v souboru vyskytuje. Kumulativní četnost je pak součet absolutních četností u hodnot rovných nebo nižších než daná hodnota. Máme-li například soubor, kde jsou hodnoty $\{1,1,2,2,3,3,3,4\}$, absolutní četnost hodnoty 2 je dva a kumulativní četnost je čtyři ($2+2$). Kumulativní četnost lze také vyjádřit relativně, a v tomto případě je relativní četnost 0,5 (50 %)
- **Kvartil** – tři kvartily rozdělí vzestupně seřazený soubor hodnot na čtyři stejně velké části, z nichž každá představuje právě jednu čtvrtinu. První kvartil (tzv. dolní) se rovná 25. percentilu, tedy 25 % hodnot je menší a 75 % je větší, druhý kvartil (střední) je mediánem a třetí kvartil (horní) je roven 75. percentilu.
- **Medián** – hodnota, která se nachází přesně uprostřed vzestupně seřazeného souboru hodnot a dělí ho na dvě stejně velké části o stejném počtu hodnot. Platí, že nejméně 50 % hodnot je menších nebo rovno a nejméně 50 % hodnot je větších nebo rovno mediánu. Medián se rovná druhému kvartilu, pátému decilu a padesátému percentilu. Má-

li soud mediánovou délkou řízení např. 200 dnů, řízení pro první polovinu případů (tedy věcí) trvá maximálně 200 dnů včetně, pro druhou polovinu 200 dnů nebo více.

- **Měřítka náročnosti agendy** – měřítka byla pro každou soudní agendu (rejstřík) stanovena komisí složenou ze soudců a expertů. Teoreticky určuje náročnost průměrné věci v dané agendě (rejstříku). Měřítka vyjadřují počet věcí, které by měl jeden soudce nebo zaměstnanec ve výkonu vyřídit (zpracovat) za rok. Vyšší číslo tedy znamená nižší náročnost. Měřítka jsou využita při tzv. systemizaci (viz toto heslo).
- **Míra celkové změny rozsudku** – vypočtena jako míra odvolání krát míra změny rozsudku. Jde o podíl věcí, v nichž nakonec bylo odvolacím soudem změněno rozhodnutí soudu I. stupně ke všem prvostupňovým rozhodnutím.
- **Míra odvolání** – je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně vyřízených věcí, v nichž bylo podáno odvolání, k celkovému počtu pravomocně skončených (vyřízených) věcí $\times 100\%$. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci složitosti věcí (čím složitější věc, tím pravděpodobnější odvolání), je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory. Způsob výpočtu míry odvolání jsme oproti verzi z roku 2016 upravili. Nyní jsou zahrnuty i věci, v nichž odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu I. stupně a věc mu vrátil a následně již odvolání podáno nebylo. Dále jsme data u prvostupňové civilní agendy očistili o spory, kde byla výše přiznaného nároku menší než 10 000 Kč. V těchto sporech (až na výjimky) nelze podat odvolání, a jejich zahrnutí by tak snižovalo vypočtené hodnoty míry odvolání. Po této úpravě tak došlo k poměrně značnému zvýšení míry odvolání. Změnu metodiky jsme aplikovali i na data z předchozích let.
- **Míra vyřizování** – je vypočtena jako (počet vyřízených věcí v daném období) / (počet příchozích věcí v daném období) $\times 100\%$. Udává tedy, zda soud vyřídil více věcí, než mu nově přišlo (nápad a obživa). Je-li větší než 100 %, soud vyřídil více věcí, než mu přišlo, a snížil se tedy počet nevyřízených věcí. Je-li menší než 100 %, soud vyřídil méně věcí, než mu přišlo, a zvýšil se tedy počet nevyřízených věcí.
- **Míra změny rozsudku** – je vypočtena ze statistických listů a jedná se o poměr pravomocně skončených věcí, v nichž bylo vyhověno odvolání (tedy rozsudek soudu I. stupně byl změněn odvolacím soudem na podkladě odvolání) k celkovému počtu pravomocně skončených věcí, v nichž bylo podáno odvolání $\times 100\%$. Do změny rozsudku jsou započítány i případy, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně u odvolacího soudu zrušeno a vráceno soudu I. stupně. *Ceteris paribus* (za jinak neměnných podmínek) ji lze považovat za aproximaci kvality rozhodování, je však třeba mít na paměti, že je ovlivněna i mnoha dalšími faktory.
- **Nápad** – nebo také napadlé věci. Počet nově zapsaných věcí do rejstříku za určité období. V této zprávě se jedná vždy o roční data, která získáváme z výkazů o činnosti soudů.
- **Nevyřízené věci** – počet věcí, které nebyly vyřízeny (skončeny) k poslednímu dni vykazovaného období. Na rozdíl od ukazatelů jako je nápad, obživa nebo vyřízené věci, které se vztahují k celému sledovanému období, se v tomto případě jedná o stav k určitému datu, v této zprávě vždy k 31. 12. daného roku. Data pocházejí z výkazů o činnosti soudů.
- **Obživa** – nebo také obživlé věci. Jedná se o případy, kdy byla věc sice vyřízena, ale z určitého důvodu se v řízení pokračuje (většinou v důsledku odvolacího řízení, kdy bylo rozhodnutí soudu I. stupně zrušeno a vráceno mu k novému projednání, či po podání

odporu). V této zprávě se stejně jako u nápadu jedná o počet věcí, které obžily za vykazované období, tedy za celý daný rok. Data jsou rovněž získávána z výkazů o činnosti soudů.

- **Percentil** – percentily dělí vzestupně setříděný soubor hodnot na setiny (na sto stejných částí). Devadesátý percentil znamená, že 90 % hodnot je menších nebo rovno a 10 % hodnot větších nebo rovno hodnotě percentilu. Má-li tedy soud devadesátý percentil délky řízení 400 dnů, znamená to, že vyřízení 90 % věcí trvá maximálně 400 dnů, zbylých 10 % pak 400 dnů a více.
- **Plánovaný počet soudců** – odhad počtu soudců potřebných k vyřízení nápadu za předmětný rok. Je vypočítáván pro všechny okresní a krajské soudy, zpravidla jednou ročně pro následující rok. Systemizace vyšších soudů je určena na základě dohody, nikoliv výpočtem.
- **Plošný graf** – typ grafu, který velmi dobře znázorňuje velikost změn v čase a v součtu zobrazovaných hodnot vyjadřuje rovněž vztah jednotlivých částí k celku. Jedná se v podstatě o spojnicový graf, ale plochy pod čarami jsou vyplněny barvami. Plošných grafů existuje několik podtypů a v této zprávě používáme skládaný plošný graf a stoprocentní skládaný plošný graf. Osa x znázorňuje čas a na svislé ose y jsou hodnoty jednotlivých druhů zkoumaných ukazatelů v absolutních číslech nebo v procentním poměru.
- **Počet soudkyň a soudců na MD/RD** – počet soudkyň a soudců, kteří jsou na mateřské nebo rodičovské dovolené. Je zahrnut do evidenčního počtu soudců. Uvádíme vždy údaje k 1. 1. daného roku.
- **Průměr** – je míněn aritmetický průměr hodnot.
- **Přepočet na soudce** – počty napadlých, vyřízených a nevyřízených věcí jsou vyděleny počtem soudců. Jedná se o jeden z ukazatelů výkonnosti a zatíženosti soudů. Pro výpočet je využit počet skutečných úvazků. Tato data byla poprvé sbírána k 1. 1. 2020. Jejich velkou výhodou je fakt, že jsou přesnější. Je zde například vyčleněna opatrovnícká agenda (počet není uveden dohromady s rejstříkem C) a dále jsou zohledněny i nepřítomnosti soudců, jako je dlouhodobá nemoc apod. Počty soudců jsou s přesností na desetinu soudce.
- **Příchozí věci** – v této zprávě znamená součet napadlých a obživlých věcí.
- **Statistické listy (SL)** – po pravomocném skončení (konečném vyřízení) věci v hlavních agendách jsou vyplňovány u jednotlivých soudů odpovědnou osobou, odeslány v elektronické podobě a automaticky zařazeny do datového skladu. Vyhotovují se ke každé věci (osobě v trestní agendě). Obsahují velmi detailní údaje o věci (významné časové údaje, údaje o odvolání, výsledek řízení, anonymizované údaje o účastnících řízení, o výši a druhu trestu apod.).
- **Výkazy o činnosti soudů** – obsahují především údaje o počtu napadlých, obživlých, vyřízených a nevyřízených věcí za zkoumané období, ale i další data, např. dělení vyřízených věcí podle způsobu vyřízení a dělení obživlých věcí podle důvodu pro obživnutí. Vypočítávají se automaticky pro každou agendu (rejstřík) a každý soud.
- **Vyřízené věci** – v této zprávě se vždy jedná o roční data, která jsou získána z výkazů o činnosti soudů.

Právní a ostatní pojmy

- **Civilní** – (agenda, řízení, úsek) činnost soudů v občanském soudním řízení. Civilní soudnictví v sobě dále zahrnuje celou řadu různých specificky upravených typů řízení (řízení o pozůstalosti, umoření listin apod.) a člení se tudíž na další agendy. Do samostatných agend se z něj vyčleňuje opatrovnická a obchodní agenda, z obchodní agendy pak dále zvláště agenda insolvenční. V této zprávě se civilní agendou myslí zpravidla věci vedené v rejstříku C, do kterého se zapisují zejména občanskoprávní návrhy týkající se právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným a návrhy na rozhodnutí ve statusových věcech manželských a partnerských.
- **Dovolání** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud; v civilních řízeních nemusí být v zákonem stanovených případech věc předložena dovolacímu soudu, ale o dovolání může rozhodnout soud v první instanci (jedná se zejména o zastavení dovolacího řízení pro nezaplacení soudního poplatku, odmítnutí dovolání pro opožděnost apod.).
- **Hlavní agendy** – jedná se o takové agendy soudů, které svou velikostí a významem tvoří stěžejní část jejich práce. V případě soudů jsou to z civilní (občanskoprávní) agendy věci zapisované do rejstříku C, z opatrovnické agendy věci vedené v rejstříku P a Nc, u obchodní agendy věci z rejstříku Cm a insolvenčního rejstříku INS, z trestní agendy rejstříky T a Tm a ze správního soudnictví všechny správní rejstříky kromě tzv. všeobecného rejstříku správního soudnictví.
- **InfoData** – statistický portál Ministerstva spravedlnosti, který umožňuje přístup široké veřejnosti k výkazům a statistikám soudů. Jeho hlavním cílem je prezentovat všechny důležité informace o justici na jednom místě a tím přispět k její větší otevřenosti (<http://cslav.justice.cz/InfoData/uvod.html>).
- **Incidenční spory** – jedná se o spory vyvolané insolvenčním řízením a projednávané v rámci insolvenčního řízení. Co jsou incidenční spory, vymezuje insolvenční zákon (zákon č. 182/2006 Sb.). Jde například o spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu, a další (viz také ust. § 159 a násl. insolvenčního zákona).
- **Insolvence** – jinak také insolvenční agenda (řízení). Jedná se o zvláštní soudní řízení civilní agendy, jehož předmětem je projednání úpadku a jeho řešení. Do insolvenční agendy se dále zařídí incidenční spory. Insolvenční agenda se rozhoduje na insolvenčních odděleních obchodních úseků soudů.
- **Jmenovací etapa** – jinak také etapa jmenování soudců. Soudce jmenuje prezident na návrh ministra spravedlnosti, dle aktuální potřeby jednotlivých soudů.
- **Kasační stížnost** – mimořádný opravný prostředek, jímž lze napadnout pravomocné rozhodnutí krajského soudu vydané ve správním soudnictví. Kasační stížnost je možné podat v zásadě proti každému takovému rozhodnutí, není-li z přezkoumání v kasačním řízení zákonem výslovně vyloučeno. O kasačních stížnostech rozhoduje Nejvyšší správní soud.
- **Krajské soudy (KS)** – druhý ze čtyř článků soustavy soudů ČR. Působí jich celkem osm, a to Krajský soud v Praze, v Českých Budějovicích, v Plzni, v Ústí nad Labem, v Hradci

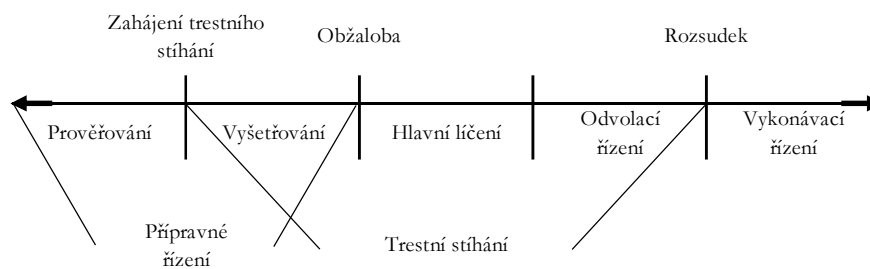
Králové, v Brně a v Ostravě a Městský soud v Praze, který vykonává působnost krajského soudu pro území hlavního města Prahy.

- **Moratorium** – představuje poslední možnost odvrátit úpadek dlužníka před jeho zjištěním, neboť po dobu jeho trvání nelze vyhlásit úpadek dlužníka, platí však stejné účinky jako při zahájení insolvenčního řízení. O moratorium může žádat jen dlužník, který je podnikatelem. Moratorium se vyhláší za splnění zákonných podmínek nejdéle na dobu 3 měsíců; ve zvláštních případech může být prodlouženo o dalších třicet dnů. Smyslem moratoria je poskytnout dlužníkovi čas na vyřešení svých nesplácených závazků a pohledávek, zachovat provoz podniku dlužníka a vyrovnat se s věřiteli ještě před tím, než proběhne celé insolvenční řízení.
- **Nadřízený soud** – z hlediska hierarchického organizačního uspořádání soudní soustavy lze soudy obecně označovat podle jejich postavení v soustavě jako soudy vyšší a nižší a z hlediska instančních vztahů také jako soudy nadřízené (vyššího stupně) a podřízené (nižšího stupně). Vyšším soudem je soud, který v soudní soustavě zaujímá oproti jinému soudu vyšší postavení bez ohledu na to, zda nižší soud je činný v obvodu působnosti soudu vyššího. Nadřízeným soudem je soud vyšší ve vztahu k soudu nižšímu (podřízenému), který spadá do jeho obvodu působnosti. Například krajský soud je vždy nadřízeným soudem ve vztahu k okresním soudům v obvodu jeho působnosti, nikoliv však již ve vztahu k okresním soudům, které spadají do působnosti jiného krajského soudu.
- **Nejvyšší soud (NS)** – čtvrtý článek soudní soustavy a vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů v civilním a trestním soudnictví s výjimkou záležitostí, o nichž rozhoduje Ústavní soud a Nejvyšší správní soud. Rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích v případech stanovených zákonem o řízení před soudy a v jiných případech stanovených zvláštním právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, již je Česká republika vázána a která byla vyhlášena. Sídlí v Brně.
- **Nejvyšší správní soud (NSS)** – vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Správní soudnictví v ČR spolu s NSS vykonávají dále už jen krajské soudy. Sídlí v Brně.
- **O. z.** – občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb., který rekonfiguroval české soukromé právo a nahradil předchozí československý občanský zákoník z roku 1964. Nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2014.
- **Obchodní** – (agenda, úsek) jedna ze samostatně sledovaných agend civilního soudnictví, jejíž převážnou část tvoří spory mezi podnikateli a statusové věci právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora a přeměn. Do obchodní agendy se řadí i dvě další agendy se specificky upraveným druhem řízení. V prvním případě se jedná o insolvenční řízení, která je vzhledem ke svému rozsahu a významu sledována zvlášť. V druhém případě jde o řízení ve věcech veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. Tato zpráva se posledně uvedenou agendou nezabývá; údaje o ní lze získat z ostatních veřejných zdrojů justičních statistik.
- **Odvolací instance (agenda)** – také soud II. stupně (druhostupňová agenda). Soudní řízení bývá zpravidla dvoustupňové. Každá nová věc (spor nebo jiná právní věc) je nejdříve projednána a rozhodnuta v první instanci (viz dále). Lze-li nepravomocné rozhodnutí soudu I. stupně napadnout opravným prostředkem, koná se následně u bezprostředně nadřízeného soudu odvolací řízení.

- **Okresní soudy (OS)** – první, nejnižší článek soudní soustavy. Tento článek soustavy čítá celkem 86 okresních soudů, z nichž 75 je označeno jako *okresní*, deset soudů na území hlavního města Prahy jako *obvodní* (území hl. m. Prahy se dělí na deset soudních obvodů) a jeden jako *městský* – Městský soud v Brně, který vykonává působnost okresního soudu pro území Statutárního města Brno (okres Brno-město).
- **Opatrovnická** – (agenda, řízení, úsek) je jednou ze samostatných agend civilního soudnictví, kterou tvoří zejména věci týkající se svéprávnosti a opatrovnictví člověka a dále především záležitosti nezletilých dětí, poručenství a jiných forem péče o dítě. Kromě výše uvedeného se do opatrovnické agendy započítávají také věci tzv. *detenčního řízení*, tedy řízení ve věcech vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení ve zdravotním ústavu (rejstřík L). Vzhledem k omezenému rozsahu detenční agendy se jí tato zpráva nezabývá.
- **První instance (prvoinstanční agenda)** – také soud I. stupně (prvostupňová agenda). Okresní soudy jsou soudy první instance vždy, není-li k tomu podle předpisů upravujících soudní řízení učen jiný článek soudní soustavy. Takovým jiným článkem jsou zpravidla krajské soudy. Existuje však velmi malý okruh věcí, kdy jako prvoinstanční soud působí soudy vrchní nebo nejvyšší (Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud).
- **Přisedící soudu** – laické osoby (nejedná se odborně vzdělané soudce), které jsou vedle předsedy členy soudního senátu. Jejich role v rozhodovací činnosti soudu spočívá v přítomnosti na zasedáních některých tříčlenných soudních senátů, přičemž vždy dva přisedící doplňuje jeden profesionální soudce. Ten je předsedou daného senátu, ale při poradě o rozsudku ho mohou přisedící přehlasovat, neboť platí rovnost hlasů [více viz zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů].
- **Rejstřík** – je evidenční pomůcka, která podává přehled o počtu a stavu vyřizování jednotlivých věcí. Je také podkladem pro vypracování statistických výkazů o činnosti soudů a dalších statistických výstupů a zdrojem pro základní kontrolu výkonu působnosti soudů. Soudy (včetně nejvyšších) vedou celkem přibližně 120 druhů rejstříků.
- **Rozkazní řízení** – jedná se o civilní řízení ve zkrácené formě, jehož cílem je skončení věci vydáním platebního rozkazu. V této zprávě označuje jen ta civilní řízení, která jsou zahájena návrhem žalobce na vydání platebního rozkazu. Platební rozkaz se vydává bez slyšení žalované strany a řízení jím může být skončeno jen tehdy, nepodá-li proti němu žalovaná strana odpor. Neskončí-li řízení pravomocným platebním rozkazem, přechází do klasického civilního řízení. Platebním rozkazem se v této zprávě míní nejen běžný platební rozkaz, ale i elektronický platební rozkaz, evropský platební rozkaz a směnečný (šekový) platební rozkaz, není-li uvedeno jinak.
- **Skutková podstata trestného činu** – souhrn typových znaků uvedených v trestním zákoníku, podle kterých se rozlišují jednotlivé druhy trestných činů (vražda, loupež, krádež, podvod atd.).
- **Soudní obvod (okresního, krajského a vrchního soudu)** – územní působnost jednotlivých soudů, včetně názvu a umístění sídla, stanovuje zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů. Obvod okresního soudu (soudní okres) je vymezen územním výčtem obcí, které jej tvoří (u obvodního soudu územím městských částí hlavního města Prahy). Obvod krajského soudu (soudní kraj) se

skládá z obvodu okresních soudů, kterým je nadřízeným soudem, a obvod vrchního soudu z obvodů krajských soudů, kterým je nadřízeným soudem.

- **Správní** – (agenda, řízení, úsek) – ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob a rozhodují i další věci, o kterých tak stanoví zákon (zejména věci volební, věci místního a krajského referenda a rozhodování o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem).
- **Stížnost pro porušení zákona** – mimořádný opravný prostředek, který může podat jen ministr spravedlnosti, a to proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení. Stížnost pro porušení zákona se podává k Nejvyššímu soudu, který o ní také rozhoduje (viz také ust. § 266 a násl. tr. řádu).
- **Systemizace a její výpočet** – výpočet slouží k odhadu potřeby soudců k vyřízení nápadu pro následující rok. Pro každý soud se z dat za předchozí tři roky odhadne nápad ve všech rejstřících pro předmětný rok. Za pomoci měřítek se vypočte teoretický počet soudců potřebných k vyřízení nápadu v daném rejstříku. Potřeba soudců pro jednotlivé rejstříky se sečte a vyjde tak potřeba soudců pro předmětný soud a rok. Vypočtená potřeba je nakonec upravena s přihlédnutím ke státnímu rozpočtu, jehož prostředky v současné době postačují pro 3 063 soudců. Samotná systemizace spočívá ve stanovení plánovaného počtu soudců pro jednotlivé kraje na základě výše popsaného výpočtu. Pro vyšší soudy je systemizace určena na základě dohody, nikoliv na základě výpočtu. Z výše uvedeného plyne, že systemizace neslouží k určování celorepublikové potřeby soudců, ale k přerozdělování předem stanoveného počtu soudců mezi soudy s ohledem na relativní změny v nápadu.
- **Trestní** – (agenda, řízení, úsek). Hlavním těžištěm trestního řízení je náležité zjištění trestných činů a spravedlivé potrestání jejich pachatelů v souladu se zákonem. Trestní řízení je zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení (policijní orgány, státní zastupitelství a soudy) a dalších subjektů podílejících se na tomto postupu. Trestní řízení probíhá v několika stádiích. Rozlišujeme přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení a vykonávací řízení (viz zjednodušené schéma níže):

Trestní věc nemusí projít všemi stádií, zejména může být rozhodnuta již v přípravném řízení, což znamená, že hlavní líčení se nebude vůbec konat. Obdobně skončí-li věc v prospěch obžalovaného, není důvodu pro konání vykonávacího řízení, neboť rozsudkem nebyla uložena sankce (trest, ochranné opatření).

Soudů se především týká část trestního řízení od podání obžaloby, tedy předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení (souhrnně označená jako řízení před soudem) a vykonávací řízení. Samozřejmě soudy na trestním úseku vyřizují i další trestní agendu (např. rozhodování soudce v přípravném řízení). Tato zpráva se ale věnuje trestním

věcem spadajícím do řízení před soudem a zapisovaným do rejstříků T a Tm u prvostupňového soudu a do rejstříků To a Tmo odvolacího soudu.

- **Vrchní soudy (VS)** – jsou třetím článkem soudní soustavy tvořeným dvěma soudy se sídlem v Praze a v Olomouci.
- **Zaměstnanec ve výkonu** – jedná se o zaměstnance soudu, který není soudcem, ale bezprostředně se podílí na vyřizování soudní agendy a výkonu soudnictví. Zaměstnance lze roztrždit do několika kategorií podle druhu práce, kterou vykonávají. Bližší popis je uveden v podkapitole 2.1.2.
- **Zaměstnanec ve správě** – zajišťuje provoz soudu, což zahrnuje velkou škálu funkcí. Celou správu soudu řídí ředitel správy. Dalšími zaměstnanci ve správě jsou například pracovníci sekretariátu, dozorčí úředníci, účetní, ekonomové, informatici nebo řidiči. Celkem je rozlišováno 40 kategorií zaměstnanců ve správě.
- **Zkrácené přípravné řízení** – představuje zvláštní formu přípravného řízení, jehož podstatou je umožnit u méně závažných trestných činů jejich rychlejší a jednodušší vyřízení (skončení), tedy objasnění skutku, ve kterém je spatřován trestný čin, zjištění osoby důvodně podezřelé z jeho spáchání a vyhledání důkazů. Zkrácené přípravné řízení lze podle zákona konat jen o trestných činech, které v prvním stupni přísluší projednávat okresnímu soudu a jejichž horní hranice trestní sazby nepřevyšuje pět let, pokud byl podezřelý přistižen při činu nebo bezprostředně po něm nebo pokud v průběhu prověřování byly zjištěny skutečnosti jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě dvou týdnů postavit před soud.

Příloha B – seznam zkr. soudních okresů a soudních obvodů hl. m. Prahy

Okres (obvod)	Zkratka	Okres (obvod)	Zkratka
Benešov	BN	Pardubice	PA
Beroun	BE	Pelhřimov	PE
Blansko	BK	Písek	PI
Brno-město	BM	Plzeň-jih	PJ
Brno-venkov	BO	Plzeň-město	PM
Bruntál	BR	Plzeň-sever	PS
Břeclav	BV	Praha 1	P 1
Česká Lípa	CL	Praha 2	P 2
České Budějovice	CB	Praha 3	P 3
Český Krumlov	CK	Praha 4	P 4
Děčín	DC	Praha 5	P 5
Domažlice	DO	Praha 6	P 6
Frýdek-Místek	FM	Praha 7	P 7
Havlíčkův Brod	HB	Praha 8	P 8
Hodonín	HO	Praha 9	P 9
Hradec Králové	HK	Praha 10	P 10
Cheb	CH	Praha-východ	PY
Chomutov	CV	Praha-západ	PZ
Chrudim	CR	Prachatice	PT
Jablonec nad Nisou	JN	Prostějov	PV
Jeseník	JE	Přerov	PR
Jičín	JC	Příbram	PB
Jihlava	JI	Rakovník	RA
Jindřichův Hradec	JH	Rokycany	RO
Karlovy Vary	KV	Rychnov nad Kněžnou	RK
Karviná	KA	Semily	SM
Kladno	KL	Sokolov	SO
Klatovy	KT	Strakonice	ST
Kolín	KO	Svitavy	SY
Kroměříž	KM	Šumperk	SU
Kutná Hora	KH	Tábor	TA
Liberec	LB	Tachov	TC
Litoměřice	LT	Teplice	TP
Louny	LN	Trutnov	TU
Mělník	ME	Třebíč	TR
Mladá Boleslav	MB	Uherské Hradiště	UH
Most	MO	Ústí nad Labem	UL
Náchod	NA	Ústí nad Orlicí	UO
Nový Jičín	NJ	Vsetín	VS
Nymburk	NB	Vyškov	VY
Olomouc	OC	Zlín	ZL
Opava	OP	Znojmo	ZN
Ostrava	OS	Žďár nad Sázavou	ZR

Příloha C – seznam vybraných rejstříků soudů

Rejstřík	Popis
A (KS)	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (od roku 2010)
A (NSS)	Převzatá agenda z vrchních soudů (dříve)
Ad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (od roku 2010)
Ads	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech sociální a důchodové správy
Af	Správní žaloby ve věcech finanční správy (od roku 2010)
Afs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech finanční správy
Ans	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany proti nečinnosti správního orgánu (dříve)
Aos	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech opatření obecné povahy (dříve)
Aps	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (dříve)
Ars	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech krajského a místního referenda, ve věcech dohledu nad hospodařením politických stran a hnutí a ve věcech dohledu nad financováním volebních kampaní politických stran a hnutí
As	Řízení o kasačních stížnostech v ostatních věcech
Az	Správní žaloby ve věcech mezinárodní ochrany
Azs	Řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany a zákona o pobytu cizinců
C	Občanskoprávní věci
Ca	Ostatní návrhy ve věcech správního soudnictví (před rokem 2010)
Cad	Správní žaloby ve věcech sociální a důchodové správy (před rokem 2010)
Cdo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech občanskoprávních a obchodních
Cm	Obchodní věci
Cmo	Odvolací civilní agenda v obchodních věcech
Co	Odvolací civilní agenda
EC (KS)	Převedené věci z rejstříku EPR – občanskoprávní věci
EC (OS)	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu (před rejstříkem EPR)
ECm	Převedené věci z rejstříku EPR – obchodní věci
EPR	Návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu
EVC	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu
EVCm	Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu v obchodních věcech
ICdo	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí pro incidenční spory vyvolané v průběhu insolvenčního řízení
ICm	Incidenční spory
INS	Insolvenční řízení
Kss	Řízení ve věcech soudců
L	Detenční řízení
NSČR	Věci předložené Nejvyššímu soudu k rozhodnutí v insolvenčním řízení

Rejstřík	Popis
Odo	Dovolání proti rozhodnutím odvolacích soudů ve věcech obchodních (dříve)
P a Nc	Opatrovnické řízení
T	Trestní věci
Tdo	Dovolání proti rozhodnutím soudů druhého stupně ve věcech trestních
Tm	Trestní věci mládeže
Tmo	Trestní agenda odvolací – mladiství
To	Trestní agenda odvolací
Tz	Stížnosti pro porušení zákona

Příloha D – přehledové listy s daty soudů

Data_soudy_2019.xlsx

Příloha E – detailnější popis DEA

Metoda je zde stručně popsána, popis však nezabíhá do větších detailů, jako je odvození použitých rovnic nebo podrobné vysvětlení všech pojmů. V případě většího zájmu odkazujeme na odbornou literaturu, jejíž stručný seznam uvádíme na konci této přílohy.

V první části stručně vysvětlujeme teoretické základy a shrnujeme vybranou literaturu, ve které byla DEA aplikována na soudnictví. V druhé části popisujeme, jak konkrétně byla DEA použita na české soudy (tj. specifikace modelu). Výsledky jsou uvedeny v podkapitole 2.6.1.

Teorie a literatura

DEA je neparametrická metoda lineárního programování. Lineární programování je metoda, která se snaží dosáhnout nejlepšího výstupu (např. minimálních nákladů) v matematickém modelu, jehož požadavky jsou reprezentovány lineárními vztahy. Jinak řečeno hledá maximum (minimum) dané funkce za daných podmínek.

DEA je využívána k analýze technické efektivity tzv. DMU (z anglického Decision Making Units, rozhodovací jednotky). Porovnává mezi sebou rozhodovací jednotky, které vytváří podobný produkt, využívají podobné vstupy a spadají pod jednu organizaci. Jedná se například o několik továren spadajících pod jednu společnost nebo právě o soudy. V našem případě tedy analyzujeme technickou efektivnost 86 okresních soudů (DMU) v ČR.

Hlavním výstupem DEA je skóre efektivity (θ) od 0 do 1. Skóre 1 značí, že DMU je efektivní. Čím nižší je vyprodukované skóre, tím si soud počíná méně efektivně. Například skóre 0,6 značí, že soud si počíná efektivně jen z 60 %, tedy že s danými vstupy produkuje pouze 60 % možných výstupů nebo, že za daných vstupů je možné výstupy navýšit o $(100 - 60) = 40$ %. Konkrétní interpretace závisí na druhu modelu (viz dále).

Základy konceptu technické efektivity, ze kterého DEA vychází a který je popsán níže, položil v roce 1957 M. J. Farrell. Na základech tohoto konceptu pak vytvořili Charnes, Cooper a Rhodes (1978) model DEA s konstantními výnosy z rozsahu (CRS). Jedná se o tzv. CCR model. Předpoklad konstantních výnosů z rozsahu později uvolnili Banker, Charnes a Cooper (1984). Jejich model již pracuje s různými výnosy z rozsahu (VRS). Jedná se o tzv. BCC model.

Výnosy z rozsahu jsou ekonomický pojem, který udává, jak se mění výstupy při proporcionální změně všech vstupů. Výnosy z rozsahu lze dělit takto:

- Klesající výnosy z rozsahu (DRS): zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů o méně než 1 %.
- Konstantní výnosy z rozsahu (CRS). V tom případě je velikost zkoumané DMU ideální. Zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů přesně o 1 %.
- Rostoucí výnosy z rozsahu (IRS): zvýšení všech vstupů o 1 % vede ke zvýšení výstupů o více než 1 %.

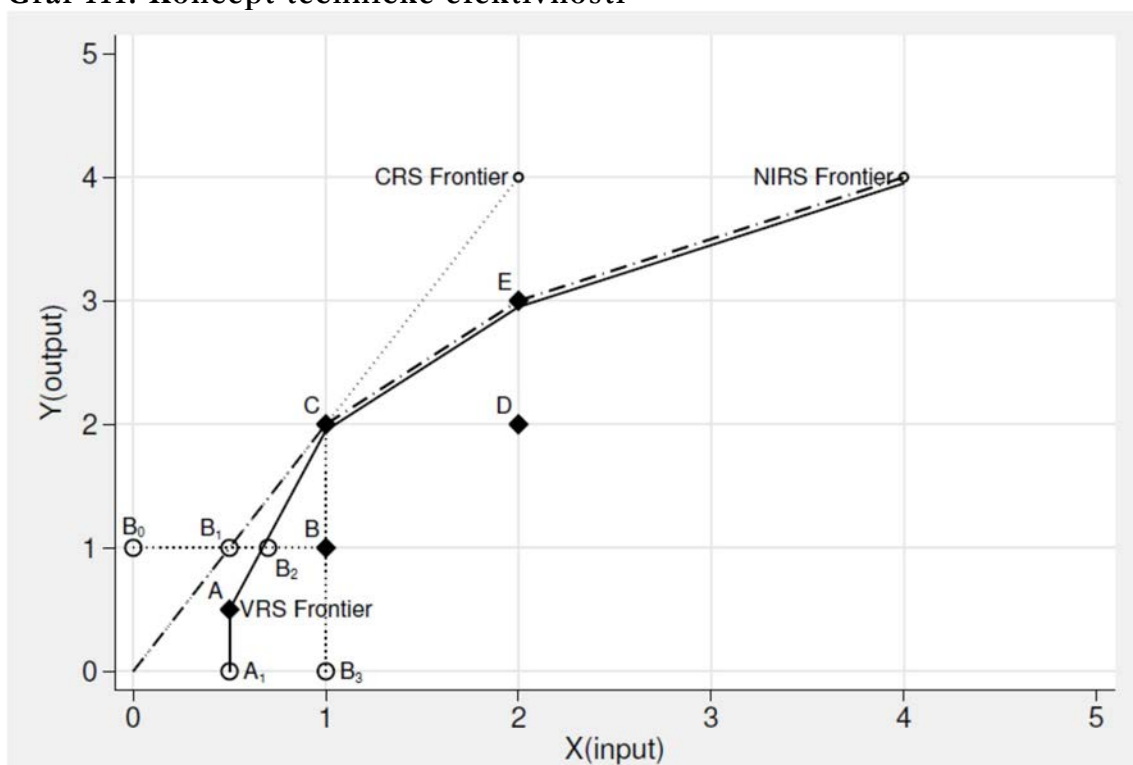
Z hlediska této zprávy je podstatné to, co z konceptu výnosů z rozsahu plyne. Charnes, Cooper a Rhodes (1978) předpokládají CRS, tedy předpokládají, že DMU je ideálně veliká. Neefektivnost ve výrobě tedy nemůže plynout z nevhodné velikosti DMU. Naopak Banker, Charnes a Cooper (1984) předpokládají VRS, což znamená, že soudy mohou být neefektivní i kvůli tomu, že jsou příliš velké nebo malé.

Dále můžeme DEA dělit na vstupově orientovanou (z anglického input-oriented) a výstupově orientovanou (z anglického output-oriented). Vstupově orientovaná DEA zkoumá, o kolik by soud mohl snížit své vstupy, aniž by se změnila velikost výstupů, pokud by soud fungoval efektivně. Výstupově orientovaná DEA zkoumá, o kolik by soud mohl zvýšit své výstupy, aniž by se změnila velikost vstupů, pokud by soud fungoval efektivně.

Koncept technické neefektivnosti

Technicky efektivní DMU můžeme definovat jako DMU, která produkuje maximální možný výstup z daných vstupů nebo daný výstup z minimálního množství vstupů. Koncept měření technické neefektivnosti, jak ho definoval Farrell, a tedy i koncept DEA, je nejlépe pochopitelný z příkladu na grafu 111.

Graf 111: Koncept technické efektivity

Zdroj: Y. Ji, C. Lee (2010), str. 269.

Na ose Y je množství vyprodukovaného výstupu, na ose X je vložené množství vstupu. Na příkladu na grafu je zaneseno pět DMU. DMU C leží na tzv. efektivní hranici CRS (CRS frontier). Tato hranice udává nejlepší možnou kombinaci vstupů a výstupů za předpokladu CRS. CCR model ji tedy vyhodnotí jako zcela efektivní ($\theta = 1$). Jednotky A, C a E leží na efektivní hranici VRS (křivka označená jako VRS frontier). BCC model je tedy vyhodnotí jako zcela efektivní. Dále je na grafu zobrazena „efektivnostní hranice“ NIRS (nerostoucí výnosy z rozsahu), která ale v rámci této analýzy není potřebná.

Na efektivní hranici VRS lze také velmi dobře demonstrovat výnosy z rozsahu. Od bodu A do bodu C vykazuje křivka rostoucí výnosy z rozsahu (sklon k ose X je vysoký, výstup tedy roste rychleji než vstup). Od bodu C dál vykazuje křivka klesající výnosy z rozsahu (sklon k ose X je malý, výstup tedy roste pomaleji než vstup). Pouze bod C vykazuje CRS – je to průsečík efektivních hranic VRS a CRS. Například DMU B je neefektivní. Její přesnou míru efektivnosti (tedy θ) lze

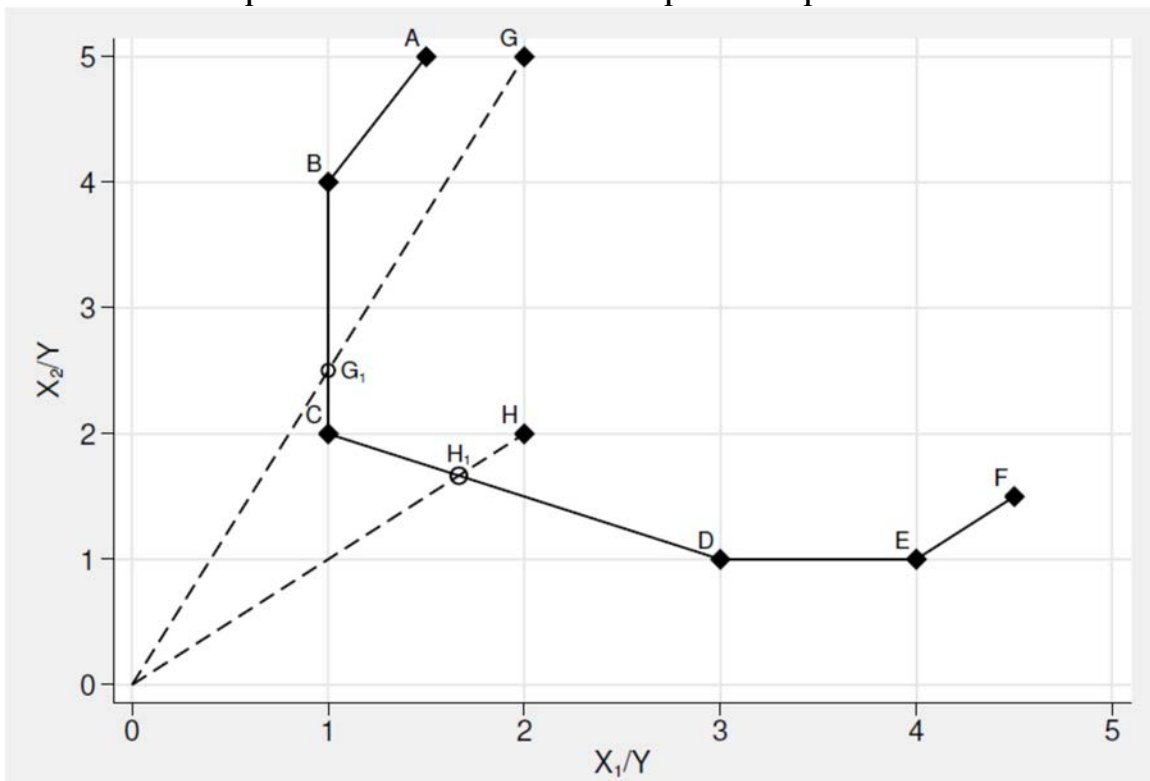
snadno určit. V případě vstupově orientovaného CCR modelu to je poměr vzdáleností na grafu $(B_0B_1) / (B_0B)$. V případě vstupově orientovaného BCC modelu je efektivnost určena poměrem vzdáleností $(B_0B_2) / (B_0B)$. Z toho plyne, že je možné rozdělit neefektivnost na dvě složky: čistá technická neefektivnost (vzdálenost B_2B) a neefektivnost způsobená nevhodnou velikostí (vzdálenost B_1B_2).

Všechny míry efektivnosti získané pomocí výstupově orientované DEA jsou v příkladu na grafu stejné, a to $(B_3B) / (BC)$ – neefektivnost je způsobena tedy samotnou DMU, ale ne její velikostí.

Neefektivnost a přídatné proměnné

Dalším důležitým konceptem v rámci DEA jsou tzv. přídatné proměnné (anglicky slack variables). Na grafu 112 je opět zobrazena hranice efektivnosti, ale jiným způsobem. Je zobrazena pro dva vstupy a jeden výstup. Na osách je vždy zanesen poměr (množství vstupu) / (množství výstupu). DMU A až F leží „na hranici efektivnosti“, DMU G a H jsou neefektivní. Jejich technickou efektivnost lze vypočítat podobně jako na grafu 111 – tedy $0G_1/0G$ a $0H_1/0H$. Bod G_1 je tzv. Farrell efektivní. Ale u DMU G je ještě dále možné snížit množství vstupu 2, a to o vzdálenost CG_1 . Právě tato neefektivnost je tzv. „slack“. DMU C se pak stává tzv. „referenční DMU“ pro DMU G. Bod C je tzv. „Pareto–Koopman efektivní“. Přídatné proměnné tedy udávají, o kolik jednotek je třeba snížit vybraný vstup (nebo zvýšit vybraný výstup), aby se DMU stala efektivní. Neefektivní jednotka totiž oproti efektivní referenční jednotce používá příliš velké množství daného vstupu nebo produkuje příliš malé množství daného výstupu.

Graf 112: Koncept technické efektivnosti a přídatné proměnné

Zdroj: Y. Ji, C. Lee (2010), str. 269.

Matematická specifikace modelu

Celý koncept DEA a technické efektivity popsaný v textu výše je samozřejmě specifikován také formálně – matematicky. DEA s CRS je specifikována následovně (například Nissi a Rapposelli, 2011).

Přepokládejme, že máme n DMU, které spotřebovávají různé množství m vstupů, aby vyprodukovaly s výstupů. Označme množství vstupu i ($i = 1, \dots, m$) jako x_{ij} a množství výstupu r ($r = 1, \dots, s$) jako y_{rj} . Cílem metody je změřit relativní efektivnost jedné DMU j_0 vzhledem k nejlepšímu možnému výkonu. Efektivnost j_0 je definována jako poměr vážené sumy vstupů k vážené sumě výstupů. Váhy nejsou dány a priori, ale jsou vypočteny tak, aby maximalizovaly efektivnost dané j_0 . Efektivnost tedy lze vypočítat tak, že se maximalizuje poměr vstupů a výstupů, kdy váhy jsou neznámé, a to za podmínky, že tento poměr nesmí přesáhnout 1 u jakékoliv jednotky:

$$e_0 = \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{rj_0}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{ij_0}} \quad (1)$$

$$\text{s.t. } \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{rj}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{ij}} \leq 1 \quad j = 1, \dots, n \quad u_r, v_i \geq 0 \quad \forall r, i \quad (2)$$

kde u_r a v_i jsou váhy pro r -tý výstup nebo i -tý vstup. Tento model musí být vyřešen n krát – tedy pro každou DMU. V tomto případě 86krát.

Banker, Charnes a Cooper (1984) rozšířili model o možnost různých výnosů z rozsahu. Toho dosáhli tím, že přidali podmínku konvexivity pro oblast výrobních možností:

$$\sum_{j=1}^n \lambda_j = 1$$

Aplikace DEA v oblasti soudnictví

DEA není v oblasti soudnictví aplikována příliš často, několik prací na toto téma však existuje. Poprvé DEA aplikovali v oblasti soudnictví Lewin, Morey a Cook (1982), kteří zkoumali efektivnost vrchních trestních soudů v Severní Karolíně v roce 1976. Kittelsen a Forsund (1992) zkoumali norské soudy v letech 1983–1986. Pedraja-Chaparro a Salinas-Jiménez (1996) analyzují soudy ve Španělsku. DEA využil také Schneider (2005, odvolací soudy pro pracovní právo v Německu). Relativně nedávno, v roce 2011, bylo DEA aplikováno v Brazílii (státní soudy), v Egyptě (soudy první instance) či Itálii (odvolací soudy).

Vstupy a výstupy DEA jsou ve všech těchto pracích velmi podobné. Jako vstupy se většinou používají nápad, počet nedodělků na začátku roku, počet soudců a dalšího personálu. Jako výstup se používá výhradně počet vyřízených věcí. Některé práce dělí vyřízené věci do kategorií nebo jako zvláštní výstup berou počet věcí vyřízených do určitého počtu dní.

Metodika, specifikace modelu

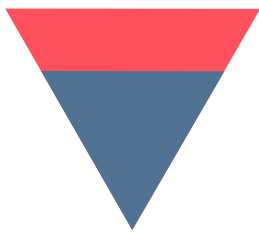
V teoretické části byly popsány teoretické základy DEA, její varianty a základní literatura, která se DEA zabývá nebo ji aplikuje. V této části je popsána konkrétní aplikace DEA při hodnocení českých soudů. Jako vstupy jsou použity následující proměnné: **počet soudců** (díky novým datům byl počet soudců zpřesněn), **počet referentů** (VSÚ + asistenti + soudní tajemníci) a **počet dalšího**

personálu ve výkonu (vedoucí kanceláře + protokolující úředníci + zapisovatelky) a **vážená případová zátěž** (nevyřízené věci na začátku roku + počet příchozích věcí). Jako výstup byl použit **vážený počet vyřízených věcí**. Na rozdíl od ostatních kapitol jsou tedy zapojeny všechny agendy. Využita je výstupově orientovaná DEA. Tato metoda se soustředí na maximalizaci výstupů za využití konstantních vstupů. V empirické literatuře v oblasti justice je obecně více využívána tato orientace DEA. Soudy totiž mají kontrolu nad vyřízenými věcmi (výstupy), ale ne nad nápadem (jeden ze vstupů). Veškerá uváděná data jsou za rok 2017.

Případy byly váženy pomocí dvou typů vah. První typ vychází z měřítek používaných v systemizaci, kde má například případ z agendy C váhu 1 a případ z agendy EXE váhu $308 / 2200 \approx 0,14$. Druhý typ se uplatní v rámci velkých agend, u nichž jsou k dispozici podrobnější data (vyplňují se statistické listy). Jedná se o agendy P a Nc, T, Tm a C. Jednotlivým druhům sporu je v rámci agendy přidělen „koeficient obtížnosti sporu“, který určuje, jak je daný spor relativně obtížný v rámci příslušné agendy. Jako kritérium obtížnosti je využita délka řízení, respektive počet hlavních líčení u trestních agend. Pro účely této zprávy byla použita následující specifikace DEA: **modely CCR i BCC, dvoufázová, výstupově orientovaná**. Analýza tedy zkoumá, o **kolik by soud mohl zvýšit své výstupy, aniž by se změnila velikost vstupů**, pokud by soud fungoval efektivně. Také zkoumá, zda je velikost soudu ideální či nikoliv.

Seznam literatury (DEA)

- BANKER, Rajiv D. – CHARNES, Abraham – COOPER, William Wager: Some models for estimating technical and scale inefficiencies in data envelopment analysis. *Management science*, 1984, 1078–1092.
- CHARNES, Abraham – COOPER, William W. – RHODES, Edwardo: Measuring the efficiency of decision making units. *European journal of operational research*, 1978, 429–444.
- ELBIALY, Nora – GARCÍA-RUBIO, Miguel A: *Assessing judicial efficiency of Egyptian First Instance Courts: A DEA analysis*. Joint discussion paper series in economics, 2011.
- FARRELL, Michael James: The measurement of productive efficiency. *Journal of the Royal Statistical Society. Series A (General)*, 1957, 253–290.
- JI, Yong-bae, LEE – Choonjoo: Data envelopment analysis. *The Stata Journal*, 2010, 267–280.
- KITTELSEN Sverre – FØRSUND Finn: Efficiency Analysis of Norwegian District Courts, *Journal of Productivity Analysis*. 3, 1992, 277–306.
- LEWIN, Arie Y – MOREY, Richard C – COOK, Thomas J.: Evaluating the administrative efficiency of courts. *Omega*, 1982, 401–411.
- NISSI, Eugenia – RAPPOSELLI, Agnese: A Data envelopment analysis of Italian courts efficiency, *Italian Journal of Applied Statistics Vol. 22 (2)*, 2011, 199–209.
- PEDRAJA-CHAPARRO, Francisco – SALINAS-JIMÉNEZ, Javier: An assessment of the efficiency of Spanish Courts using DEA. *Applied Economics*, 1996, 1391–1403.
- SCHNEIDER, Martin R.: Judicial career incentives and court performance: an empirical study of the German labour courts of appeal. *European Journal of Law and Economics*, 2005, 127–144.
- YEUNG, Luciana L. – AZEVEDO, Paulo F.: Measuring efficiency of Brazilian courts with data envelopment analysis (DEA). *IMA Journal of Management Mathematics*, 2011, dpr002.

Ministerstvo spravedlnosti
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2
e-mail: posta@msp.justice.cz
www.justice.cz